

Il-Ġurnal Uffiċjali L 211

tal-Unjoni Ewropea

Volum 52

Edizzjoni bil-Malti

Legiżlazzjoni

14 ta' Awwissu 2009

Werrej

I Atti adottati skont it-Trattati tal-KE/Euratom li l-pubblikazzjoni tagħhom hija obbligatorja

REGOLAMENTI

- ★ **Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jstabilixxi Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija ⁽¹⁾ .....** 1
- ★ **Regolament (KE) 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 ⁽¹⁾ .....** 15
- ★ **Regolament (KE) 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trażmissjoni tal-gass naturali u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1775/2005 ⁽¹⁾ .....** 36

DIRETTIVI

- ★ **Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku u li temenda d-Direttiva 2003/54/KE ⁽¹⁾ .....** 55
- ★ **Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 2003/55/KE ⁽¹⁾ .....** 94

⁽¹⁾ Test b'rilevanza għaż-ŻEE

Prezz: 26 EUR

MT

L-Atti b'titoli b'tipa ċara relatati mal-ġestjoni ta' kuljum ta' affarijiet agricoli, u li generalment huma validi għal perjodu limitat.
It-titoli ta' l-atti l-oħra kollha huma stampati b'tipa skura u mmarkati b'asterisk quddiemhom.

I

(Atti adottati skont it-Trattati tal-KE/Euratom li l-pubblikazzjoni tagħhom hija obbligatorja)

REGOLAMENTI

REGOLAMENT (KE) Nru 713/2009 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-13 ta' Lulju 2009

li jstabilixxi Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabilixxi l-Komunità Ewropea, u partikolarment l-Artikolu 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-Opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu b'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Energija għall-Ewropa" enfasiz-
zat l-importanza li jiġi kkompletat is-suq intern tal-
elettriku u tal-gass naturali. It-titjib tal-qafas regolatorju fil-
livell Komunitarju għie identifikat bhala miżura ewlenija
sabiex jintlahaq dan il-għan.
- (2) Bid-Deċizzjoni tal-Kummissjoni 2003/796/KE ⁽⁴⁾ twaqqaf
grupp konsultattiv indipendenti dwar l-elettriku u l-gass,
imsejjah il-Grupp ta' Regolaturi Ewropej għall-Elettriku u

l-Gass ("EREGG") bil-għan li jiffacilita l-konsultazzjoni,
il-koordinazzjoni u l-koperazzjoni bejn il-korpi regolatorji
tal-Istati Membri, u bejn daww il-korpi u l-Kummissjoni,
bil-hsieb tat-tisħih tas-swieq interni tal-elettriku u tal-gass
naturali. Dak il-grupp huwa magħmul minn
rappreżentanti tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali stab-
biliti taht id-Direttiva 2003/54/KE tal-Parlament Ewropew
u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 rigward regoli komuni
ghas-suq intern tal-elettriku ⁽⁵⁾ u d-Direttiva 2003/55/KE
tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003
rigward regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali ⁽⁶⁾.

- (3) Il-hidma li saret mill-EREGG mindu għie stabbilit ikkontrib-
wiet b'mod pożittiv għas-suq intern tal-elettriku u l-gass
naturali. Madankollu, hemm kunsens wiesa' fis-settur, u kif
għie propost mill-EREGG innifsu, li l-koperazzjoni volon-
tarja bejn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali issa għandha
sseħh fi hdan struttura Komunitarja b'kompetenzi ċari u
bis-setgħa li tadotta deċizzjonijiet regolatorji individwali
f'għadd ta' kazijiet speċifiċi.

- (4) Il-Kunsill Ewropew tat-8 u d-9 ta' Marzu 2007 stieden lill-
Kummissjoni sabiex tipproponi miżuri rigward
l-istabbiliment ta' mekkaniżmu indipendenti għall-
koperazzjoni bejn ir-regolaturi nazzjonali.

- (5) L-Istati Membri għandhom jikkooperaw mill-qrib, fil-waqt
li jeliminaw ix-xkiel li hemm għall-iskambju transkonfinali
tal-elettriku u l-gass naturali bil-hsieb li jintlahaq l-objettivi
tal-politika għall-enerġija tal-Komunità. Abbażi tal-
valutazzjoni tal-impatt rigward ir-rizorsi meħtieġa għal
entità ċentrali, għie konkluż li entità ċentrali indipendenti
toffri għadd ta' vantaġġi għall-perijodu fit-tul minn għażliet
ohra. Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-
Energija ("l-Aġenzija") għandha titwaqqaf sabiex timla

⁽¹⁾ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ L-Opinjoni tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' Ġunju 2008 (għad mħi-
jiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali), Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill
tat-9 ta' Jannar 2009 (ĠU C 75 E, 31.3.2009, p. 1) u l-Pożizzjoni tal-
Parlament Ewropew tat-22 ta' April 2009. (għadha mħiex ippublikata
fil-Ġurnal Uffiċjali). Id-Deċizzjoni tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2009.

⁽⁴⁾ ĠU L 296, 14.11.2003, p. 34.

⁽⁵⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 37.

⁽⁶⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 57.

- n-nuqqas regolatorju fil -livell Komunitarju u sabiex tikkontribwixxi għall-funzjonament effettiv tas-swieq interni tal-elettriku u tal-gass naturali. L-Aġenzija għandha tippermetti wkoll lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali li jsahhu l-koooperazzjoni tagħhom fuq livell Komunitarju u li jippartecipaw, fuq bażi komuni, fl-eżerċizzju ta' funzjonijiet marbuta mal-Komunità.
- (6) L-Aġenzija għandha tiżgura li l-funzjonijiet regolatorji nazzjonali li jitwettqu mill-awtoritajiet regolatorji skont id-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2007 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku ⁽¹⁾ u d-Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali ⁽²⁾ ikunu kkoordinati sewwa, u fejn meħtieġ, jiġu kkompletati fil-livell Komunitarju. Għal dan il-ghan, jeħtieġ li jiġu garantiti l-indipendenza tal-Aġenzija mill-produtturi tal-gass u tal-elettriku u l-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni u d-distribuzzjoni, kemm jekk pubbliċi jew privati, u l-konsumaturi u li tiġi żgurata l-konformità tal-attività tagħha mal-liġi Komunitarja, il-kapaċità teknika u regolatorja tagħha, kif ukoll it-trasparenza tagħha, is-sogġettibilità tagħha għall-kontroll demokratiku u l-effiċjenza tagħha.
- (7) L-Aġenzija għandha tissorvelja l-koperazzjoni reġjonali bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fis-setturi tal-elettriku u tal-gass kif ukoll fl-eżekuzzjoni tal-kompiti tan-Network Ewropew għall-Operaturi ta' Sistemi ta' Trażmissjoni tal-Elettriku ("l-ENTSO tal-Elettriku"), u n-Network Ewropew għall-Operaturi ta' Sistemi ta' Trażmissjoni tal-Gass ("ENTSO tal-Gass"). L-involviment tal-Aġenzija huwa essenzjali sabiex tiġi żgurata li l-koperazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tipproċedi b'mod effiċjenti u trasparenti għall-benefiċċju tas-suq intern tal-elettriku u l-gass naturali.
- (8) L-Aġenzija għandha timmonitorja, b'koperazzjoni mal-Kummissjoni, l-Istati Membri u l-awtoritajiet nazzjonali rilevanti, is-swieq interni tal-elettriku u l-gass naturali u tinforma fejn xieraq lill-Parlament Ewropew, lill-Kummissjoni u lill-awtoritajiet nazzjonali dwar ir-riżultati li jinkisbu. Ix-xogħol ta' monitoraġġ tal-Aġenzija m'għandux jirrepeti jew ifixkel monitoraġġ mill-Kummissjoni jew minn awtoritajiet nazzjonali, b'mod partikulari l-awtoritajiet għall-kompetizzjoni nazzjonali.
- (9) L-Aġenzija għandha rwol importanti fl-iżvilupp ta' Linji Gwida ta' qafas li mhumieq vinkolanti min-natura tagħhom (linji gwida ta' qafas) u magħhom għandhom ikunu konformi l-kodiċijiet tan-network. Huwa wkoll meqjus adegwat u konsistenti mal-fini tagħha, li l-Aġenzija jkollha rwol fir-revizjoni ta' kodiċijiet tan-network (kemm meta dawn jinholqu kif ukoll meta jiġu modifikati) sabiex tiġi żgurata l-konformità tagħhom mal-linji gwida ta' qafas, qabel ma tkun tista' tirrakkomandahom lill-Kummissjoni għall-adozzjoni.
- (10) Huwa xieraq li jiġi pprovdut qafas integrat li fih l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkunu jistgħu jippartecipaw u jikkoooperaw. Dak il-qafas għandu jiffaċilita l-applikazzjoni uniformi tal-leġiżlazzjoni dwar is-suq intern tal-elettriku u tal-gass naturali madwar il-Komunità kollha. Fir-rigward tas-sitwazzjonijiet li jikkoncernaw aktar minn Stat Membru wiehed, l-Aġenzija għandha tinghata s-setgħa li tadotta deċiżjonijiet individwali. Dik is-setgħa għandha, taht ċerti kondizzjonijiet, tkopri kwistjonijiet tekniċi, ir-reġim regolatorju għall-infrastruttura tal-elettriku u tal-gass naturali li tikkonnettja jew li tista' tikkonnettja tal-anqas żewġ Stati Membri, u, bhala l-aħhar rimedju, eżenzjonijiet mir-regoli tas-suq intern għal interkonnetturi godda tal-elettriku u għall-infrastrutturi godda tal-gass li jinsabu f'aktar minn Stat Membru wiehed.
- (11) Ladarba l-Aġenzija għandha kompitu ta' superviżjoni tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, għandu jkollha rwol ta' konsulenza mal-Kummissjoni, istituzzjonijiet ohra tal-Komunità u awtoritajiet regolatorji nazzjonali dwar il-kwistjonijiet li jirrigwardaw ir-raġunijiet li għaliha twaqqfet. Din għandha tkun meħtieġa wkoll tinforma lill-Kummissjoni meta ssib li l-koperazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma tipproduċix ir-riżultati meħtieġa jew meta awtorità regolatorja nazzjonali li d-deċiżjoni tagħha tmur kontra l-Linji Gwida ma tikkonformax mal-opinjoni, ir-rakkomandazzjoni jew id-deċiżjoni tal-Aġenzija adegwatament.
- (12) L-Aġenzija għandha wkoll tkun tista' tagħmel rakkomandazzjonijiet biex tgħin lill-awtoritajiet regolatorji u l-atturi fis-suq jaqsmu bejniethom prassi tajba.
- (13) L-Aġenzija għandha, meta jkun xieraq, tikkonsulta lill-partijiet interessati u tipprovdihom okkazzjoni raġonevoli biex jikkomentaw dwar il-miżuri proposti, bħalma huwa l-abbozz tal-kodiċijiet u r-regoli tan-networks.
- (14) L-Aġenzija għandha tikkontribwixxi fl-implimentazzjoni tal-linji gwida għan- networks tal-enerġija trans-Ewropej kif stipulat fid-Deciżjoni Nru 1364/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Settembru 2006 li jagħtu linji gwida għan-networks tal-enerġija trans-Ewropej ⁽³⁾, b'mod partikulari meta tagħti l-opinjoni tagħha dwar il-pjanijiet ta' żvilupp tan-network għal għaxar snin għall-Komunità kollha li ma jorbtux (pjanijiet għall-iżvilupp tan-network għall-Komunità kollha) skont l-Artikolu 6(3) ta' dan ir-Regolament.
- (15) L-Aġenzija għandha tikkontribwixxi għall-isforzi sabiex tis-sahħah is-sigurtà tal-enerġija.
- (16) L-istruttura tal-Aġenzija għandha tiġi adattata sabiex tisdysfa l-htigijiet speċifiċi tar-regolamentazzjoni tal-enerġija. B'mod partikulari, l-irwol speċifiku tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jeħtieġ li jitqies bis-shih u l-indipendenza tagħhom jeħtieġ li tkun garantita.

⁽¹⁾ Ara paġna 55 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

⁽²⁾ Ara paġna 94 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

⁽³⁾ ĠU L 262, 22.9.2006, p. 1.

- (17) Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jkollu s-setgħat mehtieġa sabiex jistabbilixxi l-baġit, jivverifika l-implimentazzjoni tiegħu, ifassal regoli interni, jadotta regolamenti finanzjarji u jahtar Direttur. Għandha tintuża sistema ta' rotazzjoni għat-tiġdid tal-membri tal-Bord tal-Amministrazzjoni li jinhatru mill-Kunsill sabiex tiġi żgurata partecipazzjoni bbilancjata tal-Istati Membri matul iż-żmien. Il-Bord ta' Amministrazzjoni għandu jaġixxi b'mod indipendenti u oġġettiv fl-interess pubbliku u m'għandux ifittex jew isegwi istruzzjonijiet politici.
- (18) L-Aġenzija għandu jkollha s-setgħat mehtieġa biex twettaq il-funzjonijiet regolatorji tagħha b'mod effiċjenti, trasparenti, raġunat u fuq kollox indipendenti. L-indipendenza tal-Aġenzija mill-produtturi tal-elettriku u l-gass u l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni u distribuzzjoni mhux biss huwa prinċipju ewlieni ta' governanza tajba, iżda wkoll kundizzjoni fundamentali biex tiġi żgurata l-fiducja fis-suq. Mingħajr preġudizzju għall-membri tiegħu li jaġixxu fisem l-awtoritajiet nazzjonali rispettivi tagħhom, il-Bord tar-Regolaturi għandu għalhekk jaġixxi indipendentement minn kull interess tas-suq, jevita konflitti ta' interess u m'għandux ifittex jew isegwi istruzzjonijiet jew jaċċetta rakkomandazzjonijiet minn gvern ta' xi Stat Membru, mill-Kummissjoni jew minn entità pubblika jew privata oħra. Id-deċiżjonijiet tal-Bord tar-Regolaturi għandhom, fl-istess hin, jikkonformaw mal-liġi Komunitarja li tirrigwarda l-enerġija, bhas-suq intern tal-enerġija, l-ambjent u l-kompetizzjoni. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jirrapporta l-opinjoni, ir-rakkomandazzjonijiet u d-deċiżjonijiet tiegħu lill-istituzzjonijiet tal-Komunità.
- (19) Fejn l-Aġenzija jkollha s-setgħa sabiex tiehu deċiżjonijiet, għal finijiet ta' ekonomija proċedurali, il-partijiet interesati għandhom jinghataw id-dritt ta' appell lil Bord tal-Appell, li għandu jkun parti mill-Aġenzija, iżda li jkun indipendenti mill-istruttura amministrattiva u regolatorja tagħha. Fl-interess tal-kontinwità, il-hatra jew it-tiġdid tal-membri tal-Bord tal-Appell għandha tippermetti li tkun tista' ssir sostituzzjoni parzjali tal-membri ta'dak il-Bord tal-Appell. Id-deċiżjoni tal-Bord tal-Appell għandha tkun suġġetta għal appell quddiem il-Qorti tal-Gustizzja tal-Komunitajiet Ewropej.
- (20) L-Aġenzija għandha tkun iffinanzjata prinċipalment mill-baġit generali tal-Unjoni Ewropea, minn tariffi u minn kontributi volontarji. B'mod partikolari, ir-rizorsi li attwalment joffru l-awtoritajiet regolatorji għall-koperazzjoni tagħhom fil-livell Komunitarju għandhom jibqgħu disponibbli għall-Aġenzija. Il-proċedura baġitarja Komunitarja għandha tibqa' applikabbli sakemm tikkonċerna kwalunkwe sussidju li għandu jithallas mill-baġit generali tal-Unjoni Ewropea. Barra minn hekk, l-ivverifikar tal-kontijiet għandu jsir mill-Qorti tal-Awdituri konformement mal-Artikolu 91 tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE, Euratom) Nru 2343/2002 tad-19 ta' Novembru 2002 dwar ir-Regolament Finanzjarju strutturali għall-entitajiet imsemmijin fl-Artikolu 185 tar-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 1605/2002 dwar ir-Regolament Finanzjarju applikabbli għall-baġit generali tal-Komunitajiet Ewropej ⁽¹⁾.
- (21) Wara li tkun giet stabbilita l-Aġenzija, il-baġit tagħha għandu jiġi evalwat mill-awtorità baġitarja fuq bażi kontinwa, b'referenza għall-ammont ta' xogħol tal-Aġenzija u l-prestazzjoni tagħha. L-awtorità baġitarja għandha tiżgura li jintlahqu l-aħjar standards ta' effiċjenza.
- (22) L-Aġenzija għandu jkollha persunal ta' professjonalità għolja. B'mod partikolari, għandha tgawdi mill-kompetenza u l-esperjenza ta' persunal issekondat mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, mill-Kummissjoni u mill-Istati Membri. Ir-Regolamenti tal-Persunal tal-Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej (ir-Regolamenti tal-Persunal) u l-Kondizzjonijiet tal-impjegat ta' impjegati oħra tal-Komunitajiet Ewropej (il-Kondizzjonijiet tal-impjegat) tal-Kunsill tad-29 ta' Frar 1968, stabbiliti fir-Regolament (KEE, Euratom, KEFA) Nru 259/68 ⁽²⁾ u r-regoli adottati b'mod kongunt mill-istituzzjonijiet tal-Komunità Ewropea għall-iskop tal-applikazzjoni ta' dawk ir-regolamenti għandhom japplikaw għall-persunal tal-Aġenzija. Il-Bord tal-Amministrazzjoni, bi ftehim mal-Kummissjoni, għandu jadotta l-miżuri neċessarji għall-implimentazzjoni.
- (23) L-Aġenzija għandha tapplika r-regoli generali rigward l-aċċess pubbliku għad-dokumenti miżmumin mill-korpi Komunitarji. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jistabbilixxi l-miżuri prattiċi sabiex tithares id-data kummerċjalment sensitiva u d-data personali.
- (24) L-Aġenzija għandha tinzamm responabbli vis à vis l-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni, skont kif ikun xieraq.
- (25) Il-pajjiżi li mhumiex membri tal-Komunità Ewropea għandhom ikunu jistgħu jippartecipaw fil-hidma tal-Aġenzija b'konformità ma' ftehimiet xierqa li għandhom jiġu konklużi mill-Komunità.
- (26) Il-miżuri mehtieġa għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandhom jiġu adottati konformement mad-Deċiżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li ttiprovdi l-proċeduri għall-eżercizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni ⁽³⁾.
- (27) B'mod partikolari, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħat sabiex tadotta l-Linji Gwida mehtieġa fisitwazzjonijiet li fihom l-Aġenzija ssir kompetenti sabiex tiddeciedi dwar it-termini u l-kondizzjonijiet għall-aċċess u s-sigurtà operattiva tal-infrastruttura transkonfinali. Billi dawn il-miżuri huma ta' ambitu generali u huma mahsuba sabiex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament, billi jissupplimentaw b'elementi godda mhux essenzjali, dawn għandom jiġu adottati skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deċiżjoni 1999/468/KE.

(1) ĠU L 357, 31.12.2002, p. 72.

(2) ĠU L 56, 4.3.1968, p. 1.

(3) ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

- (28) Il-Kummissjoni għandha tissottometti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill sa mhux aktar tard minn tliet snin wara li l-ewwel direttur tal-aġenzija jkun beda/bdied d-dmirijiet tiegħu/tagħha, u kull erba' snin wara dan, rapport ta' evalwazzjoni dwar il-kompiti speċifiċi tal-Aġenzija u r-rizultati miksuba, flimkien ma' proposti xierqa. F'dan ir-rapport il-Kummissjoni għandha tagħmel suggerimenti dwar kompiti addizzjonali għall-Aġenzija.
- (29) Ladarba l-oġettivi ta' dan ir-Regolament, jiġifieri l-partecipazzjoni u l-koperazzjoni tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali fil-livell Komunitarju, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta mizuri, b'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Skont il-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex jintlaħqu dawk l-oġettivi.

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

KAPITOLU I

STABILIMENT U STATUS LEGALI

Artikolu 1

Suġġett

- Dan ir-Regolament jistabbilixxi Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija ("l-Aġenzija").
- L-għan tal-Aġenzija għandu jkun li tgħin lill-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 35 tad-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku ⁽¹⁾ u l-Artikolu 39 tad-Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali ⁽²⁾ fl-eżerċizzju fil-livell Komunitarju tal-kompiti regolatorji mwettqa fl-Istati Membri u, fejn ikun meħtieġ, li tikkordina l-azzjonijiet tagħhom.
- Sa meta titlesta s-sede tal-Aġenzija, din għandha tiġi ospitata fil-bini tal-Kummissjoni.

Artikolu 2

Status legali

- L-Aġenzija għandha tkun entità Komunitarja b'personalità ġuridika.
- F'kull wiehed mill-Istati Membri, l-Aġenzija għandu jkollha l-kapaċità ġuridika l-aktar wiesgħa li tista' tingħata lil persuni ġuridici li jaqgħu taht il-liġijiet nazzjonali tagħhom. Tista', b'mod partikolari, takkwista jew tiddisponi minn propjeta' mobbli jew immobbli u tkun parti fi proċeduri legali.

⁽¹⁾ Ara paġna 55 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

⁽²⁾ Ara paġna 94 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

- L-Aġenzija għandha tkun rappreżentata mid-Direttur tagħha.

Artikolu 3

Kompożizzjoni

L-Aġenzija għandha tkun magħmula minn:

- Bord tal-Amministrazzjoni, li għandu jwettaq il-kompiti stabbiliti fl-Artikolu 13;
- Bord ta' Regolaturi, li għandu jwettaq il-kompiti stabbiliti fl-Artikolu 15;
- Direttur, li għandu jwettaq il-kompiti stabbiliti fl-Artikolu 17; u
- Bord tal-Appell, li għandu jwettaq il-kompiti stabbiliti fl-Artikolu 19.

Artikolu 4

Tip ta' hidma tal-Aġenzija

L-Aġenzija għandha:

- tagħti opinjonijiet u tagħmel rakkomandazzjonijiet indirizzati lil operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni;
- tagħti opinjonijiet u tagħmel rakkomandazzjonijiet indirizzati lill-awtoritajiet regolatorji;
- toħroġ opinjonijiet u rakkomandazzjonijiet indirizzati lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, jew lill-Kummissjoni;
- tiehu d-deċizzjonijiet individwali f'każijiet speċifiċi kif jissewma fl-Artikoli 7, 8 u 9; u
- tissottometti lill-Kummissjoni linji gwida li fin-natura tagħhom ma jkunux vinkolanti (minn hawn 'il quddiem imsejha "linji gwida ta' qafas" skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-iskambji transkonfinali tal-elettriku ⁽³⁾ u l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-kundizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trażmissjoni tal-gass naturali ⁽⁴⁾),

KAPITOLU II

KOMPITI

Artikolu 5

Hidmiet ġenerali

L-Aġenzija tista', fuq talba tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill, tal-Kummissjoni jew fuq l-inizjattiva tagħha stess, tipprovdi opinjoni jew rakkomandazzjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kummissjoni dwar kwalunkwe kwistjoni relatata mal-iskop li għet stabbilita għalih.

⁽³⁾ Ara paġna 15 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

⁽⁴⁾ Ara paġna 36 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

Artikolu 6

Kompiti fir-rigward tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. L-Aġenzija għandha tagħti opinjoni lill-Kummissjoni dwar l-abbozz ta' statuti, il-lista ta' membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura tal-ENTSO tal-Elettriku b'konformità mal-Artikoli 5(2) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u dawk tal-ENTSO tal-Gass b'konformità mal-Artikolu 5(2) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

2. L-Aġenzija għandha tissorvelja t-tweqqif tal-kompiti tal-ENTSO tal-Elettriku skont l-Artikolu 9 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 kif ukoll tal-ENTSO tal-Gass skont l-Artikolu 9 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

3. L-Aġenzija għandha tipprovdi opinjoni:

(a) lill-ENTSO tal-Elettriku skont l-Artikolu 8(2) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 kif ukoll lill-ENTSO tal-Gass skont l-Artikolu 8(2) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 dwar il-kodiċijiet tan-network; kif ukoll

(b) lill-ENTSO tal-Elettriku skont l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 9(2) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 kif ukoll lill-ENTSO tal-Gass skont l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 9(2) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 dwar l-abbozz ta' programm annwali ta' xogħol, u l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha u d-dokumenti rilevanti l-oħra li jirreferi għalihom l-Artikolu 8(3) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u l-Artikolu 8(3) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, fil-waqt li jitqiesu l-għanijiet ta' non-diskriminazzjoni, il-kompetizzjoni effettiva u l-funzjonament effiċjenti u sikur tas-suq intern tal-elettriku u tal-gass naturali.

4. L-Aġenzija għandha, abbażi tal-fatti, tipprovdi opinjoni ġustifikata kif xieraq kif ukoll rakkomandazzjonijiet lill-ENTSO tal-Elettriku, lill-ENTSO tal-Gass, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kummissjoni fejn hija tqis li l-abbozz ta' programm ta' hidma annwali jew l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha pprezentat lilha b'konformità mat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 9(2) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u mat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 9(2) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 ma jikkontribwixx għan-nondiskriminazzjoni, għall-kompetizzjoni effettiva u għall-funzjonament effiċjenti tas-suq jew għal livell suffiċjenti ta' interkonnnessjoni transkonfinali miftuħa għall-aċċess ta' partijiet terzi, jew mhumiex f'konformità mad-dispożizzjonijiet rilevanti tad-Direttiva 2009/72/KE u tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew tad-Direttiva 2009/73/KE u mar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

L-Aġenzija għandha tippartecipa fl-iżvilupp ta' kodiċi għan-networks skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

L-Aġenzija għandha tissottometti lill-Kummissjoni linji gwida ta' qafas mhux vinkolanti skont l-Artikolu 6(2) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 6(2) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009. L-Aġenzija għandha tirrevedi l-linji gwida ta'

qafas u meta tintalab tissottometti lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 6(4) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 6(4) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

L-Aġenzija għandha tipprezenta opinjoni ġustifikata lill-ENTSO tal-Elettriku jew lill-ENTSO tal-Gass dwar il-kodiċi għan-networks skont l-Artikolu 6(7) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 6(7) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

L-Aġenzija għandha tissottometti lill-Kummissjoni l-kodiċi għan-network u tista' tirrakkomanda li dan jiġi adottat skont l-Artikolu 6(9) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u l-Artikolu 6(9) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009. L-Aġenzija għandha meta tintalab tipprepara u tissottometti lill-Kummissjoni abbozz ta' kodiċi għan-network skont l-Artikolu 6(10) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 6(10) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

5. L-Aġenzija għandha tipprovdi opinjoni debitament raġunata lill-Kummissjoni, b'konformità mal-Artikolu 9(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 9(1) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, fejn l-ENTSO tal-Elettriku jew l-ENTSO tal-Gass ikun naqas milli jimplementa kodiċi tan-network imfassal b'konformità mal-Artikolu 8(2) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 8(2) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew kodiċi tan-network li jkun ġie stabbilit b'konformità mal-Artikolu 6(1) sa (10) ta' dawk ir-Regolamenti iżda li ma ġiex adottat mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 6(11) ta' dawk ir-Regolamenti.

6. L-Aġenzija għandha tissorvelja u tanalizza l-implimentazzjoni tal-kodiċijiet tan-network u tal-Linji Gwida adottati mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 6(11) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u fl-Artikolu 6(11) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 u l-effett tagħhom fuq l-armonizzazzjoni ta' regoli applikabbli maħsuba sabiex jiffacilitaw l-integrazzjoni tas-suq kif ukoll fuq in-nondiskriminazzjoni, fuq il-kompetizzjoni effettiva u fuq il-funzjonament effiċjenti tas-suq, u tirrapporta lill-Kummissjoni.

7. L-Aġenzija għandha timmonitorja l-progress fir-rigward tal-implimentazzjoni ta' proġetti sabiex tinholoq kapaċità ta' interkonnnetturi.

8. L-Aġenzija għandha timmonitorja l-implimentazzjoni tal-pjanijiet għall-iżvilupp tan-network għall-Komunità kollha. Jekk issib inkonsistenzi bejn pjan bħal dan u l-implimentazzjoni tiegħu, hija għandha tinvestiga r-raġunijiet ta' dawk l-inkonsistenzi u tagħmel rakkomandazzjonijiet lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni konċernati, lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew entitajiet kompetenti oħrajn konċernati bl-iskop li jiġu implimentati l-investimenti skont il-pjanijiet għall-iżvilupp tan-network għall-Komunità kollha.

9. L-Aġenzija għandha tissorvelja l-koperazzjoni reġjonali tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni msemmija fl-Artikolu 12 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 u fl-Artikolu 12 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 u tiegħu l-kont dovut tal-eżitu ta' dik il-koperazzjoni meta tkun qed tifformula l-opinjoni, ir-rakkomandazzjonijiet u d-deċizzjonijiet tagħha.

Artikolu 7

Kompiti marbutin mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali

1. L-Aġenzija għandha tadotta deċiżjonijiet individwali dwar kwistjonijiet tekniċi fejn dawn id-deċiżjonijiet huma previsti fid-Direttiva 2009/72/KE, fid-Direttiva 2009/73/KE, fir-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009.

2. Skont il-programm ta' hidma tagħha, jew fuq talba tal-Kummissjoni Ewropea, l-Aġenzija tista' tagħmel rakkomandazzjonijiet sabiex jgħinu lill-awtoritajiet regolatorji u l-atturi fis-suq jaqsmu bejniethom prassi tajba.

3. L-Aġenzija għandha tipprovdi qafas li fih ikunu jistgħu jikkoperaw l-awtoritajiet regolaturi nazzjonali. Hija għandha tipromwovi koperazzjoni fost l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u fost l-awtoritajiet regolatorji fil-livell reġjonali u Komunitarju, u tiegħu l-kont dovut tal-eżitu ta' din il-koperazzjoni meta tkun qed tifformula l-opinjoni, ir-rakkomandazzjonijiet u d-deċiżjonijiet tagħha. Fejn tqis li jkun meħtieġa regoli li jorbtu dwar tali koperazzjoni, l-Aġenzija għandha tagħmel ir-rakkomandazzjonijiet xierqa lill-Kummissjoni.

4. Fuq talba ta' kwalunkwe awtorità regolatorja nazzjonali jew fuq talba tal-Kummissjoni, l-Aġenzija għandha tagħti opinjoni, ibbażata fuq il-fatti, rigward il-konformità ta' deċiżjoni meħuda minn awtorità regolatorja mal-Linji Gwida msemmija fid-Direttiva 2009/72/KE, fid-Direttiva 2009/73/KE, fir-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew f'dispożizzjonijiet rilevanti oħrajn ta' dawn id-Direttivi jew Regolamenti.

5. Fejn l-awtorità regolatorja nazzjonali ma tikkonformax mal-opinjoni tal-Aġenzija kif imsemmi fil-paragrafu 4, fi żmien erba' xhur minn meta tirċeviha, l-Aġenzija għandha tinforma lill-Kummissjoni u lill-Istat Membru konċernat b' dan.

6. Meta awtorità regolatorja nazzjonali, f'xi każ speċifiku, tiltaqa' ma' xi diffikulta fl-applikazzjoni tal-Linji Gwida fid-Direttiva 2009/72/KE, fid-Direttiva 2009/73/KE, fir-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew ir-Regolament (KE) Nru 715/2009, hija tkun tista' titlob l-opinjoni tal-Aġenzija. L-Aġenzija għandha tagħti l-opinjoni tagħha, wara li tikkonsulta mal-Kummissjoni, fi żmien tliet xhur minn meta tirċievi talba bħal din.

7. L-Aġenzija għandha tiddeciedi dwar it-termini u l-kondizzjonijiet għal aċċess u s-sigurtà operattiva għall-infrastruttura tal-elettriku u tal-gass li tikkollega jew li tista' tikkollega tal-anqas żewġ Stati Membri, (infrastruttura transkonfinali), konformement mal-Artikolu 8.

Artikolu 8

Kompiti rigward termini u kundizzjonijiet għall-aċċess u s-sigurtà operattiva tal-infrastruttura transkonfinali

1. Għall-infrastruttura transkonfinali, l-Aġenzija għandha tiddeciedi dwar dawk il-kwistjonijiet regolatorji li jaqgħu fil-kompetenza ta' awtoritajiet regolatorji nazzjonali, li jistgħu jinkludu t-termini u l-kondizzjonijiet għal aċċess u s-sigurtà operattiva, biss:

(a) meta l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kompetenti ma jkunx irnexxielhom jilhq u ftehim fi żmien sitt xhur mill-jum li fih il-każ gie riferut lill-ahhar wahda minn dawk l-awtoritajiet regolatorji; jew

(b) fuq talba kongunta mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kompetenti.

L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kompetenti jistgħu jitolbu, b'mod kongunt, li l-perjodu msemmi fil-punt (a) jiġi estiz b'perjodu sa sitt xhur.

Meta tkun qed tipprepara d-deċiżjoni tagħha, l-Aġenzija għandha tikkonsulta l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni konċernati u għandha tkun informata dwar il-proposti u l-osservazzjonijiet tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni kollha konċernati.

2. It-termini u l-kondizzjonijiet għall-infrastruttura transkonfinali għandhom jinkludu:

(a) proċedura għall-allokazzjoni tal-kapacitajiet;

(b) termini ta' żmien għall-allokazzjoni;

(c) qsim tad-dhul mill-kongestjoni; u

(d) drittijiet imposti fuq l-utenti tal-infrastruttura msemmija fl-Artikolu 17(1(d)) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew fl-Artikolu 36(1)(d) tad-Direttiva 2009/73/KE.

3. Fejn każ ikun gie riferut għall-Aġenzija taht il-paragrafu 1, l-Aġenzija:

(a) għandha tipprovdi d-deċiżjonijiet tagħha fi żmien sitt xhur wara r-riferiment; u

(b) tista', jekk ikun meħtieġ, tipprovdi deċiżjoni interim sabiex tiżgura li s-sigurtà tal-provvista jew is-sigurtà operattiva għall-infrastruttura in kwistjoni tiġi protetta.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji Gwida dwar is-sitwazzjonijiet li fihom l-Aġenzija ssir kompetenti li tiddeciedi dwar it-termini u l-kondizzjonijiet għal aċċess u s-sigurtà operattiva għall-infrastruttura transkonfinali. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament, billi jissupplimentawh, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 32(2) ta' dan ir-Regolament.

5. Fejn il-kwistjonijiet regolatorji li jirreferi għalihom il-paragrafu 1 jinkludu eżenzjonijiet fi hdan it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew tal-Artikolu 36 tad-Direttiva 2009/73/KE l-iskadenzi stipulati f'dan ir-Regolament m'għandhomx jiġu kumulati mal-iskadenzi stipulati f'dawk id-dispożizzjonijiet.

Artikolu 9

Kompiti oħrajn

1. L-Aġenzija tista', tiddeċiedi dwar eżenzjonijiet, kif previst fl-Artikolu 17(5) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. L-Aġenzija tista' wkoll tiddeċiedi dwar eżenzjonijiet kif previst fl-Artikolu 36(4) tad-Direttiva 2009/73/KE meta l-infrastruttura konċernata tkun tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed.

2. Fuq talba mill-Kummissjoni konformement mat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 3(1) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew mat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 3(1)(b) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 l-Aġenzija għandha tippovdi opinjoni dwar deċiżjonijiet tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali dwar iċ-ċertifikazzjoni.

L-Aġenzija tista', f'ċirkustanzi definiti ċari mill-Kummissjoni fil-Linji Gwida adottati skont l-Artikolu 18 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew fl-Artikolu 23 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, u dwar kwistjonijiet li jirrigwardaw ir-raġunijiet li għaliha twaqqfet, tinghata kompiti addizzjonali li ma jinvolvux setgħat ta' teħid ta' deċiżjonijiet.

Artikolu 10

Konsultazzjonijiet u trasparenza

1. Fit-twettiq tal-kompiti tagħha, b'mod partikolari fil-proċess ta' żvilupp ta' linji gwida ta' qafas skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 u fil-proċess ta' proposti għal emendi tal-kodiċi tan-netwerk taħt l-Artikolu 7 ta' wiehed jew l-iehor minn dawk ir-Regolamenti, l-Aġenzija għandha tikkonsulta b'mod estensiv u fi stadju bikri l-partecipanti tas-suq, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, il-konsumaturi, l-utenti finali u, fejn relevanti, l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni, mingħajr hsara għall-kompetenzi rispettivi tagħhom, b'mod miftuħ u trasparenti, b'mod partikolari meta l-kompiti tagħha jikkonċernaw l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni.

2. L-Aġenzija għandha tiżgura li l-pubbliku u l-partijiet kollha interessati jinghataw informazzjoni oġġettiva, affidabbli u aċċessibbli faċilment, b'mod partikolari rigward ir-riżultati tal-hidma tagħha, fejn ikun xieraq.

Id-dokumenti u l-minuti kollha tal-laqqgħat ta' konsultazzjoni li jsiru matul l-iżvilupp tal-linji gwida ta' qafas skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, jew matul l-emenda tal-kodiċijiet tan-netwerk taħt l-Artikolu 7 ta' wiehed jew l-iehor minn dawk ir-Regolamenti, għandhom ikunu pubbliċi.

3. Qabel jiġu adottati l-linji gwida ta' qafas skont l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew l-Artikolu 6 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew proposti għal emendi tal-kodiċijiet tan-netwerk taħt l-Artikolu 7 ta' wiehed jew l-iehor minn dawk ir-Regolamenti, l-Aġenzija għandha tindika kif ittiehed kont tal-osservazzjonijiet li rċeviet matul il-konsultazzjoni u tagħti r-raġunijiet għal dawk l-osservazzjonijiet li ma gewx segwiti.

4. L-Aġenzija għandha tippubblika fil-websajt tagħha, għall-inqas l-aġenda, id-dokumenti preparatorji, u fejn ikun xieraq, il-minuti tal-laqqgħat tal-Bord Amministrattiv, tal-Bord tar-Regolaturi u tal-Bord tal-Appell.

Artikolu 11

Monitoraġġ u rappurtar dwar is-setturi tal-elettriku u tal-gass naturali

1. L-Aġenzija, b'kopereazzjoni mill-qrib mal-Kummissjoni, mal-Istati Membri u mal-awtoritajiet nazzjonali relevanti, inklużi l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, u bla hsara għall-kompetenzi tal-awtoritajiet għall-kompetizzjoni, għandha timmonitorja s-swieq interni tal-elettriku u tal-gass naturali, b'mod partikolari l-prezzijiet bl-immut tal-elettriku u tal-gass naturali aċċess għan-network inkluż l-aċċess għal elettriku li jkun prodott minn sorsi ta' enerġija li jiġġeddu, u konformità mad-drittijiet tal-klijenti stipulati fid-Direttiva 2009/72/KE u d-Direttiva 2009/73/KE.

2. L-Aġenzija għandha tippubblika rapport annwali dwar ir-riżultati tal-attività ta' monitoraġġ tagħha previsiti fil-paragrafu 1. F'dan ir-rapport hija għandha tidentifika kwalunkwe ostaklu għat-tlestija tas-swieq interni fl-elettriku u l-gass naturali.

3. Meta tippubblika r-rapport annwali tagħha l-Aġenzija tista' tissottometti lill-Parlament Ewropew u lill-Kummissjoni opinjoni dwar il-miżuri li jistgħu jittiehdu biex jitneħħew l-ostakoli li jirreferi għalihom il-paragrafu 2.

KAPITOLU III

ORGANIZZAZZJONI

Artikolu 12

Bord tal-Amministrazzjoni

1. Il-Bord tal-Amministrazzjoni huwa magħmul minn disa' membri. Kull membru għandu jkollu supplenti. Żewġ membri u s-sostituti tagħhom jinhatru mill-Kummissjoni, żewġ membri u s-sostituti tagħhom għandhom jinhatru mill-Parlament Ewropew u hames membri u s-supplenti tagħhom għandhom jinhatru mill-Kunsill. L-ebda Membru tal-Parlament Ewropew m'għandu jkun membru tal-Bord Amministrattiv. Il-mandat tal-membri tal-Bord Amministrattiv u s-supplenti tagħhom għandu jkun ta' erba' snin, li jista' jiġġedded darba. Għall-ewwel mandat, iż-żmien għandu jkun ta' sitt snin għal nofs il-membri u s-supplenti tagħhom.

2. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jahtar il-President u l-Viċi President mill-membri tiegħu. Il-Viċi President għandu awtomatikament jiehu post il-President jekk dan ma jkunx f'qagħda li jaqdi dmirijietu. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President għandu jkun ta' sentejn, u jista' jiġġedded darba. Il-mandat tal-President u dak tal-Viċi President għandhom jiskadu malli ma jibqgħux membri tal-Bord tal-Amministrazzjoni.

3. Il-laqgħat tal-Bord tal-Amministrazzjoni għandhom jissejhu mill-President tiegħu. Il-President tal-Bord tar-Regolaturi, jew il-persuna nominata tal-Bord ta' Regolaturi, u d-Direttur għandhom jieħdu sehem fid-deliberazzjonijiet, mingħajr dritt għall-vot, sakemm il-Bord tal-Amministrazzjoni ma jiddecidix mod iehor fir-rigward tad-Direttur. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jiltaqa' tal-anqas darbtejn fis-sena f'sessjoni ordinarja. Għandu jiltaqa' wkoll fuq l-inizjattiva tal-President tiegħu, fuq talba tal-Kummissjoni Ewropea jew fuq talba ta' għall-inqas terz mill-membri tiegħu. Il-Bord tal-Amministrazzjoni jista' jistieden lil kwalunkwe persuna b'opinjonijiet li jistgħu jkunu rilevanti sabiex tattendi l-laqgħat bhala osservatur. Il-membri tal-Bord tal-Amministrazzjoni jistgħu, soġġett għar-regoli ta' proċedura tiegħu, jingħataw għajnuna minn konsulenti jew esperti. Is-servizzi segretarjali tal-Bord tal-Amministrazzjoni għandhom jiġu pprovduti mill-Aġenzija.

4. Id-deċizzjonijiet tal-Bord tal-Amministrazzjoni għandhom ikunu adottati fuq il-bażi ta' maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri preżenti, sakemm dan ir-Regolament ma jipprevedix mod iehor. Kull membru tal-Bord Amministrattiv jew is-supplenti tiegħu għandu jkollu vot wiehed.

5. Ir-regoli ta' proċedura għandhom jistipulaw b'aktar dettalji:

(a) l-arranġamenti li jirregolaw il-votazzjoni, partikolarment il-kondizzjonijiet li fuq il-bażi tagħhom membru jista' jaġixxi f'isem membru iehor, kif ukoll, fejn xieraq, ir-regoli rigward il-kworum; u

(b) l-arranġamenti li jirregolaw ir-rotazzjoni applikabbli għat-tiġdid tal-membri tal-Bord tal-Amministrazzjoni li jiġu mah-tura mill-Kunsill sabiex tiġi żgurata partecipazzjoni bbilancjata tal-Istati Membri matul iż-żmien.

6. Membru tal-Bord tal-Amministrazzjoni ma għandux ikun membru tal-Bord tar-Regolaturi.

7. Il-membri tal-Bord tal-Amministrazzjoni għandhom jin-trabtu li jaġixxu b'mod indipendenti u oġġettiv fl-interess pubbliku, mingħajr ma jfittxu jew isegwu istruzzjonijiet politiċi. Għal dan il-għan, kull membru għandu jagħmel dikjarazzjoni bil-miktub dwar l-impenji u dikjarazzjoni bil-miktub dwar l-interessi li jindikaw jew in-nuqqas ta' kull interess li jista' jiġi meqjus li jip-preġudika l-indipendenza tiegħu jew kull interess dirett jew indirett li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tiegħu. Dawn id-dikjarazzjonijiet għandhom isiru pubbliċi, ta' kull sena.

Artikolu 13

Il-Kompiti tal-Bord tal-Amministrazzjoni

1. Il-Bord tal-Amministrazzjoni, wara li jkun ikkonsulta l-Bord tar-Regolaturi u kiseb l-opinjoni favorevoli tiegħu konformement mal-Artikolu 15(2), għandu jahtar id-Direttur konformement mal-Artikolu 16(2).

2. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jahtar formalment lill-membri tal-Bord tar-Regolaturi konformement mal-Artikolu 14(1).

3. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jahtar formalment lill-membri tal-Bord tal-Appell konformement mal-Artikolu 18(1) u (2).

4. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jiżgura li l-Aġenzija ttwettaq il-missjoni tagħha u ttwettaq il-kompiti assenjati lilha skont dan ir-Regolament.

5. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jadotta, qabel it-30 ta' Settembru ta' kull sena, wara li jkun ikkonsulta mal-Kummissjoni u li jkun kiseb l-approvazzjoni tal-Bord tar-Regolaturi, b'konformità mal-Artikolu 15(3), il-programm ta' hidma tal-Aġenzija għas-sena ta' wara, u għandu jgħaddih lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kummissjoni. Il-programm ta' hidma għandu jiġi adottat mingħajr preġudizzju għall-proċedura baġitarja annwali u għandu jsir pubbliku.

6. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jadotta u, jekk meh-tieg, jirriveidi programm pluriennali. Dik ir-reviżjoni għandha tkun ibbażata fuq rapport ta' evalwazzjoni, magħmul minn esperti estern indipendenti fuq talba tal-Bord tal-Amministrazzjoni. Dawn id-dokumenti għandhom ikunu pubbliċi.

7. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jeżercita s-setgħat baġitarji tiegħu konformement mal-Artikoli 21 sa 24.

8. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jiddeciedi, wara li jkun kiseb il-qbil tal-Kummissjoni, jekk għandux jaċċetta legati, donazz-jonijiet jew għotjiet minn sorsi Komunitarji ohra jew kwalunkwe kontribuzzjoni volontarja mill-Istati Membri jew mill-awtoritajiet regolatorji. L-opinjoni li l-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jagħti konformement mal-Artikolu 24(5) għandha tindirizza esplicitament is-sorsi ta' finanzjament imniżżla f'dan il-paragrafu.

9. Il-Bord tal-Amministrazzjoni, f'konsultazzjoni mal-Bord tar-Regolaturi, għandu jeżercita awtorità dixiplinarja fuq id-Direttur.

10. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jfassal, fejn mehtieg, ir-regoli ta' implimentazzjoni tal-Aġenzija li japplikaw ir-regoli tal-persunal konformement mal-Artikolu 28(2).

11. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jadotta miżuri prattiċi rigward id-dritt ta' aċċess għad-dokumenti tal-Aġenzija, konformement mal-Artikolu 30.

12. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jadotta u jippubblika r-rapport annwali dwar l-attivitajiet tal-Aġenzija abbażi tal-abbozz tar-rapport annwali msemmi fl-Artikolu 17(8) u sal-15 ta' Ġunju ta' kull sena għandu jibgħat dan ir-rapport lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni, lill-Qorti tal-Awdituri, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni. Dan ir-rapport dwar l-attivitajiet tal-Aġenzija għandu jkun fih sezzjoni indipendenti, approvata mill-Bord tar-Regolaturi, dwar l-attivitajiet regolatorji tal-Aġenzija matul is-sena konċernata.

13. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jadotta u jippubblika r-regoli ta' proċedura tiegħu.

Artikolu 14

Il-Bord tar-Regolaturi

1. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jinkludi:

(a) rappreżentanti għoljjin tal-awtoritajiet regolatorji, skont l-Artikolu 35(1) tad-Direttiva 2009/72/KE u fl-Artikolu 39(1) tad-Direttiva 2009/73/KE u supplenti minn kull Stat Membru minn fost il-persunal anzjan attwali ta' dawn l-awtoritajiet;

(b) rappreżentant tal-Kummissjoni li ma jkollux dritt tal-vot.

Rappreżentant wiehed għal kull Stat Membru biss mill-awtorità regolatorja nazzjonali jista' jidhol fil-Bord tar-Regolaturi.

Kull awtorità regolatorja nazzjonali għandha tkun responsabbli għan-nomina ta' supplent minn fost il-persunal kurrenti tal-awtorità regolatorja nazzjonali.

2. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jeleġġi President u Viċi President mill-membri tiegħu. Il-Viċi President għandu jiehu post il-President jekk dan ma jkunx/ma tkunx fqagħda li jwettaq il-kompiti tiegħu. Il-mandat tal-President u tal-Viċi President għandu jkun ta' sentejn u nofs, u jista' jiġġedded. Madankollu, fi kwalunkwe każ, il-mandat tal-President u dak tal-Viċi President għandhom jiskadu malli ma jibqgħux membri tal-Bord tar-Regolaturi.

3. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jaġixxi b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri preżenti tiegħu. Kull membru jew supplenti għandu jkollu vot wiehed.

4. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jadotta u jippubblika r-regoli ta' proċeduri tiegħu li għandhom jistabbilixxu b'aktar dettalji l-arranġamenti li jirregolaw il-votazzjoni, b'mod partikolari l-kondizzjonijiet li permezz tagħhom membru wiehed jista' jaġixxi fisem iehor u anki, fejn ikun xieraq, ir-regoli li jirregolaw il-kworum. Ir-regoli ta' proċedura jistgħu jipprevedu metodi ta' hidma għall-konsiderazzjoni ta' kwistjonijiet li jqumu fil-kuntest ta' inizjattivi ta' koperazzjoni reġjonali.

5. Fit-tweġġ tal-kompiti mogħtija lill-Bord ir-Regolament, u mingħajr preġudizzju għall-membri tiegħu li jaġixxu fisem l-awtorità regolatorja rispettiva tagħhom, il-Bord tar-Regolaturi għandu jaġixxi b'mod indipendenti u m'għandu jfittex jew jaċċetta istruzzjonijiet minn ebda gvern ta' xi Stat Membru, mill-Kummissjoni, jew minn xi entità pubblika jew privata oħra.

6. Is-servizzi segretarjali tal-Bord tar-Regolaturi għandhom jiġu pprovduti mill-Aġenzija.

Artikolu 15

Kompiti tal-Bord tar-Regolaturi

1. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jipprovdi opinjoni lid-Direttur dwar l-opinjoni, ir-rakkomandazzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmija fl-Artikoli 5, 6, 7, 8 u 9 li huma kkunsidrati għall-adozzjoni. Barra minn hekk, il-Bord tar-Regolaturi, fl-ambitu tal-kompetenza tiegħu, għandu jservi ta' gwida lid-Direttur fit-tweġġ tal-kompiti tiegħu.

2. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jagħti opinjoni lill-Bord tal-Amministrazzjoni dwar il-kandidat li jkun se jinhatar bhala Direttur konformement mal-Artikolu 13(1) u l-Artikolu 16(2). Il-Bord tar-Regolaturi għandu jaġi għal dik id-deċiżjoni abbażi ta' maġġoranza ta' tliet kwarti tal-membri tiegħu.

3. B'konformità mal-Artikolu 13(5) u l-Artikolu 17(6) u mal-abbozz preliminari tal-baġit stabbilit skont l-Artikolu 23(1), il-Bord tar-Regolaturi għandu japprova l-programm ta' hidma għall-Aġenzija għas-sena li ġejja u qabel l-1 ta' Settembru ta' kull sena, jipprezentah għall-adozzjoni mill-Bord tal-Amministrazzjoni.

4. Il-Bord tar-Regolaturi għandu japprova t-taqsimi indipendenti tar-rapport annwali rigward l-attivitajiet regolatorji, skont l-Artikolu 13(12) u fl-Artikolu 17(8).

5. Il-Parlament Ewropew jista' jistieden, filwaqt li jirrispetta l-indipendenza tiegħu, liċ-chairman tal-Bord tar-Regolaturi, jew lid-deputat tiegħu/tagħha, biex jagħmel stqarrija quddiem il-kumitat kompetenti tiegħu u biex iwiegħeb il-mistoqsijiet li jkunu saru mill-membri ta' dan il-kumitat.

Artikolu 16

Id-Direttur

1. L-Aġenzija għandha titmexxa mid-Direttur tagħha, li għandu jaġixxi skont il-gwida msemmija fit-tieni sentenza tal-Artikolu 15(1) u, fejn previst f'dan ir-Regolament, l-opinjoni tal-Bord tar-Regolaturi. Mingħajr preġudizzju għall-irwolli rispettivi tal-Bord tal-Amministrazzjoni u tal-Bord tar-Regolaturi fir-rigward tal-kompiti tad-Direttur, id-Direttur m'għandu jfittex jew jaċċetta istruzzjonijiet minn ebda gvern, mill-Kummissjoni, jew minn xi entità pubblika jew privata oħra.

2. Id-Direttur għandu jinhatar mill-Bord tal-Amministrazzjoni wara l-opinjoni favorevoli tal-Bord tar-Regolaturi, abbażi tal-mertu kif ukoll tal-hiliet u tal-esperjenza rilevanti mis-settur tal-enerġija minn lista ta' mill-anqas tliet kandidati proposti mill-Kummissjoni, u wara li tkun saret sejha pubblika għal espressjoni ta' interess. Qabel ma jinhatar, il-kandidat magħżul mill-Bord tal-Amministrazzjoni jista' jiġi mistieden jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-kumitat kompetenti tal-Parlament Ewropew u jwieġeb mistoqsijiet li jagħmlulu l-membri tiegħu.

3. Il-mandat tad-Direttur għandu jkun ta' hames snin. Matul id-disa' xhur qabel it-tmiem ta' dak il-perjodu, il-Kummissjoni għandha tagħmel evalwazzjoni. Fl-evalwazzjoni, il-Kummissjoni għandha tevalwa b'mod partikolari:

(a) il-prestazzjoni tad-Direttur;

(b) id-dmirijiet u r-rekwiżiti tal-Aġenzija fis-snin li ġejjin.

Il-valutazzjoni rigward il-punt (b) għandha titwettaq bl-assistenza ta' espert estern indipendenti.

4. Il-Bord tal-Amministrazzjoni, filwaqt li jaġixxi fuq proposta tal-Kummissjoni, wara li jkun ikkonsulta u ta l-akbar konsiderazzjoni għall-valutazzjoni u l-opinjoni tal-Bord tar-Regolaturi dwar dik il-valutazzjoni u f'dawk il-każijiet biss fejn ikun iġġustifikat mid-dmirijiet u r-rekwiżiti tal-Aġenzija, jista' jestendi l-mandat tad-Direttur darba sa mhux aktar minn tliet snin.

5. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jinforma lill-Parlament Ewropew bl-intenzjoni tiegħu li jestendi l-mandat tad-Direttur. Fi żmien xahar qabel l-estensjoni tal-mandat tiegħu, id-Direttur jista' jiġi mistieden jagħmel dikjarazzjoni quddiem il-kumitat kompetenti tal-Parlament u jwieġeb mistoqsijiet li jagħmlulu l-membri ta' dak il-kumitat.

6. Jekk il-mandat tiegħu ma jiġix estiż, id-Direttur għandu jibqa' fil-kariga sal-hatra tas-suċċessur tiegħu.

7. Id-Direttur jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu biss permezz ta' deċiżjoni tal-Bord tal-Amministrazzjoni, wara li dan ikun kiseb l-opinjoni favorevoli tal-Bord tar-Regolaturi. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jilhaq din id-deċiżjoni abbażi ta' maġġoranza ta' tliet kwarti tal-membri tiegħu.

8. Il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jistgħu jitolbu d-Direttur iressaq rapport dwar il-qadi ta' dmirijietu. Il-Parlament Ewropew jista' wkoll jistieden lid-Direttur biex jagħmel stqarrija quddiem il-kumitat kompetenti tagħha u jwieġeb il-mistoqsijiet li jkunu saru mill-membri ta' dak il-kumitat.

Artikolu 17

Il-Kompiti tad-Direttur

1. Id-Direttur għandu jirrappreżenta lill-Aġenzija, u għandu jkun responsabbli mit-tmexxija tagħha.

2. Id-Direttur għandu jhejji l-hidma tal-Bord tal-Amministrazzjoni. Hu għandu jagħti sehmu fil-hidma tal-Bord tal-Amministrazzjoni, minghajr ma jkollu dritt għall-vot.

3. Id-Direttur għandu jadotta u jipubblika l-opinjoni, ir-rakkomandazzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmija fl-Artikoli 5, 6, 7, 8 u 9, li jkunu kisbu l-opinjoni favorevoli tal-Bord tar-Regolaturi.

4. Id-Direttur għandu jkun responsabbli mill-implimentazzjoni tal-programm ta' hidma annwali tal-Aġenzija, taħt il-gwida tal-Bord tar-Regolaturi u taħt il-kontroll amministrattiv tal-Bord tal-Amministrazzjoni.

5. Id-Direttur għandu jiehu l-passi kollha meħtieġa, b'mod partikolari fir-rigward tal-adozzjoni ta' istruzzjonijiet amministrattivi interni u ta' notifiki ta' pubblikazzjoni, sabiex jiġi żgurati il-funzjonament tajjeb tal-Aġenzija skont dan ir-Regolament.

6. Kull sena d-Direttur għandu jhejji l-abbozz tal-programm ta' hidma tal-Aġenzija għas-sena ta' wara, u għandu jippreżenta lill-Bord tar-Regolaturi, lill-Parlament Ewropew u lill-Kummissjoni sat-30 ta' Ġunju ta' dik is-sena.

7. Id-Direttur għandu jagħmel abbozz preliminari tal-baġit tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 23(1), u għandu jimplementa l-baġit tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 24.

8. Kull sena d-Direttur għandu jhejji l-abbozz tar-rapport annwali li għandu jkun fih taqsima indipendenti dwar l-attivitajiet regolatorji tal-Aġenzija, kif ukoll taqsima dwar kwistjonijiet finanzjarji u amministrattivi.

9. Rigward il-persunal tal-Aġenzija, id-Direttur għandu jeżerċita s-setgħat li hemm dispożizzjoni għalihom fl-Artikolu 28(3).

Artikolu 18

Il-Bord tal-Appell

1. Il-Bord tal-Appell għandu jinkludi sitt membri u sitt sostituti, magħżula minn fost persunal fi gradi għolja, attwali jew tal-passat, tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni jew istituzzjonijiet nazzjonali jew Komunitarji ohra, b'esperjenza rilevanti fis-settur tal-enerġija. Il-Bord tal-Appell għandu jahtar il-President tiegħu. Id-deċiżjonijiet tal-Bord tal-Appell għandhom jiġu adottati abbażi ta' maġġoranza kkwalifikata ta' mill-inqas erbgħa mis-sitt membri tiegħu. Il-Bord tal-Appell għandu jiltaqa' meta jkun meħtieġ.

2. Il-membri tal-Bord tal-Appell għandhom jinhatru formalment mill-Bord tal-Amministrazzjoni, fuq proposta tal-Kummissjoni, wara sejha pubblika għal espressjoni ta' interess, u wara konsultazzjoni mal-Bord tar-Regolaturi.

3. Il-mandat tal-membri tal-Bord tal-Appell għandu jkun ta' hames snin. Dak il-mandat għandu jkun jista' jiġġedded. Il-membri tal-Bord tal-Appell għandhom jaġixxu b'mod indipendenti fit-tehid tad-deċiżjonijiet tagħhom. Huma ma għandhomx ikunu marbutin b'ebda istruzzjoni. Ma jistgħu jwettqu l-ebda dmir ieħor fl-Aġenzija, fil-Bord tal-Amministrazzjoni tagħha jew fil-Bord tar-Regolaturi tagħha. Il-membri tal-Bord tal-Appell m'għandhomx jitnehhew mill-kariga tagħhom waqt il-mandat, sakemm membru ma jinstabx hati ta' kondotta hażina serja u l-Bord tal-Amministrazzjoni, wara li jkun ikkonsulta mal-Bord tar-Regolaturi, jieħu deċiżjoni f'dak ir-riward.

4. Il-membri tal-Bord tal-Appell m'għandhomx jieħdu sehem fl-ebda proċedura ta' appell jekk ikollhom xi interess personali jew jekk qabel kienu involuti bhala rappreżentanti ta' wahda mill-partijiet għall-proċeduri, jew jekk kienu pparteċipaw fid-deċiżjoni taht appell.

5. Membru tal-Bord tal-Appell għandu jinforma lill-Bord fil-każ li hu, għal xi wahda mir-raġunijiet imsemmija fil-paragrafu 4 jew għal xi raġuni oħra, jidhirlu li membru sieheb m'għandux jieħu sehem fxi proċedura tal-appell. Kwalunkwe parti għall-proċeduri tal-appell tista' toġġezzjona għall-parteeċipazzjoni ta' xi Membru tal-Bord tal-Appell għal kwalunkwe wahda mir-raġunijiet imsemmija fil-paragrafu 4, jew jekk ikun issuspettat b'parzjalità. Tali oġġezzjoni m'għandhiex tkun inammissibbli jekk tkun ibbażata fuq in-nazzjonalità ta' membru jew, waqt li tkun konxja mir-raġuni għal oġġezzjoni, il-parti li qed toġġetta fil-proċedura tal-appell tkun għamlet pass proċedurali fil-proċedimenti tal-appell diversament milli toġġezzjona għall-kompożizzjoni tal-Bord tal-Appell.

6. Il-Bord tal-Appell għandu jiddeċiedi dwar l-azzjoni li għandha tittiehed fil-każijiet speċifikati fil-paragrafi 4 u 5 min-għajr il-parteeċipazzjoni tal-membri kkonċernat. Għall-iskopijiet tat-tehid ta' din id-deċiżjoni, il-membri kkonċernat għandu jiġi sostitwit fuq il-Bord tal-Appell mis-supplenti tiegħu. Jekk is-supplenti jsib ruħu f'qagħda simili, il-President għandu jahtar sostitut minn fost is-supplenti l-oħra disponibbli.

7. Il-membri tal-Bord tal-Appell għandhom jaraw li jaġixxu b'mod indipendenti fl-interess pubbliku. Għal dan il-ghan, għandhom jagħmlu dikjarazzjoni bil-miktub ta' impenji u dikjarazzjoni bil-miktub ta' interessi li tkun tindika jew in-nuqqas ta' kull interess li jista' jiġi meqjus li jippreġudika l-indipendenza tagħhom jew kull interess dirett jew indirett li jista' jitqies li jippreġudika l-indipendenza tagħhom. Dawn id-dikjarazzjonijiet għandhom isiru pubbliċi ta' kull sena.

Artikolu 19

Appelli

1. Kull persuna fiżika jew ġuridika, inklużi l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, tista' tappella kontra deċiżjoni msemmija fl-Artikoli 7, 8 jew 9 li tkun indirizzata lil dik il-persuna, jew kontra deċiżjoni li, għalkemm fil-forma ta' deċiżjoni indirizzata lil persuna oħra, tikkonċerna direttament lil dik il-persuna.

2. L-appell, flimkien mal-istqarrija tar-raġunijiet, għandhom jitressqu bil-miktub lill-Aġenzija fi żmien xahrejn mill-jum tan-notifika tad-deċiżjoni lill-persuna kkonċernata, jew, fin-nuqqas tagħha, fi żmien xahrejn mill-jum li fih l-Aġenzija tkun ippubblika id-deċiżjoni tagħha. Il-Bord tal-Appell għandu jiddeċiedi dwar l-appell fi żmien xahrejn wara li jkun tressaq l-appell.

3. Appell li jsir skont il-paragrafu 1 hawn fuq m'għandux ikollu effett ta' sospensjoni. Il-Bord tal-Appell jista', madankollu, jekk iqis illi ċ-ċirkostanzi hekk jirrikjedu, jissospendi l-applikazzjoni tad-deċiżjoni kkontestata.

4. Jekk l-appell ikun ammissibbli, il-Bord tal-Appell għandu jeżamina jekk l-appell huwiex fondat sewwa. Kull meta jkun mehtieg, għandu jistieden lill-partijiet għall-proċeduri tal-appell sabiex iressqu osservazzjonijiet dwar notifiċi mahruġa minnu stess, jew dwar komunikazzjonijiet mill-partijiet l-oħra għall-proċeduri tal-appell, fil-limiti ta' żmien speċifikati. Il-partijiet għall-proċeduri tal-appell għandu jkollhom il-jedd li jagħmlu preżentazzjoni orali.

5. Skont dan l-Artikolu, il-Bord tal-Appell jista' jeżercita kull setgħa li taqa' fil-kompetenza tal-Aġenzija, jew jista' jgħaddi l-każ lill-entità kompetenti tal-Aġenzija. Dan tal-aħħar għandu jkun marbut bid-deċiżjoni tal-Bord tal-Appell.

6. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jadotta u jippubblika r-regoli ta' proċedura tiegħu.

7. Id-deċiżjonijiet mehuda mill-Bord tal-Appell għandhom ikunu ppubblikati mill-Aġenzija.

Artikolu 20

Azzjonijiet quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza u l-Qorti tal-Ġustizzja

1. Azzjoni tista' titressaq quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza jew il-Qorti tal-Ġustizzja, konformement mal-Artikolu 230 tat-Trattat, sabiex tikkontesta deċiżjoni li tkun ittiedet mill-Bord tal-Appell jew, fil-każijiet li ma jkun hemm l-ebda dritt, quddiem il-Bord tal-Appell, mill-Aġenzija.

2. Fil-każ li l-Aġenzija tonqos milli tiehu deċiżjoni, jistgħu jin-giebu proċeduri għal dan in-nuqqas ta' azzjoni quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza jew il-Qorti tal-Ġustizzja konformement mal-Artikolu 232 tat-Trattat.

3. L-Aġenzija għandha tkun obligata li tiehu l-miżuri mehtieġa sabiex tikkonforma mas-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza jew tal-Qorti tal-Ġustizzja.

KAPITOLU IV

DISPOŻIZZJONIJIET FINANZJARJI

Artikolu 21

Il-Baġit tal-Aġenzija

1. Id-dhul tal-Aġenzija għandu jinkludi b' mod partikolari:

(a) sussidju mill-Komunità, imdahhal fil-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea (Taqsuma tal-Kummissjoni);

- (b) id-drittijiet mhallsa lill-Aġenzija konformement mal-Artikolu 22;
- (c) kontributi volontarji mill-Istati Membri jew mill-awtoritajiet regolatorji taht l-Artikolu 13(8); u
- (d) legat, donazzjoni jew ghotja taht l-Artikolu 13(8).
2. In-nefqa tal-Aġenzija ghandha tkopri l-ispejjeż tal-persunal, l-ispejjeż amministrattivi, l-ispejjeż infrastrutturali u l-ispejjeż operattivi.
3. Id-dhul u l-infiq tal-Aġenzija ghandhom ikunu f'bilanċ.
4. Ghandhom isiru previzjonijiet tad-dhul u l-infiq kollu tal-Aġenzija ghal kull sena finanzjarja, li tikkoincidi mas-sena kalendarja, u dawn ghandhom jiddaħhlu fil-baġit taghha.

Artikolu 22

Drittijiet

1. Id-drittijiet jistgħu ikunu dovuti lill-Aġenzija ghal talbiet ghal deċiżjoni ta' eżenzjoni skont l-Artikolu 9(1).
2. Id-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ghandhom jiġu f'fissati mill-Kummissjoni.

Artikolu 23

Kif jiġi stabbilit il-baġit

1. Sal-15 ta' Frar ta' kull sena, id-Direttur ghandu jhejji abbozz preliminari tal-baġit li jkopri n-nefqa operattiva u l-programm ta' hidma mistennija ghas-sena finanzjarja ta' wara, u ghandu jibgħat dak l-abbozz preliminari tal-baġit lill-Bord tal-Amministrazzjoni flimkien ma' lista tal-karigi proviżorji. Kull sena, il-Bord tal-Amministrazzjoni ghandu jagħmel stima tad-dhul u l-infiq tal-Aġenzija ghas-sena finanzjarja ta' wara, abbażi tal-abbozz preliminari tal-baġit imhejji mid-Direttur. Din l-istima, li ghandha tinkludi abbozz ta' pjan ta' stabbiliment, ghandha tintbagħat mill-Bord tal-Amministrazzjoni lill-Kummissjoni sal-31 ta' Marzu. Qabel ma tiġi adottata l-istima, l-abbozz imhejji mid-Direttur ghandu jintbagħat lill-Bord tar-Regolaturi, li jista' johroġ opinjoni gustifikata dwar l-abbozz.
2. L-istima msemmija fil-paragrafu 1 ghandha tintbagħat mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill (awtorità baġitarja) flimkien mal-abbozz preliminari tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea.
3. Abbażi tal-istima, il-Kummissjoni ghandha ddahhal fl-abbozz preliminari tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea it-tbassiriet li tqis meħtieġa rigward il-pjan ta' stabbiliment u l-ammont tal-ghotja li ghandha tithallas mill-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea konformement mal-Artikolu 272 tat-Trattat.
4. L-awtorità baġitarja ghandha tadotta l-pjan tal-istabbiliment għall-Aġenzija.

5. Il-baġit tal-Aġenzija ghandu jifassal mill-Bord tal-Amministrazzjoni. Ghandu jitqies finali wara l-adozzjoni finali tal-baġit ġenerali tal-Unjoni Ewropea. Fejn ikun meħtieġ, ghandu jkun aġġustat skont il-każ.

6. Il-Bord tal-Amministrazzjoni ghandu jinnotifika mingħajr dewmien lill-awtorità tal-baġit bl-intenzjoni tiegħu li jimplementa xi proġett li jista' jkollu implikazzjonijiet finanzjarji sinifikanti għall-finanzjament tal-baġit tal-Aġenzija, b'mod partikolari kwalunkwe proġett marbut mal-proprjetà, bħall-kiri jew ix-xiri ta' bini. *Il-Bord tal-Amministrazzjoni* ghandu jinforma wkoll lill-Kummissjoni *b'dan*. Jekk jagħti l-każ li kwalunkwe fergħa tal-awtorità tal-baġit ikollha l-intenzjoni li toħroġ opinjoni, fi żmien ġimagħtejn mill-wasla tal-informazzjoni dwar il-proġett ghandha tinnotifika lill-Aġenzija dwar *din* l-intenzjoni tagħha. Fin-nuqqas ta' twegħiba, l-aġenzija tkun tista' tipproċedi bil-proġett ipplanat.

Artikolu 24

L-implimentazzjoni u l-kontroll tal-baġit

1. Id-Direttur ghandu jaqdi d-dmirijiet tiegħu bhala uffiċjal ta' awtorizzazzjoni u ghandu jimplementa l-baġit tal-Aġenzija.
2. Sal-1 ta' Marzu wara kull sena finanzjarja, l-uffiċjal tal-kontijiet tal-Aġenzija ghandu jibgħat il-kontijiet proviżorji, flimkien mar-rapport dwar it-tmexxija baġitarja u finanzjarja ta' dik is-sena finanzjarja, lill-uffiċjal tal-kontijiet tal-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri. L-uffiċjal tal-kontijiet tal-Aġenzija ghandu jibgħat ukoll ir-rapport dwar it-tmexxija baġitarja u finanzjarja lill-Parlament u lill-Kunsill sa mhux aktar tard mill-31 ta' Marzu tas-sena ta' wara. Wara dan, l-uffiċjal tal-kontijiet tal-Kummissjoni ghandu jikkonsolida l-kontijiet proviżorji tal-istituzzjonijiet u tal-entitajiet deċentralizzati, konformement mal-Artikolu 128 tar-Regolament (KE, Euratom) Nru 1605/2002 tal-25 ta' Ġunju 2002 dwar ir-Regolament Finanzjarju applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Komunitajiet Ewropej ⁽¹⁾ ("ir-Regolament Finanzjarju").
3. Sal-31 ta' Marzu wara kull sena finanzjarja, l-uffiċjal tal-kontijiet tal-Kummissjoni ghandu jikkomunika l-kontijiet proviżorji tal-Aġenzija, flimkien mar-rapport dwar it-tmexxija baġitarja u finanzjarja ta' dik is-sena finanzjarja, lill-Qorti tal-Awdituri. Ir-rapport dwar it-tmexxija baġitarja u finanzjarja ta' dik is-sena finanzjarja ghandu jintbagħat ukoll lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
4. Wara li jkun irċieva l-osservazzjonijiet tal-Qorti tal-Awdituri rigward il-kontijiet proviżorji tal-Aġenzija skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 129 tar-Regolament Finanzjarju, id-Direttur ghandu jelabora l-kontijiet definittivi tal-Aġenzija fuq ir-responsabbiltà tiegħu/tagħha stess, u ghandu jibgħathom lill-Bord tal-Amministrazzjoni għal opinjoni.
5. Il-Bord tal-Amministrazzjoni ghandu johroġ opinjoni dwar il-kontijiet definittivi tal-Aġenzija.
6. Sal-1 ta' Lulju wara l-gheluq tas-sena finanzjarja, id-Direttur ghandu jibgħat il-kontijiet definittivi, flimkien mal-opinjoni tal-Bord tal-Amministrazzjoni, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni u lill-Qorti tal-Awdituri.
7. Il-kontabbiltà finali ghandha tiġi ppubblikata.

⁽¹⁾ ĠU L 248, 16.9.2002, p. 1.

8. Id-Direttur għandu jibgħat twegiba lill-Qorti tal-Awdituri għall-osservazzjonijiet tagħha sal-15 ta' Ottubru. Għandu jibgħat ukoll kopja ta' dik it-twegiba lill-Bord tal-Amministrazzjoni u lill-Kummissjoni.

9. Id-Direttur għandu jibagħt lill-Parlament Ewropew, fuq talba ta' dan tal-aħhar u kif stabbilit fl-Artikolu 146(3) tar-Regolament Finanzjarju, kull tagħrif mehtieg għall-applikazzjoni bla xkiel tal-proċedura ta' kwittanza għas-sena finanzjarja kkonċernata.

10. Il-Parlament Ewropew, fuq rakkomandazzjoni tal-Kunsill li jkun qed jaġixxi b'maġġoranza kwalifikata, għandu, qabel il-15 ta' Mejju tas-sena N + 2, jagħti kwittanza lid-Direttur Ġenerali fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-baġit għas-sena finanzjarja N.

Artikolu 25

Regoli Finanzjarji

Ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-Aġenzija għandhom jiffasslu mill-Bord tal-Amministrazzjoni wara konsultazzjoni mal-Kummissjoni. Dawn ir-regoli jistgħu jiddevjaw mir-Regolament tal-Kummissjoni (KE, Euratom) Nru 2343/2002 jekk il-htigijiet operattivi speċifiċi għall-funzjonament tal-Aġenzija hekk jirrikjedu u biss bil-qbil minn qabel tal-Kummissjoni.

Artikolu 26

Miżuri kontra l-frodi

1. Għall-finijiet li jiġu miġġielda l-frodi, il-korruzzjoni u kull attività illegali oħra, id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 1073/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Mejju 1999 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) ⁽¹⁾ għandhom japplikaw għall-Aġenzija mingħajr restrizzjonijiet.

2. L-Aġenzija għandha tissieheb fil-Ftehim Interistituzzjonali tal-25 ta' Mejju 1999 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej dwar investigazzjonijiet interni mmexxija mill-Uffiċċju Ewropew ta' Kontra l-Frodi (OLAF) ⁽²⁾ u għandha minnufih tadotta d-dispożizzjonijiet xierqa għall-persunal kollu tal-Aġenzija.

3. Id-deċiżjonijiet dwar il-finanzjament, il-ftehimiet u l-istrumenti ta' implimentazzjoni li jirriżultaw minnhom, għandhom jistipulaw speċifikament li l-Qorti tal-Awdituri u l-OLAF jistgħu, jekk ikun mehtieg, iwettqu kontrolli fuq il-post tal-benefiċjarji ta' flus maħruġa mill-Aġenzija, kif ukoll fuq il-persunal responsabbli għall-allokazzjoni ta' dawn il-flus.

KAPITOLU V

DISPOŻIZZJONIJET ĠENERALI

Artikolu 27

Privileġġi u immunitajiet

Il-Protokoll dwar il-Privileġġi u l-Immunitajiet tal-Komunitajiet Ewropej għandu japplika għall-Aġenzija.

⁽¹⁾ ĠU L 136, 31.5.1999, p. 1.

⁽²⁾ ĠU L 136, 31.5.1999, p. 15.

Artikolu 28

Il-Persunal

1. Ir-Regolamenti tal-Persunal, il-Kondizzjonijiet tal-Impjeg u r-regoli adottati b'mod kongunt mill-istituzzjonijiet tal-Komunitajiet Ewropej għall-finijiet tal-applikazzjoni tar-Regolamenti tal-Persunal u l-Kondizzjonijiet tal-Impjeg għandhom japplikaw għall-persunal tal-Aġenzija, inkluż id-Direttur tagħha.

2. Il-Bord tal-Amministrazzjoni, bi qbil mal-Kummissjoni, għandu jadotta l-miżuri ta' implimentazzjoni adatti, konformement mal-Artikolu 110 tar-Regolamenti tal-Persunal.

3. Fir-rigward tal-persunal tagħha, l-Aġenzija għandha teżerċita s-setgħat konferiti fuq l-awtorità tal-hatra mir-Regolamenti tal-Persunal u fuq l-awtorità li għandha s-setgħa tikkonkludi kuntratti mill-Kondizzjonijiet tal-Impjeg.

4. Il-Bord tal-Amministrazzjoni jista' jadotta dispożizzjonijiet oħra sabiex esperti nazzjonali minn Stati Membri jkunu jistgħu jiġu impjegati billi jiġu ssekondati mal-Aġenzija.

Artikolu 29

Responsabbiltà legali tal-Aġenzija

1. Fil-każ ta' responsabbiltà mhux kuntrattwali, l-Aġenzija, skont il-prinċipji ġenerali komuni għal-liġijiet tal-Istati Membri, għandha tagħmel tajjeb għal kwalunkwe hsara kkaġunata minnha jew mill-persunal tagħha fil-qadi ta' dmiriethom. Il-Qorti tal-Gustizzja għandu jkollha l-ġurisdizzjoni f'kull tilwima marbuta mal-kumpens għal hsara bhal din.

2. Ir-responsabbiltà finanzjarja personali u r-responsabbiltà dixxiplinarja tal-persunal tal-Aġenzija lejn l-Aġenzija għandhom ikunu rregolati mid-dispożizzjonijiet rilevanti li japplikaw għall-persunal tal-Aġenzija.

Artikolu 30

Aċċess għad-dokumenti

1. Ir-Regolament (KE) Nru 1049/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2001 dwar l-aċċess pubbliku għad-dokumenti tal-Parlament Ewropew, tal-Kunsill u tal-Kummissjoni ⁽³⁾ għandu japplika għad-dokumenti miżmuma mill-Aġenzija.

2. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jadotta miżuri prattici għall-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 sat-3 ta' Marzu 2010.

3. Id-deċiżjonijiet mehuda mill-Aġenzija konformement mal-Artikolu 8 tar-Regolament (KE) Nru 1049/2001 jistgħu jkunu s-sugġett ta' lment lill-Ombudsman jew ta' kawża quddiem il-Qorti tal-Gustizzja, skont il-kondizzjonijiet stipulati fl-Artikoli 195 u 230 tat-Trattat rispettivament.

⁽³⁾ ĠU L 145, 31.5.2001, p. 43.

Artikolu 31

Il-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi

1. L-Aġenzija għandha tkun miftuha għall-partecipazzjoni ta' pajjiżi terzi li jkunu kkonkludew ftehimiet mal-Komunità, li bihom ikunu adottaw u jkunu qeghdin japplikaw il-liġi Komunitarja fil-qasam tal-enerġija u, jekk ikun relevanti, fl-oqsma tal-ambjent u l-kompetizzjoni.
2. Konformement mad-dispożizzjonijiet relevanti ta' dawn l-istrumenti ta' ftehim, għandhom jiġu stabbiliti arranġamenti li jspecifikaw, b'mod partikolari, in-natura, l-ambitu u l-aspetti proċedurali tal-involvement ta' dawn il-pajjiżi fil-hidma tal-Aġenzija, inklużi dispożizzjonijiet relatati mal-kontribuzzjonijiet finanzjarji u mal-persunal.

Artikolu 32

Il-Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi meghjuna minn Kumitat.
2. Fejn issir riferenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 5a(1) sa (4), u l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, filwaqt li jitqiesu d-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 33

Arranġamenti għal-lingwi

1. Id-dispożizzjonijiet tar-Regolament tal-Kunsill Nru 1 tal-15 ta' April 1958 li jiddetermina l-lingwi li għandhom jintużaw mill-Komunità Ekonomika Ewropea ⁽¹⁾ għandhom japplikaw għall-Aġenzija.
2. Il-Bord tal-Amministrazzjoni għandu jiddeċiedi dwar l-arranġamenti interni għal-lingwi għall-Aġenzija.
3. Is-servizzi ta' traduzzjoni mehtieġa għall-funzjonament tal-Aġenzija għandhom jiġu pprovduti miċ-Ċentru ta' Traduzzjoni għall-Korpi tal-Unjoni Ewropea.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, it-13 ta' Lulju 2009.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
H.-G. PÖTTERING

KAPITOLU VI

DISPOŻIZZJONIJET FINALI

Artikolu 34

Evalwazzjoni

1. Il-Kummissjoni, bl-assistenza ta' espert estern indipendenti, għandha ttwettaq evalwazzjoni tal-attivitajiet tal-Aġenzija. Dik l-evalwazzjoni għandha tkopri r-riżultati miksuba mill-Aġenzija u l-metodi ta' hidma tagħha, b'rabta mal-għan, il-mandat u l-kompiti tagħha, kif iddefiniti f'dan ir-Regolament u fil-programmi annwali ta' hidma tagħha. Din l-evalwazzjoni għandha tkun ibbażata fuq konsultazzjonijiet estensivi skont l-Artikolu 10.
2. Il-Kummissjoni għandha tissottometti l-evalwazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 lill-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija. Il-Bord tar-Regolaturi għandu jorjona rakkomandazzjonijiet fir-rigward tal-bidliet għal dan ir-Regolament, l-Aġenzija u l-prattika ta' hidma tagħha lill-Kummissjoni, li tista' tgħaddi dawk ir-rakkomandazzjonijiet, flimkien mal-opinjoni tagħha kif ukoll flimkien ma' kwalunkwe proposta xierqa, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
3. L-ewwel evalwazzjoni għandha titressaq mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill sa tliet snin wara li l-ewwel Direttur ikun ha l-kariga tiegħu. Wara dan, il-Kummissjoni għandha tipprezenta rapport ta' evalwazzjoni tal-anqas kull erba' snin.

Artikolu 35

Dhul fis-sehh u dispożizzjonijiet tranzitorji

1. Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.
2. L-Artikoli 5, sa 11 għandhom japplikaw Mit-3 ta' Marzu 2011.

Għall-Kunsill
Il-President
E. ERLANDSSON

⁽¹⁾ ĠU 17, 6.10.1958, p. 385.

REGOLAMENT (KE) 714/2009 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-13 ta' Lulju 2009

dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003

(Test b'rilevanza ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu bi qbil mal-proċedura stipulata fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Is-suq intern fl-elettriku, li ilu jiġi implimentat progressivament mill-1999, għandu l-mira li jipprovdi għażla reali lill-konsumaturi kollha fil-Komunità, kemm jekk huma ċittadini jew negozji, kif ukoll opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali sabiex jiġu żgurati gwadanji f'termini ta' effiċjenza, prezzijiet kompetittivi u standards oghla ta' servizz, kif ukoll sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista u għas-sostenibbiltà.
- (2) Id-Direttiva 2003/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku ⁽⁴⁾ u r-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1228/2003 tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku ⁽⁵⁾ għamlu kontributi sinifikanti lejn il-holqien ta' suq intern tal-elettriku.
- (3) Madankollu, fil-preżent, jeżistu ostakoli għall-bejgħ tal-elettriku fuq termini ugwali, minghajr diskriminazzjoni jew żvantagg fil-Komunità. B'mod partikolari, aċċess mhux diskriminatorju għan-network, u livell ugwalment effettiv ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għadhom ma jeżistux filwaqt li għadhom jeżistu swieq iżolati.

⁽¹⁾ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ Opinjoni tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' Ġunju 2008 (għadha mhux ippublikata fil-Ġurnal Uffiċjali), il-Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tad-9 ta' Jannar 2009 (ĠU C 75 E, 31.3.2009, p. 16) u l-Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-22 ta' April 2009 (għadha mhux ippublikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Decizzjoni tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2009.

⁽⁴⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 37.

⁽⁵⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 1.

- (4) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Energija għall-Ewropa" saħqet fuq l-importanza li s-suq intern tal-elettriku jitkompla kif ukoll li jkun hemm ambjent ekwu għall-imprizi kollha tal-elettriku fil-Komunità. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolati "Prospetti għas-suq intern tal-gass u l-elettriku" u "Inkjest skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-setturi Ewropej tal-gass u l-elettriku (Rapport Finali)" urew li r-regoli u l-miżuri ta' bhalissa la jipprovdu l-qafas meħtieġ u lanqas jipprovdu għall-holqien ta' kapacitajiet interkonnessi biex jintlaħaq l-għan ta' suq intern li jahdem tajjeb, effiċjenti u miftuh.

- (5) Barra li jimplementa kompletament il-qafas regolatorju eżistenti, il-qafas regolatorju tas-suq intern tal-elettriku stabbilit fir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 għandu jiġi adattat konformement ma' dawk il-komunikazzjonijiet.

- (6) B'mod partikolari, jeħtieġ li jkun hemm aktar koperazzjoni u koordinazzjoni fost l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni biex jinholqu kodiċijiet tan-network biex jinghata u jkun immaniġġjat aċċess effettiv u trasparenti għan-networks ta' trażmissjoni transkonfinali, u biex jiżguraw ipjannar ikkoordinat li jkollu viżjoni u evoluzzjoni teknika soda tas-sistema ta' trażmissjoni fil-Komunità, inkluż il-holqien ta' kapacitajiet ta' interkonnessjoni, b'attenzjoni xierqa għall-ambjent. Dawk il-kodiċijiet tan-network għandhom ikunu konformi ma' linjigwida ta' qafas li fin-natura tagħhom ma jkunux obligatorji (linjigwida qafas) u li jkunu żviluppati mill-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' 13 ta' Lulju 2009 li jstabilixxi Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija ⁽⁶⁾ (l-Aġenzija). L-Aġenzija għandu jkollha rwol fir-reviżjoni, fuq bażi ta' fatti, tal-abbozz ta' kodiċijiet tan-network, inkluża l-konformità tagħhom mal-linjigwida ta' qafas, u għandha tkun tista' tirrakkomandahom għall-adozzjoni mill-Kummissjoni. L-Aġenzija għandha tivvaluta l-emendi proposti għall-kodiċijiet tan-network u hija għandha tkun tista' tirrakkomandahom għall-adozzjoni mill-Kummissjoni. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom ihaddmu n-networks tagħhom konformement ma' dawk il-kodiċijiet tan-network.

- (7) Sabiex tkun żgurata l-aħjar tmexxija tan-network tat-trasmissjoni tal-elettriku u jkun permess kummerċ u for-niment ta' elettriku transkonfinali fil-Komunità għandu jiġi

⁽⁶⁾ Ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

- stabbilit Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistema ta' Trasmissjoni tal-Elettriku ("l-ENTSO tal-Elettriku"). Il-kompiti tal-ENTSO tal-elettriku għandhom jitwettqu konformement mar-regoli Komunitarji tal-kompetizzjoni li jibqgħu applikabbli għad-deċiżjonijiet tal-ENTSO tal-Elettriku. Il-kompiti tal-ENTSO tal-Elettriku għandhom ikunu definiti tajjeb u l-metodu ta' hidma tiegħu għandu jiżgura l-effiċjenza, it-trasparenza u n-natura rappreżentattiva tal-ENTSO tal-Elettriku. Il-kodiċijiet tan-network imhejjija mill-ENTSO mhumiex intenzjonati biex jissostiwixxu l-kodiċijiet tan-network meħtieġa nazzjonali għal kwistjonijiet mhux transkonfinali. Peress li l-approċċ fil-livell reġjonali jista' jwassal għal progress aktar effettiv, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jistabbilixxu strutturi reġjonali fi hdan l-istruttura kumplessiva ta' koperazzjoni, filwaqt li jiżguraw li r-riżultati fil-livell reġjonali jkunu kompatibbli ma' kodiċijiet tan-networks u ma' pjanijiet mhux obligatorji ta' żvilupp tan-network fuq firxa ta' għaxar snin fil-livell Komunitarju. L-Istati Membri għandhom jippromovu l-koperazzjoni u jissorveljaw l-effettività tan-network flivell reġjonali. Il-koperazzjoni flivell reġjonali għandha tkun kompatibbli mal-progress li jwassal għal suq intern kompetittiv u effiċjenti tal-elettriku.
- (8) Il-partecipanti kollha fis-suq għandhom interess fil-hidma mistennija mill-ENTSO tal-Elettriku. Proċess ta' konsultazzjoni effettiv huwa għalhekk essenzjali u l-istrutturi eżistenti li jitwaqquf biex jiffacilitaw u jissimplifikaw il-proċess ta' konsultazzjoni, bħall-Unjoni għall-Koordinazzjoni tat-Trasmissjoni tal-Elettriku, ir-regolaturi nazzjonali jew l-Aġenzija għandhom ikollhom rwol importanti.
- (9) Sabiex tkun żgurata aktar trasparenza dwar in-network kollu ta' trażmissjoni tal-elettriku fl-Unjoni Ewropea, l-ENTSO tal-elettriku għandu jfassal, jippubblika u jaġġorna b'mod regolari pjan li ma jorbotx ta' żvilupp tan-network għal għaxar snin għall-Komunità kollha (Pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha). Networks tat-trażmissjoni tal-elettriku vijabbli u interkonnessjonijiet reġjonali necessarji li huma rilevanti minn perspettiva kummerċjali jew minn perspettiva ta' sigurtà tal-forniment, għandhom ikunu inklużi fin-network tal-pjan għall-iżvilupp.
- (10) Dan ir-Regolament għandu jistabbilixxi prinċipji bażiċi dwar l-istruttura ta' tariffi u l-allokazzjoni ta' kapacità, waqt li jipprovdi għal adozzjoni ta' Linji gwida li jelenkaw prinċipji u metodoloġiji oħrajn rilevanti, sabiex ikunu jistgħu jsiru adattamenti mgħaġġla għal ċirkostanzi li jkunu nbiddlu.
- (11) F'suq miftuħ u kompetittiv, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu kompensati għall-ispejjeż imġarrba b'konsegwenza li jippermettu l-użu tan-networks tagħhom għall-flussi transkonfinali minn operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li minn għandhom joriġinaw flussi transkonfinali u mis-sistemi fejn jaslu dawġ il-flussi.
- (12) Il-hlasijiet li jkunu dahlu u haġru bhala rikompens bejn operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni għandhom jitqiesu meta t-tariffi tan-networks nazzjonali jkunu qegħdin jiġu stabbiliti.
- (13) L-ammont pagabbli għal aċċess minn naħa l-oħra tal-fruntiera jista' jvarja konsiderevolment, skont l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni involut u minhabba differenzi fl-istruttura tat-tariffi applikati fl-Istati Membri. Ċertu element ta' armonizzazzjoni huwa għalhekk meħtieġ biex ikun evitat ix-xkiel fil-kummerċ.
- (14) Sistema adatta ta' sinjali ta' lokalità għal medda twila ta' żmien tkun meħtieġa, ibbażata fuq il-prinċipju ta' distinzjoni tal-piżijiet imposti għal ammisjoni fin-networks għandhom jirriflettu l-bilanċ bejn il-ġenerazzjoni u l-konsum tar-reġjun konċernat, fuq il-baži ta' distinzjoni tal-piżijiet għal aċċess għan-networks fuq il-prodotti u/jew il-konsumaturi.
- (15) Ma jkunx kunsiljabbli li jiġu applikati tariffi skont id-distanza jew, sakemm sinjali ta' lokalità xierqa jkunu jithaddmu, tariffa speċifika li tithallsa biss mill-esportaturi jew importaturi minbarra l-ispiża ġenerali għall-aċċess għan-network nazzjonali.
- (16) Il-prekondizzjoni għal kompetizzjoni effettiva fis-suq intern tal-elettriku hija li jkun hemm tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji għal użu ta' networks, fosthom il-linji li jikkonnettjaw is-sistema ta' trasmissjoni. Il-kapaċità disponibbli ta' dawn il-linji għandhom ikunu stabbiliti fl-ogħla livelli li jippermettu standards ta' sigurtà tat-thaddim tan-network bla periklu.
- (17) Huwa importanti li jkun evitat ix-xkiel fil-kompetizzjoni li tirriżulta minn standards differenti ta' sigurtà, pjan operazzjonali u ta' ipplanar użati minn operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fl-Istati Membri. Barra dan, għandu jkun hemm trasparenza għall-partecipanti fis-suq dwar il-kapaċitajiet disponibbli għat-trasferiment u l-i standards ta' sigurtà, tal-ippjanar u operazzjonali, li jaffettwaw il-kapaċitajiet disponibbli biex jgħaddu l-enerġija.
- (18) Is-sorveljanza tas-suq li ilha titwettaq mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u mill-Kummissjoni dawn l-aħhar snin uriet li r-reqwiżiti ta' trasparenza u r-regoli attwali dwar l-aċċess għall-infrastrutturi mhumiex biżżejjed biex jassiguraw suq intern tal-elettriku li jkun ġenwin, li jiffunzjona tajjeb, miftuħ u effiċjenti.
- (19) Jeħtieġ li jkun hemm aċċess ugali għall-informazzjoni dwar l-istatus fiżiku u l-effiċjenza tas-sistema, sabiex il-partecipanti kollha fis-suq ikunu jistgħu jagħmlu evalwazzjoni tas-sitwazzjoni globali tad-domanda u tal-provvista u jidentifikaw ir-raġunijiet għall-varjazzjoni fil-prezz tal-bejgħ bl-ingrossa. Dan jinkludi informazzjoni aktar preċiża dwar il-ġenerazzjoni, il-provvista u d-domanda tal-elettriku inkluż previzjonijiet, il-kapaċità tan-network u tal-interkonnessjoni, il-flussi u l-manutenzjoni, l-ibbilanċjar kif ukoll il-kapaċità ta' riżerva.

- (20) Sabiex tissahhah il-fiduċja fis-suq, jehtieg li l-partecipanti tiegħu jkunu ċerti li min jabbuza jista' jkun suġġett għal penali effettivi, proporzjonati u diswazivi. L-awtoritajiet kompetenti għandha tinghatalhom is-setgħa li jinvestigaw b'mod effettiv allegazzjonijiet ta' abbuż tas-suq. Għal dak il-ghan, hu mehtieg li l-awtoritajiet kompetenti ikollhom aċċess għad-data li tippovdi informazzjoni dwar deċiżjonijiet operattivi li jkunu ttehdhu minn imprizi fornituri. Fis-suq tal-elettriku bosta deċiżjonijiet rilevanti jittiehdhu mill-generaturi, li għandhom iżommu l-informazzjoni li għandha x'taqsam ma' dan disponibbli u faċilment aċċessibbli għall-awtoritajiet kompetenti għal perjodu stipulat. L-awtoritajiet kompetenti għandhom, barra minn dan, jissorveljaw b'mod regolari l-konformità mar-regoli tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni. Ġeneraturi żgħar mingħajr il-hila tassew li jgħawgu s-suq għandhom jkunu eżenti minn dak l-obbligu.
- (21) Għandu jkun hemm regoli dwar l-użu tal-introjti li jidhlu permezz tal-proċeduri għall-amministrazzjoni tal-kongestjoni, kemm-il darba n-natura speċifika tal-impjant li jipprovdi l-interkonnessjoni tiġġustifika eżenzjoni minn dawn ir-regoli.
- (22) L-amministrazzjoni tal-problemi ta' kongestjoni għandha tippovdi sinjali ekonomiċi korretti lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u partecipanti fis-suq u għandha tkun ibbażata fuq mekkanizmi tas-suq.
- (23) Għandhom jiġu mhegġa bis-shiħ investimenti f'infrastrutturi ewlenin godda filwaqt li tiġi żgurata il-hidma kif xieraq tas-suq intern tal-elettriku. Sabiex jissahhah l-effett pożittiv ta' interkonnetturi tal-kurrent dirett eżentati fuq kompetizzjoni u sigurtà tal-provvista, irid jiġi ttestjat l-interess fis-suq matul il-fażi ta' ppjanar tal-proġett u jridu jiġu adottati regoli tal-ġestjoni tal-kongestjoni. Meta interkonnetturi tal-kurrent dirett jinstabu fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Aġenzija għandha, bhala l-aħhar mezz, tipproċessa t-talba għall-eżenzjoni sabiex jitqiesu ahjar l-implikazzjonijiet transkonfinali tagħha u jiffacilitaw l-ipproċessar amministrattiv tagħha. Barra minn hekk, minhabba l-profil eċċezzjonali ta' riskju fil-bini ta' dawn il-proġetti kbar ta' infrastruttura eżentati, imprizi b'interessi ta' provvista u ta' produzzjoni għandhom ikunu jistgħu igawdu minn deroga temporanja mir-regoli kollha ta' separazzjoni għall-proġetti konċernati. Eżenzjonijiet mogħtija skont ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 ikomplu japplikaw sad-data tal-iskadenza prevista kif deċiż fi-deċiżjoni ta' eżenzjoni mogħtija.
- (24) Biex jiġi assigurat il-funzjonament xieraq tas-suq intern tal-elettriku, għandhom jitlestew dispożizzjonijiet għal proċeduri li jippermettu l-adozzjoni ta' deċiżjonijiet u Linji gwida dwar kif għandhom isiru, fost affarijiet oħra, ir-regoli ta' kif isiru t-tariffi u l-allokazzjonijiet ta' kapacità mill-Kummissjoni waqt li jkun assigurat l-involviment tal-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri f'dan il-proċess, fejn f'waqtu, permezz tal-assocjazzjoni tagħhom Ewropea. Awtoritajiet Regolatorji, flimkien ma' awtoritajiet oħrajn fl-Istati Membri, għandhom rwol importanti biex jghinu biex ikun hemm funzjonament xieraq tas-suq intern tal-elettriku.
- (25) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jassiguraw il-konformità mar-regoli li jkunu jinsabu f'dan ir-Regolament u l-Linji gwida adottati fuq il-bażi ta' dan ir-Regolament.
- (26) L-Istati Membri u l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti għandhom ikollhom l-obbligu jipprovdu lill-Kummissjoni informazzjoni rilevanti. Tali informazzjoni għandha tiġi trattata b'mod kunfidenzjali mill-Kummissjoni. Fejn mehtieg, il-Kummissjoni għandha jkollha opportunità titlob biex tinghata informazzjoni rilevanti direttament mill-impriza konċernata, sakemm l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jkunu mgħarrfa.
- (27) L-Istati Membri għandhom jistipulaw regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament u jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Dawk il-penali għandhom ikunu effikaci, proporzjonati u diswazivi.
- (28) Il-miżuri neċessarji għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandhom jiġu adottati skont id-Deċiżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tippovdi l-proċeduri għall-eżercizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti fuq il-Kummissjoni ⁽¹⁾.
- (29) B'mod partikolari, il-Kummissjoni għandha tinghata s-setgħa biex tistabbilixxi jew tadotta l-Linji gwida mehtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni mehtieġ biex jintlahaq l-ghan ta' dan ir-Regolament. Peress li dawk il-miżuri għandhom kamp ta' applikazzjoni ġenerali u huma mfassla biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament, billi jissupplimentawh b'elementi godda mhux essenzjali, dawn għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deċiżjoni 1999/468/KE.
- (30) Ladarba l-ghan ta' dan ir-Regolament, jiġifieri l-provvedimenti għal struttura armonizzata għall-iskambji transkonfinali tal-elettriku, ma jistax jinkiseb b'mod sufficjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri konformement mal-prinċipju ta' sussidjarjetà, kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Konformement mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li hu mehtieġ sabiex jinkiseb dak l-ghan.
- (31) Minhabba l-ambitu tal-emendi li b'dan qegħdin isiru għar-Regolament (KE) Nru 1228/2003, huwa tajjeb li, għal raġunijiet ta' ċarezza u razzjonalità, d-dispożizzjonijiet in kwistjoni jtfasslu mill-gdid billi jingemgħu kollha flimkien f'test wiehed f'Regolament ġdid,

ADDOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

Dan ir-Regolament jimmira li:

- (a) jiffissa regoli imparzjali għall-iskambji transkonfinali tal-elettriku, u b'hekk titkabbar il-kompetizzjoni fis-suq intern

⁽¹⁾ ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

tal-elettriku, waqt li jitqiesu l-karatteristiċi speċjali tas-swieq nazzjonali u reġjonali. Dan ser jinvolvi t-twaqqif ta' mekkaniżmu ta' kumpens għal flussi transkonfinali tal-elettriku u l-istabbiliment ta' prinċipji armonizzati dwar il-hlasijiet tat-trasmissjoni transkonfinali u l-allokazzjoni ta' kapacitajiet disponibbli ta' interkonnessjonijiet bejn sistemi nazzjonali ta' trasmissjoni;

- (b) jiffacilita l-iżvilupp ta' suq bl-ingrossa li jiffunzjona tajjeb u li jkun trasparenti, b'livell għoli ta' sigurtà tal-provvista tal-elettriku. Huwa jipprovi għal mekkaniżmi biex jarmonizza dawn ir-regoli għall-iskambji transkonfinali tal-elettriku.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li jinsabu fl-Artikolu 2 id-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' 13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku ⁽¹⁾, bl-eċċezzjoni tad-definizzjoni ta' "interkonnettur" li għandha tinbidel b'dan li ġej:

- "interkonnettur" tfisser linja ta' trasmissjoni li taqsam jew tgħaddi fuq il-fruntiera bejn Stati Membri u li tgħaqqad is-sistemi nazzjonali ta' trasmissjoni tal-Istati Membri.
2. Għandhom japplikaw ukoll il-definizzjonijiet li ġejjin:
- (a) "awtoritajiet regolatorji" tfisser l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 35(1) tad-Direttiva 2009/72/KE,
  - (b) "fluss transkonfinali" tfisser fluss fiżiku tal-elettriku fuq network ta' trasmissjoni ta' Stat Membru li jirriżulta mill-impatt tal-attività ta' produttori u/jew konsumaturi barra dak l-Istat Membru fuq in-network ta' trasmissjoni tiegħu;
  - (c) "kongestjoni" tfisser sitwazzjoni fejn interkonnessjoni li tgħaqqad networks nazzjonali ta' trasmissjoni ma tkunx tista' takkomoda l-flussi fiżiċi kollha li jirriżultaw mill-kummerċ internazzjonali mitlub mill-partecipanti fis-suq, minhabba nuqqas fil-kapaċità tal-interkonnetturi u/jew tas-sistemi nazzjonali ta' trasmissjoni konċernati;
  - (d) "esportazzjoni ddikjarata" tfisser il-bgħit tal-elettriku minn Stat Membru fuq il-bażi ta' arrangament kuntrattwali bl-effett li t-tehid korrispondenti simultanju (importazzjoni ddikjarata) tal-elettriku isir fi Stat Membru ieħor jew f'pajjiż terz;
  - (e) "transitu ddikjarat" jfisser ċirkustanza fejn issir esportazzjoni ddikjarata tal-elettriku u fejn il-mogħdija proposta għall-operazzjoni tinvolvi xi pajjiż li fih la ser isir il-bgħit u lanqas it-tehid simultanju korrispondenti tal-elettriku;

⁽¹⁾ Ara paġna 55 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

- (f) "importazzjoni ddikjarata" tfisser it-tehid tal-elettriku fi Stat Membru jew pajjiż terz b'mod simultanju mal-bgħit tal-elettriku (esportazzjoni ddikjarata) fi Stat Membru ieħor;
- (g) "interkonnettur ġdid" ifisser xi interkonnettur li ma jkunx tlesta sa 4 Awwissu 2003.

Għall-iskop tal-mekkanizmu ta' kumpens tal-operatur tas-sistema ta' inter-trasmissjoni msemmi fl-Artikolu 13 biss, fejn in-networks ta' trasmissjoni ta' żewġ Stati Membri jew iżjed jifformaw parti, kompletament jew parzjalment, minn blokk ta' kontroll uniku, il-blokk ta' kontroll shiħ għandu jitqies li jiffirma parti min-network ta' trasmissjoni ta' wiehed mill-Istati Membri konċernati, sabiex jiġi evitat li flussi fil-blokki ta' kontroll jkunu kkunsidrati bhala flussi transkonfinali taht il-punt (b) tal-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u li jagħtu lok għall-ghoti ta' hlas ta' kumpens taht l-Artikolu 13. L-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati jistgħu jiddeciedu f'liema wiehed mill-Istati Membri konċernati il-blokk kollu ta' kontroll għandu jitqies bhala parti mit-network ta' trasmissjoni

Artikolu 3

Ċertifikazzjoni tal-operaturi ta' sistema ta' tranzizzjoni

1. Il-Kummissjoni għandha teżamina kwalunkwe notifika ta' decizjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trasmissjoni kif stabbilit fl-Artikoli 10(6) tad-Direttiva 2009/72/EC hekk kif tirceviha. Fi żmien xahrejn mill-jum li fih tircevi din in-notifika, il-Kummissjoni għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali rilevanti fir-rigward tal-kompatibbiltà tagħha mal-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11, u mal-Artikolu 9 tad-Direttiva 2009/72/KE.

Fit-thejjija tal-opinjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-Kummissjoni tista' titlob lill-Aġenzija biex tagħti l-opinjoni tagħha dwar id-decizjoni tal-awtorità regolatorja nazzjonali. F'tali każ, il-perijodu ta' xahrejn imsemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jittawwal b'xahrejn ohra.

Fin-nuqqas ta' opinjoni mill-Kummissjoni fil-perijodi msemmijin fl-ewwel u t-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni titqies li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-decizjoni tal-awtorità regolatorja.

2. Fi żmien xahrejn minn meta tircevi opinjoni tal-Kummissjoni, l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tadotta d-decizjoni finali tagħha rigward iċ-ċertifikazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, filwaqt li tiehu kont kemm jista' jkun ta' dik l-opinjoni. Id-decizjoni tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu pubblikati flimkien.

3. Fi kwalunkwe waqt matul il-proċedura, l-awtoritajiet regolatorji u/jew il-Kummissjoni jistgħu jitolbu lill-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni u/jew lill-impriża li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew ta' provvista kull informazzjoni rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħhom taht dan l-Artikolu.

4. L-awtoritajiet Regolatorji u l-Kummissjoni għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva.

5. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jstabbilixxu d-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri maħsuba biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh għandhom jiġu adottati bi qbil mal-proċedura regolatorja bl-iskrutinju msemmi fl-Artikolu 23(2).

6. Fejn il-Kummissjoni tkun irċeviet notifika taċ-ċertifikazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trażmissjoni taht l-Artikolu 9(10) tad-Direttiva 2009/72/KE, il-Kummissjoni għandha tiehu deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni.

Artikolu 4

Network Ewropew tal-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni għall-elettriku

L-operaturi kollha ta' sistema ta' trasmissjoni għandhom jikkoperaw fil-livell Komunitarju permezz tal-ENTSO tal-Elettriku sabiex tiġi promossa t-tlestija u t-thaddim tas-suq intern tal-elettriku u tal-kummerċ transkonfinali biex tiġi żgurata l-aħjar tmexxija, operat koordinat u evoluzzjoni teknika soda tan-network Ewropew ta' trasmissjoni tal-elettriku.

Artikolu 5

It-Twaqqif ta' ENTSO għall-Elettriku

1. Sa 3 Marzu 2011 kull operatur ta' sistema ta' trasmissjoni tal-elettriku għandu jibgħat lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija l-abbozz ta' statuti, lista ta' membri u abbozz ta' regoli ta' proċedura, inklużi r-regoli ta' proċedura fuq il-konsultazzjoni ta' partijiet interessati oħrajn, tal-ENTSO tal-Elettriku li għandu jiġi stabbilit.

2. Fi żmien xahrejn mill-jum li fih tirċevihom, l-Aġenzija, wara li tikkonsulta formalment l-organizzazzjonijiet li jirrapprezentaw il-partijiet interessati kollha, b'mod partikolari lill-utenti tas-sistema, inklużi klijenti, għandha tagħti opinjoni lill-Kummissjoni dwar l-abbozz ta' statuti, il-lista ta' membri u l-abbozz ta' regoli ta' proċedura.

3. Il-Kummissjoni għandha tagħti opinjoni dwar l-abbozz tal-istatuti, il-lista ta' membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura b'kunsiderazzjoni għall-opinjoni tal-Aġenzija msemmija fil-paragrafu 2 u fi żmien tliet xhur mill-jum li fih tirċievi l-opinjoni tal-Aġenzija.

4. Fi żmien tliet xhur mill-jum li fih jirċievu l-opinjoni tal-Kummissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jstabbilixxu ENTSO tal-Elettriku u jadottaw u jippubblikaw l-istatuti u r-regoli ta' proċedura tiegħu.

Artikolu 6

Stabiliment tal-Kodiċijiet tan-Netzwerk

1. Il-Kummissjoni għandha, wara li tikkonsulta mal-Aġenzija, mal-ENTSO tal-Elettriku u mal-partijiet interessati konċernati l-oħrajn, tistabbilixxi lista ta' prijoritajiet annwali li tidentifika l-oqsma stipulati fl-Artikolu 8(6) li għandhom ikunu inklużi fl-iżvilupp tan-network tal-kodiċijiet.

2. Il-Kummissjoni għandha titlob lill-Aġenzija sabiex din tippreżentalha fi żmien raġonevoli ta' mhux aktar minn sitt xhur abbozz ta' linja gwida ta' qafas mhux obligatorja (linja gwida ta' qafas) li jipprovdu prinċipji ċari u oġġettivi, skont l-Artikolu 8(7), għall-iżvilupp tal-kodiċijiet tan-network relatat mal-oqsma identifikati fil-lista ta' prijoritajiet. Kull linja gwida ta' qafas għandha tikkontribwixxi għan-nuqqas ta' diskriminazzjoni, għall-kompetizzjoni effettiva u għat-thaddim effiċjenti tas-suq. Fuq talba raġunata mill-Aġenzija, il-Kummissjoni tista' testendi dak il-perjodu.

3. L-Aġenzija għandha tikkonsulta formalment lill-ENTSO tal-Elettriku u lill-partijiet interessati u pertinenti l-oħrajn dwar l-linja gwida ta' qafas, matul perijodu ta' mhux inqas minn xahrejn, b'mod miftuh u trasparenti.

4. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-linja gwida ta' qafas ma jikkontribwixxi għan-nuqqas ta' diskriminazzjoni, għal kompetizzjoni effettiva u għat-thaddim effiċjenti tas-suq, hija tista' titlob lill-Aġenzija tirrivedi l-abbozz ta' linjigwida ta' qafas f'perjodu ta' żmien raġonevoli, u terġa' tippreżentalha lill-Kummissjoni.

5. Jekk l-Aġenzija tonqos milli tippreżenta jew li terġa' tippreżenta mill-ġdid linja gwida ta' qafas fil-limitu ta' żmien stabbilit mill-Kummissjoni taht il-paragrafu 2 jew il-paragrafu 4, il-Kummissjoni għandha thejji l-linja gwida ta' qafas in kwistjoni.

6. Il-Kummissjoni għandha tistieden lill-ENTSO tal-Elettriku biex jippreżenta lill-Aġenzija kodiċi tan-network li jikkonforma mal-linja gwida ta' qafas rilevanti, fi żmien perijodu raġonevoli ta' mhux aktar minn tnaħ-il xahar.

7. Fi żmien tliet xhur wara li tirċievi kodiċi tan-network, matul liema perijodu l-Aġenzija tista' tikkonsulta formalment mal-partijiet interessati u pertinenti, l-Aġenzija għandha tipprovdi opinjoni raġunata lill-ENTSO tal-Elettriku dwar il-kodiċi tan-network.

8. L-ENTSO tal-Elettriku jista' jemenda l-kodiċi tan-network fid-dawl tal-opinjoni tal-Aġenzija u jerġa' jippreżentalha lill-Aġenzija.

9. Meta l-Aġenzija tkun sodisfata li l-kodiċi tan-network ikun konformi mal-Linja Gwida ta' Qafas, l-Aġenzija għandha tressaq il-kodiċi tan-network lill-Kummissjoni u tista' tirrakkomanda li l-kodiċi jkun adottat fi żmien raġonevoli. Jekk il-Kummissjoni ma tadottax il-kodiċi, hija għandha tiddikjara r-raġunijiet għalfejn dan ma sehħx.

10. Fejn l-ENTSO tal-Elettriku ma jkunx żviluppa kodiċi tan-network fi żmien il-perjodu stabbilit mill-Kummissjoni skont il-paragrafu 6, il-Kummissjoni tista' titlob lill-Aġenzija biex thejji abbozz ta' kodiċi tan-network fuq il-bażi tal-linja gwida ta' qafas rilevanti. L-Aġenzija tista' tnedi konsultazzjoni oħra matul it-thejji ta' abbozz ta' kodiċi tan-network taht dan il-paragrafu. L-Aġenzija għandha tippreżenta lill-Kummissjoni abbozz ta' kodiċi tan-network imhejji taht dan il-paragrafu u tista' tirrakkomanda li jiġi adottat.

11. Il-Kummissjoni tista' tadotta, fuq inizjattiva tagħha stess meta l-ENTSO tal-Elettriku jkun naqas milli thejji kodiċi tan-network, jew l-Aġenzija tkun naqset milli thejji abbozz ta' kodiċi tan-network kif imsemmi fil-paragrafu 10 ta' dan l-Artikolu, jew fuq rakkomandazzjoni tal-Aġenzija taht il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, kodiċi wiehed jew aktar tan-network fl-oqsma elenkati fl-Artikolu 8(6).

Jekk il-Kummissjoni tipproponi l-adozzjoni ta' kodiċi tan-network fuq inizjattiva tagħha, hija għandha tikkonsulta lill-Aġenzija, lill-ENTSO tal-Elettriku u lill-partijiet interessati u pertinenti kollha dwar l-abbozz ta' kodiċi tan-network matul perijodu ta' mhux inqas minn xahrejn. Dawk il-miżuri maħsuba biex jemendaw *elementi* mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh għandhom jiġu adottati bi qbil mal-proċedura regolatorja bl-iskrutinju msemmi fl-Artikolu 23(2).

12. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Kummissjoni li tadotta u temenda l-Linji gwida kif stabilit fl-Artikolu 18.

Artikolu 7

Emendi tal-Kodiċijiet tan-Network

1. Abbozzi ta' emendi għal kwalunkwe kodiċi tan-network adottat taht l-Artikolu 6 jistgħu jiġu proposti lill-Aġenzija minn persuni li x'aktarx ikunu interessati f'dak il-kodiċi tan-network, inklużi l-ENTSO tal-Elettriku, l-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni, utenti tas-sistema u konsumaturi. L-Aġenzija tista' wkoll tipproponi emendi fuq inizjattiva tagħha stess.

2. L-Aġenzija għandha tikkonsulta mal-partijiet ikkonċernati skont l-Artikolu 10 tar-Regolament KE Nru 713/2009. Wara dan il-proċess, l-Aġenzija tista' tagħmel proposti raġunati għal emendi lill-Kummissjoni, u tispjega kif proposti bħal dawn ikunu konsistenti mal-oġettivi tal-kodiċijiet tan-network stipulati fl-Artikolu 6(2).

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta, wara li tqis il-proposti tal-Aġenzija, emendi għal kwalunkwe kodiċi tan-network adottat taht l-Artikolu 6. Dawk il-miżuri maħsuba biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh għandhom jiġu adottati bi qbil mal-proċedura regolatorja bl-iskrutinju msemmi fl-Artikolu 23(2).

4. Il-konsiderazzjoni tal-emendi proposti konformement mal-proċedura previst fl-Artikolu 23(2) għandha tkun limitata għal konsiderazzjoni tal-aspetti marbuta mal-emenda proposta. Dawn l-emendi proposti huma mingħajr preġudizzju għal xi emendi oħra li tista' tipproponi l-Kummissjoni.

Artikolu 8

Il-kompiti tal-ENTSO tal-Elettriku

1. L-ENTSO tal-Elettriku għandu jelabora kodiċijiet tan-network fl-oqsma previsti fil-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu fuq talba indirizzata lill-Kummissjoni taht l-Artikolu 6(6).

2. L-ENTSO tal-Elettriku jista' jelabora kodiċijiet tan-network fl-oqsma previsti fil-paragrafu 6 bil-għan li jinkisbu l-oġettivi stipulati fl-Artikolu 4, fejn dawk il-kodiċijiet tan-network ma jirrelatawx ma' oqsma koperti minn talba indirizzata lill-Kummissjoni. Dawn il-kodiċijiet tan-network għandhom jiġu preżentati lill-Aġenzija għal opinjoni. Din l-opinjoni għandha tkun ikkunsidrata b'mod xieraq mill-ENTSO tal-Elettriku.

3. L-ENTSO tal-Elettriku għandu jadotta:
  - (a) għodod operattivi ta' network komuni li jiżguraw il-kordinazzjoni tal-operat tan-network f'kundizzjonijiet normali u ta' emerġenza, inkluża skala ta' klassifika ta' incidenti komuni, u pjani ta' riċerka;
  - (b) pjani ta' żvilupp mhux obbligatorju tan-network għall-Komunità kollha fuq firxa ta' għaxar snin (pjani ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha), inkluż prospett dwar l-adeqwatezza tal-provvista Ewropea generata, kull sentejn;
  - (c) rakkomandazzjonijiet dwar il-koordinazzjoni tal-koperazzjoni teknika bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni Komunitarja u operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ta' pajjiżi terzi;
  - (d) programm ta' hidma annwali;
  - (e) rapport annwali;
  - (f) prospetti annwali dwar l-adeqwatezza tal-provvista generata għas-sajf u għax-xitwa;
4. Il-prospett dwar l-adeqwatezza tal-provvista Ewropea generata msemmi fil-punt (b) tal-paragrafu 3 għandu jkopri l-adeqwatezza generali tas-sistema tal-elettriku għall-provvista ta' talbiet attwali u proġettati għall-elettriku għall-perijodu ta' hames snin li ġejjin kif ukoll għall-perijodu bejn hames u hmistax-il sena mid-data ta' dak il-prospett. Dan il-prospett Ewropew dwar l-adeqwatezza tal-generazzjoni għandu jibni fuq prospetti dwar l-adeqwatezza tal-generazzjoni mhejjija minn kull operatur individwali ta' sistema ta' trasmissjoni.
5. Il-programm ta' hidma annwali msemmi *fil-punt (d)* tal-paragrafu 3 għandu jinkludi lista u deskrizzjoni tal-kodiċijiet tan-network li għandhom jithejjew, pjani dwar il-koordinazzjoni tal-operat tan-network u l-attivitàjiet ta' riċerka u żvilupp, li għandhom jitwettqu f'dik is-sena, u kalendarju indikattiv.
6. Il-kodiċijiet tan-network imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom ikopru l-oqsma li ġejjin, b'kont meħud, jekk xieraq, tal-ispeċifitajiet reġjonali:
  - (a) regoli ta' sigurtà u affidabbiltà tan-network inklużi regoli għal kapaċità ta' riserva ta' trasmissjoni teknika għas-sigurtà tan-network operattiv;
  - (b) regoli dwar il-konnessjoni mar-rettikolat;
  - (c) regoli ta' aċċess għal partijiet terzi;
  - (d) regoli dwar l-iskambju ta' data u dwar l-issettiljar;
  - (e) regoli dwar l-interoperabbiltà;
  - (f) proċeduri operattivi f'emerġenza;
  - (g) allokkazzjoni ta' kapaċità u regoli dwar it-tmexxija ta' kongestjoni;
  - (h) regoli għall-kummerċ relatati mal-provizjoni teknika u operattiva tas-servizzi ta' aċċess għan-network u l-ibbilanċjar tas-sistema;

- (i) regoli dwar it-trasparenza;
- (j) regoli dwar l-ibbilanċjar, inklużi regoli dwar ir-riżerva tal-enerġija relatati man-network;
- (k) regoli dwar strutturi tariffarji armonizzati għat-trażmissjoni inklużi sinjali tal-lokalità u regoli dwar il-kumpens bejn l-operaturi ta' sistemi ta' intertrażmissjoni; and
- (l) effiċjenza fl-enerġija tan-networks tal-elettriku.

7. Il-kodicijiet tan-network għandhom jiġu żviluppati għal kwistjonijiet traskonfinali tan-network u għal kwistjonijiet ta' integrazzjoni tas-suq u għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jstabilixxu kodicijiet tan-network nazzjonali li ma jaffettwawx il-kummerċ traskonfinali.

8. L-ENTSO tal-Elettriku għandu jissorvelja u janalizza l-implimentazzjoni tal-kodicijiet tan-network u l-Linji gwida adottati mill-Kummissjoni taht l-Artikolu 6(11), u l-effett tagħhom fuq l-armonizzazzjoni tar-regoli applikabbli mmirati għall-faċilitazzjoni tal-integrazzjoni tas-suq. L-ENTSO tal-Elettriku għandu jirrapporta l-konkluzjonijiet tiegħu lill-Aġenzija u għandu jinkludi r-riżultati tal-analiżi fir-rapport annwali msemmi fil-punt (e) tal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu.

9. L-ENTSO tal-Elettriku għandu jagħmel disponibbli l-informazzjoni kollha meħtieġa mill-Aġenzija biex twettaq il-kompiti tagħha taht l-Artikolu 9(1).

10. L-ENTSO tal-Elettriku għandu jadotta u jipubblika pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunita kollha kull sentejn. Il-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunita kollha għandu jinkludi t-fassil tan-network integrat, l-iżvilupp tax-xenarju, prospett dwar l-adeqwatezza tal-provvista Ewropea generata u valutazzjoni tal-kapaċità ta' rkupru tas-sistema.

Il-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunita kollha għandu, b'mod partikolari:

- (a) jibni fuq pjani ta' investment nazzjonali, b'kunsiderazzjoni għall-pjani ta' investment reġjonali kif imsemmijin fl-Artikolu 12(1), u, jekk ikun il-każ, għall-aspetti Komunitarji tal-pjani tan-network, inklużi l-linjigwida għal Networks tal-enerġija trans-Ewropej skont id-Deċiżjoni Nru 1364/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (1);
- (b) rigward l-interkonnessjonijiet traskonfinali, jibni wkoll fuq il-htigijiet raġonevoli tal-utenti differenti tas-sistema u jintegra impenji ta' perijodu fit-tul mill-investituri kif imsemmija fl-Artikolu 8 u l-Artikoli 13 u 22 tad-Direttiva 2009/72/KE+; u
- (ċ) jidentifika l-lakuni fl-investment, notevolment fir-rigward ta' kapaċitajiet traskonfinali.

F'dak li għandu x'jaqsam mal-punt (c) tat-tieni subparagrafu, għandha tkun annessa mal-pjan tal-iżvilupp tan-network reviżjoni tal-ostakli għaż-żieda fil-kapaċità traskonfinali tan-network, li ġejjin mill-proċeduri jew prattiki ta' approvazzjoni differenti għandha tkun annessa mal-pjan tal-iżvilupp tan-network għall-Komunita kollha.

(1) ĠU L 262, 22.9.2006, p. 1.

11. L-Aġenzija għandha tagħti opinjoni dwar il-pjani għall-iżvilupp tan-network nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin biex tevalwa l-konsistenza tagħhom mal-pjani għall-iżvilupp tan-network tal-Komunita fuq perjodu ta' għaxargħaxar snin. Jekk l-Aġenzija tidentifika inkonsistenzi bejn il-pjani għall-iżvilupp tan-network nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin u l-pjani għall-iżvilupp tan-network tal-Komunita fuq perjodu ta' għaxar snin, hija għandha tirrakkomanda li għandu jkun emendat il-pjan għall-iżvilupp tan-network nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin jew il-pjan għall-iżvilupp tan-network tal-Komunita fuq perjodu ta' għaxar snin mhux obligatorju kif xieraq. Jekk pjan għall-iżvilupp tan-network bħal dan jkun żviluppat skont l-Artikolu 22 tad-Direttiva 2009/72/KE, l-Aġenzija għandha tirrakkomanda lill-awtorità regolatorja nazzjonali kompetenti biex temenda l-pjan għall-iżvilupp tan-network nazzjonali fuq perjodu ta' għaxar snin skont l-Artikolu 22(7) ta' dik id-Direttiva u informa lill-Kummissjoni dwar dan.

12. Fuq talba tal-Kummissjoni, l-ENTSO tal-Elettriku għandu jgħarraf lill-Kummissjoni bil-fehmiet tiegħu dwar l-adozzjoni ta' Linji gwida kif stabbilit fl-Artikolu 18.

Artikolu 9

Sorveljanza mill-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandha tissorvelja l-eżekuzzjoni tal-kompiti msemmija fl-Artikolu 8(1), (2) u (3), tal-ENTSO tal-Elettriku, u tirrapporta lill-Kummissjoni.

L-Aġenzija għandha tissorvelja l-implimentazzjoni, mill-ENTSO tal-Elettriku, tal-kodicijiet tan-network imfasslin taht l-Artikolu 8(2) u l-kodicijiet tan-network li ġew żviluppati taht l-Artikolu 6(1) sa (10) iżda li ma ġewx adottati mill-Kummissjoni taht l-Artikolu 6(11). Meta l-ENTSO tal-Elettriku jonqos milli jimplementa kwalunkwe kodicijiet tan-network bħal dawn, l-Aġenzija għandha titlob lill-ENTSO tal-Elettriku biex tipprovi spjegazzjoni raġunata għalfejn ikun naqas milli jagħmel dan. L-Aġenzija għandha tinforma lill-Kummissjoni dwar dik l-ispiegazzjoni u tagħti opinjoni dwarha.

L-Aġenzija għandha tissorvelja u tanaalizza l-implimentazzjoni tal-kodicijiet tan-network u l-Linji gwida adottati mill-Kummissjoni kif stabbilit fl-Artikolu 6(11), u l-effett tagħhom fuq l-armonizzazzjoni tar-regoli applikabbli mmirati għall-faċilitazzjoni tal-integrazzjoni tas-suq kif ukoll fuq in-non-diskriminazzjoni, kompetizzjoni effettiva, funzjonament effiċjenti tas-suq, u tirrapporta lill-Kummissjoni.

2. L-ENTSO tal-Elettriku għandu jippreżenta l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunita kollha, l-abbozz ta' programm ta' hidma annwali, inkluża l-informazzjoni dwar il-proċess ta' konsultazzjoni, u dokumenti ohra msemmija fl-Artikolu 8(3) lill-Aġenzija għall-opinjoni tagħha.

Fi żmien xahrejn mir-riċeviment, l-Aġenzija għandha tipprovi opinjoni debitament raġunata kif ukoll rakkomandazzjonijiet lill-ENTSO tal-Elettriku u lill-Kummissjoni meta tqis li l-abbozz ta' programm ta' hidma annwali jew l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunita kollha preżentati minn ENTSO tal-Elettriku ma jikkontribwixxix għan-non-diskriminazzjoni, il-kompetizzjoni effettiva, il-funzjonament effiċjenti tas-suq jew livell suffiċjenti ta' interkonnessjoni traskonfinali miftuħa għall-aċċess mill-partijiet terzi.

Artikolu 10

Konsultazzjonijiet

1. Fil-preparazzjoni tal-kodicijiet tan-network, l-abbozz tal-panjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunià kollha u l-programm ta' hidma annwali msemmi fl-Artikolu 8(1), (2) u (3), l-ENTSO tal-Elettriku għandu jwettaq proċess estensiv ta' konsultazzjoni, fi stadju bikri, u b'mod miftuħ u trasparenti, li jkun jinvolvi lill-partiċipanti kkonċernati kollha tas-suq u, b'mod partikolari, lill-organizzazzjonijiet li jirrapprezentaw lill-partijiet interessati kollha konformement mar-regoli ta' proċedura msemmiha fl-Artikolu 5(1). Dik il-konsultazzjoni għandha tinvolvi wkoll lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u awtoritajiet nazzjonali oħrajn, impriži ta' forniment u ġenerazzjoni, utenti tas-sistema, inklużi l-klijenti, operaturi ta' sistema ta' distribuzzjoni, inklużi l-assocjazzjonijiet kkonċernati tal-industrija, il-korpi tekniċi u l-pjattaformi ta' partijiet interessati u pertinenti. Il-konsultazzjoni għandu jkollha l-għan li tidentifika l-opinjoni u l-proposti tal-partijiet rilevanti kollha waqt il-proċess tat-tehdid ta' deċiżjonijiet.

2. Id-dokumenti kollha u l-minuti tal-laqgħat relatati ma' dawn il-konsultazzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom isiru pubbliċi.

3. Qabel ma jiġi adottat il-programm ta' hidma annwali u l-kodicijiet tan-network imsemmija fl-Artikolu 8(1), (2) u (3), l-ENTSO tal-Elettriku għandu jindika kif tqiesu l-osservazzjonijiet li jkun irċieva waqt il-konsultazzjoni. L-ENTSO għandu jagħti r-raġunijiet fejn l-osservazzjonijiet ma jkunux tqiesu.

Artikolu 11

Spejjeż

L-ispejjeż relatati mal-attivitajiet tal-ENTSO tal-Elettriku msemmi fl-Artikoli 4 sa 12 għandhom jithallsu mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u għandhom jittiehdu in kunsiderazzjoni fil-kalkolu tat-tariffi. L-awtoritajiet regolatorji għandhom japprovaw dawn l-ispejjeż biss jekk ikunu raġonevoli u proporzjonati.

Artikolu 12

Koperazzjoni reġjonali tal-operaturi tas-sistema

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jistabbilixxu koperazzjoni reġjonali fi hdan l-ENTSO tal-Elettriku biex jikkontribwixxu għall-kompiti msemmiha fl-Artikolu 8(1), (2) u (3). B'mod partikolari, għandhom jipubblikaw pjan ta' investiment reġjonali kull sentejn, u jistgħu jiehdu deċiżjonijiet ta' investiment ibbażati fuq dak il-pjan ta' investiment reġjonali.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jippromwovew arranġamenti operattivi sabiex jiżguraw l-aħjar tmexxija tan-network, u għandhom jippromwovew l-iżvilupp ta' skambji tal-enerġija, l-allokazzjoni kkoordinata ta' kapacità transkonfinali permezz ta' soluzzjonijiet non-diskriminatorji bbażati fuq is-suq, bl-attenzjoni dovuta għall-merti speċifiċi tal-bejgħ bl-irkant impliċitu għall-allokazzjonijiet fil-perjodu qasir, u l-integrazzjoni ta' mekkaniżmi ta' bilanċ u ta' riżervi tal-enerġija.

3. Sabiex jintlaħqu l-għanijiet stabbiliti f'paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, iż-żona ġeografika koperta minn kull struttura ta' koperazzjoni reġjonali tista' tkun definita mill-Kummissjoni, b'kunsiderazzjoni għall-istrutturi reġjonali ta' koperazzjoni eżistenti. Kull Stat Membru għandu jkun jista' jippromwovi l-koperazzjoni faktar minn zona ġeografika waħda. Il-miżura msemmiha fl-ewwel sentenza, imfasla sabiex temenda elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament, billi tissupplimentah, għandha tiġi adottata konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmiha fl-Artikolu 23(2).

Għal dan il-għan, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Aġenzija u lill-ENTSO tal-Elettriku.

Artikolu 13

Mekkanizmu ta' kumpens għall-operaturi ta' sistemi ta' inter-trasmissjoni

1. L-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni għandhom jirċevu kumpens għall-ispejjeż li jgħarrbu minhabba li jiffacilitaw, permezz tan-networks tagħhom, flussi transkonfinali tal-elettriku.

2. Il-kumpens li jirrifera għalih il-paragrafu 1 għandu jithallas mill-operaturi tas-sistemi nazzjonali ta' trasmissjoni li minnu joriġinaw il-flussi transkonfinali u tas-sistemi fejn jaslu l-flussi.

3. Il-ħlasijiet ta' kumpens għandhom isiru fuq bażi regolari fir-rigward ta' perijodu ta' żmien partikolari li jkun għadda. L-aġġustamenti *ex post* ta' kumpens imħallas għandhom isiru fejn jeħtieġ biex jikkorrispondu ma' spejjeż realment imgħarrba.

L-ewwel perijodu ta' żmien li għalih ħlasijiet ta' kumpens għandhom isiru għandhom jiġu determinati fil-Linji gwida msemmiha fl-Artikolu 18.

4. Il-Kummissjoni għandha tiddeċiedi dwar l-ammonti ta' kumpens li għandhom jithallsu. Dik il-miżura, imfassla biex temenda elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh, għandha tiġi adottata skont il-proċedura regolatorja bi skrutinju imsemmija fl-Artikolu 23(2).

5. Id-dimensjoni ta' flussi transkonfinali akkomodati u d-dimensjoni ta' flussi transkonfinali denominati bhala li joriġinaw u/jew jidterminaw f'sistemi nazzjonali ta' trasmissjoni għandhom jiġu determinati fuq il-bażi tal-flussi ta' elettriku li attwalment jiġu miżurati matul perijodu partikolari ta' żmien.

6. L-ispejjeż minfuqa fil-facilitazzjoni tal-flussi transkonfinali għandhom ikunu stabbiliti fuq il-bażi tal-ispejjeż mistennijin li jiżdiedu għal tul ta' żmien li ġej, meta wiehed jikkunsidra t-telf, l-investiment f'infrastruttura ġdida, u l-proporzjon xieraq tan-nefqa fuq l'infrastruttura eżistenti, sa fejn l'infrastruttura tkun użata għat-trasmissjoni ta' fluss transkonfinali, partikolarment billi tiġi kunsidrata l-ħtieġa li tkun iggarantita s-sigurtà tal-provvista. Meta jiġu stabbiliti l-ispejjeż imgħarrba, għandhom jin-tużaw metodoloġiji rikonoxxuti ta' standard-costing. Il-benefiċċji li network igawdi mill-akkomodament ta' flussi transkonfinali għandhom jiġu kunsidrati biex jitnaqqas il-kumpens riċevut.

Artikolu 14

Hlasijiet għal access għan-networks

1. Il-hlasijiet applikati minn operaturi tan-networks għal access għan-networks għandhom ikunu trasparenti, waqt li jqisu l-htieġa għas-sigurtà tan-network u jirriflettu spejjeż attwalment minfuqa meta jistgħu jitqabblu ma' dawk ta' operatur ta' network effiċjenti u strutturalment paragonabbli u applikati b'mod mhux diskriminatorju. Dawk il-pizijiet ma għandhomx ikunu relatati mad-distanza.
2. Fejn jixraq, il-livell ta' tariffi applikati lill-produtturi u/jew lill-konsumaturi għandu jipprovdi sinjali tal-lokalità fil-livell tal-Komunità, u jqis l-ammont ta' telf tan-networks u l-kongestjoni kkawżata, u kemm jiswew l-investimenti fl-infrastruttura.
3. Meta jiġu stabbiliti l-hlasijiet għal access għan-networks, għandu jittiehed kont ta' dawn li ġejjin:
  - (a) hlasijiet u dhul li jirriżultaw mill-mekkaniżmu ta' kumpens tas-sistema ta' trasmissjoni bejn in-networks;
  - (b) hlasijiet li attwalment harġu jew dahlu kif ukoll hlasijiet mistennija għal perijodi fil-gejjieni, stmati fuq il-bażi ta' perijodi passati.
4. L-istabbiliment tal-hlasijiet għall-access għan-networks taht dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għal pizijiet fuq esportazzjoni ddikjarata u importazzjoni ddikjarata li jirriżultaw mill-immaniġġjar tal-kongestjoni li hemm riferenza għalih fl-Artikolu 16.
5. Ma għandu jkun hemm l-ebda hlas speċifiku impost fuq transazzjonijiet individwali għal transitu ddikjarat tal-elettriku.

Artikolu 15

Għoti ta' Informazzjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jistabbi- llixxu mekkaniżmi ta' kordinazzjoni u informazzjoni biex jassiguru is-sigurtà tan-networks tal-Istat fil-kuntest tal-immaniġġjar tal-kongestjoni.
2. L-istandards ta' sigurtà, ta' operazzjoni u ppjanar użati mill-operaturi tas-sistema pubblika ta' trasmissjoni għandhom ikunu ppubblikati. L-informazzjoni ppublikata għandha tinkludi skema generali għall-kalkolazzjoni tal-kapaċità totali ta' trasferiment u l-marġni tal-kredibilità tat-trasmissjoni bbażata fuq il-karatteristiċi elettrici u fiżiċi tan-networks. Tali skemi għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni tal-awtoritajiet regolaturi.
3. L-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni għandhom jipubbli- kaw stimi tal-kapaċità disponibbli ta' trasmissjoni għal kull jum, waqt li tkun indikata kull kapaċità ta' trasmissjoni diġà riservata. Dawn il-pubblikazzjonijiet għandhom isiru bi frekwenza speċifi- kata qabel il-jum tat-transport u għandhom jinkludu, f'kull każ, stimi tal-gimgha li jmiss u x-xahar li jmiss, kif ukoll indikazzjoni kwantitattiva tal-affidabbiltà tal-kapaċità disponibbli.

4. L-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni għandhom jipubbli- kaw id-data rilevanti dwar t-tbassir aggregat u d-domanda proprja, dwar disponibbiltà u użu proprju ta' assi ta' generazzjoni u tagħbija dwar disponibbiltà u użu tan-networks u tal-interkonnnetturi, u dwar l-ibbilanċjar tal-enerġija u l-kapaċità ta' riserva. Għad-disponibbiltà u l-użu proprju ta' unitajiet ta' gene- razzjoni u tagħbija żgħar, tista' tintuża data stmata aggregata.

5. Il-partecipanti konċernati fis-suq għandhom jagħtu lill- operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni d-data rilevanti.

6. L-imprizi ta' generazzjoni li jkunu proprjetarji jew li jope- raw assi ta' generazzjoni, fejn għall-inqas assi ta' generazzjoni wiehed minnhom ikollu kapaċità installata ta' mill-anqas 250 MW, għandhom iżommu għad-disponibbiltà tal-awtorità regula- torja nazzjonali, l-awtorità nazzjonali ta' kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għal hames snin id-data ta' kull siegħa ta' kull imp- jant li hi meħtieġa biex tivverifika d-deċiżjonijiet operattivi kollha ta' bghit u kif isiru l-offerti fi skambji tal-enerġija, fl-irkanti ta' interkonnnessjonijiet, fis-swieq ta' riserva u fis-swieq tat-tip "over the counter". L-informazzjoni għal kull impjant u kull siegħa li għandha tinhażen għandha tinkludi, iżda mhux limitata għal, data fuq il-kapaċità ta' generazzjoni disponibbli u riservi mwarrba, inkluż allokazzjoni ta' dawk ir-riservi mwarrba fuq il-livell ta' kull impjant, fil-waqt ta' meta jsiru l-offerti u meta ssehħ il-produzzjoni.

Artikolu 16

Prinċipji generali tal-immaniġġjar tal-kongestjoni

1. Il-problemi dwar il-kongestjoni tan-networks għandhom jiġu riżolti b'soluzzjonijiet mhux diskriminatorji b'kont meħud tas-suq li jagħtu sinjali ekonomiċi effiċjenti lill-partecipanti invo- luti fis-suq u lill-operaturi involuti ta' sistemi ta' trasmissjoni. Il-problemi dwar il-kongestjoni għan-networks għandhom prefe- ribbilment jiġu riżolti b'metodi mhux ibbażati fuq transazzjonijiet, jiġifieri metodi li ma jinvolvux għażla minn fost il-kuntratti ta' partecipanti individwali fis-suq.

2. Proċeduri li jillimitaw transazzjonijiet għandhom jintużaw biss f'sitwazzjonijiet ta' emerġenza fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni huwa obbligat li jaġixxi bil-heffa u l-bghit mill-ġdid jew it-tpartit ma jkunx possibbli. Kull proċedura bħal din għandha tkun applikata b'mod mhux diskriminatorju.

Hlief f'każi ta' forza maġġuri, partecipanti fis-suq li jkunu allokati kapaċità għandhom ikunu kkumpensati għal kull tnaqqis.

3. Il-kapaċità massima tal-interkonnnessjonijiet u/jew tan- networks ta' trasmissjoni li jaffettwaw flussi transkonfinali għandhom ikunu magħmula għall-partecipanti fis-suq, u jikkon- formaw mal-i standards ta' sigurtà ta' operaturi ta' networks bla periklu.

4. Il-partecipanti fis-suq għandhom jinformaw lill-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni konċernati fi żmien ragonevoli qabel il-perjodu operattiv rilevanti jekk humiex bil-hsieb li jużaw il-kapaċità allokata. Kull kapaċità li ma tkunx ser tintuża għandha titqassam mod iehor fis-suq, f'mod miftuħ, trasparenti u mhux diskriminatorju.

5. L-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni għandu, sa fejn ikun teknikament possibbli, jinnettjaw il-htigijiet ta' kwalunkwe fluss ta' enerġija fid-direzzjonijiet opposti fuq il-linja ta' inter-konnessjoni li jkollha kongestjoni sabiex jużaw din il-linja sal-kapaċità massima tagħha. Waqt li tinghata importanza shiha lis-sigurtà tan-networks, ma għandhom qatt jiġu miċhuda t-transazzjonijiet li jtaffu l-kongestjoni.

6. Kull introjtu li jirriżulta mill-allokazzjoni ta' inter-konnessjoni għandu jkun użat għall- għanijiet li ġejjin:

- (a) biex jiggarrantixxi d-disponibbiltà attwali tal-kapaċità allokata; u/jew
- (b) iż-żamma jew iż-żieda ta' kapaċitajiet ta' interkonnessjoni permezz ta' investimenti fin-networks, b'mod partikolari f' interkonnetturi godda.

Jekk l-introjtu ma jkunx jista' jintuża b'mod effiċjenti għall-finijiet stipulati fil-punti (a) u/jew (b) tal-ewwel subparagrafu, huwa jista' jintuża, sugġett għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati, sa ammont massimu li għandu jkun deċiż minn dawk l-awtoritajiet regolatorji, bhala introjtu li tiegħu għandu jittiehed kont mill-awtoritajiet regolatorji meta japprovaw il-metodoloġija għall-kalkolu tat-tariffi tan-network, u/jew sabiex jistabbilixxu t-tariffi tan-network.

Il-bqija tad-dhul għandu jitqiegħed flinja ta' kont intern separat sakemm jasal iż-żmien li jista' jintefaq għall-finijiet stipulati fil-punt (a) u/jew (b) tal-ewwel subparagrafu. L-awtorità regolatorja għandha tinforma lill-Aġenzija bl- approvazzjoni msemmija fit-tieni subparagrafu.

Artikolu 17

Interkonnetturi godda

1. Interkonnetturi godda tal-kurrent dirett jistgħu, fuq talba, jiġu eżentati, għal perijodu limitat ta' żmien, mid-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 16(6) ta' dan ir-Regolament u l-Artikoli 9 u 32 u l-Artikolu 37(6) u (10) tad-Direttiva 2009/72/KE taht il-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) l-investment għandu ikabbar il-kompetizzjoni fil-provvista tal-elettriku;
- (b) il-livell ta' riskju assoċjat mal-investment huwa tali li l-investment ma jsirx jekk ma tinghatax eżenzjoni;
- (c) l-interkonnettur għandu jkun proprjetà ta' persuna fiżika jew guridika li tkun separata għall-inqas fil-forma legali tagħha mill-operaturi tas-sistema li fiha l-interkonnetturi jkunu ser jinbnew;
- (d) jiġu imposti piżijiet fuq utenti ta' dak l-interkonnettur;

(e) mill-ftuh parzjali tas-suq li hemm referenza għalih fl-Artikolu 19 tad-Direttiva 96/92/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Diċembru 1996 dwar regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku (¹), ma tkun giet irkuprata l-ebda parti mill-ispejjeż kapitali jew operattivi tal-interkonnettur minn xi komponent ta' hłasijiet imposti għall-użu ta' sistemi ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni kkollegati mal-interkonnettur; u

(f) l-eżenzjoni ma għandhiex tkun għad-detriment tal-kompetizzjoni jew għal-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-elettriku, jew tal-funzjonament effiċjenti tas-sistema regolata li l-interkonnettur huwa kkollegat magħha.

2. Il-paragrafu 1 għandu japplika wkoll, f'każijiet eċċezzjonali, għal interkonnetturi ta' kurrent alternanti, sakemm l-ispejjeż u r-riskji tal-investment partikolari involuti huma partikolarment għoljin meta mqabbla mal-ispejjeż u riskji normalment iffaċċjati meta jkunu qegħdin jiġu mqabbla żewġ sistemi nazzjonali ta' trasmissjoni ġirien minn interkonnettur ta' kurrent alternanti.

3. Il-paragrafu 1 għandu japplika wkoll għal żidiet sinifikanti fil-kapaċità ta' interkonnetturi eżistenti.

4. Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni taht il-paragrafi 1, 2 u 3 għandha tittiehed fuq bażi ta' każ b'każ mill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati. Eżenzjoni tista' tkopri l-kapaċità kollha jew parti minnha, tal-interkonnettur il-ġdid, jew tal-interkonnettur eżistenti b'kapaċità miżjuda b'mod sinifikanti.

Fi żmien xahrejn mid-data meta tkun giet irċevuta t-talba għall-eżenzjoni mill-aħħar waħda mill-awtoritajiet regolatorji kkonċernati, l-Aġenzija tista' tressaq opinjoni konsultattiva lil dawk l-awtoritajiet regolatorji, li tista' tippovdi bażi għad-deċiżjoni tagħhom.

Meta tittiehed deċiżjoni biex tinghata eżenzjoni, għandha tiġi kun-sidrata, fuq bażi ta' każ b'każ, il-htieġa li jiġu imposti kondizzjonijiet dwar kemm għandhom idumu l-eżenzjoni u l-aċċess mhux diskriminatorju għall-interkonnettur. Meta jiġu deċiżi dawk il-kondizzjonijiet, għandhom jitqiesu b'mod partikolari l-kapaċità addizzjonali li għandha tinbena jew il-modifika tal-kapaċità eżistenti, il-qafas ta' żmien tal-proġett u ċ-ċirkostanzi nazzjonali.

Qabel ma jagħtu eżenzjoni, l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati għandhom jiddeċiedu dwar ir-regoli u l-mekkanizmi għall-amministrazzjoni u l-allokazzjoni tal-kapaċità. Ir-regoli tal-immanigġjar tal-kongestjoni għandhom jinkludu l-obbligu li tiġi offruta kapaċità mhux użata fis-suq, u l-utenti tal-faċilità għandhom ikunu intitolati li jagħmlu kummerċ fil-kapaċitajiet kuntrattwali tagħhom fuq is-suq sekondarju. Fil-valutazzjoni tagħha tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (f) tal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, għandu jittiehed kont tar-riżultati tal-proċedura tal-allokazzjoni ta' kapaċità.

Fejn l-awtoritajiet regolatorji kollha kkonċernati laħqu ftehim dwar id-deċiżjoni rigward l-eżenzjoni fi żmien sitt xhur, dawn għandhom jinfurmaw lill-Aġenzija b'dik id-deċiżjoni.

(¹) ĠU L 27, 30.1.1997, p. 20.

Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni, li tinkludi kwalunkwe mill-kondizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu ta' dan l-Artikolu, għandha tkun motivata u ppubblikata kif jixraq.

5. Id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 4 għandha tittiehed mill-Aġenzija

- (a) fejn l-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha ma jkunx irnexxehom jilhqg ftehim fi żmien sitt xhur mid-data li fiha tkun saret talba għal eżenzjoni lill-ahhar wahda fost dawn l-awtoritajiet regolatorji; jew
- (b) fuq talba kongunta mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali konċernati.

Qabel tiehu tali deċiżjoni, l-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-awtoritajiet regolatorji konċernati u lill-applikanti.

6. Minkejja l-paragrafi 4 u 5, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu li l-awtorità regolatorja jew l-Aġenzija, skont il-każ, għandha tippreżenta, għal deċiżjoni formali, lill-awtorità kompetenti fl-Istat Membru l-opinjoni tagħha dwar it-talba għal eżenzjoni. Dik l-opinjoni għandha tiġi ppubblikata flimkien mad-deċiżjoni.

7. L-Awtoritajiet regolatorji għandhom jibgħatu mingħajr dewmien, għall-finijiet ta' informazzjoni, kopja ta' kull talba għal eżenzjoni lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni hekk kif din tiġi riċevuta. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata, mingħajr dewmien, mill-awtoritajiet regolatorji konċernati jew mill-Aġenzija ("il-korpi notifikatorji") lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Din l-informazzjoni tista' tkun mogħtija lill-Kummissjoni f'forma globali, b'mod li tgħin lill-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni mibnija fuq sisien sodi. Partikolarment, l-informazzjoni għandha jkollha:

- (a) ir-raġunijiet dettaljati li abbażi tagħhom tkun ingħatat jew giet miċhuda l-eżenzjoni, inkluża l-informazzjoni finanzjarja li tiġġustifika l-htieġa għall-eżenzjoni;
- (b) l-analiżi li tkun saret dwar l-effett fuq il-kompetizzjoni u l-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-elettriku li jirriżultaw mill-ghoti tal-eżenzjoni;
- (ċ) ir-raġunijiet għall-perjodu taż-żmien u għas-sehem tal-kapaċità totali tal-interkonnnettur konċernat li għalihom ingħatat l-eżenzjoni; u
- (d) ir-riżultat tal-konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji konċernati;

8. Fi żmien xahrejn mill-jum li fi h tircievi notifika taht il-paragrafu 7, il-Kummissjoni tista' tiehu deċiżjoni li titlob lill-korpi notifikatorji biex jemendaw jew jirtiraw id-deċiżjoni li tingħata eżenzjoni. Dak il-perjodu ta' xahrejn jista' jittawwal b'perjodu addizzjonali ta' xahrejn meta tiġi mitluba informazzjoni ulterjuri mill-Kummissjoni. Dak il-perjodu addizzjonali għandu jibda l-ghada li tasal l-informazzjoni kompluta. Il-perjodu inizjali ta' xahrejn jista' wkoll jiġi estiż bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-korpi notifikatorji.

In-notifika għandha titqies li giet irtirata jekk l-informazzjoni mitluba ma tkunx giet ipprovvduta fil-perjodu stipulat fit-talba, hlief jekk qabel l-iskadenza ta' dak il-perjodu, il-perjodu jiġi estiż bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-korpi notifikatorji, jew jekk il-korpi notifikatorji, fi sqtarrija motivata kif xieraq, jinfurmaw lill-Kummissjoni li huma jqisu li n-notifika hija kompluta.

Il-korpi notifikatorji għandhom jikkonformaw mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex jemendaw jew jirtiraw d-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni fi żmien xahar mill-adozzjoni tagħha u għandhom jinformaw lill-Kummissjoni b'dan.

Il-Kummissjoni għandha tippreserva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

L-approvazzjoni tal-Kummissjoni għal deċiżjoni ta' eżenzjoni għandha tiskadi sentejn mid-data ta' adozzjoni tagħha, fil-każ li l-bini tal-interkonnnettur ma jkunx għadu beda, sa dik id-data u wara hames snin mill-adozzjoni tagħha jekk, sa dak iż-żmien, l-interkonnnettur ma jsirx operattiv, hlief jekk il-Kummissjoni tid-deċiedi li d-dewmien huwa dovut għal ostakoli kbar li mhumiex fil-kontroll tal-persuna li lilha tkun ingħatat l-eżenzjoni.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida għall-applikazzjoni tal-kondizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u biex stipula l-proċedura li għandha tkun segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 4, 7 u 8 ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri maħsuba biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh għandhom jiġu adottati bi qbil mal-proċedura regolatorja bl-iskrutinju msemmi fl-Artikolu 23(2).

Artikolu 18

Linji ta' gwida

1. Fejn ikun il-każ, il-Linji gwida relatati mal-mekkanizmu ta' kumpens għal operatur ta' sistema ta' intertrasmissjoni għandhom jispesifikaw konformement mal-prinċipji stipulati fl-Artikoli 13 u 14:

- (a) dettalji tal-proċedura biex jiġi stabbilit liema operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni ikunu sugġetti għal hlas ta' kumpens għal fornimenti transkonfinali fosthom dawk dwar il-qsim bejn l-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni nazzjonali li minnhom joriġinaw flussi transkonfinali u s-sistemi fejn il-flussi jaslu, taht l-Artikolu 13(2);
- (b) dettalji tal-proċedura ta' hlas li għandhom ikunu segwiti, inkluża d-determinazzjoni tal-ewwel perjodu ta' żmien li għalih ikollu jithallas kumpens, skont it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 13(3);
- (ċ) dettalji ta' metodoloġiji biex jiġu determinati l-flussi transkonfinali miżmuma li għalihom għandu jithallas kumpens taht l-Artikolu 13, f'termini kemm ta' kwantità u ta' tipi ta' flussi, u d-deskrizzjoni tal-kobor ta' dawn il-flussi kif joriġinaw u/jew jaslu sa sistemi ta' trasmissjoni ta' Stati Membri individwali, taht l-Artikolu 13(5);

- (d) dettalji tal-metodoloġija biex jiġu stabbiliti l-ispejjeż u l-benefiċċji għax ikunu miżmuma flussi transkonfinali, taht l-Artikolu 13(6);
- (e) dettalji tat-trattament fil-kuntest tal-mekkanizmu ta' kumpens tal-operatur ta' sistema ta' inter-trasmissjoni ta' flussi tal-elettriku li joriġinaw jew jaslu f'pajjiżi barra miż-Zona Ekonomika Ewropea; u
- (f) il-partecipazzjoni ta' sistemi nazzjonali li jkunu interkonnessi permezz ta' linji ta' kurrent dirett, taht l-Artikolu 13.

2. Il-linji gwida jistgħu jstabbilixxu wkoll regoli xierqa li jwasslu għall-armonizzazzjoni progressiva tal-prinċipji li huma l-bażi li fuqhom jiġu stabbiliti hlasijiet applikati għall-produtturi u l-konsumaturi (tagħbija) taht sistemi nazzjonali ta' tariffi, inkluż ir-riflessjoni tal-mekkanizmu ta' kumpens għall-operatur ta' sistema ta' inter-trasmissjoni fi hlasijiet ta' networks nazzjonali u d-dispożizzjoni għal sinjali xierqa u effiċjenti tal-lokalità, konformement mal-prinċipji stipulati fl-Artikolu 14.

Il-Linji gwida għandhom jipprovdu għal sinjali tal-lokalità armonizzati xierqa u effiċjenti fil-livell tal-Komunità.

Kull armonizzazzjoni f'dan is-sens ma għandhiex timpedixxi lill-Istati Membri mill-japplikaw mekkanizmi biex jiżguraw li hlasijiet għal access għan-networks mill-konsumaturi (tagħbija) jkunu mqabbla fit-territorju kollu tagħhom.

3. Fejn ikun il-każ, il-Linji gwida li jipprovdu livell minimu ta' armonizzazzjoni mehtieġa għall-finijiet ta' dan ir-Regolament għandhom jispesifikaw ukoll:

- (a) dettalji dwar l-ghoti ta' informazzjoni, konformement mal-prinċipji stabbiliti fl-Artikolu 15;
- (b) dettalji dwar regoli tal-kummerċ fl-elettriku;
- (c) dettalji dwar regoli ta' incenċiv għall-investiment għall-kapaċità ta' interkonnettur inklużi s-sinjali tal-lokalità;
- (d) dettalji dwar l-oqsma elenkati fl-Artikolu 8(6).

Għal dak l-ghan, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Aġenzija u lill-ENTSO tal-Elettriku.

4. Il-linji gwida dwar it-tmexxija u l-allokkazzjoni tal-kapaċità ta' trasmissjoni disponibbli ta' interkonnessioni bejn sistemi nazzjonali huma stabbiliti fl-Anness I.

5. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida dwar is-sugġetti elenkati fil-paragrafi 1, 2 u 3 ta' dan l-Artikolu. Tista' temenda l-Linji gwida msemija fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, konformement mal-prinċipji stipulati fl-Artikoli 15 u 16, b'mod partikolari biex tinkludi Linji gwida dettaljati fuq il-metodoloġiji ta' allokkazzjoni ta' kapaċità applikati fil-prattika u biex tiżgura li l-mekkanizmi ta' tmexxija ta' kongestjoni jevolvu b'manjieri kompatibbli mal-ghanijiet tas-suq intern. Meta xieraq, waqt li jkunu qegħdin isiru dawn l-emendi għandhom jiġu stabbiliti regoli komuni dwar is-sigurtà minima u standards operazzjonali għall-użu u t-thaddim tan-network, kif jingħad fl-Artikolu 15(2). Dawk

il-miżuri maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh għandhom jiġu adottati bi qbil mal-proċedura regolatorja bl-iskrutinju msemmi fl-Artikolu 23(2).

Meta tadotta jew temenda Linji gwida, il-Kummissjoni għandha:

- (a) tiżgura li l-Linji gwida jipprovdu lanqas grad ta' armonizzazzjoni mehtieġa biex jinkisbu l-ghanijiet ta' dan ir-Regolament u ma jmorru lil hinn minn dak li huwa mehtieġ għal dak il-ghan; u
- (b) tindika x'azzjonijiet tkun hadet dwar il-konformità ta' regoli f'pajjiżi terzi, li jiffurmaw parti mis-sistema tal-Komunità tal-elettriku, mal-Linji gwida konċernati.

Meta tadotta l-Linji gwida taht dan l-Artikolu għall-ewwel darba, il-Kummissjoni għandha tiżgura li jkopru fabbozz ta' miżura waħda mill-anqas is-sugġetti msemija fil-punti (a) u (d) tal-paragrafu 1, u fil-paragrafu 2.

Artikolu 19

Awtoritajiet regolatorji

L-Awtoritajiet regolatorji, meta kunu qegħdin jesegwixxi dmirijiethom, għandhom jassiguraw konformità ma' dan ir-Regolament u l-Linji gwida taht l-Artikolu 18. Meta xieraq, biex iwettqu l-ghanijiet ta' dan ir-Regolament *l-awtoritajiet regolatorji* għandhom jikkoperaw ma' xulxin, mal-Kummissjoni u mal-Aġenzija konformement mal-Kapitolu IX tad-Direttiva 2009/72/KE.

Artikolu 20

Għoti ta' informazzjoni u kunfidenzjalità

1. L-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fuq talba, jipprovdu lill-Kummissjoni l-informazzjoni kollha mehtieġa għall-finijiet tal-Artikolu 13(4) u tal-Artikolu 18.

Partikolarment, għall-finijiet tal-Artikolu 13(4) u (6), l-awtoritajiet regolatorji għandhom jipprovdu fuq bażi regolari informazzjoni dwar spejjeż tabilhaqq minfuqa minn operaturi ta' sistemi nazzjonali ta' trasmissjoni, kif ukoll data u l-informazzjoni kollha rilevanti dwar il-flussi f'networks ta' operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni u n-nefqa tan-networks.

Il-Kummissjoni għandha tiffissa żmien raġonevoli sa meta l-informazzjoni għandha tkun provduta, meta tkun tqieset il-komplessità tal-informazzjoni mehtieġa u l-urġenza li bih l-informazzjoni tkun mehtieġa.

2. Jekk l-Istat Membru jew l-awtorità regolatorja konċernata ma jipprovdux dik l-informazzjoni imsemija fil-paragrafu 1 fiż-żmien mogħti taht il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' titlob l-informazzjoni kollha mehtieġa għall-finijiet tal-Artikolu 13(4) u tal-Artikolu 18 direttament mill-impriza konċernata.

Meta tibghat talba ghal informazzjoni lil xi impriza, il-Kummissjoni ghandha fl-istess hin tibghat kopja lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istat Membru li fih tkun qiegħda s-sede tal-impriza.

3. Fit-talba tagħha għall-informazzjoni taht il-paragrafu 1, il-Kummissjoni ghandha tiddikjara l-bażi legali tat-talba, it-terminu ta' żmien li fih l-informazzjoni ghandha tiġi provduta, l-għan tat-talba, u l-penali previsti fl-Artikolu 22(2) għall-ghoti ta' informazzjoni skorretta, mhux kompleta jew qarrieqa. Il-Kummissjoni ghandha tiffissa terminu ta' żmien raġonevoli meta titqies il-komplessità tal-informazzjoni meħtieġa u l-urġenza li biha l-informazzjoni tkun meħtieġa.

4. Il-proprietarji tal-impriza jew ir-rappreżentanti tagħhom, fil-każ ta' persuni legali, il-persuni awtorizzati li jirrappreżentawhom legalment jew bl-istrument ta' inkorporazzjoni, għandhom jipprovdu l-informazzjoni mitluba. Fejn avukati, awtorizzati kif jisthoqq biex jagħmlu dan, jipprovdu l-informazzjoni fisem il-klijenti tagħhom, il-klijent għandu jibqa' totalment risponsabbli jekk l-informazzjoni pprovduta tkun mhux shiha, inkorretta, jew qarrieqa.

5. Fejn impriza ma tipprovdi l-informazzjoni mitluba fiż-żmien iffissat mill-Kummissjoni jew tipprovdi informazzjoni mhux kompleta, il-Kummissjoni tista' b'deċiżjoni tesigi li l-informazzjoni tkun ipprovduta. Dik id-deċiżjoni ghandha tispeċifika x'informazzjoni hija meħtieġa u tiffissa żmien xieraq li matulu ghandha tkun ipprovduta. Ghandha tindika l-penali previsti fl-Artikolu 22(2). Ghandha wkoll tindika d-dritt li jkolla d-deċiżjoni eżaminata mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej.

Il-Kummissjoni ghandha fl-istess waqt tibghat kopja tad-deċiżjoni tagħha lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istat Membru li fit-territorju tiegħu tkun ir-residenza tal-persuna konċernata jew tkun stabbilita s-sede tal-impriza konċernata.

6. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafi 1 u 2 ghandha tintuża biss għall-finjiet tal-Artikolu 13(4) u tal-Artikolu 18.

Il-Kummissjoni ma ghandhiex tiżvela informazzjoni miksuba taht dan ir-Regolament ta' tip kopert bl-obbligazzjoni ta' segretezza professjonali.

Artikolu 21

Dritt tal-Istati Membri li jipprovdu għal miżuri aktar dettaljati

Dan ir-Regolament għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-drittijiet tal-Istati Membri li jzommu jew idahhlu miżuri li jkun filhom dispożizzjonijiet aktar dettaljati minn dawk imniżzla f'dan ir-Regolament u l-Linji gwida li hemm referenza għalihom fl-Artikolu 18.

Artikolu 22

Pieni

1. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, l-Istati Membri għandhom jistabbilixxu regoli dwar penali applikabbli għal ksur tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament u għandhom jiehdu

l-miżuri kollha meħtieġa biex jassiguraw li dawk id-dispożizzjonijiet ikunu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni sal-1 ta' Lulju 2004 b'dawk ir-regoli li jikkorrispondu għad-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 1228/2003, u għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe emendi li jaffettwawhom. Huma għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni b'dawk ir-regoli li ma jikkorrispondux mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 sa 3 Marzu 2011 u għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe emendi sussegwenti li jaffettwawhom.

2. Il-Kummissjoni tista' b'deċiżjoni timponi fuq imprizi multi li ma jaqbūx 1 % tal-valur totali tal-bejgħ fis-sena kummerċjali preċedenti fejn, bi hsieb jew b'negligenza, huma jagħtu informazzjoni skorretta, mhux kompleta jew qarrieqa fi twegħiba għal talba magħmula taht l-Artikolu 20(3) jew jonqsu milli jagħtu informazzjoni fiż-żmien iffissat minn deċiżjoni adottata skont l-ewwel subparagrafu għall-Artikolu 20(5).

Meta jiġi stabbilit l-ammont tal-multa, il-Kummissjoni ghandha tqis il-gravità tan-nuqqas ta' konformità mad-dispożizzjonijiet tal-ewwel sub-paragrafu.

3. Il-penali previsti taht il-paragrafu 1 u deċiżjonijiet meħuda taht il-paragrafu 2 ma għandhomx ikunu ta' natura ta' ligi kriminali.

Artikolu 23

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni ghandha tkun meħjuna mill-kumitat stabbilit mill-Artikolu 46 tad-Direttiva 2009/72/KE.

2. Fejn issir riferenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4), u l-Artikolu 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE, b'kont meħud tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 24

Rapport tal-Kummissjoni

Il-Kummissjoni ghandha tissorvelja l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament. Fir-rapport tagħha taht l-Artikolu 47(6) tad-Direttiva 2009/72/KE, il-Kummissjoni ghandha wkoll tirrapporta dwar l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. Partikolarment ir-rapport għandu jeżamina kemm dan ir-Regolament irnexxielu jiżgura kondizzjoniet ta' aċċess għan-networks li ma jkunx diskriminatorju u li jirrifletti l-ispejjeż għall-iskambju transkonfinali tal-elettriku sabiex jikkontribbwxu għal għażla f'suq intern tal-elettriku li jiffunzjona sew u għal sigurtà jew provvista fil-futur imbiegħed, kif ukoll kemm is-sinjali ta' lokalità jkunu jithaddmu. Jekk meħtieġ, ir-rapport għandu jkollu mehmuż miegħu proposti u/jew rakkomandazzjonijiet xierqa.

Artikolu 25

Thassir

Ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 għandu jithassar minn 3 Marzu 2011. Ir-referenzi magħmula għar-Regolament imħassar għandhom jitqiesu bħala referenzi għal dan ir-Regolament u għandhom jinqraw konformement mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness II.

Artikolu 26

Dhul fis-seħh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Huwa għandu japplika minn 3 Marzu 2011.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, 13 ta' Lulju 2009

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
H.-G. PÖTTERING

Għall-Kunsill
Il-President
E. ERLANDSSON

ANNEX I

**LINJI GWIDA DWAR IL-ĠESTJONI U L-ALLOKAZZJONI TAL-KAPAĊITÀ TA' TRASFERIMENT
DISPONIBBLI TA' INTERKONNESSJONIJIET BEJN SISTEMI NAZZJONALI****1. Dispożizzjonijiet Ġenerali**

- 1.1. L-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni (Transmission system operators, TSOs) għandhom jaġhmlu hilitom biex jaċċettaw it-transazzjonijiet kummerċjali kollha, inklużi dawk li jinvolvu kummerċ transkonfini.
- 1.2. Fejn m'hemm l-ebda kongestjoni, m'għandu jkun hemm l-ebda restrizzjoni ta' aċċess għall- interkonnessjoni. Fejn dan ikun normalment il-każ, mhux meħtieġ li jkun hemm proċedura ta' allokazżjoni ġenerali permanenti għall-aċċess għas-servizz ta' trasmissjoni transkonfini.
- 1.3. Fejn trasmissjonijiet kummerċjali skedati mhumiex kompatibbli mal-operat sigur tan-network, it-TSOs għandhom itaffu l-kongestjoni f'konformità mar-rekwiżiti ta' sigurtà operattiva tal-grid filwaqt li jaġhmlu hilitom biex jiżguraw li kull spiża assoċjata tibqa' flivell ekonomikament effiċjenti. F'każ li ma jistgħux jiġu applikati miżuri b'anqas spiża għandhom jiġu previsti b'għit mill-ġdid jew tpartit kumpensattivi.
- 1.4. Jekk tfiġg kongestjoni strutturali, għandhom jiġu implimentati minnufih mit-TSOs metodi u arranġamenti adatti ta' ġestjoni tal-kongestjoni ddefiniti u li jkun intlaħaq qbil dwarhom minn qabel. Il-metodi ta' ġestjoni tal-kongestjoni għandhom jiżguraw li l-flussi fiżiċi ta' enerġija assoċjati mal-kapaċità ta' trasmissjoni allokata jikkonformaw mal-standards tas-sigurtà tan-network.
- 1.5. Il-metodi adottati għall-ġestjoni tal-kongestjoni għandhom jagħti sinjali ekonomiċi effettivi lill-partecipanti fis-suq u lit-TSOs, jipprovvu l-kompetizzjoni u jkunu adatti għal applikazzjoni reġjonali u fil-Komunità kollha.
- 1.6. L-ebda distinzjoni bbażata fuq transazzjoni ma tista' tiġi applikata fil-ġestjoni tal-kongestjoni. Talba partikolari għal servizz ta' trasmissjoni għandha tincaħad biss meta l-kondizzjonijiet li ġejjin jiġu sodisfatti b'mod kongunt:
  - (a) il-flussi fiżiċi inkrementali ta' enerġija li jirriżultaw mill-aċċettazzjoni ta' din it-talba jimplikaw li tista' ma tkunx aktar garantita l-operazzjoni sikura tas-sistema tal-enerġija, u
  - (b) il-valur monetarju *tat*-talba fil-proċedura għall-ġestjoni tal-kongestjoni hu aktar baxx mit-talbiet l-ohrajn kollha intizi biex jiġu aċċettati għall-istess servizz u kondizzjonijiet.
- 1.7. Fid-definizzjoni ta' oqsma ta' networks adatti li fihom u bejniethom għandha tiġi applikata l-ġestjoni tal-kongestjoni, it-TSOs għandhom jiġu iggwidati minn prinċipji ta' kost-effikaċja u minimizzazzjoni ta' impatti negattivi fis-Suq Intern tal-Enerġija Elettrika. B'mod partikolari, it-TSOs ma jistgħux jillimitaw il-kapaċità ta' interkonnessjoni sabiex tissolva l-kongestjoni goż-zona ta' kontroll tagħhom stess, hliet għar-raġunijiet imsemmijin hawn fuq u għal raġunijiet ta' sigurtà operattiva ⁽¹⁾. Jekk isseħh sitwazzjoni bħal din, din għandha tiġi deskritta u ppreżentata b'mod trasparenti mit-TSOs lill-utenti kollhata-sistema. Sitwazzjoni bħal din tista' tiġi ttollerata sakemm tinsab soluzzjoni għat-tul. Il-metodoloġija u l-proġetti għall-kisba ta' soluzzjoni għall-perijodu fit-tul għandhom jiġu deskritti u ppreżentati b'mod trasparenti mit-TSOs lill-utenti kollhata-sistema.
- 1.8. Fl-ibbilanċjar tan-network fiż-żoni ta' kontroll permezz ta' miżuri operattivi fin-network u permezz ta' b'għit mill-ġdid, it-TSO għandu jiehu kont tal-effett ta' dawn il-miżuri fuq żoni ta' kontroll fil-qrib.
- 1.9. Mhux aktar tard mill-1 ta' Jannar 2008, il-mekkaniżmi għall-ġestjoni tal-kongestjoni tal-istess jum (intra-day) tal-kapaċità ta' interkonnettur għandhom jiġu stabbiliti b'mod ikkoordinat u taħt kondizzjonijiet operattivi siguri, sabiex jiġu mmassimizzati l-opportunitajiet għall-kummerċ u sabiex jiġi previst ibbilanċjar transkonfini.

(1) Sigurtà operattiva fisser "iż-żamma tas-sistema ta' trasmissjoni fil-limiti ta' sigurtà maqbula".

- 1.10. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jevalwaw il-metodi ta' ġestjoni tal-kongestjoni, b'attenzjoni partikolari għall-osservanza tal-prinċipji u r-regoli stabbiliti f'dawn ir-Regolament u l-Linji gwida u tat-termini u l-kondizzjonijiet stabbiliti mill-awtoritajiet regolatorji nfushom skont dawn il-prinċipji u regoli. Evalwazzjoni bħal din għandha tinkludi konsultazzjoni mal-partecipanti kollha fis-suq u studji speċifiċi.

2. Metodi ta' ġestjoni tal-kongestjoni

- 2.1. Il-metodi ta' ġestjoni tal-kongestjoni għandhom ikunu bbażati fuq is-suq sabiex jiffacilitaw kummerċ transkonfini effiċjenti. Għal dan il-ghan, il-kapaċità għandha tkun allokata biss permezz ta' rkantijiet espliciti (kapaċità) jew impliċiti (kapaċità u enerġija). Iż-żewġ metodi jistgħu jikkoeżistu fuq l-istess interkonnessjoni. Għal kummerċ tal-istess jum jista' jiġi applikat reġim ta' kontinwità.
- 2.2. Skont il-kondizzjonijiet tal-kompetizzjoni, għandu mnejn li jkun meħtieġ li l-mekkaniżmi ta' ġestjoni tal-kongestjoni jippermettu allokkazzjoni tal-kapaċità ta' trasmissjoni kemm għall-perijodu fit-tul kemm għall-perijodu fil-qosor.
- 2.3. Kull proċedura ta' allokkazzjoni ta' kapaċità għandha talloka porzjon preskritt tal-kapaċità ta' interkonnessjoni disponibbli flimkien ma' kull kapaċità li jifdal u li ma gietx allokata precedentement u kull kapaċità rilaxxata mid-detenturi ta' kapaċità minn allokkazzjonijiet precedenti.
- 2.4. It-TSOs għandhom jottimizzaw il-grad sa fejn il-kapaċità hija soda, b'kont meħud tal-obbligi u d-drittijiet tat-TSOs involuti u l-obbligi u d-drittijiet tal-partecipanti fis-suq, sabiex tiġi ffacilitata kompetizzjoni effettiva u effiċjenti. Jista' jiġi offrut proporzjon raġonevoli tal-kapaċità lis-suq fi grad imnaqqas ta' sodezza, iżda l-kondizzjonijiet eżatti għat-trasport fuq linji transkonfini għandhom dejjem jiġu avzati lill-partecipanti fis-suq.
- 2.5. Id-drittijiet ta' aċċess għal allokkazzjonijiet għall-perijodu fit-tul u medju għandhom ikunu drittijiet ta' kapaċità ta' trasmissjoni soda. Huma għandhom ikunu sugġetti għall-prinċipji use-it-or-lose-it jew use-it-or-sell-it f'hin in-nominazzjoni.
- 2.6. It-TSOs għandhom jiddefinixxu struttura adatta għall-allokkazzjoni ta' kapaċità bejn il-perijodi differenti. Dan jista' jinkludi għażla biex jiġi rizerwat perċentwal minimu ta' kapaċità ta' interkonnessjoni għal allokkazzjoni ta' kuljum jew ta' dak il-jum stess. Din l-istruttura ta' allokkazzjoni għandha tkun sugġetta għal revizzjoni mill-awtoritajiet regolatorji rispettivi. Fit-tfassil tal-proposti tagħhom, it-TSO għandhom jiehdu kont ta':
- (a) il-karatteristiċi tas-swieq,
  - (b) il-kondizzjonijiet operattivi, bħall-implikazzjonijiet ta' nettjar ta' skedi speċifikati b'mod deċiżiv,
  - (c) il-livell ta' armonizzazzjoni tal-perċentwali u l-perijodi adottati għall-mekkaniżmi stabbiliti tal-allokkazzjoni tal-kapaċità.
- 2.7. L-allokkazzjoni ta' kapaċità ma tistax tiddiskrimina bejn il-partecipanti fis-suq li jixtiequ jużaw d-drittijiet tagħhom biex jagħmlu użu minn kuntratti ta' forniment bilaterali jew biex jiftgħu offerta fi skambji ta' enerġija. L-offerti bl-ogħla valur, kemm jekk impliċiti kemm jekk espliciti f'perijodu partikolaru, għandhom jirnexxu.
- 2.8. F'reġjuni fejn swieq finanzjari ta' xiri tal-elettriku fil-futur huma żviluppatti sew u wrew l-effiċjenza tagħhom, il-kapaċità kollha ta' interkonnessjoni tista' tiġi allokata permezz ta' rkantar impliċitu.
- 2.9. Hlief fil-każ ta' interkonnetturi ġodda li jibbenefikaw minn eżenzjoni skont l-Artikolu 7 tar-Regolament (KE) 1228/2003 jew l-Artikolu 17 ta' dan ir-Regolament, l-istabbiliment ta' prezzijiet ta' rizerwa f'metodi ta' allokkazzjoni ta' kapaċità m'għandux ikun permess.
- 2.10. Fil-prinċipju, il-partecipanti potenzjali fis-suq għandhom jingħataw permess biex jippartecipaw fil-proċess ta' allokkazzjoni mingħajr restrizzjoni. Biex jiġu evitati l-holqien jew l-aggravament ta' problemi marbuta mal-użu potenzjali ta' pożizzjoni dominanti ta' kwalunkwe attur tas-suq, l-awtoritajiet rilevanti regolatorji u/jew ta' kompetizzjoni, fejn adatt, jistgħu jimponu restrizzjonijiet iġenerali jew fuq kumpanija individwali minhabba dominanza fis-suq.
- 2.11. Il-partecipanti fis-suq għandhom jinnominaw b'mod deċiżiv l-użu tagħhom tal-kapaċità lit-TSOs b'terminu ta' żmien definit għal kull perijodu. L-iskadenza għandha tkun b'mod li t-TSOs ikunu jistgħu jassenjaw mill-ġdid kapaċità mhix użata għal allokkazzjoni mill-ġdid fil-perijodu rilevanti li jmiss — inkluż sessjonijiet fl-istess ġurnata (intra-day).

- 2.12. Il-kapaċità għandha tkun negozjabbli b'mod hieles fuq bażi sekondarja, dment li t-TSO ikun infurmat biżżejjed bil-quddiem. Meta t-TSO jiċhad kwalunkwe kummerċ sekondarju (transazzjoni), dan għandu jkun ikkumunikat u spjegat b'mod ċar lill-partiċipanti kollha fis-suq minn dak it-TSO u għandu jkun innotifikat lill-awtorità regolatorja.
- 2.13. Il-konsegwenzi finanzjarji talli ma jkunux onorati l-obbligi b'rabta mal-allokazzjoni ta' kapaċità għandhom ikunu attribwiti lil dawk li jkunu responsabbli għal tali nuqqas. Meta l-partiċipanti fis-suq jonqsu milli jinneozjaw fuq bażi sekondarja jew milli jagħtu l-kapaċità lura fiz-żmien dovut, huma għandhom jiġlifu d-drittijiet għal tali kapaċità u jhallsu spiża li tirrifletti n-nefqa. Kwalunkwe spejjeż li jiriflettu n-nefqa dovuti għal nuqqas ta' użu tal-kapaċità għandhom ikunu ġġustifikati u proporzjonati. Bl-istess mod, jekk TSO ma jirrispettax l-obbligu tiegħu, huwa għandu jkun responsabbli li jikkompensa partiċipant fis-suq għat-telf tad-drittijiet tal-kapaċità. Għal dan il-fini m'għandu jtiehed kont tal-ebda telf konsegwenzjali. Il-kunċetti u l-metodi ewlenin għad-determinazzjoni tar-responsabbiltajiet li jirriżultaw wara n-nuqqas tar-rispett tal-obbligi għandhom ikunu stabbiliti minn qabel skont il-konsegwenzi finanzjarji, u għandhom ikunu suġġetti għar-reviżjoni mill-awtorità jew l-awtoritajiet regolatorja nazzjonali kompetenti.

3. Koordinazzjoni

- 3.1. L-allokazzjoni tal-kapaċità f'interkonnessjoni għandha tkun determinata u implimentata bl-użu tal-proċeduri ta' allokazzjoni komuni mit-TSOs involuti. F'każijiet fejn l-iskambji kummerċjali bejn żewġ pajjiżi (TSOs) ikunu mistennija li jaffettwaw b'mod sinifikanti l-kondizzjonijiet fiżiċi ta' fluss f' pajjiż terz (TSO), il-metodi ta' ġestjoni tal-kongestjoni għandhom ikunu kkoordinati bejn it-TSOs kollha milquta permezz ta' proċedura komuni ta' ġestjoni tal-kongestjoni. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u t-TSOs għandhom jiżguraw li ebda proċedura ta' ġestjoni tal-kongestjoni b'effetti sinifikanti fuq il-flussi fiżiċi tal-enerġija elettrika f'networks oħrajn ma tkun ippanata unilateralment.
- 3.2. Metodu u proċedura komuni u kkoordinati ta' ġestjoni tal-kongestjoni għall-allokazzjoni tal-kapaċità għas-suq mill-anqas minn sena, xahar jew jum qabel għandhom ikunu applikati sal-1 ta' Jannar 2007 bejn il-pajjiżi tar-reġjuni li ġejjin:
- (a) L-Ewropa ta' Fuq (jiġifieri d-Danimarka, l-Isvezja, il-Finlandja, il-Ġermanja u l-Polonja),
  - (b) L-Ewropa tal-Majjistral (jiġifieri l-Benelux, il-Ġermanja u Franza),
  - (c) L-Italja (jiġifieri l-Italja, Franza, l-Awstrija, is-Slovenja u l-Greċja),
  - (d) L-Ewropa Ċentrali u tal-Lvant (jiġifieri l-Ġermanja, il-Polonja, ir-Repubblika Ċeka, is-Slovakkja, l-Ungerija, l-Awstrija u s-Slovenja),
  - (e) L-Ewropa tal-Lbiċ (jiġifieri Spanja, il-Portugall u Franza),
  - (f) Ir-Renju Unit, l-Irlanda u Franza,
  - (g) L-Istati Baltiċi (jiġifieri l-Estonja, il-Latvja u l-Litwanja).

F'interkonnessjoni li tinvolvi Stati Membri li jappartjenu lil aktar minn reġjun wiehed, il-metodu ta' ġestjoni tal-kongestjoni applikat jista' jkun differenti sabiex jiżgura l-kompatibilità mal-metodi applikati fir-reġjuni l-oħrajn li għalihom jappartjenu dawn l-Istati Membri. F'dan il-każ it-TSOs rilevanti għandhom jipproponu l-metodu li għandu jkun suġġett għal revizjoni mill-awtoritajiet regolatorji rilevanti.

- 3.3. Ir-reġjuni msemmija fil-punt 2.8. jistgħu jallokaw il-kapaċità ta' interkonnessjoni kollha permezz ta' allokazzjoni minn jum qabel.
- 3.4. Il-proċeduri kompatibbli ta' ġestjoni tal-kongestjoni għandhom ikunu ddefiniti f'dawn is-seba' reġjuni kollha bil-ghan li jiġi fformat suq intern tal-elettriku integrat tassew. Il-partiċipanti fis-suq m'għandhomx ihabbtu wiċċhom ma' sistemi reġjonali inkompatibbli.
- 3.5. Bl-ghan tal-promozzjoni ta' kompetizzjoni ġusta u effiċjenti u kummerċ transkonfini, il-koordinazzjoni bejn it-TSOs ġewwa r-reġjuni mniżżla fil-punt 3.2. għandha tinkludi l-passi kollha mill-kalkolu tal-kapaċità u l-ottimizzazzjoni tal-allokazzjoni għall-operazzjoni sigura tan-network, bi tqassim ċar tar-responsabbiltà. Koordinazzjoni bħal din għandha tinkludi, b'mod partikolari:
- (a) l-użu ta' mudell komuni ta' trasmissjoni li jitratta b'mod effiċjenti trasferimenti f'ċirku fiżiċi interdependenti u b'kont meħud tad-diskrepanzi bejn il-flussi fiżiċi u kummerċjali,

- (b) allokazzjoni u nominazzjoni tal-kapaċità biex jiġu trattati b'mod effiċjenti trasferimenti f'ċirku fiżiċi interdipendenti,
  - (ċ) obbligi identiċi fuq id-detenturi tal-kapaċità li jipprovdu informazzjoni dwar l-użu intenzjonat tagħhom tal-kapaċità, jiġifieri nominazzjoni tal-kapaċità (għal irkant esplicitu),
  - (d) perijodi u hinijiet tal-għeluq identiċi,
  - (e) struttura identika għall-alkokazzjoni tal-kapaċità fost perijodi differenti (pereżempju ġurnata, 3 sigħat, ġimgha, eċċ) u f'termini ta' blokko ta' kapaċità mibjugha (ammont ta' enerġija f'MW, MWh, eċċ),
  - (f) qafas kuntrattwali konsistenti mal-partecipanti fis-suq,
  - (g) verifika tal-flussi biex jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-sigurtà tan-network għall-ippjanar operattiv u għal operazzjoni fil-hin reali,
  - (h) Il-kontabilità u l-issettjar tal-azzjonijiet tal-ġestjoni tal-kongestjoni.
- 3.6. Il-koordinazzjoni għandha tinkludi wkoll l-iskambju ta' informazzjoni bejn it-TSOs. In-natura, il-hin u l-frekwenza tal-iskambju ta' informazzjoni għandhom ikunu kompatibbli mal-attivitajiet stipulati fil-punt 3.5 u l-funzjonament tas-swieq tal-elettriku. Dan l-iskambju ta' informazzjoni għandu jippermetti b'mod partikolari lit-TSOs jagħmlu l-aħjar previżjoni possibbli tas-sitwazzjoni tan-network globali sabiex jiġu evalwati l-flussi fin-network tagħhom u l-kapaċitajiet ta' interkonnessioni disponibbli. Kwalunkwe TSO li jiġbor informazzjoni f'isem TSOs oħra għandu jagħti lura lit-TSO partecipanti r-riżultati tal-għbir tad-data.

4. Skeda għall-operazzjonijiet tas-suq

- 4.1. L-alkokazzjoni tal-kapaċità ta' trasmissjoni disponibbli għandha ssir biżżejjed bil-quddiem. Qabel kull allokazzjoni, it-TSOs involuti għandhom jippubblikaw b'mod kongunt il-kapaċità li għandha tkun allokata, b'kont meħud fejn meħtieġ tal-kapaċità li tirriżulta minn kwalunkwe dritt ta' trasmissjoni tal-kumpanniji u, fejn relevanti, nomini interkonnessioni, flimkien ma' perijodi ta' żmien li matulhom il-kapaċità ser titnaqqas jew mhux ser tkun disponibbli (pereżempju minhabba manutenzjoni).
- 4.2. B'kont shih meħud tas-sigurtà tan-network, in-nominazzjoni tad-drittijiet ta' trasmissjoni għandha ssir biżżejjed bil-quddiem, qabel is-sessjonijiet tal-jum minn qabel tas-swieq organizzati relevanti kollha u qabel il-pubblikazzjoni tal-kapaċità li għandha tkun allokata skont il-mekkanizmu ta' allokazzjoni tal-jum minn qabel jew ta' dak il-jum stess. In-nomini tad-drittijiet ta' trasmissjoni fid-direzzjoni opposta għandhom ikunu interkonnessioni sabiex isir użu effiċjenti tal-interkonnessioni.
- 4.3. Allokazzjonijiet suċċessivi ta' dak il-jum stess tal-kapaċità ta' trasmissjoni disponibbli għall-jum D għandhom isiru fil-jiem D1 u D, wara l-hruġ tal-iskedi ta' produzzjoni indikati jew attwali tal-jum minn qabel.
- 4.4. Waqt it-tnejn tal-operazzjoni tal-grilja tal-jum minn qabel, it-TSOs għandhom jiskambjaw informazzjoni mat-TSOs girien, inkluża l-previżjoni tat-topoloġija tal-grilja, id-disponibbiltà u l-produzzjoni prevista tal-unitajiet ta' ġenerazzjoni, u jintroduċu l-flussi sabiex jottimizzaw l-użu tan-network ġenerali permezz tal-miżuri operattivi skont ir-regoli għal operazzjoni sigura tal-grilja.

5. Trasparenza

- 5.1. It-TSOs għandhom jippubblikaw id-data kollha relevanti relatata mad-disponibbiltà tan-network, l-aċċess għan-network u l-użu tan-network, inkluż rapport dwar fejn u għaliex teżisti kongestjoni, il-metodi applikati biex tiġi ġestita din il-kongestjoni u l-pjani għall-ġestjoni futura tagħha.
- 5.2. It-TSOs għandhom jippubblikaw deskrizzjoni ġenerali tal-metodu ta' ġestjoni tal-kongestjoni applikat skont ċirkostanzi differenti biex tiġi massimizzata l-kapaċità disponibbli għas-suq, u skema ġenerali għall-kalkolu tal-kapaċità ta' interkonnessioni għal perijodi differenti, abbażi tar-realtajiet elettrici u fiżiċi tan-network. Skema bħal din għandha tkun sugġetta għal reviżjoni mill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati.
- 5.3. Il-proċeduri fis-seħh ta' ġestjoni tal-kongestjoni u tal-alkokazzjoni tal-kapaċità, flimkien mal-hinijiet u l-proċeduri għall-applikazzjoni għal kapaċità, deskrizzjoni tal-prodotti offruti u l-obbligi u d-drittijiet kemm tat-TSOs kif ukoll tal-parti li tikseb il-kapaċità, inklużi r-responsabbiltajiet li jirriżultaw wara nuqqas tar-rispett tal-obbligi, għandhom ikunu deskritti fid-dettall u jitqiegħdu għad-dispożizzjoni b'mod trasparenti mit-TSOs għall-utenti potenzjali kollha tan-network.

- 5.4. L-istandards operazzjonali u ta' ppjanar għandhom jiffurmaw parti integrali mill-informazzjoni li t-TSOs jippubblikaw f'dokumenti disponibbli u pubbliku. Dan id-dokument ukoll għandu jkun sugġett għal revizjoni mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.
- 5.5. It-TSOs għandhom jippubblikaw id-data kollha rilevanti dwar il-kummerċ transkonfini abbażi tal-aħjar previzjoni possibbli. Sabiex jirrispettaw dan l-obbligu, il-partecipanti konċernati fis-suq għandhom jipprovdu lit-TSOs id-data rilevanti. Il-mod ta' pubblikazzjoni ta' din l-informazzjoni għandu jkun sugġett għal revizjoni mill-awtoritajiet regolatorji. It-TSOs għandhom jippubblikaw mill-anqas:
- (a) kull sena: informazzjoni dwar l-evoluzzjoni fit-tul tal-infrastruttura tat-trasmissjoni u l-impatt tagħha fuq il-kapaċità tat-trasmissjoni transkonfini;
  - (b) kull xahar: previzjonijiet b'xahar u b'sena bil-quddiem tal-kapaċità ta' trasmissjoni disponibbli għas-suq, b'kont meħud tal-informazzjoni kollha disponibbli lit-TSO fiż-żmien tal-kalkolu tal-previzjoni (pereżempju l-impatt tal-istaġuni tas-sajf u tax-xitwa fuq il-kapaċità tal-linji, il-manutenzjoni tal-grilja, id-disponibbiltà tal-unitajiet ta' produzzjoni, eċċ);
  - (c) kull ġimgħa: previzjonijiet ġimgħa bil-quddiem tal-kapaċità ta' trasmissjoni disponibbli għas-suq, b'kont meħud tal-informazzjoni kollha disponibbli lit-TSOs fiż-żmien tal-kalkolu tal-previzjoni, b'ħall-previzjoni tat-temp, hidma ta' manutenzjoni ppjanata tal-grilja, id-disponibbiltà tal-unitajiet ta' produzzjoni, eċċ;
  - (d) kuljum: kapaċità ta' trasmissjoni ta' jum bil-quddiem u ta' dak il-jum stess disponibbli għas-suq għal kull unità ta' hin tas-suq, b'kont meħud tan-nominazzjonijiet interkonnessi ta' jum bil-quddiem, skedi ta' produzzjoni ta' jum bil-quddiem, previzjonijiet tal-talba u hidma ta' manutenzjoni ppjanata tal-grilja;
  - (e) kapaċità totali diġà allokata, b'unità ta' hin tas-suq, u l-kondizzjonijiet rilevanti kollha li fiha tista' tintuża din il-kapaċità (pereżempju prezz ta' bejgħ f'irkant, obbligi dwar l-użu tal-kapaċità, eċċ), sabiex tiġi identifikata kwalunkwe kapaċità li jifdal;
  - (f) kapaċità allokata malajr kemm jista' jkun wara kull allokazzjoni, kif ukoll indikazzjoni tal-prezzijiet imħallsa;
  - (g) kapaċità totali użata, b'unità ta' hin tas-suq, immedjatament wara n-nominazzjoni;
  - (h) l-eqreb possibbli għall-hin reali: flussi kummerċjali u fiżiċi aggregati mwettqa, b'unità ta' hin tas-suq, inkluż deskrizzjoni tal-effetti ta' kwalunkwe azzjoni korrettiva meħuda mit-TSOs (b'hal limitazzjoni) biex jissolvew problemi tan-network jew tas-sistemi;
  - (i) informazzjoni ex-ante dwar waqfien ippjanat u informazzjoni ex-post għall-jum preċedenti dwar waqfien ippjanat u mhux ippjanat ta' unitajiet ta' generazzjoni akbar minn 100 MW.
- 5.6. L-informazzjoni rilevanti kollha għandha tkun disponibbli għas-suq fi żmien debitu għan-negozjar tat-transazzjonijiet kollha (b'ħall-hin tan-negozjar tal-kuntratti annwali ta' provvista għall-konsumaturi industrijali jew il-hin meta l-offerti għandhom jintbagħtu fi swieq organizzati).
- 5.7. It-TSO għandu għandu jippubblika l-informazzjoni rilevanti dwar it-talba għal previzjoni u dwar il-generazzjoni skont il-perijodi ta' żmien imsemmija fil-punti 5.5. u 5.6. It-TSO għandu jippubblika wkoll l-informazzjoni rilevanti meħtieġa għas-suq ta' bbilancjar transkonfini.
- 5.8. Meta l-previzjonijiet ikunu ppubblikati, il-valuri realizzati ex post għall-informazzjoni tal-previzjoni għandhom ikunu ppubblikati wkoll fil-perijodu ta' żmien li jsegwi dak li għalih tapplika l-previzjoni jew mhux aktar aktar mill-jum ta' wara (D + 1).
- 5.9. L-informazzjoni kollha ppubblikata mit-TSOs għandha tkun disponibbli b'mod ħieles f'forma faċilment aċċessibbli. Id-data kollha għandha tkun aċċessibbli wkoll b'mezzi adegwati u standardizzati ta' skambju tal-informazzjoni, li għandhom ikunu ddefiniti f'koperazzjoni mill-qrib mal-partecipanti fis-suq. Din id-data għandha tinkludi informazzjoni dwar perijodi tal-passat b'minimu ta' sentejn, sabiex daww li jkun għadhom kif dahlu fis-suq ikollhom aċċess ukoll għal tali data.
- 5.10. It-TSOs għandhom jiskambjaw regolarment sett ta' data tan-network u tal-introduzzjoni tal-flussi preċiżi biżżejjed sabiex jippermettu kalkoli ta' introduzzjoni tal-flussi għal kull TSO fiż-żona rilevanti tiegħu. L-istess sett ta' data għandu jkun disponibbli għall-awtoritajiet regolatorji u lill-Kummissjoni fuq talba. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jiżguraw it-trattament kunfidenzjali ta' dan is-sett ta' data, minnhom u minn kwalunkwe konsulent li jwettaq hidma analitika għalihom abbażi ta' din id-data.

6. Użu tal-introjtu mill-kongestjoni

- 6.1. Il-proċeduri ta' ġestjoni tal-kongestjoni assoċjati ma' perijodu ta' żmien speċifikat minn qabel jistgħu jiġġeneraw introjtu biss fil-każ li l-kongestjoni tirriżulta minn dak il-perijodu, hlief fil-każ ta' interkonnetturi godda li jibbenefikaw mill-eżenzjoni skont l-Artikolu 7 tar-Regolament (KE) 1228/2003 jew l-Artikolu 17 ta' dan ir-Regolament. Il-proċedura għat-tqassim ta' dan l-introjtu għandha tkun suġġetta għal revizzjoni mill-awtoritajiet regolatorji u la għandha tfixx il-proċess ta' allokkazzjoni favur kwalunkwe parti li tehtieg il-kapaċità jew l-enerġija u lanqas ma tiprovdidi diżinċentiv biex titnaqqas il-kongestjoni.
- 6.2. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikunu trasparenti dwar l-użu tal-introjtu li jirriżulta mill-allokkazzjoni tal-kapaċità ta' interkonnessioni.
- 6.3. L-introjtu mill-kongestjoni għandu jkun kondiviz fost it-TSOs involuti skont il-kriterji maqbula bejn it-TSOs involuti u riveduti mill-awtoritajiet regolatorji rispettivi.
- 6.4. It-TSOs għandhom jistabbilixxu biċ-ċar minn qabel l-użu li huma ser jagħmlu minn kwalunkwe introjtu mill-kongestjoni li huma jaf jiksbu u jirrappurtaw dwar l-użu preżenti ta' dan l-introjtu. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jivverifikaw li dan l-użu jkun konformi mar-Regolament u l-Linji gwida preżenti u li l-ammont totali ta' introjtu tal-kongestjoni li jirriżulta mill-allokkazzjoni tal-kapaċità ta' interkonnessioni jkun iddedikat għat-tliet għanijiet stipulati fl-Artikolu 16(6) ta' dan ir-Regolament.
- 6.5. Fuq bażi annwali, u sal-31 ta' Lulju ta' kull sena, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jippubblikaw rapport li jistabbilixxi l-ammont ta' introjtu miġbur għall-perijodu ta' 12-il xahar sat-30 ta' Ġunju tal-istess sena u l-użu li jkun sar minn dan l-introjtu, flimkien ma' verifika li dan l-użu jkun konformi mar-Regolament u l-Linji gwida preżenti u li l-ammont totali ta' introjtu tal-kongestjoni jkun iddedikat għal fini wiehed jew aktar mit-tlieta preskritti.
- 6.6. L-użu tal-introjtu mill-kongestjoni biex isir investiment għaž-żamma fl-ordni jew it-ktabbir tal-kapaċità ta' interkonnessioni preferibbilment għandu jkun assenjat għal proġetti speċifiċi predefiniti li jikkontribwixxu biex tittaffa l-kongestjoni assoċjata eżistenti u li jistgħu jkunu implimentati wkoll fi żmien raġonevoli, partikolarment rigward il-proċess ta' awtorizzazzjoni.

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003	Dan ir-Regolament
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2	Artikolu 2
—	Artikolu 3
—	Artikolu 4
—	Artikolu 5
—	Artikolu 6
—	Artikolu 7
—	Artikolu 8
—	Artikolu 9
—	Artikolu 10
—	Artikolu 11
—	Artikolu 12
Artikolu 3	Artikolu 13
Artikolu 4	Artikolu 14
Artikolu 5	Artikolu 15
Artikolu 6	Artikolu 16
Artikolu 7	Artikolu 17
Artikolu 8	Artikolu 18
Artikolu 9	Artikolu 19
Artikolu 10	Artikolu 20
Artikolu 11	Artikolu 21
Artikolu 12	Artikolu 22
Artikolu 13	Artikolu 23
Artikolu 14	Artikolu 24
—	Artikolu 25
Artikolu 15	Artikolu 26
Anness	Anness I

REGOLAMENT (KE) 715/2009 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-13 ta' Lulju 2009

dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trażmissjoni tal-gass naturali u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 1775/2005

(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-Opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Is-suq intern tal-gass naturali, li ilu jiġi implimentat progressivament mill-1999, għandu l-mira li jipprovdi għażla reali lill-konsumaturi kollha fil-Komunità, kemm jekk huma ċittadini kif ukoll jekk huma negozji, kif ukoll opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali, sabiex jiġu żgurati gwadanji ftermini ta' effiċjenza, prezzijiet kompetittivi u standards oghla ta' servizz, kif ukoll sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista u għas-sostenibbiltà.
- (2) Id-Direttiva Nru 2003/55/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 rigward regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali ⁽⁴⁾ u r-Regolament (KE) Nru 1775/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' Settembru 2005 dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trażmissjoni tal-gass naturali ⁽⁵⁾ għamlu kontributi sinifikanti lejn il-holqien ta' suq intern tal-gass naturali.
- (3) L-esperjenza miksuba fl-implementazzjoni u fis-sorveljanza tal-ewwel sett ta' Linji Gwida għall-Prattika Tajba, adottat mill-Forum Regolatorju Ewropew dwar il-Gass (il-Forum ta' Madrid) fl-2002, turi li sabiex tiġi żgurata l-implementazzjoni shiha tar-regoli stabbiliti f'dawk il-linji gwida fl-Istati Membri kollha, u sabiex tiġi pprovduta garanzija minima għal kondizzjonijiet ugwali ta' aċċess għas-suq fil-prattika, jehtieg li jiġi pprovdut li dawn isiru nfurzabbli legalment.
- (4) ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.
- (5) ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.
- (6) L-Opinjoni tal-Parlament Ewropew tad-9 ta' Lulju 2008 għadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali, il-Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tad-9 ta' Jannar 2009 (ĠU C 75 E, 31.3.2009, p. 38) u l-Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-22 ta' April 2009 (għadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Id-Deċizzjoni tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2009.
- (7) ĠU L 176, 15.7.2003, p. 57.
- (8) ĠU L 289, 3.11.2005, p. 1.
- (4) Sett ieħor ta' regoli komuni, intitolat "it-Tieni Linji Gwida għall-Prattika Tajba" ġie adottat fil-laqgħa tal-Forum ta' Madrid fl-24 u 25 ta' Settembru 2003 u l-għan ta' dan ir-Regolament huwa li jstabbilixxi, fuq il-bażi ta' dawk il-Linji Gwida, prinċipji u regoli bażiċi dwar l-aċċess għan-network u s-servizzi ta' aċċess għal terzi, l-immaniġġar tal-kongestjoni, it-trasparenza, il-bilanċjament u l-kummerċ ta' drittijiet tal-kapaċità.
- (5) Id-Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gas naturali ⁽⁶⁾ tipprovdi għall-possibbiltà ta' operatur ta' sistema kombinata ta' trażmissjoni u distribuzzjoni. Għalhekk, ir-regoli stabbiliti f'dan ir-Regolament ma jehtigux tibdil tal-organizzazzjoni tas-sistemi nazzjonali ta' trażmissjoni u distribuzzjoni li huma konsistenti mad-dispożizzjonijiet rilevanti ta' dik id-Direttiva.
- (6) Il-pipelines ta' pressjoni għolja li jqabdu d-distributori lokali man-network tal-gass li mhumiex użati primarjament fil-kuntest tad-distribuzzjoni lokali huma inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan ir-Regolament.
- (7) Jehtieg li jiġu speċifikati l-kriterji li konformement magħhom jiġu determinati tariffi għall-aċċess għan-network, sabiex jiġi żgurat li jkunu konformi bis-shih mal-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni u mal-htigijiet ta' suq intern li jif-funzjona korrettament u li jittiehed kont bis-shih tal-bżonn tal-integrità tas-sistema u li jiġu riflessi l-ispejjeż magħmula, sakemm dawn l-ispejjeż jikkorrispondu ma' dawk ta' operatur effiċjenti u strutturalment komparabbli tan-network u jkunu trasparenti, filwaqt li jinkludu qligħ xieraq mill-investimenti, u fejn ikun il-każ, b'kont meħud tal-benchmarking tat-tariffi mill-awtoritajiet regolatorji.
- (8) Fil-kalkolu tat-tariffi għall-aċċess għan-networks huwa importanti li jittiehed kont tal-ispejjeż fattwalment magħmula, sa fejn dawn l-ispejjeż jikkorrispondu għal dawk ta' operatur effiċjenti u strutturalment komparabbli tan-network, u jkunu trasparenti, kif ukoll tal-htieġa li jiġi provdut qligħ xieraq fuq l-investimenti u incentivi sabiex jinbnew infrastrutturi godda, inkluż trattament regolatorju speċjali għal investimenti godda kif previst fid-Direttiva 2009/73/KE. F'dan ir-rigward, u b'mod partikolari jekk teżisti kompetizzjoni effettiva ta' pipeline ma' pipeline, il-benchmarking ta' tariffi mill-awtoritajiet regolatorji tkun konsiderazzjoni rilevanti.
- (9) L-użu ta' arrangamenti bbażati fuq is-suq, bħal rkantijiet, biex jiġu determinati t-tariffi, għandu jkun kompatibbli mad-dispożizzjonijiet stabbiliti fid-Direttiva 2009/73/KE.
- (6) Ara paġna 94 tal-Ġurnal Uffiċjali.

- (10) Sett minimu komuni ta' servizzi ta' aċċess għal terzi huwa mehtiegħ sabiex jiġi provdut standard minimu ta' aċċess fil-prattika fil-Komunità kollha, sabiex jiġi żgurat li s-servizzi ta' aċċess għal terzi ikunu suffiċjentement kompatibbli u sabiex jippermettu li jiġu sfruttati l-benefiċċji li jirriżultaw minn suq intern tal-gass naturali li jiffunzjona korrettament.
- (11) Fil-preżent, jeżistu ostakoli għall-bejgħ tal-gass taht termini ugwali, mingħajr diskriminazzjoni jew żvantaġġ fil-Komunità. B'mod partikolari, għad ma jeżistix aċċess mhux diskriminatorju għan-network u livell ugwalment effettiv ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, u għandhom jippersistu swieq iżolati.
- (12) Sabiex jiġi kompletat is-suq intern tal-gass naturali, għandu jinkiseb livell suffiċjenti ta' kapacità ta' interkonnnessjoni tal-gass transkonfinali u tiġi inkoraġġita l-integrazzjoni tas-suq.
- (13) Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Energija għall-Ewropa" saħqet fuq l-importanza li s-suq intern tal-gass naturali jiġi kkompletat, u li l-impriżi kollha tal-gass naturali fil-Komunità joperaw taht l-istess kondizzjonijiet. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata: "Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku" u "Inkjestta taht l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-Setturi Ewropej tal-Gass u tal-Elettriku (Rapport Finali)" urew li r-regoli u l-miżuri preżenti la jipprovdu il-qafas mehtiegħ u lanqas ma jipprevedu l-holqien ta' kapacitajiet ta' interkonnnessjoni biex jinkiseb l-oġettiv ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb, effiċjenti u miftuh.
- (14) Barra li jimplementa kompletament il-qafas regolatorju eżistenti, il-qafas regolatorju tas-suq intern tal-gass naturali stabbilit fir-Regolament (KE) Nru 1775/2005 għandu jiġi adattat konformement ma' dawk il-komunikazzjonijiet.
- (15) B'mod partikolari, jehtiegħ li jkun hemm aktar koperazzjoni u koordinazzjoni fost l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni biex jinholqu kodiċijiet tan-network biex jingħata u jiġi ġestit aċċess effettiv u trasparenti għan-networks ta' trażmissjoni lil hinn mill-fruntieri, u biex jiżguraw ippjanar ikkoordinat u li jhars biżżejjed 'il quddiem u evoluzjoni teknika soda tas-sistema ta' trażmissjoni fil-Komunità, inkluża l-holqien ta' kapacitajiet ta' interkonnnessjoni, b'attenzjoni dovuta għall-ambjent. Il-kodiċijiet tan-network għandhom jaderixxu ma' qafas ta' linji gwida li mhux obligatorji min-natura (linji gwida ta' qafas) u li huma żviluppatti mill-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jistabbilixxi Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija⁽¹⁾
- (16) Sabiex tkun żgurata l-ahjar tmexxija tan-network tat-trażmissjoni tal-gass fil-Komunità għandu jiġi stabbilit Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trażmissjoni "ENTSO tal-Gass". Il-kompiti tal-ENTSO tal-Gass għandhom jitwettqu f'konformità mar-regoli tal-kompetizzjoni Komunitarji li jibagħhu applikabbli għad-deċiżjonijiet tal-ENTSO tal-Gass. Il-kompiti tal-ENTSO tal-Gass għandhom jiġu definiti tajjeb u l-metodu ta' hidma tiegħu għandu jiżgura l-effiċjenza, it-trasparenza u n-natura rappreżentattiva tal-ENTSO tal-Gass. Il-kodiċijiet tan-network imhejjija mil-ENTSO tal-Gass mhumiex intiżi biex jissostitwixxu l-kodiċijiet tan-network nazzjonali għal kwistjonijiet mhux transkonfinali. Ladarba jista' jsir aktar progress effettiv permezz ta' azzjoni fuq livell reġjonali, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu strutturi reġjonali fi hdan l-istruttura kumplessiva ta' koperazzjoni, filwaqt li jiżguraw li r-riżultati fil-livell reġjonali jkunu kompatibbli ma' kodiċijiet tan-network u ma' pjanijiet ta' għaxar snin mhux obligatorji ta' żvilupp tan-networks fil-livell Komunitarju. Il-koperazzjoni fi hdan strutturi reġjonali bħal dawn tassumi separazzjoni effettiva ta' attivitajiet ta' network minn attivitajiet ta' produzzjoni u provvista. Fl-assenza ta' tali separazzjoni, koperazzjoni reġjonali bejn operaturi ta' sistemi ta' trażmissjoni tagħti lok għal riskju ta' attività anti-kompetittiva. L-Istati Membri għandhom jippromovu l-koperazzjoni u jissorveljaw l-effettività tal-operazzjonijiet tan-network f'livell reġjonali. Il-koperazzjoni f'livell reġjonali għandha tkun kompatibbli mal-progress li jwassal għal suq intern kompetittiv u effiċjenti tal-gass.
- (17) Il-partecipanti kollha fis-suq għandhom interess fil-hidma mistennija mill-ENTSO tal-Gass. Il-proċess ta' konsultazzjoni huwa għalhekk essenzjali u l-istrutturi eżistenti li mwaqqfa biex jiffacilitaw u jagħtu konformità lill-proċess ta' konsultazzjoni, bħall-Assoċjazzjoni Ewropea għat-Thaffif tal-Iskambju tal-Energija, ir-regolaturi nazzjonali jew l-Aġenzija għandhom ikollhom rwol importanti.
- (18) Sabiex tkun żgurata aktar trasparenza dwar l-iżvilupp tan-network ta' trażmissjoni tal-gass fil-Komunità, l-ENTSO għall-gass għandha tfassal, tippubblika u taġġorna b'mod regolari pjan ta' żvilupp tan-network ta' għaxar snin għall-Komunità kollha li ma jkunx obligatorji ("pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha"). Netwerks vijabbli ta' trażmissjoni tal-gass u interkonnnessjonijiet reġjonali mehtiegħa, li jkunu rilevanti mil-lat kummerċjali u ta' sigurtà, għandhom ikunu inklużi f'dak il-pjan ta' żvilupp tan-network.

(1) Ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

- (19) Sabiex tissaħħah il-kompetizzjoni permezz tas-swieq likwidi tal-bejgħ tal-gass bl-ingrossa, huwa importanti hafna li l-gass ikun jista' jinbiegħ indipendentament mill-lokalizzazzjoni tiegħu fis-sistema. L-unika mod biex isir dan huwa billi l-utenti tan-network jingħataw il-libertà li jikkalkolaw indipendentement il-kapaċità tad-dhul u tal-hruġ, biex b'hekk jinholqu żoni għat-trasport tal-gass u mhux trażmissjonijiet kuntrattwali. Il-preferenza għas-sistemi ta' dhul-hruġ biex l-iżvilupp tal-kompetizzjoni jkun iffacilitat diġà għet espressa mill-maġġoranza ta' partijiet interessati fis-Sitt Forum ta' Madrid fit-30 l-31 ta' Ottubru 2002. It-tariffi m'għandhomx ikunu dipendenti fuq ir-rotta tat-trasport. It-tariffa stabbilita għal wiehed jew aktar punti ta' dhul m'għandhiex għaldaqstant tkun relatata mat-tariffa stabbilita għal wiehed jew aktar punti ta' hruġ, u viċi versa.
- (20) Ir-referenzi għall-kuntratti armonizzati ta' trasport fil-kuntest ta' aċċess nondiskriminatorju għan-network ta' operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma jfissrux li t-termini u l-kondizzjonijiet tal-kuntratti ta' trasport ta' operatur partikolari tas-sistema fi Stat Membru għandhom ikunu l-istess bħal dawk ta' operatur ieħor tas-sistema ta' trażmissjoni f'dak l-Istat Membru jew fi Stat Membru ieħor, sakemm ma jiġux stabbiliti rekwiżiti minimi li jridu jintlaħqu mill-kuntratti kollha ta' trasport.
- (21) Hemm kongestjoni kuntrattwali sostanzjali fin-networks tal-gass. Il-prinċipji tal-amministrazzjoni tal-kongestjoni u l-allokazzjoni tal-kapaċità għal kuntratti godda jew relattivament godda huma għalhekk imsejsa fuq il-liberazzjoni tal-kapaċità mhux użata, billi l-utenti tan-networks jithallew jissullokaw jew ibiegħu mill-ġdid il-kapaċitajiet kuntrattwali tagħhom u l-obbligazzjoni tal-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni li joffru l-kapaċità li ma għetx użata lis-suq, għallinqas abbażi ta' arrangament ta' ġurnata bil-quddiem mingħajr interruzzjoni. Fid-dawl tal-proporzjoni konsiderevoli ta' kuntratti eżistenti u l-htieġa li jinholq ambjent ġenwin ta' ugwaljanza fl-operazzjoni bejn l-utenti ta' kapaċità ġdida jew eżistenti, dawn il-prinċipji għandhom jiġu applikati għall-kapaċità kollha kuntrattwali, inklużi kuntratti eżistenti.
- (22) Minkejja li l-kongestjoni fizika tan-networks fil-preżent hija rarament problema fil-Komunità, tista' ssir problema fil-futur. Huwa għalhekk importanti li jiġi provdut il-prinċipju bażiku għall-allokazzjoni tal-kapaċità stagnata f'tali ċirkustanzi.
- (23) Is-sorveljanza tas-suq li ilha titwettaq mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u mill-Kummissjoni dawn l-aħħar snin uriet li r-rekwiżiti ta' trasparenza u r-regoli attwali dwar l-aċċess għall-infrastrutturi mhumiex biżżejjed biex jiżguraw suq intern tal-gass li jkun ġenwin, jiffunzjona sew, miftuħ u effiċjenti.
- (24) Jehtieġ li jkun hemm aċċess ugwali għall-informazzjoni dwar l-istatus fiziku u effiċjenti tas-sistema, sabiex il-partecipanti kollha fis-suq ikunu jistgħu jagħmlu evalwazzjoni tas-sitwazzjoni globali tad-domanda u tal-provvista u sabiex jidentifikaw ir-raġunijiet għall-varjazzjoni fil-prezz tal-bejgħ bl-ingrossa. Dan għandu jinkludi tagħrif aktar preċiż dwar il-provvista u d-domanda, il-kapaċità tan-network, il-flussi u l-manutenzjoni, l-ibbilanċjar u d-disponibbiltà u l-użu tal-ħażna. L-importanza ta' din l-informazzjoni għall-funzjonament tas-suq tirrikjedi li jittaffew il-limitazzjonijiet eżistenti fuq il-pubblikazzjoni għal raġunijiet ta' kunfidenzjalità.
- (25) Madankollu r-rekwiżiti ta' kunfidenzjalità għal informazzjoni kummerċjalment sensitiva huma partikolarment rilevanti fejn hi konċernata data ta' natura kummerċjalment strateġika għall-kumpanija, fejn hemm utent wiehed biss għal facilità ta' ħażna, jew fejn hi konċernata data fir-rigward ta' punti ta' hruġ f'sistema jew sottosistema li mhumiex ikkonnettjati ma' sistema oħra ta' trażmissjoni jew distribuzzjoni iżda ma' konsumatur aħhari industrijali wiehed fejn il-pubblikazzjoni ta' tali data tiżvela informazzjoni kunfidenzjali dwar il-proċess ta' produzzjoni ta' dan il-konsumatur.
- (26) Sabiex tiżdied il-kunfidenza fis-suq, il-partecipanti tas-suq jehtieġu li jkunu ċerti li min jabbuza jista' jkun sugġett għal penali effettiva, proporzjonata u disswassiva. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jingħataw is-setgħa li jinvestigaw b'mod effettiv allegazzjonijiet ta' abbuż tas-suq. Għaldaqstant jinhtieġ li l-awtoritajiet kompetenti jkollhom aċċess għad-data li tipprovi informazzjoni dwar deċizzjonijiet operattivi tal-imprizi ta' provvista. Fis-suq tal-gass dawn id-deċizzjonijiet kollha huma kkomunikati lill-operaturi tas-sistema f'forma ta' riżervi tal-kapaċità, nominazzjonijiet u flussi realizzati. L-operaturi tas-sistema għandhom iżommu informazzjoni f'dan ir-rigward disponibbli u aċċessibbli faċilment għall-awtoritajiet kompetenti għal perjodu stabbilit ta' żmien. L-awtoritajiet kompetenti għandhom, barra minn dan, jissorveljaw b'mod regolari l-konformità mar-regoli tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni.
- (27) L-aċċess għall-facilitajiet tal-ħażniet tal-gass u għall-facilitajiet ta' gass naturali likwefatt (LNG) huwa insuffiċjenti f'xi Stati Membri, u għalhekk hemm bżonn titjib fl-implimentazzjoni tar-regoli eżistenti. Is-sorveljanza tal-Grupp ta' Regolaturi Ewropej għall-Elettriku u l-Gass ikkonkluda li l-linji gwida volontarji għal prassi tajba ta' aċċess lil partijiet terzi għall-operaturi tas-sistema ta' ħażna, maqbula bejn il-partijiet kollha interessati fil-Forum ta' Madrid, mhux qed jiġu applikati kif suppost u għaldaqstant għanhom isiru vinkolanti.
- (28) Is-sistemi ta' bilanċjar għall-gass li huma trasparenti u nondiskriminatorji, imhaddma minn operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, huma mekkaniżmi importanti, b'mod partikolari għal sugġetti godda li jidhlu fis-suq li jista' jkollhom iktar diffikultà minn kumpaniji li huma diġà stabbiliti fsuq rilevanti biex jibbilanċaw il-portafoll generali tal-bejgħ tagħhom. Għalhekk jehtieġ li jiġu stabbiliti regoli li jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni joperaw tali mekkaniżmi b'mod li jkun kompatibbli mal-kondizzjonijiet ta' aċċess għan-network li jkunu trasparenti, effettivi u nondiskriminatorji.
- (29) L-iskambju tad-drittijiet primarji ta' kapaċità huwa parti importanti fl-iżvilupp ta' suq kompetittiv u fil-holqien ta' likwidità. Dan ir-Regolament għandu għalhekk jistabbilixxi regoli bażiċi dwar dan l-iskambju.

- (30) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiżguraw konformità mar-regoli li jinsabu f'dan ir-Regolament u l-Linji gwida adottati bhala riżultat tiegħu.
- (31) Fil-linji gwida annessi ma' dan ir-Regolament, hemm definiti regoli dettaljati speċifiċi ta' implementazzjoni, fuq il-bażi tat-Tieni Linji Gwida għall-Prattika Tajba. Fejn ikun xieraq, dawn ir-regoli għandhom jiżviluppaw tul iż-żmien, filwaqt li jittiehed kont tad-differenzi bejn is-sistemi nazzjonali tal-gass.
- (32) Meta tipproponi l-emendament tal-Linji gwida stabbiliti fl-Anness ta' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha tiżgura konsultazzjoni minn qabel mal-partijiet kollha relevanti konċernati mil-linji gwida, rappreżentati mill-organizzazzjonijiet professjonali, u mal-Istati Membri fil-Forum ta' Madrid u għandha titlob il-kontribut tal-Grupp ta' Regolaturi Ewropej għall-Elettriku u l-Gass.
- (33) L-Istati Membri u l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti għandhom ikunu mistennija jipprovdu informazzjoni rilevanti lill-Kummissjoni. Tali informazzjoni għandha tiġi trattata b'mod kunfidenzjali mill-Kummissjoni.
- (34) Dan ir-Regolament u l-Linji gwida adottati taht dan ir-Regolament ikunu minghajr preġudizzju għall-applikazzjoni tar-regoli tal-Komunità dwar il-kompetizzjoni.
- (35) Il-miżuri neċessarji għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament għandhom jiġu adottati taht id-Deċiżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni ⁽¹⁾.
- (36) B'mod partikolari, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa biex tistabbilixxi jew tadotta l-Linji gwida mehtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni mehtieġ biex jintlahaq l-għan ta' dan ir-Regolament. Billi dawk huma miżuri ta' ambitu ġenerali u huma mfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament, inter alia billi jissupplimentawh b'elementi mhux essenzjali godda, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE.
- (37) Ladarba l-għan ta' dan ir-Regolament, jiġifieri li jiġu stabbiliti regoli ġusti għall-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trażmissjoni tal-gass naturali, l-faċilitajiet ta' hażna u LNG, ma jistax jinkiseb suffiċjentement mill-Istati Membri u jista' għalhekk jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri konformement mal-prinċipju ta' sussidjarjetà, kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stipulat f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li hu mehtieġ biex jintlahaq dak il-għan.
- (38) Minhabba l-kamp ta' applikazzjoni tal-emendi li qegħdin isiru b'dan lir-Regolament (KE) Nru 1775/2005, huwa kunsiljabbli, għal raġunijiet ta' ċarezza u razzjonalità, li d-dispożizzjonijiet in kwistjoni jithassru u limfassla mill-ġdid billi jingabru kollha f' test wiehed u f'Regolament ġdid,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett u kamp ta' applikazzjoni

Dan ir-Regolament jimmira li:

- jiffissa regoli nondiskriminatorji għall-kondizzjonijiet ta' aċċess għas-sistemi ta' trażmissjoni tal-gass naturali, b'kont mehud tal-karatteristiċi speċjali tas-swieq nazzjonali u reġjonali bl-għan li jiġi żgurat il-funzjonament adatt tas-suq intern tal-gass;
- jiffissa regoli nondiskriminatorji għall-kondizzjonijiet ta' aċċess għall-faċilitajiet LNG u l-faċilitajiet ta' hażna b'kont mehud tal-karatteristiċi speċjali tas-swieq nazzjonali u reġjonali; kif ukoll
- jiffaċilita swieq bl-ingrossa li jiffunzjonaw tajjeb u huma trasparenti b'livell għoli ta' sigurtà tal-provvista tal-gass u li jipprovdu mekkanizmi li jarmonizzaw ir-regoli ta' aċċess għan-network għal skambju transkonfinali tal-gass.

L-għanijiet imsemmija fl-ewwel subparagrafu għandhom jinkludu l-istabbiliment tal-prinċipji armonizzati għat-tariffi, jew il-metodoloġiji sottostanti għall-kalkolu tagħhom, għall-aċċess għan-network, iżda mhux għall-faċilitajiet ta' hażna, l-istabbiliment ta' servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi u prinċipji armonizzati għall-allokkazzjoni tal-kapaċità u l-amministrazzjoni tal-kongestjoni, id-determinazzjoni tar-rekwiziti tat-trasparenza, ir-regoli għall-ibbilanċjar u hlasijiet dovuti għal żbilanċi, u l-faċilitazzjoni tal-kummerċjalizzazzjoni tal-kapaċità.

Dan ir-Regolament, bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 19(4), għandu japplika biss għall-faċilitajiet ta' hażna li jaqgħu taht l-Artikolu 33(3) jew (4) tad-Direttiva 2009/73/KE.

L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu organu jew korp stabbilit taht id-Direttiva 2009/73/KE bil-għan li jwettaq funzjoni waħda jew aktar li tipikament ikunu attribwiti lill-operatur tas-sistema tat-trażmissjoni, li għandu jkun suġġett għar-rekwiziti ta' dan ir-Regolament. Dan l-organu jew korp għandu jkun suġġett għaċ-ċertifikazzjoni skont l-Artikolu 3 ta' dan ir-Regolament u għandu jkun suġġett għall-hatra skont l-Artikolu 10 tad-Direttiva 2009/73/KE.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- "trażmissjoni" tfisser it-trasport ta' gass naturali permezz ta' network, li prinċipalment fih pipelines bi pressjoni għolja, għajr network ta' pipeline upstream u għajr il-parti ta' pipelines bi pressjoni għolja użati primarjament fil-kuntest ta' distribuzzjoni lokali ta' gass naturali, bil-hsieb tal-provvista tiegħu lill-klijenti, imma mhux inkluż il-provvista;

(1) ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

- (2) “kuntratt ta’ trasport” tfisser kuntratt li l-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni ikkonkluda ma’ utent tan-network bil-hsieb li titwettaq trażmissjoni;
- (3) “kapacità” tfisser il-fluss massimu, espress f’metri kubici normali għal kull unità ta’ hin jew f’unità ta’ enerġija għal kull unità ta’ hin, li hu intitolat għalih l-utent tan-network taht id-dispożizzjonijiet tal-kuntratt ta’ trasport;
- (4) “kapacità mhux użata” tfisser kapacità kostanti li utent tan-network ikun akkwista b’kuntratt ta’ trasport iżda li l-utent ma jkunx innomina sal-iskadenza speċifikata fil-kuntratt;
- (5) “amministrazzjoni tal-kongestjoni” tfisser amministrazzjoni tal-portafoll tal-kapacità tal-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni bil-hsieb tal-użu ottimali u massimu tal-kapacità teknika u l-iskoperta fil-hin ta’ punti ta’ kongestjoni u saturazzjoni ġejjin;
- (6) “suq sekondarju” tfisser is-suq tal-kapacità kkummerċjata x’imkien iehor għajr fuq is-suq primarju;
- (7) “nominazzjoni” tfisser ir-rappurtar minn qabel mill-utent tan-network lill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni tal-fluss attwali li huwa jixtieq jinjetta fi jew jiġbed mis-sistema;
- (8) “re-nominazzjoni” tfisser ir-rappurtar sussegwenti ta’ nominazzjoni kkoreġuta;
- (9) “integrità tas-sistema” tfisser kwalunkwe sitwazzjoni fir-rigward ta’ network ta’ trażmissjoni li tinkludi faċilitajiet mehtieġin ta’ trażmissjoni li fihom il-pessjoni u l-kwalità tal-gass naturali jibqgħu fil-limiti minimi u massimi stabbiliti mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni, biex hekk it-trażmissjoni ta’ gass naturali hija garantita mil-lat tekniku;
- (10) “perijodu ta’ bbilanċjar” tfisser il-perijodu li fih it-tehid ta’ ammont ta’ gass naturali, espress f’unitajiet ta’ enerġija, irid ikun ikkumpensat minn kull utent tan-network permezz ta’ injezzjoni tal-istess ammont ta’ gass naturali fin-network ta’ trażmissjoni taht il-kuntratt ta’ trasport jew il-kodiċi tan-network;
- (11) “utent tan-network” tfisser klijent jew klijent potenzjali ta’ operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni, u l-operaturi tas-sistema ta’ trażmissjoni nnifishom sa fejn hu mehtieġ biex ikunu jistgħu jwettqu l-funzjonijiet tagħhom fir-rigward ta’ trażmissjoni;
- (12) “servizzi interruttibbli” tfisser servizzi offruti mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni fir-rigward ta’ kapacità li tista’ tiġi interrotta;
- (13) “kapacità interruttibbli” tfisser kapacità ta’ trażmissjoni ta’ gass li tista’ tiġi interrotta mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni konformement mal-kondizzjonijiet stipulati fil-kuntratt ta’ trasport;
- (14) “servizzi għal perijodu fit-tul” tfisser servizzi offruti mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni b’durata ta’ sena jew iktar;
- (15) “servizzi għal perijodu qasir” tfisser servizzi offruti mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni b’durata għal inqas minn sena;
- (16) “kapacità kostanti” tfisser kapacità ta’ trażmissjoni ta’ gass iggarantita b’mod kuntrattwali mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni bhala wahda mhux interruttibbli;
- (17) “servizzi kostanti” tfisser servizzi offruti mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni fir-rigward ta’ kapacità kostanti;
- (18) “kapacità teknika” tfisser il-kapacità kostanti massima li l-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni jista’ joffri lill-utenti tan-network, b’kont mehud tal-integrità tas-sistema u tar-rekwiżiti operattivi tan-network ta’ trażmissjoni;
- (19) “kapacità kuntrattata” tfisser kapacità li l-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni jkun alloka lil utent tan-network permezz ta’ kuntratt ta’ trasport;
- (20) “kapacità disponibbli” tfisser il-parti mill-kapacità teknika li mhijiex allokata u għadha disponibbli għas-sistema f’dak il-mument;
- (21) “kongestjoni kuntrattwali” tfisser sitwazzjoni fejn il-livell ta’ domanda għal kapacità kostanti jeċċedi l-kapacità teknika;
- (22) “suq primarju” tfisser is-suq tal-kapacità kkummerċjata direttament mill-operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni;
- (23) “kongestjoni fiżika” tfisser sitwazzjoni fejn il-livell ta’ domanda għal kunsinni preżenti f’xi hin partikolari jeċċedi l-kapacità teknika;
- (24) “il-kapacità ta’ faċilità LNG” tfisser il-kapacità f’terminal LNG għal-likwifikazzjoni ta’ gass naturali jew għall-importazzjoni, il-ħatt, is-servizzi anċillari, il-ħzin temporanju u r-rigassifikazzjoni ta’ LNG;
- (25) “spazju” tfisser il-volum ta’ gass li utent ta’ faċilità għall-ħziun jista’ juża għall-ħażna tal-gass;
- (26) “kapacità ta’ twassil” tfisser ir-rata li biha l-utent tal-faċilità ta’ ħażna jista’ jirtira il-gass minnha;
- (27) “injettabbiltà” tfisser ir-rata li biha l-utent tal-faċilità ta’ ħażna jista’ jinjetta l-gass fil-faċilità ta’ ħażna;
- (28) “kapacità ta’ ħzin” tfisser kwalunkwe kombinazzjoni ta’ spazju, injettabbiltà u kapacità ta’ twassil.
2. Mingħajr preġudizzju għad-definizzjonijiet fil-paragrafu 1 ta’ dan l-Artikolu d-definizzjonijiet fl-Artikolu 2 tad-Direttiva 2009/73/KE, li huma rilevanti għall-applikazzjoni ta’ dan ir-Regolament, għandhom japplikaw ukoll hliet għad-definizzjoni ta’ trażmissjoni fil-punt 3 ta’ dak l-Artikolu.
- Id-definizzjonijiet fil-punti 3 sa 23 tal-paragrafu 1 ta’ dan l-Artikolu relatati ma’ trażmissjoni japplikaw b’analogija f’relazzjoni mal-ħażna u ta’ LNG.

Artikolu 3

Ċertifikazzjoni ta' Operaturi ta' Sistema ta' Trażmissjoni

1. Il-Kummissjoni għandha teżamina kwalunkwe notifika ta' deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni kif stabbilit fl-Artikolu 10(6) tad-Direttiva 2009/73/KE, hekk kif tircievi n-notifika. Fi żmien xahrejn mill-jum li fih tkun irċeviet din in-notifika, il-Kummissjoni għandha taġti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali konċernata fir-rigward tal-kompatibbiltà tagħha mal-Artikolu 10(2) jew l-Artikolu 11, u l-Artikolu 9 tad-Direttiva 2009/73/KE.

Fit-thejjija tal-opinjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-Kummissjoni tista' titlob lill-Aġenzija taġti l-opinjoni tagħha dwar id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja nazzjonali. F'tali każ, il-perijodu ta' xahrejn imsemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jittawwal b'xahrejn oħra.

Fin-nuqqas ta' opinjoni mill-Kummissjoni fil-perijodi msemmijin fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni titqies li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

2. Fi żmien xahrejn Meta tircievi l-opinjoni tal-Kummissjoni, l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha, tadotta d-deċiżjoni finali tagħha rigward iċ-ċertifikazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni, filwaqt li tiehu kont kemm jista' jkun ta' dik l-opinjoni. Id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom ikunu ppubblikati flimkien.

3. Fi kwalunkwe waqt matul il-proċedura, l-awtoritajiet regolatorji u/jew il-Kummissjoni jistgħu jitolbu lill-operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni u/jew lill-imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew li jipprovdu kull informazzjoni rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħhom taht dan l-Artikolu.

4. L-awtoritajiet Regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jipreservaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

5. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jstabbilixxu d-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri mfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentaw għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorju bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 28(2).

6. Fejn il-Kummissjoni tkun irċeviet notifika dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni taht l-Artikolu 9(10) tad-Direttiva 2009/73/KE, il-Kummissjoni għandha tiehu deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-Deciżjoni tal-Kummissjoni.

Artikolu 4

Network Ewropew għall-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Gass

L-operaturi kollha ta' Sistema ta' trażmissjoni għandhom jikkoperaw fil-livell Komunitarju permezz tal-ENTSO tal-Gass sabiex tiġi promossa t-tkomplija u t-thaddim tas-suq intern għall-gass naturali u għall-kummerċ transkonfinali u biex tiġi żgurata l-amministrazzjoni ottima, l-operazzjoni kkoordinata u evoluzzjoni teknika soda tan-network Ewropew għat-trażmissjoni tal-gass naturali.

Artikolu 5

Stabbiliment tal-ENTSO tal-Gass

1. Sat-3 ta' Marzu 2011, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tal-gass għandhom jipprezentaw lill-Kummissjoni u lill-Aġenzija l-abbozz tal-istatuti, lista ta' membri u abbozz tar-regoli ta' proċedura, inkluż ir-regoli ta' proċedura dwar il-konsultazzjoni ta' partijiet interessati oħrajn tal-ENTSO tal-Gass li jrid jiġi stabbilit.

2. Fi żmien xahrejn mill-jum meta tircievhom, l-Aġenzija, wara li formalment tikkonsulta l-organizzazzjonijiet li jirrapprezentaw il-partijiet interessati kollha, b'mod partikolari l-utenti tas-sistema inklużi l-klijenti, għandha taġti opinjoni lill-Kummissjoni dwar l-abbozz ta' statuti, lista ta' membri u abbozz ta' regoli ta' proċedura.

3. Il-Kummissjoni għandha taġti opinjoni dwar l-abbozz tal-istatuti, il-lista tal-membri u l-abbozz tar-regoli ta' proċedura billi tiehu kont tal-opinjoni tal-Aġenzija mogħtija taht il-paragrafu 2 u fi żmien 3 xhur meta tircievi l-opinjoni.

4. Fi żmien tliet xhur mill-jum meta tircievi l-opinjoni tal-Kummissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu l-ENTSO tal-Gass, jadottaw u jipubblikawhom l-istatuti u r-regoli ta' proċeduri tiegħu.

Artikolu 6

Stabbiliment tal-Kodicijiet tan-network

1. Il-Kummissjoni għandha, wara li tikkonsulta mal-Aġenzija, l-ENTSO tal-Gass u partijiet interessati rilevanti oħrajn, tistabbilixxi lista ta' prijoritajiet annwali li tidentifika l-oqsma stabbiliti fl-Artikolu 8(6) li għandhom ikunu inklużi fl-iżvilupp tan-network tal-kodicijiet.

2. Il-Kummissjoni għandha titlob lill-Aġenzija tippreżentalha fi żmien raġonevoli raġonevoli ta' mhux aktar minn sitt xhur qafas ta' linji gwida mhux obligatorji (qafas ta' linji gwida) li jipprovdu prinċipji ċari u oġġettivi, konformement mal-Artikolu 8(7), għall-iżvilupp ta' kodicijiet tan-network relatati mal-oqsma identifikati fil-lista ta' prijoritajiet. Kull Qafas ta' Linja Gwida għandu jikkontribwixxi għan-nondiskriminazzjoni, kompetizzjoni effettiva u funzjonament effiċjenti tas-suq. Fuq talba motivata mill-Aġenzija, il-Kummissjoni tista' testendi dak il-perijodu.

3. L-Aġenzija għandha formalment tikkonsulta lill-ENTSO tal-Gass u lil partijiet interessati rilevanti oħrajn dwar il-qafas ta' linji gwida, matul perijodu ta' mhux inqas minn xahrejn, b'mod miftuħ u transparenti.

4. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-qafas ta' linji gwida ma jikkontribwixxi għan-nondiskriminazzjoni, kompetizzjoni effettiva u funzjonament effiċjenti tas-suq, hija tista' titlob lill-Aġenzija tirrivedi l-qafas ta' linji gwida f'perijodu ta' żmien raġonevoli, u terġa' tippreżentalha lill-Kummissjoni.

5. Jekk l-Aġenzija tonqos milli tippreżenta jew li terġa' tippreżenta mill-ġdid qafas ta' linji gwida fil-perijodu stabbilit mill-Kummissjoni taht il-paragrafi 2 jew 4, il-Kummissjoni għandha thejji l-qafas ta' linji gwida in kwistjoni.

6. Il-Kummissjoni għandha titlob lill-ENTSO tal-Gass biex jipprezenta lill-Aġenzija kodiċi tan-network li jikkonforma mal-qafas ta' linji gwida rilevanti, fi żmien perijodu raġonevoli ta' mhux aktar minn tna-x-il xahar.

7. Fi żmien perijodu ta' tliet xhur wara l-jum li fih tirċievi kodiċi tan-network, matul liema perijodu l-Aġenzija tista' tikkonsulta formalment mal-partijiet interessati rilevanti, l-Aġenzija għandha tipprovdi opinjoni raġunata lill-ENTSO tal-Gass dwar il-kodiċi tan-network.

8. L-ENTSO tal-Gass jista' jemenda l-kodiċi tan-network fidawl tal-opinjoni tal-Aġenzija u jerġa' jipprezentah lill-Aġenzija.

9. Ladarba l-Aġenzija tkun sodisfatta li l-kodiċi tan-network jikkonforma mal-qafas ta' linji gwida rilevanti mhux obligatorji, l-Aġenzija għandha tipprezenta l-kodiċi tan-network lill-Kummissjoni u tista' tirrakkomanda li jiġi adottat f'perijodu raġonevoli ta' żmien. Il-Kummissjoni għandha tagħti r-raġunijiet fil-każ li ma tadottax il-kodiċi.

10. Fejn l-ENTSO tal-Gass ma jkunx żviluppa kodiċi tan-network fi żmien il-perijodu stabbilit mill-Kummissjoni taht il-paragrafu 6, il-Kummissjoni tista' titlob lill-Aġenzija biex thejji abbozz ta' kodiċi tan-network fuq il-bażi tal-qafas ta' linji gwida rilevanti. L-Aġenzija tista' tnedi konsultazzjoni oħra matul it-thejjija ta' abbozz ta' kodiċi tan-network taht dan il-paragrafu. L-Aġenzija għandha tipprezenta lill-Kummissjoni abbozz ta' kodiċi tan-network imhejji taht dan il-paragrafu u tista' tirrakkomanda li jiġi adottat.

11. Il-Kummissjoni tista' tadotta, fuq inizjattiva tagħha meta l-ENTSO tal-Gass ikun naqas milli thejji kodiċi tan-network, jew l-Aġenzija tkun naqset milli thejji abbozz ta' kodiċi tan-network kif imsemmi fil-paragrafu 10 ta' dan l-Artikolu, jew fuq rakkomandazzjoni tal-Aġenzija taht il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, kodiċi wiehed jew aktar tan-network fl-oqsma elenkati fl-Artikolu 8(6).

Jekk il-Kummissjoni tipproponi l-adozzjoni ta' kodiċi ta' network fuq inizjattiva tagħha, hija tista' tikkonsulta lill-Aġenzija, l-ENTSO tal-Gass u l-partijiet interessati kollha dwar abbozz ta' kodiċi tan-network matul perijodu ta' mhux inqas minn xahrejn. Dawk il-miżuri mfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorju bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 28(2).

12. Dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għadritt tal-Kummissjoni li tadotta u temenda l-Linji Gwida kif stabbilit fl-Artikolu 23.

Artikolu 7

Modifika tal-Kodiċijiet tan-Network

1. Abbozzi ta' emendi għal kwalunkwe kodiċi tan-network adottat taht l-Artikolu 6 jistgħu jiġu proposti lill-Aġenzija minn persuni li x'aktarx ikunu interessati f'dak il-kodiċi tan-network, inklużi l-ENTSO tal-Gass, operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, utenti tan-network u konsumaturi. L-Aġenzija tista' wkoll tipproponi emendi fuq inizjattiva tagħha stess.

2. L-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-partijiet interessati kollha bi qbil mal-Artikolu 10 tar-Regolament (KE) Nru 713/2009. Wara dan il-proċess, l-Aġenzija tista' tagħmel proposti raġunati għal emendi lill-Kummissjoni, u tispjega kif dawn il-proposti jkunu konsistenti mal-objettivi tal-kodiċijiet tan-network stabbiliti fl-Artikolu 6(2) ta' dan ir-Regolament.

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta, wara li tqis il-proposti tal-Aġenzija, emendi għal kwalunkwe kodiċi tan-network adottat taht l-Artikolu 6. Dawk il-miżuri mfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi jissupplimentawh għandhom ikunu adottati skont il-proċedura regolatorju bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 28(2).

4. Il-konsiderazzjoni tal-emendi proposti konformement mal-proċedura prevista fl-Artikolu 28(2) għandha tkun limitata għal konsiderazzjoni tal-aspetti marbuta mal-emenda proposta. Dawk l-emendi proposti huma mingħajr preġudizzju għal xi emendi oħra li tista' tipproponi l-Kummissjoni.

Artikolu 8

Kompiti tal-ENTSO tal-Gass

1. L-ENTSO tal-Gass għandu jelabora kodiċijiet tan-network fl-oqsma msemmijin fil-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu fuq stedina indirizzata lill-Kummissjoni konformement mal-Artikolu 6(6).

2. L-ENTSO tal-Gass jista' jelabora kodiċijiet tan-network fl-oqsma msemmija fil-paragrafu 6 bil-għan li jinkisbu l-objettivi stipulati fl-Artikolu 4 fejn dawk il-kodiċijiet tan-network ma jirrelatawx ma' oqsma koperti minn stedina indirizzata lill-Kummissjoni. Dawn il-kodiċijiet tan-network għandhom ikunu pprezentati lill-Aġenzija għal opinjoni. Din l-opinjoni għandha titqies kif xieraq mill-ENTSO għall-Gass.

3. L-ENTSO tal-Gass għandu jadotta:

(a) għodod komuni għall-operat tan-network biex jiżguraw il-koordinazzjoni ta' operazzjoni tan-network f'kundizzjonijiet normali u ta' emerġenza, inkluża skala ta' klassifikazzjoni tal-aċċidenti komuni, u pjanijiet ta' riċerka;

(b) kull sentejn, pjan ta' żvilupp mhux obligatorju tan-network għall-Komunità kollha fuq firxa ta' għaxar snin, (pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha), inkluż prospett dwar l-adeqgatezza tal-provvista Ewropea;

(c) rakkomandazzjonijiet dwar il-koordinament ta' kooperazzjoni teknika bejn il-Komunità u operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni f'pajjiżi terzi;

(d) programm ta' hidma annwali;

(e) rapport annwali;

(f) prospetti annwali dwar il-provvista għas-sajf u għax-xitwa;

4. Il-prospett dwar l-adeqwatezza tal-provvista Ewropea msemmi fil-punt (b) tal-paragrafu 3 għandu jkopri l-adeqwatezza generali tas-sistema tal-gass għall-provvista ta' talbiet preżenti u proġettati għall-gass għall-perijodu li ġej ta' hames snin kif ukoll għall-perijodu ta' bejn hames u għaxar snin mid-data ta' dak il-prospett. Il-prospett dwar l-adeqwatezza tal-provvista Ewropea għandu jinbena fuq prospetti nazzjonali rigward il-provvista imhejjijin minn kull operatur individwali tas-sistema ta' trażmissjoni.

5. Il-programm ta' hidma annwali msemmi fil-punt (d) tal-paragrafu 3 għandu jinkludi lista u deskrizzjoni tal-kodicijiet tan-network li għandhom jithejw, pjan dwar il-koordinazzjoni tal-operat tan-network u l-attivitàjiet ta' riċerka u żvilupp, li għandhom jitwettqu f'dik is-sena, u kalendarju indikattiv.

6. Il-kodicijiet tan-network imsemmi fil-paragrafi 1 u 2 għandhom ikopru l-oqsma li ġejjin, b'kont mehud, jekk ikun il-każ, tal-karatteristiċi speċjali, reġjonali tagħhom:

- (a) regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-network;
- (b) regoli dwar il-konnessjoni man-network;
- (c) regoli ta' aċċess għal partijiet terzi;
- (d) regoli dwar l-iskambju ta' data u dwar l-issetiljar;
- (e) regoli dwar l-interoperabbiltà;
- (f) proċeduri operattivi f'emergenza;
- (g) allokazzjoni ta' kapacità u regoli dwar it-tmexxija ta' kongestjoni;
- (h) regoli għall-kummerċ relatati mal-provizjoni teknika u operattiva tas-servizzi ta' aċċess għan-network; servizzi u l-ibbilanċjar tas-sistema;
- (i) regoli dwar it-trasparenza;
- (j) regoli ta' bbilanċjar inkluzi regoli relatati man-network rigward proċeduri dwar nominazzjonijiet, regoli ta' hlasijiet għal nuqqas ta' bilanċ u regoli ta' bbilanċjar operattivi bejn is-sistemi tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni; u
- (k) regoli dwar l-armonizzazzjoni tal-istrutturi tariffarji għat-trażmissjoni; kif ukoll
- (l) l-effiċjenza fl-enerġija tan-networks tal-gass.

7. Il-kodicijiet tan-network għandhom jiġu żviluppatti għal kwistjonijiet transkonfinali tan-network u ta' integrazzjoni fis-suq u għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jistabbilixxu kodicijiet tan-network nazzjonali li ma jaf-fettwawx il-kummerċ transkonfinali.

8. L-ENTSO tal-Gass għandu jissorvelja u janalizza l-implimentazzjoni tal-kodicijiet u l-linji gwida adottati mill-Kummissjoni taht l-Artikolu 6(11), u l-effett tagħhom fuq l-armonizzazzjoni ta' regoli applikabbli mmirati għall-facilitazzjoni tal-integrazzjoni tas-suq. L-ENTSO tal-Gass għandu jirrapporta s-sejbiet tiegħu lill-Aġenzija u għandu jinkludi r-riżultati tal-analiżi fir-rapport annwali msemmi fil-punt (e) tal-paragrafu 3.

9. L-ENTSO tal-Gass għandu jagħmel disponibbli l-informazzjoni kollha meħtieġa mill-Aġenzija biex twettaq il-kompiti tagħha taht l-Artikolu 9(1).

10. L-ENTSO tal-Gass kull sentejn għandu jadotta u jippubblika pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha imsemmi fil-punt (b) tal-paragrafu 3 fuq firxa ta' għaxar snin. Il-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha għandu jinkludi t-tfassil tan-network integrat, l-iżvilupp tax-xenarju, prospett dwar l-adeqwatezza tal-provvista Ewropea u valutazzjoni tal-kapaċità ta' rkupru tas-sistema.

Il-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha għandu, b'mod partikolari:

- (a) jibni fuq pjanijiet nazzjonali ta' investment, meta jitqiesu pjanijiet ta' investment reġjonali kif imsemmi fil-Artikolu 12(1), u, jekk ikun il-każ, l-aspetti tal-Komunità ta' ppjanar tan-network li jinkludu l-linji gwida għal networks tal-enerġija trans-Ewropej konformi mad-Deċiżjoni Nru 1364/2006/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (1);
- (b) rigward l-interkonnessjonijiet transkonfinali, jibni wkoll fuq il-htigijiet raġonevoli tal-utenti differenti tan-network u jintegra impenji ta' perijodu fit-tul mill-investituri, kif imsemmi fil-Artikoli 14 u 22 tad-Direttiva 2009/73/KE; u
- (c) jidentifika l-lakuni fl-investment, notevolment fir-rigward ta' kapacitajiet transkonfinali.

Fir-rigward tal-punt (c) tat-tieni subparagrafu, Għandha tiġi annessa mal-pjan ta' investment, reviżjoni ta' l-ostakoli għal zieda fil-kapaċità transkonfinali tan-network minn diversi proċeduri jew prattiki ta' approvazzjoni tista' tiġi annessa mal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha.

11. L-aġenzija għandha tirrevedi l-pjanijiet nazzjonali fuq għaxar snin għall-iżvilupp tan-network biex tiġi evalwata l-konsistenza tagħhom mal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin għall-Komunità kollha. Jekk l-aġenzija tidentifika inkonsistenzi bejn pjanijiet nazzjonali fuq għaxar snin għall-iżvilupp tan-network u l-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin għall-Komunità kollha, hija għandha tirrakkomanda biex temenda il-pjan ta' żvilupp tan-network nazzjonali għal għaxar snin jew il-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha skont kif ikun xieraq. Jekk dan il-pjan ta' żvilupp tan-network nazzjonali għal għaxar snin ikun elaborat skont l-Artikolu 22 tad-Direttiva 2009/73/KE, l-Aġenzija għandha tirrakkomanda li l-awtorità regolatorja nazzjonali kompetenti temenda l-pjan ta' żvilupp fuq għaxar snin tan-network nazzjonali skont l-Artikolu 22(7) ta' dik id-Direttiva u tinforma lill-Kummissjoni b'dan.

12. Fuq tal-talba tal-Kummissjoni, l-ENTSO tal-Gass għandu jahti l-opinjoni tiegħu lill-Kummissjoni dwar l-adozzjoni tal-Linji Gwida stabbiliti fl-Artikolu 23.

Artikolu 9

Sorveljanza mill-Aġenzija

1. L-Aġenzija għandha tissorvelja l-eżekuzzjoni tal-kompiti msemmi fil-Artikolu 8(1) tal-ENTSO tal-Gass, u tirrapporta lill-Kummissjoni.

(1) ĠU L 262, 22.9.2006, p. 1.

L-Aġenzija għandha tissorvelja l-implimentazzjoni mill-ENTSO tal-Gass tal-kodiċijiet tan-network elaborati taht l-Artikolu 8(2) u l-kodiċijiet tan-network li ġew żviluppati taht l-Artikolu 6(1) sa (10) iżda li ma ġewx adottati mill-Kummissjoni taht l-Artikolu 6(11). Meta l-ENTSO tal-Gass tkun naqset milli timplimenta kull kodiċi ta' network ta' dan it-tip, l-Aġenzija għandha titlob lill-ENTSO tal-Gass biex tipprovi spjegazzjoni raġunata kif xieraq dwar l-għaliex tkun naqset milli tagħmel dan. L-Aġenzija għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dik l-isjegazzjoni u tipprovi l-opinjoni tagħha.

L-Aġenzija għandha tissorvelja u tanalizza l-implimentazzjoni tal-kodiċijiet tan-network u l-linji gwida adottati mill-Kummissjoni kif stabbilit fl-Artikolu 6(11), u l-effett tagħhom fuq l-armonizzazzjoni tar-regoli applikabbli mmirati għall-faċilitazzjoni tal-integrazzjoni tas-suq kif ukoll fuq in-nondiskriminazzjoni, kompetizzjoni effettiva, funzjonament effiċjenti tas-suq, u tirrapporta lill-Kummissjoni.

2. L-ENTSO tal-Gass għandu jippreżenta l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha u l-abbozz ta' programm ta' hidma annwali, inkluża l-informazzjoni dwar il-proċess ta' konsultazzjoni u d-dokumenti l-oħra msemmija fl-Artikolu 8(3), lill-Aġenzija għall-opinjoni tagħha.

Fi żmien xahrejn mill-jum tar-riċezzjoni, l-Aġenzija għandha tipprovi opinjoni debitament raġunata kif ukoll rakkomandazzjonijiet lill-ENTSO tal-Gass u lill-Kummissjoni jekk tqis li l-abbozz ta' programm ta' hidma annwali jew l-abbozz mhux obligatorju tal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha preżentati mill-ENTSO tal-Gass ma jikkontribwixxix għan-nondiskriminazzjoni, għall-kompetizzjoni effettiva, għall-funzjonament effiċjenti tas-suq jew għal livell suffiċjenti ta' interkonnessjoni transkonfinali miftuħa għall-aċċess mill-partijiet terzi.

Artikolu 10

Konsultazzjonijiet

1. Waqt il-preparazzjoni tal-kodiċijiet tan-network, l-abbozz tal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha u l-programm ta' hidma annwali msemmija fl-Artikolu 8(1), (2) u (3), l-ENTSO tal-Gass għandu jwettaq proċess ta' konsultazzjoni estensiv, fi stadju bikri u b'mod miftuħ u trasparenti mal-partiċipanti rilevanti kollha fis-suq, u b'mod partikolari mal-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-partijiet interessati kollha. Il-konsultazzjoni għandha tinvolvi wkoll awtoritajiet regolatorji nazzjonali u awtoritajiet nazzjonali oħrajn, impriži ta' provvista u produzzjoni, l-utenti tan-networks inkluż il-klijenti, operaturi ta' sistema ta' distribuzzjoni, inklużi assoċjazzjonijiet rilevanti fl-industrija, korpi tekniċi u pjattaformi ta' partijiet interessati u pertinenti. Huwa għandu jimmira lejn l-identifikazzjoni tal-fehmiet u l-proposti tal-partijiet rilevanti kollha fil-proċess tat-fassil tad-deċiżjonijiet.

2. Id-dokumenti kollha u l-minuti tal-laqgħat relatati mas-sugġetti msemmija fil-paragrafu 1 għandhom isiru pubbliċi.

3. Qabel ma jiġi adottat il-programm ta' hidma annwali u l-kodiċijiet tan-network imsemmijin fl-Artikolu 8(1), (2) u (3), l-ENTSO tal-Gass għandu jindika kif l-osservazzjonijiet li jkunu irċievta waqt il-konsultazzjoni u kif dawn l-osservazzjonijiet ikunu tqiesu. Għandu jagħti raġunijiet fejn l-osservazzjonijiet ma tqisux.

Artikolu 11

Spejjeż

L-ispejjeż relatati mal-attivitajiet tal-ENTSO tal-Gass msemmi fl-Artikoli 4 sa 12 għandhom jithallsu mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u għandhom jittiehdu f'kunsiderazzjoni fil-kalkolu tat-tariffi. L-awtoritajiet regolatorji għandhom japprovaw dawn l-ispejjeż biss jekk ikun raġonevoli u proporzjonati.

Artikolu 12

Koperazzjoni reġjonali tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jistabbilixxu koperazzjoni reġjonali fi hdan l-ENTSO tal-Gass sabiex din tikkontribwixxi għall-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 8(1), (2) u (3). B'mod partikolari, għandhom jipubblikaw pjan ta' investment reġjonali kull sentejn, u jistgħu jiehdu deċiżjonijiet ta' investment ibbażati fuq dak il-pjan ta' investment reġjonali.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipromwovvuwu arrangamenti operattivi sabiex jiżguraw gestjoni ottimali tan-network, u għandhom jipromwovvuwu l-iżvilupp ta' skambji tal-enerġija, l-allokkazzjoni koordinata ta' kapacità transkonfinali permezz ta' soluzzjonijiet nondiskriminatorji bbażati fuq is-suq, bl-attenzjoni dovuta għall-merti speċifiċi ta' irkantijiet impliċiti għal allokkazzjonijiet fuq il-perijodu qasir, u l-integrazzjoni ta' mekkaniżmi ta' bbilancjar.

3. Sabiex jinkisbu l-għanijiet tal-paragrafi 1 u 2, iż-żona ġeografika koperta minn kull struttura ta' koperazzjoni reġjonali tista' tkun definita mill-Kummissjoni, b'kont meħud tal-istrutturi reġjonali ta' koperazzjoni eżistenti. Kull Stat Membru għandu jkun jista' jipromwovi l-koperazzjoni f'faktar minn żona ġeografika waħda. Din il-miżura, imfassla biex temenda l-elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament billi tissupplimentah għandha tiġi adottata konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 28(2).

Għal dak il-fini, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-ENTSO tal-Gass u lill-Aġenzija.

Artikolu 13

Tariffi għal aċċess għan-networks

1. It-tariffi, jew il-metodoloġiji użati sabiex dawn jiġu kalkolati, applikati minn operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u approvati mill-awtoritajiet regolatorji fl-Artikolu 41(6) tad-Direttiva 2009/73/KE kif ukoll it-tariffi ppubblikati fl-Artikolu 32(1) ta' dik id-Direttiva, għandhom ikunu trasparenti, jiehdu kont tal-htieġa tal-integrità tas-sistema u t-titjib tagħha u jirriflettu l-ispejjeż effettivament magħmulin, sa fejn dawn l-ispejjeż jikkorrispondu ma' dawk ta' operatur effiċjenti u strutturalment komparabbli tan-network u jkunu trasparenti fil-waqt li jinkludu qligħ xieraq fuq l-investimenti, u fejn ikun il-każ b'kont meħud tal-benchmarking ta' tariffi mill-awtoritajiet regolatorji. It-tariffi, jew il-metodi li jintużaw biex jikkalkulawhom, għandhom jiġu applikati b'mod mhux diskriminatorju.

L-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li t-tariffi jistgħu jiġu ddeterminati wkoll permezz ta' arrangamenti bbażati fuq is-suq, bhal irkantijiet, sakemm tali arrangamenti u d-dhul li jirriżulta minn-hom ikunu approvati mill-awtorità regolatorja.

It-tariffi, jew il-metodi użati biex jikkalkulawhom, għandhom jif-facilitaw il-kummerc effiċjenti tal-gass u l-kompetizzjoni, u fl-istess hin jevitaw sussidji bejn l-utenti tan-netwerk u jipprovdu incentivi għall-investment u jzommu jew johlqu interoperabilità għan-netwerks ta' trażmissjoni.

It-tariffi għall-utenti tan-netwerk m'għandhomx ikunu diskriminatorju u għandhom jiġu stabbiliti separatament għal kull punt ta' dhul fi jew punt tal-hruġ mis-sistema ta' trażmissjoni. Il-mekkaniżmi ta' allokkazzjoni tal-kost u l-metodologija għall-istabbiliment tar-rata rigward il-punti tad-dhul u l-punti tal-hruġ għandhom ikunu approvati mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali. Sat-3 ta' Settembru 2011 l-Istati Membri għandhom jiżguraw li wara perijodu transitorju, jiġifieri, il-hlasijiet tan-netwerk m'għandhomx ikunu kkalkulati abbażi ta' linji kuntrattwali.

2. It-tariffi għal aċċess għan-network m'għandhomx jirrestringu l-likwidità tas-suq jew jikkawżaw distorsjoni fil-kummerc bejn il-fruntieri ta' sistemi ta' trażmissjoni differenti. Fejn id-differenzi fl-istrutturi tat-tariffi jew fil-mekkaniżmi ta' bbilanċjar ifixxlu l-kummerc bejn is-sistemi ta' trażmissjoni, u minkejja l-Artikolu 41(6) tad-Direttiva 2009/73/KE l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom, f'koperazzjoni mill-qrib mal-awtoritajiet nazzjonali rilevanti, attivament isahhu l-konverġenza tal-istrutturi ta' tariffi u tal-prinċipji ta' hlas anke fir-rigward tal-ibbilanċjar.

Artikolu 14

Aċċess lill-partijiet terzi għal servizzi tal-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom:
  - (a) jiżguraw li joffru servizzi fuq bażi nondiskriminatorja lill-utenti kollha tan-network;
  - (b) jipprovdu kemm servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi li jkunu sodi u minghajr interruzzjoni. Il-prezz tal-kapaċità interruttabbli għandu jirrifletti l-probabbiltà ta' interruzzjoni;
  - (c) joffru lill-utenti tan-network servizzi kemm għal perijodu fit-tul kif ukoll għal perijodu qasir.

Fir-rigward tal-punt (a) tal-ewwel subparagrafu, fejn operatur tas-sistema ta' trażmissjoni joffri l-istess servizz lil klijenti differenti, huwa għandu jagħmel dan taht termini u kondizzjonijiet kuntrattwali ekwivalenti, jew billi juża kuntratti ta' trasport armonizzati jew kodiċi komuni tan-netwerk approvati mill-awtorità kompetenti konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 41 tad-Direttiva 2009/73/KE;

2. Il-kuntratti ta' trasport iffirmati b'dati ta' bidu li mhumiex standard jew għal żmien iqsar minn dak ta' kuntratt standard ta' trasport annwali ma għandhomx jirriżultaw f'tariffi li jkunu arbitrarijament oghla jew iktar baxxi u li ma jirriflettux il-valur fis-suq tas-servizz, konformement mal-prinċipji stabbiliti fl-Artikolu 13(1).

3. Fejn ikun il-każ, jistgħu jingħataw servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi sugġett għal garanziji adegwati mingħand l-utenti tan-network fir-rigward tal-affidabbiltà tal-kreditu tagħhom. Dawn il-garanziji ma għandhomx jikkostitwixxu ostakoli mhux ġustifikati għad-dhul fis-suq u għandhom ikunu nondiskriminatorji, trasparenti u proporzjonati.

Artikolu 15

Servizzi ta' Aċċess għal partijiet terzi fir-rigward ta' facilitajiet ta' hażna u LNG

1. L-operaturi tas-sistemi ta' LNG u ta' hażna għandhom:
  - (a) jiżguraw li joffru servizzi fuq bażi mhux diskriminatorja lill-utenti kollha tan-network li jilqgħu d-domanda tas-suq. B'mod partikolari, fejn operatur tas-sistema ta' LNG jew ta' hażna joffri l-istess servizz lil klijenti differenti, għandu jagħmel dan taht termini u kondizzjonijiet kuntrattwali ndaq;
  - (b) joffru servizzi li huma kompatibbli mal-użu tas-sistemi interkonnessi ta' trasportazzjoni tal-gass u huma għandhom jiffacilitaw l-aċċess permezz ta' koperazzjoni mal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni; kif ukoll
  - (c) jagħmlu pubbliku kull tagħrif rilevanti, b'mod partikolari data fuq l-użu u d-disponibbiltà tas-servizzi, fi żmien kompatibbli mal-bżonnijiet kummerċjali raġonevoli ta' l-utenti tal-facilità ta' hażna jew LNG, bil-kondizzjoni li dawn il-pubblikazzjonijiet jiġu sorveljati mill-awtorità kompetenti.
2. Kull operatur tas-sistema ta' hażna għandu:
  - (a) jipprovdi servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi li jkunu sodi u minghajr interruzzjoni; il-prezz tal-kapaċità li tista' tiġi interrotta għandu jirrifletti l-probabbiltà ta' interruzzjoni; u
  - (b) joffri lill-utenti tal-facilità ta' hażna servizzi kemm għal perijodu fit-tul kif ukoll għal perijodu qasir;
  - (c) joffri lill-utenti tal-facilità ta' hażna servizzi ta' spazju għall-hażna, kemm mhux isseparati kif ukoll isseparati, injettabbiltà u kapaċità ta' twassil,
3. Il-kuntratti ta' facilità ta' LNG u ta' hażna fil-każijiet fejn jiġu iffirmati ma għandhomx iwasslu għal tariffi li jkunu oghla arbitrarijament.
  - (a) barra minn sena tal-gass naturali b'dati inizjali mhux standard; jew
  - (b) ta' tul iqsar minn dak ta' kuntratt standard ta' facilità LNG u ta' hażna fuq bażi annwali.
4. Fejn ikun il-każ, jistgħu jingħataw servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi sugġett għal garanziji adegwati mingħand l-utenti tan-network fir-rigward tal-affidabbiltà tal-kreditu tagħhom. Dawn il-garanziji ma għandhomx jikkostitwixxu ostakolu mhux ġustifikat għad-dhul fis-suq u għandhom ikunu nondiskriminatorji, trasparenti u proporzjonati.

5. Il-limiti kuntrattwali fuq id-daqs minimu obligatorju tal-kapaċità tal-faċilità ta' LNG u ta' hażna għandhom ikunu ġġustifikati abbażi ta' restrizzjonijiet tekniċi, u għandhom jippermettu lill-utenti iżgħar tal-hażna li jakkwistaw aċċess għas-servizzi ta' hażna.

Artikolu 16

Prinċipji tal-mekkanizmi ta' allokkazzjoni ta' kapaċità u proċeduri għall-amministrazzjoni ta' kongestjoni li jikkonċernaw l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. Il-kapaċità massima fil-punti kollha rilevanti msemmija fl-Artikolu 18(3) għandha tkun disponibbli għall-partecipanti tas-suq, filwaqt li titqis l-integrità tas-sistema u l-operazzjoni effiċjenti tan-network.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jimplimentaw u jipubblikaw mekkaniżmi ta' allokkazzjoni tal-kapaċità li huma trasparenti u nondiskriminatorji, li għandhom:

- (a) jipprovdu sinjali ekonomiċi adattati għall-użu effiċjenti u massimu tal-kapaċità teknika, jiffaċilitaw l-investiment f'infrastruttura ġdida u jiffaċilitaw il-kummerċ transkonfinali fil-gass naturali;
- (b) ikunu kompatibbli mal-mekkanizmi tas-suq, inklużi s-swieq ta' provvista immedjat u ċ-ċentri tal-kummerċ, filwaqt li jkunu flessibbli u adattabbli għaċ-ċirkustanzi fis-suq li qed jevolvu; u
- (c) ikunu kompatibbli mas-sistemi ta' aċċess għan-networks tal-Istati Membri.

3. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jimplimentaw u jipubblikaw proċeduri ta' amministrazzjoni ta' kongestjoni li jiffaċilitaw l-iskambju transkonfinali tal-gass naturali fuq bażi mhux diskriminatorja u li għandhom ikunu bbażati fuq il-prinċipji li ġejjin:

- (a) fil-każ ta' kongestjoni kuntrattwali, l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni għandu joffri l-kapaċità mhux uzata fuq is-suq primarju tal-inqas b'għarnata minn qabel u mingħajr interruzzjoni; u
- (b) utenti tan-network li jixtiequ jbiegħu mill-ġdid jew jissullokaw il-kapaċitajiet kuntrattwali mhux uzati tagħhom fis-suq sekondarju għandhom ikunu intitolati li jagħmlu dan.

Fir-rigward tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu, Stat Membru jista' jirrikjedi notifika jew tagħrif tal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni mill-utenti tan-network.

4. Fil-każ ta' kongestjoni fiżika, mekkaniżmi ta' allokkazzjoni tal-kapaċità trasparenti u nondiskriminatorji għandhom jiġu applikati mill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jew, kif adatt, mill-awtoritajiet regolatorji.

5. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom regolarment jivvalutaw id-domanda fis-suq għal investiment ġdid. Meta jipplanaw l-investimenti godda, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jivvalutaw id-domanda fis-suq u jqisu l-kriterji tas-sigurtà tal-provvista.

Artikolu 17

Prinċipji tal-mekkanizmi ta' allokkazzjoni ta' kapaċità u proċeduri għall-amministrazzjoni ta' kongestjoni fir-rigward ta' faċilitajiet ta' hażna u ta' LNG

1. Il-kapaċità massima tal-faċilità ta' hażna u LNG għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni ta' kull min għandu sehem fis-suq, b'kont meħud ta' l-integrità u tal-operat tas-sistema.

2. L-operaturi tas-sistema LNG u ta' hażna għandhom jimplimentaw u jipubblikaw mekkaniżmi ta' allokkazzjoni ta' kapaċità nondiskriminatorji u trasparenti, li għandhom:

- (a) għandhom jiprovdu sinjali ekonomiċi xierqa għall-użu effiċjenti u massimu tal-kapaċità teknika u jiffaċilitaw investiment f'infrastruttura ġdida;
- (b) ikunu kompatibbli mal-mekkanizmu tas-suq, inklużi s-swieq ta' forniment immedjat u ċ-ċentri tal-kummerċ, filwaqt li jkunu flessibbli u kapaċi li jadattaw ruħhom għall-evoluzzjoni taċ-ċirkustanzi fis-suq; u
- (c) ikunu kompattibli mas-sistemi konnessi ta' aċċess għan-network.

3. Il-kuntratti tal-faċilitajiet LNG u ta' hażna għandhom jinkludu miżuri biex jipprevjenu l-akkapparrar tal-kapaċità, b'qies għall-prinċipji li ġejjin, li għandhom japplikaw f'każijiet ta' kongestjoni kuntrattwali:

- (a) l-operatur tas-sistema għandu joffri bla dewmien kapaċità mhux uzata ta' faċilitajiet ta' LNG u hażna fis-suq primarju; għall-faċilitajiet ta' hażna, dan għandu jsir abbażi ta' almenu għarnata bil-quddiem u bil-prekluzjoni ta' interruzzjoni;
- (b) l-utenti tal-faċilitajiet ta' LNG u ta' hażna għandhom ikunu intitolati li jbiegħu mill-ġdid il-kapaċità kuntrattwali tagħhom fis-suq sekondarju.

Artikolu 18

Ir-rekwiżiti tat-trasparenza li jikkonċernaw l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipubblikaw informazzjoni dettaljata dwar is-servizzi li joffru u l-kondizzjonijiet rilevanti applikati, flimkien mal-informazzjoni teknika meħtieġa mill-utenti tan-network biex ikunu jistgħu jiksbu aċċess effettiv għan-network.

2. Sabiex jiġu żgurati tariffi trasparenti, oġġettivi u nondiskriminatorji u biex jiġi ffaċilitat l-użu effiċjenti tan-network tal-gass, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jew l-awtoritajiet nazzjonali pertinenti għandhom jipubblikaw informazzjoni raġonevolment u suffiċjentement dettaljata dwar id-derivazzjoni, il-metodoloġija u l-istruttura tat-tariffi.

3. Għas-servizzi provduti, kull operatur tas-sistema ta' trażmissjoni għandu jipubblika informazzjoni dwar kapaċitajiet tekniċi, kuntrattati u disponibbli fuq bażi numerika għall-punti kollha rilevanti inkluż punti ta' dħul u ta' hrug fuq bażi perijodika u rikorrenti b'mod standardizzat li hu faċli biex jintuża.

4. Il-punti rilevanti ta' sistema ta' trażmissjoni li dwarhom ikollha tiġi pubblikata l-informazzjoni għandhom jiġu approvati mill-awtoritajiet kompetenti wara konsultazzjoni mal-utenti tan-network.

5. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom dejjem jikxfu l-informazzjoni meħtieġa minn dan ir-Regolament b'mod li jagħmel sens, li hu ċar b'mod kwantifikabbli u b'mod li hu faċilment aċċessibbli u fuq bażi mhux diskriminatorja.

6. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jagħmlu pubbliku tagħrif fuq il-provvista u d-domanda ex-ante u ex-post, imsejjes fuq nominazzonijiet, tbassiriet u l-flussi li jkunu saru ta' dhul u hrug mis-sistema. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tiżgura li l-informazzjoni kollha ta' dan it-tip tkun pubblika. Il-livell ta' dettall tat-tagħrif li jitqieghed għad-dispożizzjoni tal-pubbliku għandu jirrifletti t-tagħrif disponibbli għall-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni.

L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jagħmlu pubbliċi l-miżuri li jkunu ttiehdu, kif ukoll l-ispejjeż imġarrba u d-dhul iġġenerat, għall-ibbilanċjar tas-sistema.

Il-partecipanti konċernati fis-suq għandhom jipprovdu lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni d-data msemmija f'dan l-Artikolu.

Artikolu 19

Rekwiżiti ta' trasparenza rigward il-faċilitajiet ta' hażna u l-faċilitajiet ta' LNG

1. L-operatur tas-sistema LNG u ta' hażna għandu jagħmel pubbliku tagħrif iddetaljat dwar is-servizzi li joffri u l-kondizzjonijiet rilevanti applikati, flimkien mal-informazzjoni teknika meħtieġa biex l-utenti tal-faċilitajiet LNG u ta' hażna jiksibu aċċess effettiv għall-faċilitajiet LNG u ta' hażna.

2. Għas-servizzi pprovvduti, kull operatur tas-sistema LNG u ta' hażna għandu jagħmel pubbliku tagħrif dwar il-kapaċitajiet miftiehma b'kuntratt u disponibbli tal-faċilitajiet ta' hażna u LNG, b'mod numeriku, regolari u kontinwu, kif ukoll b'mod standard u ta' użu faċli.

3. L-operatur tas-sistema LNG u ta' hażna għandu jiżvela t-tagħrif mitlub minn dan ir-Regolament b'mod li jagħmel sens, ċarament kwantifikabbli u ta' aċċess faċli, kif ukoll fuq bażi mhux diskriminatorja.

4. L-operatur tas-sistema LNG u ta' hażna għandu jagħmel pubbliku l-ammont ta' gass li hemm f'kull faċilità ta' hażna jew ta' LNG, jew grupp ta' faċilitajiet ta' hażna jekk dan jikkorrispondi għall-mod ta' kif l-aċċess ikun offrut lill-utenti tas-sistema, il-flussi ta' dhul u ta' hrug, kif ukoll il-kapaċitajiet tal-faċilitajiet disponibbli ta' hażna u ta' LNG, inklużi għal dawk il-faċilitajiet li huma eżentati mill-aċċess għal partijiet terzi. Dak it-tagħrif għandu jiġi kkomunikat ukoll lill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni, li għandu jagħmel pubbliku fuq bażi aggregata għal kull sistema jew subsistema ddefinita mill-punti rilevanti. It-tagħrif għandu jiġi aġġornat talanqas darba kuljum.

F'każijiet fejn utent ta' sistema ta' hażna ikun l-uniku utent ta' faċilità ta' hażna, l-utent tas-sistema ta' hażna jista' jippreżenta talba raġunata lill-awtorità regolatorja nazzjonali għal trattament kunfidenzjali tad-data msemmija fl-ewwel subparagrafu. Fejn l-awtorità regolatorja nazzjonali tikkonkludi li din it-talba tkun raġunata, waqt li titqies b'mod partikolari l-htieġa għal bilanċ bejn l-interess ta' protezzjoni legittima ta' sigrieti kummerċjali li l-iżvelar tagħhom ikun jolqot hażin l-istrateġija kummerċjali ġenerali tal-utent tal-hażna u l-oġġettiv li jinholoq suq intern kompetittiv tal-gass, hija tista' tippermetti li l-operatur tas-sistema ta' hażna ma jiżvelax pubblikament id-data msemmija fl-ewwel subparagrafu, għal perijodu ta' żmien sa sena.

It-tieni subparagrafu għandu japplika minghajr preġudizzju għall-obbligi fir-rigward tal-komunikazzjoni lill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni imsemmi fl-ewwel subparagrafu, u fir-rigward tal-pubblikazzjoni minnu, sakemm id-data aggregata tkun identika għad-data individwali tas-sistema ta' hażna li l-awtorità regolatorja nazzjonali tkun approvat id-deċizzjoni li ma tiġix pubblikata.

5. Sabiex jiġu żgurati tariffi trasparenti, oġġettivi u mhux diskriminatorji u jiġi faċilitat użu effiċjenti tal-infrastrutturi, l-LNG u l-operaturi tal-faċilità tal-hażna jew l-awtoritajiet regolatorji rilevanti għandhom jipubblikaw informazzjoni dettaljata biżżejjed dwar minn fejn ikunu ġew it-tariffi, dwar il-metodoloġiji u l-istruttura tat-tariffi għal infrastruttura taħt aċċess regolat għal partijiet terzi.

Artikolu 20

Żamma tar-records mill-operaturi tas-sistema

L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' hażna u l-operaturi tas-sistema LNG għandhom iżommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet nazzjonali, inkluża l-awtorità regolatorja nazzjonali, tal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u tal-Kummissjoni, l-informazzjoni kollha msemmija fl-Artikoli 18 u 19, u fil-Parti 3 tal-Anness I għal perijodu ta' hames snin.

Artikolu 21

Regoli ta' bbilanċjar u hlasijiet ta' żbilanċ

1. Għandhom jiffasslu regoli ta' bbilanċjar b'mod gust, nondiskriminatorju u trasparenti u għandhom ikunu bbażati fuq kriterji oġġettivi. Ir-regoli ta' bilanċjar għandhom jirriflettu l-htieġijiet ġenwini tas-sistema filwaqt li jqisu r-rizorsi disponibbli għall-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni. Ir-regoli għall-ibbilanċjar għandhom ikunu bbażati fuq is-suq.

2. Sabiex l-utenti tan-network ikunu jistgħu jieħdu azzjoni korrettiva fil-hin, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jiprovdu fil-hin xieraq it-tagħrif dwar l-istatus ta' bbilanċjar tal-utenti tan-network li jkun biżżejjed, affidabbli u disponibbli onlajn.

It-tagħrif ipprovdu għandu jirrifletti l-livell ta' informazzjoni disponibbli għall-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni u l-perjodu ta' żmien għall-issettjar li għalih jiġu kkalkolati l-hlasijiet għall-iżbilanċ.

L-ebda hlas m'għandu jsir għall-ghoti ta' informazzjoni taħt dan il-paragrafu.

3. Il-ħlasijiet għall-izbilanċ għandhom ikunu kemm jista' jkun kost-effettivi, filwaqt li jipprovdu inċentivi adegwati lill-utenti tan-network sabiex jibbilanċjaw il-gass li jipprovdu lis-sistema u l-gass li jipprelevaw. Għandhom jevitaw sussidjar inkruċjat bejn l-utenti tan-network u ma għandhomx ifixxlu d-dhul ta' suġġetti ġodda fis-suq.

Kwalunkwe metodoloġija ta' kalkolazzjoni għal ħlasijiet ta' żbilanċ kif ukoll it-tariffi finali għandhom jiġu pubblikati mill-awtoritajiet kompetenti jew mill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni kif xieraq.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jistinkaw biex jarmonizzaw reġimi ta' bilanċjar u jirrazzjonalizzaw l-istrutturi u l-livelli ta' ħlasijiet ta' bilanċjar sabiex jiġi faċilitat il-kummerċ fil-gass.

Artikolu 22

Il-kummerċ ta' drittijiet ta' kapacità

Kull operatur tas-sistema ta' hażna jew ta' LNG għandu jiehu passi raġonevoli biex id-drittijiet ta' kapacità jkunu negozjabbli b'mod hieles, kif ukoll biex jiġi faċilitat il-kummerċ b'mod trasparenti u mhux diskriminatorju. Kull operatur għandu jiżviluppa kuntratti u proċeduri armonizzati dwar it-trasportazzjoni, il-faċilitajiet LNG u l-faċilitajiet ta' hażna fis-suq primarju, sabiex jiġi faċilitat il-kummerċ sekondarju ta' kapacità, u sabiex jiġi rikonossut it-trasferiment ta' drittijiet ta' kapacità primarji fejn innotifikat mill-utenti tas-sistema.

Il-kuntratti u l-proċeduri armonizzati dwar it-trasport, il-faċilitajiet LNG u ta' hażna għandhom ikunu nnotifikati lill-awtoritajiet regolatorji.

Artikolu 23

Linji Gwida

1. Fejn ikun il-każ, il-linji gwida li jipprovdu l-livell miimu ta' armonizzazzjoni meħtieġa għall-ksib tal-ghan ta' dan ir-Regolament għandhom jispesifikaw:

- (a) dettalji dwar is-servizzi tal-aċċess ta' partijiet terzi inkluz il-karattru, id-durata u r-rekwiżiti oħrajn ta' dawn is-servizzi, taħt l-Artikoli 14 u 15;
- (b) dettalji dwar il-prinċipji sottostanti għall-mekkanizmi ta' allokkazzjoni ta' kapacità u dwar l-applikazzjoni tal-proċeduri għall-amministazzjoni ta' kongestjoni f'każ ta' kongestjoni kuntrattwali, taħt l-Artikoli 16 u 17;
- (c) dettalji dwar l-ghoti ta' informazzjoni u d-definizzjoni ta' informazzjoni teknika meħtieġa għall-utenti tan-network biex jiksibu aċċess effettiv għas-sistema u d-definizzjoni tal-punti rilevanti kollha għar-rekwiżiti tat-trasparenza, inkluz l-informazzjoni li għandha tiġi ppubblikat fil-punti rilevanti kollha flimkien mal-iskeda taż-żmien għall-pubblikazzjoni ta' din l-informazzjoni, konformement mal-Artikoli 18 u 19;
- (d) dettalji dwar il-metodoloġija tariffarja, relatata mal-kummerċ transkonfinali tal-gass naturali, f'konformità mal-Artikolu 13;

(e) dettalji rigward l-oqsma elenkati fl-Artikolu 8(6).

Għal dak l-ghan, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-Aġenzija u lill-ENTSO tal-Gass.

2. Linji gwida dwar il-kwistjonijiet elenkati fil-punti (a), (b) u (c) tal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, fir-rigward tal-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, huma stipulati fl-Anness I.

Il-Kummissjoni tista' taddotta l-linji gwida fuq il-kwistjonijiet elenkati fl-paragrafu 1 u temenda l-linji gwida msemmija fil-punti (a), (b) u (c) tiegħu. Dawk il-miżuri mfasslin biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament, inter alia billi jissupplementawh, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 28(2).

3. L-applikazzjoni u l-emendament tal-linji gwida adottati taħt dan ir-Regolament għandhom jirriflettu differenzi bejn sistemi tal-gass nazzjonali, u għalhekk ma għandhomx jeħtieġu termini u kondizzjonijiet uniformi u dettaljati ta' aċċess għal partijiet terzi fuq il-livell Komunitarju. Jistgħu, madankollu, jistabbilixxu rekwiżiti minimi li jridu jiġu sodisfatti biex jinkisbu kondizzjonijiet trasparenti u nondiskriminatorji għal aċċess għan-network li huma meħtieġa għal suq intern tal-gass naturali, li jistgħu mbagħad jiġu applikati fid-dawl ta' differenzi bejn sistemi tal-gass nazzjonali.

Artikolu 24

Awtoritajiet regolatorji

Fit-tweġiq tar-responsabbiltajiet tagħhom taħt dan ir-Regolament, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw konformità ma' dan ir-Regolament u mal-Linji gwida adottati taħt l-Artikolu 23 ta' dan ir-Regolament.

Fejn ikun il-każ, huma għandhom jikkoperaw ma' xulxin, mal-Kummissjoni u mal-Aġenzija konformement mal-Kapitolu VIII tad-Direttiva 2009/73/KE.

Artikolu 25

Għoti ta' informazzjoni

L-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fuq talba, jipprovdu lill-Kummissjoni l-informazzjoni kollha meħtieġa għall-finijiet tal-Artikolu 23.

Il-Kummissjoni għandha tiffissa żmien raġonevoli sa meta l-informazzjoni għandha tkun provduta, meta tkun tqieset il-komplessità tal-informazzjoni meħtieġa u l-urġenza li bih l-informazzjoni tkun meħtieġa.

Artikolu 26

Dritt tal-Istati Membri li jipprovdu għal miżuri aktar dettaljati

Dan ir-Regolament għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-drittijiet tal-Istati Membri li jżommu jew jintroduċu miżuri li jinkludu dispozizzjonijiet iktar dettaljati minn dawk stabbiliti hawnhekk jew fil-Linji gwida msemmijin fl-Artikolu 23.

Artikolu 27

Penali

1. L-Istati Membri għandhom jistipulaw ir-regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li dawn jiġu implimentati. Il-penali previsti għandhom ikunu effikaċi, proporzjonati u dissważivi. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni sal-1 ta' Lulju 2006 dwar dawk ir-regoli li jikkorrispondu għad-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 1775/2005 u għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe emendi sussegwenti li jaffettwawhom. Huma għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar dawk ir-regoli li ma jikkorrispondux għad-dispożizzjonijiet stabbiliti fir-Regolament (KE) Nru 1775/2005 sat-3 ta' Settembru 2009 u għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe emendi sussegwenti li jaffettwawhom.

2. Il-penali previsti taħt il-paragrafu 1 m'għandhomx ikunu ta' natura kriminali.

Artikolu 28

Proċedura tal-Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi meġhuna mill-Kumitat stabbilit mill-Artikolu 51 tad-Direttiva 2009/73/KE.

2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE, b'kont mehud tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 29

Rapport tal-Kummissjoni

Il-Kummissjoni għandha tissorvelja l-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament. Fir-rapport tagħha taħt l-Artikolu 52(6) tad-Direttiva 2009/73/KE [dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali]+ il-Kummissjoni għandha tirraporta wkoll dwar l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. B'mod partikolari r-rapport għandu jeżamina sa liema punt dan ir-Regolament kellu suċċess f'li jiżgura kondizzjonijiet għal aċċess għan-network nondiskriminatorji u kost-riflessivi għan-networks għat-trażmissjoni tal-gass sabiex jikkontribwixxu għall-għażla tal-klijent f'suq intern li jiffunzjona tajjeb u għas-sigurtà ta' provvista għal perijodu fit-tul. Jekk meħtieġ, ir-rapport għandu jkollu mehmuż miegħu proposti u/jew rakkomandazzjonijiet xierqa.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, it-13 ta' Lulju 2009.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
H.-G. PÖTTERING

Artikolu 30

Derogi u eżenzjonijiet

Dan ir-Regolament ma għandux japplika għal:

- (a) sistemi ta' trażmissjoni ta' gass naturali li jinstabu fi Stati Membri għad-durata tad-derogi mogħtijin skont l-Artikolu 49 tad-Direttiva 2009/73/KE.
- (b) infrastrutturi godda maġġuri, jiġifieri interkonnetturi, faċilitajiet LNG u faċilitajiet ta' hażna u żidiet sinifikanti fil-kapaċità tal-infrastrutturi eżistenti kif ukoll modifiki fit-tali infrastrutturi li jippermettu l-iżvilupp ta' sorsijiet godda ta' provvista tal-gass kif imsemmi fl-Artikolu 36(1) u (2) tad-Direttiva 2009/73/KE li huma eżenti mid-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 9, 14, 32, 33, 34 jew l-Artikolu 41(6), (8) u (10) ta' dik id-Direttiva sakemm dawn ikunu eżentati mid-dispożizzjonijiet imsemmija f'dan is-subparagrafu, minbarra l-Artikolu 19(4) ta' dan ir-Regolament; jew
- (c) sistemi ta' trażmissjoni ta' gass naturali li ngħataw derogi mogħtijin skont l-Artikolu 48 tad-Direttiva 2009/73/KE;

Fir-rigward tal-punt (a) tal-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri li ngħataw derogi taħt l-Artikolu 49 tad-Direttiva 2009/73/KE jistgħu japplikaw għand il-Kummissjoni għal deroga temporanja mill-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament, għal perijodu ta' mhux aktar minn settejn mid-data li fiha tiskadi d-deroga msemmija f'dak il-punt;

Artikolu 31

Thassir

Ir-Regolament (KE) Nru 1775/2005 hu abrogat mit-3 ta' marzu 2011. Referenzi li saru għar-Regolament imħassar għandhom jinftiehem bħala referenzi għal dan ir-Regolament u għandhom jinqraw skont it-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness II.

Artikolu 32

Dhul fis-seħh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Huwa għandu japplika mit-3 ta' Settembru 2009.

Għall-Kunsill
Il-President
E. ERLANDSSON

ANNEX I

LINJI GWIDA DWAR

1. Aċċess ta' servizzi għal partijiet terzi rigward l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom joffru servizzi kostanti u li jistgħu jiġu interrotti sa' perijodu minimu ta' jum.
2. Il-kuntratti ta' trasport armonizzati u l-kodiċijiet tan-network komuni għandhom jiffasslu b'mod li jiffaċilita l-ikkummerċjar u l-użu mill-gdid tal-kapaċità kkuntrattata minn utenti tan-network mingħajr ma jiftejkil il-ħruġ tal-kapaċità.
3. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jiżviluppaw kodiċi tan-network u kuntratti armonizzati wara konsultazzjoni tajba mal-utenti tan-network.
4. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jimplementaw proċeduri standardizzati ta' nominazzjoni u ri-nominazzjoni. Għandhom jiżviluppaw sistemi ta' informazzjoni u mezzi ta' komunikazzjoni elettronici biex jipprovdu informazzjoni adegwata lill-utenti tan-network u biex jissimplifikaw transazzjonijiet, bħal ma huma nominazzjonijiet, kuntrattar tal-kapaċità u trasferiment ta' drittijiet tal-kapaċità bejn l-utenti tan-network.
5. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jarmonizzaw il-proċeduri ta' rikjesti formalizzati u hinijiet ta' rispons konformement mal-aħjar prattika fl-industrija bil-ghan li jiġu minimizzati l-hinijiet ta' rispons. Għandhom jipprovdu għal sistemi ta' prenotazzjoni u ta' konferma tal-kapaċità fuq l-iskrin onlajn u proċeduri ta' nominazzjonijiet u ri-nominazzjonijiet sa mhux aktar tard mill-1 ta' Lulju 2006 wara konsultazzjoni mal-utenti tan-networks rilevanti.
6. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma għandhomx b'mod separat jitolbu hlas minn utenti tan-network għal talbiet għal informazzjoni u transazzjonijiet assoċjati mal-kuntratt tagħhom ta' trasport u li jiġu mwettqa konformement ma' regoli u proċeduri standard.
7. Għal talbiet għal informazzjoni li jehtieġu spiżi straordinari jew eċċessivi, bħal ma huma studji ta' feasibility, jista' jin-talab hlas separat, sakemm il-hlasijiet jistgħu jiġu sostanzjati kif għandu jkun.
8. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jikkoperaw ma' operaturi oħrajn tas-sistema ta' trażmissjoni fl-ikkoordinar tal-manutenzjoni tan-networks rispettivi tagħhom sabiex jimminimizzaw kull interruzzjoni tas-servizzi ta' trażmissjoni għall-utenti tan-network u għall-operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni f'żoni oħrajn u sabiex jiġu żguratati benefiċċji ugwali fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista anke fir-rigward ta' transitu.
9. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jippubblikaw minn tal-inqas darba fis-sena, sa skadenza determinata, il-perijodi kollha ta' manutenzjoni pplanati li jistgħu jaffettwaw id-drittijiet tal-utenti tan-network minn kuntratti ta' trasport u l-informazzjoni operattiva korrispondenti b'avviż adegwat minn qabel. Dan għandu jinkludi l-pubblikazzjoni, fuq bażi f'waqtha u nondiskriminatorja kwalunkwe bidla fil-perijodi ta' manutenzjoni ipplanata u n-notifika ta' manutenzjoni mhux ipplanata, hekk kif dik l-informazzjoni ssir disponibbli għall-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni. Matul il-perijodi ta' manutenzjoni, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom regolarment jip-pubblikaw informazzjoni aġġornata dwar id-dettalji ta' d-durata antiċipata u l-effetti tal-manutenzjoni.
10. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom, fuq talba, iżommu ġurnal ta' kuljum dwar il-manutenzjoni attwali u tfixkil tal-kurrent li jkunu seħħu u jqegħdu għad-dispożizzjoni tal-awtorità kompetenti. Fuq talba, l-informazzjoni għandha titqiegħed ukoll għad-dispożizzjoni ta' dawk milquta minn kwalunkwe tfixkil.

2. Prinċipji ta' mekkaniżmi ta' allokkazzjoni ta' kapaċità u proċeduri għall-amministrazzjoni ta' kongestjoni rigward l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-applikazzjoni tagħhom f'każ ta' kongestjoni kuntrattwali

- 2.1. *Prinċipji ta' mekkaniżmi ta' allokkazzjoni ta' kapaċità u proċeduri għall-amministrazzjoni ta' kongestjoni li rigward l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni*
  1. Il-mekkanizmu ta' allokkazzjoni tal-kapaċità u l-proċeduri ta' amministrazzjoni tal-kongestjoni għandhom jiffaċilitaw l-iżvilupp tal-kompetizzjoni u l-ikkummerċjar likwidu tal-kapaċità u għandhom ikunu kompatibbli mal-mekkanizmi tas-suq inkluż swieq lokali u ċentri ta' kummerċ. Għandhom ikunu flessibbli u kapaċi jadattaw għal ċirkustanzi tas-suq li jkunu qed jevolvu;
  2. Dawn il-mekkanizmi u proċeduri għandhom iqisu l-integrità tas-sistema konċernata kif ukoll is-sigurtà tal-provvista.

3. Dawn il-mekkaniżmi u proċeduri la għandhom ifixklu d-dhul ta' parteċipanti godda fis-suq u lanqas m'għandhom johlqu ostakli żejda għad-dhul fis-suq. Ma għandhomx iwaqqfu parteċipanti tas-suq, inkluż suġġetti godda u kumpanniji b'seħem żgħir fis-suq, milli jikkompetu b'mod effettiv.
4. Dawn il-mekkaniżmi u proċeduri għandhom jipprovdu sinjali ekonomiċi xierqa għall-użu effiċjenti u massimu tal-kapaċità teknika u jiffaċilitaw investiment f'infrastruttura ġdida.
5. L-utenti tan-network għandhom jiġu avżati dwar it-tip ta' ċirkustanza li tista' taffettwa d-disponibilità tal-kapaċità kuntrattata. Informazzjoni dwar interruzzjoni għandha tirrifletti l-livell ta' informazzjoni disponibbli għall-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni.
6. F'każ li, għal raġunijiet konnessi mal-integrità tas-sistema, jinqalghu diffikultajiet fit-tweġġ tal-obbligi kuntrattwali ta' provvista, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-utenti tan-network u jfittxu mingħajr dewmien soluzzjoni nondiskriminatorja.

L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jikkonsultaw mal-utenti tan-network dwar proċeduri qabel l-implimentazzjoni tagħhom u jifteħmu dwarhom mal-awtorità regulatorja.

2.2. *Proċeduri dwar l-amministrazzjoni tal-kongestjoni fil-każ ta' kongestjoni kuntrattwali*

1. Fl-eventwalità li l-kapaċità kuntrattata ma tintużax, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jagħmlu disponibbli din il-kapaċità fis-suq primarju fuq bażi interruttibbli permezz ta' kuntratti ta' durata differenti, sakemm din il-kapaċità ma tkunx offruta mill-utent rilevanti tan-network fis-suq sekondarju bi prezz raġonevoli.
  2. Qliegħ minn kapaċità meħlusa li tista' tiġi interrotta għandu jinqasam konformement ma' regoli stabbiliti jew approvati mill-awtorità regulatorja rilevanti. Dawn ir-regoli għandhom ikunu kompatibbli mal-hteġa ta' użu effettiv u effiċjenti tas-sistema.
  3. Prezz raġonevoli għall-kapaċità meħlusa li tista' tiġi interrotta jista' jiġi determinat mill-awtoritajiet regulatorji rilevanti filwaqt li jqiesu ċ-ċirkustanzi speċifiċi eżistenti.
  4. Fejn hu xieraq, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jagħmlu sforzi raġonevoli biex joffru lis-suq mill-inqas partijiet mill-kapaċità mhux użata bħala kapaċità kostanti.
3. **Definizzjoni tal-informazzjoni teknika meħtieġa mill-utenti tan-network biex jiksbu aċċess effettiv għas-sistema, id-definizzjoni tal-punti kollha rilevanti għar-reqwiziti ta' trasparenza u l-informazzjoni li trid tiġi ppubblikata fil-punti kollha rilevanti u l-iskeda ta' żmien li konformement magħha għandha tiġi ppubblikata din l-informazzjoni**

3.1. *Definizzjoni tal-informazzjoni teknika meħtieġa mill-utenti tan-network biex jiksbu aċċess effettiv għas-sistema*

L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom minn tal-inqas jipubblikaw l-informazzjoni segwenti dwar is-sistemi u s-servizzi tagħhom:

- (a) deskrizzjoni dettaljata u komprensiva tas-servizzi differenti offruti u l-hlasijiet tagħhom;
- (b) it-tipi differenti ta' kuntratti ta' trasport disponibbli għal dawn is-servizzi u, kif applikabbli, il-kodiċi tan-network u/jew il-kondizzjonijiet standard li jfissru d-drittijiet u r-responsabbiltajiet għall-utenti kollha tan-network inklużi kuntratti ta' trasport armonizzati u dokumenti rilevanti oħrajn;
- (c) il-proċeduri armonizzati applikati meta tkun qed tintuża s-sistema ta' trażmissjoni, inkluż id-definizzjoni ta' termini kġavi;
- (d) dispożizzjonijiet dwar l-allokkazzjoni tal-kapaċità, l-amministrazzjoni tal-kongestjoni u l-proċeduri ta' anti-akkapparrar u ta' riutilizzazzjoni;
- (e) ir-regoli applikabbli għall-kummerċ tal-kapaċità fis-suq sekondarju fir-rigward tal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni;
- (f) jekk hu applikabbli, il-livelli ta' flessibilità u tolleranza inklużi fit-trasport u servizzi oħrajn mingħajr hlas separat, kif ukoll kwalunkwe flessibilità offruta flimkien ma' dan u l-hlasijiet korrispondenti;

- (g) deskrizzjoni dettaljata tas-sistema tal-gass tal-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni li tindika l-punti kollha rilevanti li jgħaqqdu s-sistema tiegħu ma' dik ta' operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni oħrajn u/jew infrastruttura tal-gass bhall-gass natural likwifikat (LNG) u infrastruttura meħtieġa biex jiġu provduti servizzi anċillari kif iddefinit fl-Artikolu 2 punt 14 tad-Direttiva 2009/73/KE;
- (h) informazzjoni dwar il-kwalità tal-gass u r-reqwiżiti ta' pressjoni;
- (i) ir-regoli applikabbli għal konnessjoni mas-sistema operata mill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni; u
- (j) kwalunkwe informazzjoni f'waqtha fir-rigward ta' bidliet proposti u/jew preżenti għas-servizzi jew għall-kondizzjonijiet, inkluż il-punti elenkati fil-punti (a) sa (i).

3.2. Definizzjoni tal-punti kollha rilevanti għar-reqwiżiti ta' trasparenza

Il-punti rilevanti għandhom jinkludu minn tal-inqas:

- (a) l-punti kollha ta' dħul f'network operat minn operatur tas-sistema ta' trażmissjoni;
- (b) l-iktar punti ta' hruġ importanti u żoni ta' hruġ li jkopru minn tal-inqas 50 % tal-kapaċità totali ta' hruġ tan-network ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni partikolari, inklużi l-punti kollha ta' hruġ jew żoni ta' hruġ li jkopru iktar minn 2 % tal-kapaċità totali ta' hruġ tan-network;
- (c) il-punti kollha li jgħaqqdu n-networks differenti ta' operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni;
- (d) il-punti kollha li jgħaqqdu n-network ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni ma' terminal LNG;
- (e) il-punti kollha essenzjali fin-network ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni partikolari inklużi l-punti li jin-għaqqdu maċ-ċentri tal-gass. Il-punti kollha huma meqjusa essenzjali li, mill-esperjenza, hemm probabbiltà li jkunu soġġetti għal kongestjoni fiżika;
- (f) il-punti kollha li jgħaqqdu n-network ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni partikolari ma' infrastruttura meħtieġa biex jiġu pprovduti servizzi anċillari kif iddefinit mill-Artikolu 2(14) tad-Direttiva 2009/73/KE.

3.3. Informazzjoni li trid tiġi ppubblikata fil-punti kollha rilevanti u l-iskeda ta' żmien li konformement magħha għandha tiġi ppubblikata din l-informazzjoni

1. Fil-punti kollha rilevanti, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipubblikaw fuq l-Internet, sa perijodi ta' kuljum u fuq bażi perijodika/rikorrenti u b'mod standardizzat li hu faċli biex jintuża, l-informazzjoni segwenti dwar is-sitwazzjoni tal-kapaċità:
  - (a) il-kapaċità teknika massima għal flussi fiż-żewġ direzzjonijiet;
  - (b) il-kapaċità totali kuntrattata u interruttibbli; u
  - (c) il-kapaċità disponibbli.
2. Għall-punti kollha rilevanti, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipubblikaw kapaċitajiet disponibbli għal perijodu ta' mill-inqas 18-il xahar minn qabel u għandhom jaġġornaw din l-informazzjoni minn tal-inqas kull xahar jew iktar ta' spiss, jekk ssir disponibbli informazzjoni ġdida.
3. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipubblikaw aġġornamenti ta' kuljum dwar id-disponibbiltà ta' servizzi għal perijodu fil-qosor (day-ahead u week-ahead) ibbażati, inter alia, fuq nominazzjonijiet, impenji kuntrattwali fis-seħħ u previżjonijiet regolari għall-perijodu fit-tul ta' kapaċitajiet disponibbli fuq bażi annwali sa għaxar snin għall-punti kollha rilevanti.
4. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipubblikaw, fuq bażi rikorrenti, ir-rati storiċi, minimi u massimi, ta' użu ta' kull xahar ta' kapaċità u l-kurrenti medji annwali fil-punti kollha rilevanti għall-aħħar tliet snin.
5. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom iżommu ġurnal ta' kuljum ta' kurrenti aggregati attwali għal mill-inqas tliet snin.
6. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom iżommu records effettivi tal-kuntratti kollha tal-kapaċità u l-informazzjoni oħra kollha rilevanti fir-rigward tal-kalkolu u l-provvediment ta' aċċess għal kapaċitajiet disponibbli, li għalihom l-awtoritajiet nazzjonali rilevanti għandhom aċċess biex iwettqu d-doveri tagħhom.

7. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandhom jipprovdu strumenti li huma faċli biex jintużaw għal kalkolu ta' tariffi għas-servizzi disponibbli u għall-verifikazzjoni on-line tal-kapaċità disponibbli.
  8. Fejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma jistgħux jipubblikaw informazzjoni taht il-punti 1, 3 u 7, huma għandhom jikkonsultaw mal-awtoritajiet nazzjonali kompetenti rilevanti tagħhom u jistabbilixxu Pjan ta' Azzjoni għall-implementazzjoni kemm jista' jkun malajr, iżda mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2006.
-

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Ir-Regolament (KE) Nru 1775/2005	Dan ir-Regolament
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2	Artikolu 2
—	Artikolu 3
—	Artikolu 4
—	Artikolu 5
—	Artikolu 6
—	Artikolu 7
—	Artikolu 8
—	Artikolu 9
—	Artikolu 10
—	Artikolu 11
—	Artikolu 12
Artikolu 3	Artikolu 13
Artikolu 4	Artikolu 14
—	Artikolu 15
Artikolu 5	Artikolu 16
—	Artikolu 17
Artikolu 6	Artikolu 18
—	Artikolu 19
—	Artikolu 20
Artikolu 7	Artikolu 21
Artikolu 8	Artikolu 22
Artikolu 9	Artikolu 23
Artikolu 10	Artikolu 24
Artikolu 11	Artikolu 25
Artikolu 12	Artikolu 26
Artikolu 13	Artikolu 27
Artikolu 14	Artikolu 28
Artikolu 15	Artikolu 29
Artikolu 16	Artikolu 30
—	Artikolu 31
Artikolu 17	Artikolu 32
Anness	Anness I

DIRETTIVI

DIRETTIVA 2009/72/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-13 ta' Lulju 2009

dwar ir-regoli komuni ghas-suq intern fil-qasam tal-elettriku u li temenda d-Direttiva 2003/54/KE

(Test b'relevanza ghaż-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikulari l-Artikolu 47(2), u l-Artikoli 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura stipulata fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Is-suq intern fil-qasam tal-elettriku, li ġie implimentat progressivament fil-Komunità kollha sa mill-1999, għandu l-għan li jipprovdi għażla reali lill-konsumaturi kollha tal-Unjoni Ewropea, kemm jekk ikunu ċittadini kif ukoll jekk ikunu negozji, opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali, sabiex jinkiseb titjib fl-effiċjenza, prezzijiet kompetittivi, u standards oġhla ta' servizzi, u għandu l-għan ukoll li jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista u s-sostenibilità.
- (2) Id-Direttiva 2003/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-elettriku ⁽⁴⁾ għamlet kontribut sinifikanti lejn il-holqien ta' tali suq intern tal-elettriku.
- (3) Il-libertajiet li t-Trattat jiggarantixxi liċ-ċittadini tal-Unjoni — inter alia, il-moviment hieles tal-merkanzija, il-libertà tal-istabbiliment u l-libertà li jiġu pprovduti s-servizzi —

jistgħu jinkisbu biss f'suq miftuh kompletament, li jippermetti lill-konsumaturi kollha li jagħzlu liberament il-fornituri tagħhom u li jippermetti lill-fornituri kollha biex jikkunsinjaw liberament il-prodotti lill-klijenti tagħhom.

- (4) Madankollu, fil-prezent, jeżistu ostakoli għall-bejgħ tal-elettriku fuq termini ugwali, mingħajr diskriminazzjoni jew żvantaġġi fil-Komunità. B'mod partikulari, aċċess mhux diskriminatorju għan-network u livell effettiv ugwalment ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għad ma jeżistux.
- (5) Il-Provvista sigura ta' elettriku hija ta' importanza essenzjali għall-iżvilupp tas-soċjetà Ewropea, għall-implimentazzjoni ta' politika sostenibbli għall-bidla fil-klima, kif ukoll sabiex titkattar il-kompetittività fi hdan is-suq intern. Għal dak il-għan għandhom ikomplu jiġu żviluppati l-interkonnexxjonijiet transkonfinali sabiex tiġi żgurata l-provvista tas-sorsi kollha tal-enerġija bl-iktar prezzijiet kompetittivi kemm għall-konsumaturi kif ukoll għall-industrija fil-Komunità.
- (6) Suq intern tal-elettriku li jopera tajjeb għandu jipprovdi lill-produtturi bl-inċentivi xierqa biex jinvestu fil-ġenerazzjoni ta' enerġija ġdida, inkluż l-elettriku minn sorsi tal-enerġija li jiggeddu, filwaqt li tinghata attenzjoni speċjali lill-pajjiżi u r-regjuni l-aktar iżolati fis-suq tal-enerġija tal-Komunità. Suq li jopera tajjeb għandu wkoll jipprovdi lill-konsumaturi b'miżuri adegwati għall-promozzjoni ta' użu aktar effiċjenti tal-enerġija li għalih il-provvista sigura tal-enerġija hija prekundizzjoni.
- (7) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Enerġija għall-Ewropa" enfasizzat l-importanza li jitlestha s-suq intern fl-elettriku u li jinholqu kondizzjonijiet ugwali għall-imprizi kollha tal-elettriku stabbiliti fil-Komunità. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata: "Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku" u "Inkjesta taht l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-Setturi Ewropej tal-Gass u tal-Elettriku (Rapport Finali)" urew li r-regoli u l-miżuri preżenti ma jipprovdux il-qafas meħtieġ biex jinkiseb l-oġettiv ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb.

⁽¹⁾ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ Il-Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' Ġunju 2008 (għadha mhix ippublikata fil-Ġurnal Uffiċjali), il-Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tad-9 ta' Jannar 2009 (ĠU C 70 E, 24.3.2009, p. 1) u l-Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-22 ta' April 2009 (għadha mhix ippublikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Id-Deċizzjoni tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2009.

⁽⁴⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 37.

- (8) Sabiex jiġu żgurati l-kompetizzjoni u l-provvista tal-elettriku bl-aktar prezz kompetittiv, l-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiffacilitaw l-aċċess transkonfinali għall-fornituri l-ġodda tal-elettriku minn sorsi differenti tal-enerġija kif ukoll għall-fornituri l-ġodda tal-generazzjoni tal-enerġija.
- (9) Mingħajr is-separazzjoni effettiva tan-netwerks minn attivitajiet ta' generazzjoni u provvista ta' separazzjoni effettiva, hemm ir-riskju inerenti ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operat tan-network iżda wkoll fl-inċentivi għal impriži integrati vertikament li jinvestu b'mod adegwat fin-netwerks tagħhom.
- (10) Madankollu, ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali kif previsti fid-Direttiva 2003/54/KE ma wasslux għas-separazzjoni effettiva tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni. Għalhekk, fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiżlattivi għas-separazzjoni effettiva tal-attivitajiet ta' provvista u generazzjoni mill-operazzjonijiet tan-network".
- (11) Tkun biss it-tnehhija tal-inċentiv għall-impriži integrati vertikament li jiddiskriminaw kontra kompetituri fir-rigward tal-aċċess għan-network u l-investiment li tista' tiżgura s-separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, li timplika l-hatra tal-proprjetarju tan-network bħala l-operatur tas-sistema u l-indipendenza tiegħu minn kwalunkwe interessi ta' provvista u produzzjoni, hija b'mod ċar mezz effettiv u stabbli biex jiġi solvut il-konflitt ta' interess inerenti u biex tkun żgurata s-sigurtà tal-provvista. Għal dik ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Lulju 2007 dwar prospettivi għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku⁽¹⁾ rrifera għas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà fil-livell tat-trasmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva għall-promozzjoni tal-investimenti fl-infrastrutturi b'mod mhux diskriminatorju, l-aċċess ġust għan-network għal parteċipanti ġodda u t-trasparenza fis-suq. Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, l-Istati Membri għandhom għalhekk ikunu meħtieġa jiżguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkunux intitolati jeżerċitaw kontroll fuq impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista u, fl-istess waqt, jeżerċitaw kontroll jew kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipperkludi l-possibbiltà li jiġi eżerċitat kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista. F'dawn il-limiti, impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista għandha tkun tista' jkollha parteċipazzjoni minoritarja fl-ishma f'operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew f'sistema ta' trasmissjoni.
- (12) Kwalunkwe sistema ta' separazzjoni għandha tkun effettiva fit-tnehhija ta' kwalunkwe kunflitt ta' interessi bejn il-produtturi, il-fornituri u l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, sabiex jinholqu inċentivi għall-investimenti neċessarji u jiġi garantit l-aċċess ta' parteċipanti godda
- fis-suq skont sistema regolatorja trasparenti u effiċjenti u m'għandhiex tohloq sistema regolatorja tqila żżejjed għall-awtoritajiet regolatorji.
- (13) Id-definizzjoni tat-terminu "kontroll" hija dik li hemm fir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 tal-20 ta' Jan-nar 2004 dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn l-impriži (ir-Regolament tal-KE dwar l-Għaqdiet)⁽²⁾.
- (14) Billi s-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà teħtieġ, f'xi każi, ir-ristrutturazzjoni tal-impriži, l-Istati Membri li jiddeciedu li jimplementaw is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà għandhom jingħataw żmien addizzjonali biex japplikaw id-dispożizzjonijiet rilevanti. Fi-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u tal-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għandhom japplikaw għaž-żewġ setturi.
- (15) Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, sabiex tiġi żgurata l-indipendenza shiħa tal-operat tan-network mill-interessi tal-provvista u l-generazzjoni u sabiex ma jkun hemm skambji ta' ebda informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna ma għandhiex tkun membru tal-bordijiet ta' amministrazzjoni kemm ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni kif ukoll ta' impriża li twestaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista. Għall-istess raġuni, l-istess persuna ma għandhiex tkun intitolata tahtar membri tal-bordijiet ta' amministrazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni u teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriża tal-generazzjoni jew tal-provvista.
- (16) L-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-indipendenti mill-interessi ta' provvista u ta' generazzjoni għandu jippermetti lill-impriži integrati vertikament iżommu d-dritt ta' proprjetà tagħhom fir-rigward tal-assi tan-network filwaqt li jiżgura separazzjoni tal-interessi effettiva, sakemm tali operatur indipendenti ta' sistema jew tali operatur indipendenti tat-trasmissjoni iwettaq il-funzjonijiet kollha ta' operatur tas-sistema u sakemm jiġu attwati regolamentazzjoni ddetaljata u mekkaniżmi ta' kontroll regolatorji estensivi.
- (17) Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, l-impriża li tkun proprjetarja tas-sistema ta' trasmissjoni tkun parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom għalhekk jingħataw l-għażla bejn is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkunu indipendenti mill-interessi ta' provvista u ta' generazzjoni.
- (18) Sabiex jiġu preżervati totalment l-interessi tal-azzjonisti tal-impriži integrati vertikament, l-Istati Membri għandhom ikollhom l-għażla li jimplementaw separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew permezz ta' żvestiment dirett jew inkella billi jinqasmu l-ishma tal-impriża integrata f'ishma tal-impriża tan-network u ishma tal-impriża tan-negożju li jkun baqa residwali ta' forniture u ta' generazzjoni, sakemm ikun hemm konformità mar-rekwiżiti li jirriżultaw mis-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà.

(1) ĠU C 175 E, 10.7.2008, p. 206.

(2) ĠU L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (19) L-effikaċja shiha tal-operatur indipendenti tas-sistema jew tas-soluzzjonijiet tal-operatur indipendenti tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata permezz ta' regoli speċifiċi addizzjonali. Ir-regoli dwar l-operatur indipendenti tat-trasmissjoni jipprovdu qafas regolatorju xieraq għall-garanzija ta' kompetizzjoni ġusta, investiment suffiċjenti, aċċess għal parteċipanti godda fis-suq u għall-integrazzjoni tas-swieq tal-elettriku. Is-separazzjoni effettiva permezz tad-dispożizzjonijiet tal-operatur indipendenti tat-trasmissjoni għandha tkun ibbażata fuq pilastru ta' miżuri ta' organizzazzjoni u miżuri li jirrelataw mal-governanza tal-operatur tas-sistemi tat-trasmissjoni u fuq pilastru ta' miżuri fir-rigward tal-investiment, ir-rabta tal-kapaċitajiet ta' produzzjoni l-godda man-network u l-integrazzjoni tas-suq permezz ta' koperazzjoni reġjonali. L-indipendenza tal-operatur tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata wkoll, inter alia, permezz ta' ċertu perjodi ta' "tregwa" ("cooling-off" periods) li matulhom, fl-impriza integrata vertikament, ma ssir l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività rilevanti oħra li tagħti aċċess għall-istess informazzjoni li setgħet inkisbet f'pożizzjoni maniġerjali. Il-mudell ta' separazzjoni effettiva tal-operatur indipendenti ta' trasmissjoni huwa f'konformità mar-rekwiżiti stipulata mill-Kunsill Ewropew fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007.
- (20) Sabiex tiġi żviluppata l-kompetizzjoni fis-suq intern tal-elettriku, il-klijenti mhux domestiċi kbar għandhom ikunu jistgħu jagħzlu l-fornituri tagħhom kif ukoll jidhlu f'kuntratti biex jiżguraw il-htigijiet tagħhom tal-elettriku ma' diversi fornituri. Dawn il-klijenti għandhom ikunu protetti kontra klawżoli esklussivi li l-effett tagħhom ikun li jeskludu offerti kompetittivi u/jew komplementari.
- (21) Stat Membru għandu d-dritt li jagħzel separazzjoni shiha ta' proprjetà fit-territorju tiegħu. Fejn Stat Membru jkun eżerċita dak id-dritt, impriza ma jkollhiex id-dritt li tistabbilixxi operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tat-trasmissjoni. Barra minn hekk, intrapriża li tkun qed twettaq kwalunkwe funzjoni ta' ġenerazzjoni jew provvista ma tistax tikkontrolla jew teżerċita direttament jew indirettament ebda dritt fuq operatur ta' sistema ta' trasmissjoni minn Stat Membru li għażel separazzjoni shiha ta' proprjetà.
- (22) Taht din id-Direttiva tipi differenti ta' organizzazzjoni tas-suq ser ikunu jeżistu fis-suq intern tal-elettriku. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jiehdu biex jiżguraw livell ta' kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu bbażati fuq rekwiżiti prevalenti ta' interess ġenerali. Il-Kummissjoni għandha tiġi kkonsultata dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri mat-Trattat u mal-liġi tal-Komunità.
- (23) L-implimentazzjoni ta' separazzjoni effettiva għandha tirrispetta l-prinċipju li ma jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat. Għal dak il-ghan, l-istess persuna ma għandhiex tkun tista' teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt, bi ksur tar-regoli tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew tas-soluzzjoni tal-operatur indipendenti tas-sistema, wahidha jew b'mod kongunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjoni tal-korpi kemm tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistemi ta' trasmissjoni kif ukoll tal-imprizi tal-ġenerazzjoni jew tal-provvista. Sakemm l-Istat Membru kkonċernat jista' juri li dan ir-rekwiżit qed jiġi sodisfatt, żewġ korpi pubbliċi separati għandhom ikunu jistgħu jikkontrollaw, minn naha wahda, l-attivitajiet ta' ġenerazzjoni u ta' provvista u, min-naha l-oħra, l-attivitajiet ta' trasmissjoni.
- (24) Is-separazzjoni effettiva shiha tal-attivitajiet tan-network minn attivitajiet ta' provvista u ta' ġenerazzjoni għandha tapplika fil-Komunità kollha għall-imprizi Komunitarji kif ukoll għal dawk mhux Komunitarji. Biex jiġi żgurat li l-attivitajiet tan-network u l-attivitajiet ta' provvista u ta' ġenerazzjoni fil-Komunità kollha jibqgħu indipendenti minn xulxin, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom is-setgħa jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni lill-operatur tas-sistema tat-trasmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Biex tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti fil-Komunità kollha ta' dawk ir-regoli, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-akbar kont tal-opinjoni tal-Kummissjoni meta dawn tal-ewwel jiehdu deċiżjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni. Sabiex jiġi żgurat ukoll ir-rispett tal-obbligi internazzjonali tal-Komunità, u s-solidarjetà u s-sigurtà tal-enerġija fil-Komunità, il-Kummissjoni għandu jkollha d-dritt li tagħti opinjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni fir-rigward ta' propjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li huwa kkontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi.
- (25) Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija hija element essenzjali tas-sikurezza pubblika u hija għalhekk intrinsikament marbuta mat-thaddim effiċjenti tas-suq intern tal-Unjoni Ewropea tal-elettriku u l-integrazzjoni tas-swieq tal-elettriku iżolati tal-Istati Membri. L-elettriku jista' jilhaq liċ-ċittadini tal-Unjoni biss permezz tan-network. Swieq tal-elettriku funzjonanti u b'mod partikolari n-networks u assi oħra assoċjati mal-provvista tal-elettriku huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività tal-ekonomija u għall-benessri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Għalhekk persuni minn pajjiżi terzi għandhom jithallew jikkontrollaw sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni biss jekk jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' separazzjoni effettiva li japplikaw fil-Komunità. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Komunità tikkunsidra li s-settur tas-sistema tat-trasmissjoni tal-elettriku huwa ta' importanza kbira għall-Komunità u għalhekk jinhtiegħu salvagwardji addizzjonali fir-rigward tal-preżervazzjoni tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità sabiex jiġi mwarrab kull riskju lill-ordni pubbliku u lis-sigurtà pubblika fil-Komunità u lill-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità tehtiegħ, partikolarment, valutazzjoni tal-indipendenza tal-operat tan-network, il-livell ta' dipendenza tal-Komunità u tal-Istati Membri individwali fuq il-provvista tal-enerġija minn pajjiżi terzi, u

- t-trattament tal-kummerċ domestiku kif ukoll barrani u l-investment fl-enerġija f'pajjiż terz partikolari. Għalhekk is-sigurtà tal-provvista għandha tiġi vvalutata fid-dawl ta' ċirkostanzi fattwali ta' kull każ kif ukoll tad-drittijiet u l-obbligi li jkunu ġejjin mid-dritt internazzjonali, partikolarment il-ftehiminternazzjonali bejn il-Komunità u l-pajjiż terz konċernat. Fejn ikun il-każ il-Kummissjoni hija mhegġa tippreżenta rakkomandazzjonijiet biex jiġi nneogzjat ftehim rilevanti ma' pajjiżi terzi li jindirizza s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità jew biex jiġu nklużi l-kwistjonijiet meħtieġa f'neogzjati oħra ma' dawk il-pajjiżi terzi.
- (26) L-aċċess non-diskriminatorju għan-network ta' distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess downstream għall-klijenti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. L-ambitu għad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-aċċess u l-investment ta' parti terza huwa madankollu anqas sinifikanti fil-livell ta' distribuzzjoni milli fil-livell ta' trasmissjoni fejn il-kongestjoni u l-influenza tal-interessi tal-ġenerazzjoni jew tal-provvista huma ġeneralment akbar mil-livell ta' distribuzzjoni. Barra minn hekk, is-separazzjoni legali u funzjonali tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, kienet rikjesta, skont id-Direttiva 2003/54/KE, biss mill-1 ta' Lulju 2007 u l-effetti tagħha fuq is-suq intern tal-gass naturali għad iridu jiġu evalwati. Ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali li bhalissa huma fis-seħħ jistgħu jwasslu għal separazzjoni effettiva sakemm dawn jiġu definiti b'mod aktar ċar, implimentati sewwa u sorveljati mill-qrib. Sabiex jinholqu kondizzjonijiet ugwali fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet ta' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom għalhekk ikunu sorveljati sabiex dawn ma jithallewx japprofittaw ruħhom mill-integrazzjoni vertikali tagħhom fir-rigward tal-pożizzjoni kompetittiva tagħhom fis-suq, partikolarment fir-rigward ta' klijenti żgħar domestiċi u mhux domestiċi.
- (27) L-Istati Membri għandhom jinkoraġġixxu l-modernizzazzjoni tan-netwerks ta' distribuzzjoni, pereżempju permezz tal-introduzzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni intelligenti, li għandhom jinbnew b'mod li jinkoraġġixxi l-ġenerazzjoni deċentralizzata u jiżgura l-effiċjenza tal-enerġija.
- (28) Fil-każ ta' sistemi żgħar, id-dispożizzjoni ta' servizzi ancillari jista' jkollha tiġi żgurata mill-operaturi tas-sistema tat-trasmissjoni interkonnessi ma' sistemi żgħar.
- (29) Biex jiġi evitat li jkun impost piż finanzjarju u amministrattiv li ma jkunx proporzjonat fuq operaturi żgħar ta' distribuzzjoni, l-Istati Membri għandhom, fejn ikun meħtieġ, jeżentaw lill-intrapriżi kkonċernati mir-rekwiżiti tad-distribuzzjoni fir-rigward tas-separazzjoni.
- (30) Meta tintuża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa biex tiġi żgurata l-aqwa effiċjenza ta' provvista tal-enerġija integrata li tkun tirrikjedi standards operazzjonali speċifiċi, jew jekk tkun qed tinzamm sistema ta' distribuzzjoni magħluqa prinċipalment għall-użu tal-proprietarju tas-sistema, għandu jkun possibbli li l-operatur tas-sistema tal-produzzjoni jkun eżentat mill-obbligi li kieku joholqu piż amministrattiv bla bżonn minhabba n-natura partikulari tar-relazzjoni bejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u l-utenti tas-sistema. Is-siti industrijali, kummerċjali jew kondivizi bhall-istazzjonijiet tal-ferroviji, l-ajruporti, l-isptarjiet u s-siti kbar tal-kampegġi li jkollhom facilitajiet integrati jew siti tal-industrija tal-kimika jistgħu jinkludu sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa minhabba n-natura speċjalizzata tal-operat tagħhom.
- (31) Il-proċeduri ta' awtorizzazzjoni ma għandhomx iwasslu għal piż amministrattiv disproporzjonat għad-daqs u l-impatt potenzjali tal-produttori tal-elettriku. Il-proċeduri għal awtorizzazzjoni li jiehdu fit-tul bla bżonn jistgħu jikkostitwixxu ostakolu għall-partecipanti godda fis-suq.
- (32) Għandhom jittiehdu miżuri oħra biex ikunu żgurati tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji għal aċċess għan-netwerks. Dawk it-tariffi għandhom ikunu applikabbli għall-utenti kollha tas-sistema fuq bażi mhux diskriminatorja.
- (33) Id-Direttiva 2003/54/KE introduċiet ir-rekwiżit li l-Istati Membri jstabbilixxu regolaturi b'kompetenzi speċifiċi. Madankollu, l-esperjenza turi li l-effikaċja tar-regolamentazzjoni hafna drabi tkun limitata bin-nuqqas ta' indipendenza tar-regolaturi mill-gvern, kif ukoll minhabba n-nuqqas ta' setgħat u diskrezzjoni. Għal dik ir-raġuni, fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiżlattivi li jipprevedu għal aktar armonizzazzjoni tas-setgħat u t-tishih tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija. Għandu jkun possibbli li dawn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jistgħu jkopru kemm is-settur tal-elettriku kif ukoll dak tal-gass.
- (34) Sabiex is-suq intern tal-elettriku jiffunzjona tajjeb, jeħtieġ li r-regolaturi tal-enerġija jkunu jistgħu jiehdu deċiżjonijiet dwar il-kwistjonijiet regolatorji rilevanti kollha, u li jkunu indipendenti għal kollox minn kwalunkwe interess pubbliku jew privat. Dan ma jipprekludix la r-reviżjoni ġudizzjarja u lanqas is-superviżjoni parlamentari taht il-liġijiet kostituzzjonali tal-Istati Membri. Addizzjonalment, l-approvazzjoni tal-baġit tar-regolatur mil-legiżlatur nazzjonali ma tikkostitwixxix ostakolu għall-awtonomija baġitarja. Id-dispożizzjonijiet relatati mal-awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokati tal-awtorità regolatorja għandhom jiġu implimentati fil-qafas definit mil-liġi jew ir-regoli baġitarji nazzjonali. Filwaqt li jikkontribwixxu għall-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali minn kwalunkwe interess politiku jew ekonomiku permezz ta' skema ta' rotazzjoni xierqa, l-Istati Membri jistgħu jqisu b'mod xieraq id-disponibilità tar-riżorsi umani u d-daqs tal-bord ta' amministrazzjoni.
- (35) Biex ikun żgurat l-aċċess effettiv tas-suq għal dawk kollha li jiehdu sehem fis-suq, inklużi dawk godda, huma meħtieġa mekkaniżmi bilanċjanti li jkunu mhux diskriminatorji u li jirriflettu l-ispejjeż kifmeħtieġ. Malli s-suq tal-elettriku jkun likwidu b'mod suffiċjenti, dan għandu

- jintlaħaq permezz tat-twaqqif ta' mekkanizmi trasparenti bażati fuq is-suq għall-provvista u x-xiri ta' elettriku meħtieġ fil-qafas ta' rekwiżiti bilanċjanti. Fin-nuqqas ta' suq likwidu bħal dan, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikollhom l-irwol attiv biex ikun żgurat li t-tariffi bilanċjanti ikunu mhux diskriminatorji u li jirriflettu l-ispejjeż. Fl-istess waqt, għandhom ikunu pprovduti inċentivi adatti biex jibbilanċjaw il-kurrent u l-użu tal-elettriku u biex ma jipperikolawx is-sistema. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiffacilitaw il-parteciċipazzjoni tal-klijenti finali u tal-aggregaturi tal-klijenti finali fi swieq ta' riżerva u ta' bilanċ.
- (36) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, jew il-metodologiji moħbija fil-kalkolu tat-tariffi, fuq il-baži ta' proposta mill-operatur(i) tas-sistema tat-trasmissjoni jew d-distribuzzjoni, jew fuq il-baži ta' proposta miftelma bejn dan/dawn l-operatur(i) u l-utenti tan-netwerks. Fit-tweġġ ta' dawn il-kompiti, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiżguraw li t-tariffi tat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jkunu mhux diskriminatorji u jirriflettu tassew in-nefqa, u għandhom jikkunsidraw l-ispejjeż tan-network li jkunu għal tul ta' żmien, marginali u evitati, liema spejjeż ikunu ġejjin minn miżuri ta' ġenerazzjoni mqasma u ta' amministrazzjoni li tkun tistimola d-domanda b'inċentivi u taxxi baxxi.
- (37) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikollhom is-setgħa li jaddottaw deċiżjonijiet obligatorji fir-rigward tal-imprizi tal-elettriku u li jimponu, penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq l-imprizi tal-elettriku li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom, jew li jipponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali fuq dawk l-imprizi. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat biex jiddeċiedu, irrispettivament mill-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni, dwar miżuri adatti li jiżguraw li l-klijent jibbenefika mill-promozzjoni tal-kompetizzjoni effettiva meħtieġa għall-funzjonament korrett tas-suq intern tal-elettriku. L-istabbiliment ta' mpjanti virtwali tal-enerġija — li tfisser programmi ta' rilaxx tal-elettriku li bih impriza li tipproduċi l-elettriku tkun obbligata li tbigh jew tagħmel disponibbli ċertu volum ta' elettriku jew li tagħti aċċess għal parti mill-kapaċità ta' ġenerazzjoni tagħha, lil fornituri interessati għal ċertu perijodu ta' żmien — hiha wahda mill-miżuri possibbli li tista' tiġi wżata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u l-iżgurar tal-funzjonament korrett tas-suq. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat li jikkontribwixxu għall-iżgurar ta' standards għoljin ta' servizz universali u pubbliku konformement mal-ftuħ tas-suq, il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli, u li l-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur ikunu kompletament effettivi. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju kemm għas-setgħat tal-Kummissjoni fir-rigward tal-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni inkluż l-eżami ta' mergers b'dimensjoni Komunitarja, kif ukoll għar-regoli dwar is-suq intern bħall-moviment liberu tal-kapital. Il-korp indipendenti li għalih il-parti affettwata mid-deċiżjoni ta' regolatur nazzjonali jkollha dritt tappella tista' tkun qorti jew tribunal ieħor li jkollu s-setgħa li jwet-taq reviżjoni ġuridika.
- (38) Kwalunkwe armonizzazzjoni tas-setgħat tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandha tinkludi s-setgħat li jingħataw inċentivi lil intrapriżi tal-elettriku u li jiġu imposti penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq intrapriżi tal-elettriku jew li jissuġġerixxu liqorti kompetenti timponi tali penali. Barra minn hekk, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jitolbu t-tagħrif relevanti mingħand l-intrapriżi tal-elettriku, li jagħmlu investigazzjonijiet xierqa u suffiċjenti u li jirrisolvu tilwim.
- (39) Is-suq intern tal-elettriku qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparenza li jxekkel l-allokkazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, il-kopertura tar-riskju tal-kreditu u d-dhul ta' parteciċipanti ġodda. Hemm hekk għat-tishih tal-kompetizzjoni u s-sigurtà tal-provvista permezz tal-integrazzjoni ffacilitata ta' impjanti tal-enerġija ġodda fin-network tal-elettriku fl-Istati Membri kollha, b'mod partikolari billi jiġi mhegġeg id-dhul ta' parteciċipanti ġodda fis-suq. Il-fiducja fis-suq, il-likwidità tiegħu u n-numru ta' parteciċipanti fis-suq jeħtieġ li jiddiedu, u b'hekk is-sorveljanza regolatorja fuq l-imprizi attivi fil-provvista tal-elettriku jeħtieġ li tiddied. Dawn ir-rekwiżiti għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għal, u kompatibbli mal-leġiżlazzjoni Komunitarja eżistenti dwar is-swieq finanzjarji. Jeħtieġ li r-regolaturi tal-enerġija u r-regolaturi tas-swieq finanzjarji jikkoperaw sabiex jgħinu lil xulxin ikollhom idea ġenerali tas-swieq konċernati.
- (40) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni tal-linji gwida li jkomplu jiddefinixxu r-rekwiżiti għaž-żamma tar-rekords, l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-enerġija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jistabbilixxi Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-enerġija ⁽¹⁾ (l-"Aġenzija"), u l-Kumitat tar-Regolaturi tas-Sigurtajiet Ewropej (is-"CESR") stabbilita mid-Deċiżjoni tal-Kunsill ⁽²⁾ għandhom jikkonferixxu u jagħtu pariri lill-Kummissjoni fir-rigward tal-kontenut tagħhom. L-Aġenzija u s-CESR għandhom jikkoperaw ukoll biex jinvestigaw aktar fil-fond u jagħtu parir dwar il-kwistjoni jekk it-transazzjonijiet fil-kuntratti tal-provvista tal-elettriku u d-derivattivi tal-elettriku għandhomx ikunu suġġetti għal rekwiżiti ta' trasparenza ta' qabel u/jew ta' wara n-negozju u, jekk iva, x'għandu jkun il-kontenut ta' dawk ir-rekwiżiti.
- (41) L-Istati Membri, jew l-Istat Membru hekk ikun provda, l-awtorità regolatorja, għandhom jinkoraġġixxu l-iżvilupp ta' kuntratti ta' provvista mingħajr interuzzjoni.
- (42) L-industrija u l-kummerċ kollu tal-Komunità, inklużi l-imprizi żgħar u medji, uċ-ċittadini kollha tal-Unjoni li jkunu qed igawdu mill-benefiċċji ekonomiċi tas-suq intern

⁽¹⁾ Ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

⁽²⁾ ĠU L 25, 29.1.2009, p. 18.

- għandhom igawdu wkoll minn livelli għolja ta' protezzjoni tal-konsumatur u b'mod partikolari, il-klijenti domestiċi u, fejn l-Istati Membri jkunu jikkunsidraw bhala adatt, l-impriżi ż-żgħar għandhom igawdu wkoll il-garanziji tas-servizz pubbliku, b'mod partikolari fejn jikkonċerna s-sigurtà tal-provvista u tariffi raġonevoli, għal raġunijiet ta' ġustizzja, kompetittività u indirettament ukoll biex jinholqu l-impjieg. Dawn il-klijenti għandu jkollhom ukoll aċċess għall-għażla, il-ġustizzja, ir-rappreżentanza u għal mekkaniżmi ta' riżoluzzjoni ta' tilwim.
- (43) Kwazi l-Istati Membri kollha għażlu li jiżguraw il-kompetizzjoni fis-suq tal-ġenerazzjoni tal-elettriku permezz ta' proċedura trasparenti ta' awtorizzazzjoni. Madankollu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-possibbiltà li tissahha is-sigurtà fil-provvista billi tkun introdotta proċedura ta' offerti jew waħda simili fil-każ li kapacià suffiċjenti ta' ġenerazzjoni tal-elettriku ma tkunx imqiegħda fuq il-bażi tal-proċedura ta' awtorizzazzjoni. L-Istati Membri għandhom ikollhom il-possibbiltà, fl-interessi tal-protezzjoni tal-ambjent u l-promozzjoni ta' teknoloġiji godda, li jagħmlu sejha għal offerti għal kapacià ġdida abbażi ta' kriterji pubblikati. Tali kapacià ġdida tinkludi inter alia elettriku minn sorsi ta' enerġija rinovabbli kif ukoll it-tishin u l-ġenerazzjoni tal-elettriku kkumbinati flimkien.
- (44) Fl-interess tas-sigurtà tal-provvista, il-bilanċ bejn il-provvista u d-domanda fl-Istati Membri individwali għandu jiġi ssorveljat, u s-sorveljanza għandha tkun segwita b'rapport dwar is-sitwazzjoni fil-livell Komunitarju, b'kont mehud tal-kapacià ta' interkonnettività bejn iż-żoni. Tali sorveljanza għandha kmieni biżżejjed biex ikunu jistgħu jittieħdu l-miżuri adatti jekk is-sigurtà ta' provvista tkun compromessa. Il-bini u ż-żamma tal-infrastruttura meħtieġa tan-networks, inkluża l-kapacià tal-interkonnettività, għandhom jikkontribwixxu għall-iżgurar ta' provvista stabbli tal-elettriku. Il-bini u ż-żamma tal-infrastruttura meħtieġa tan-network, inklużi l-kapacià tal-interkonnettività u l-ġenerazzjoni decentralizzata tal-elettriku, huma elementi importanti fl-iżgurar ta' provvista stabbli ta' elettriku.
- (45) L-Istati Membri għandhom jiżguraw li klijenti domestiċi u, fejn l-Istati Membri jqisuh adatt, impriżi żgħar, igawdu d-dritt li jkunu fornuti b'elettriku ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet komparabbli b'mod ċar, trasparenti u raġonevoli. Biex tkun żgurata ż-żamma ta' standards għoljin ta' servizz pubbliku fil-Komunità, il-miżuri kollha li jkunu ttieħdu mill-Istati Membri biex jinkisbu l-għanijiet ta' din id-Direttiva għandhom ikunu notifikati regolarment lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tippubblika b'mod regolari rapport li janalizza l-miżuri meħuda fuq livell nazzjonali biex jinkisbu l-għanijiet tas-servizz pubbliku u biex iqabbel l-effettività tagħhom, bil-ħsieb li jsiru rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittieħdu fuq livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin ta' servizz pubbliku. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiproteġu klijenti vulnerabbli fl-kuntast tas-suq intern tal-elettriku. Tali miżuri jistgħu jkunu differenti skont iċ-ċirkustanzi partikolari fl-Istati Membri in-kwistjoni u jistgħu jinkludu miżuri speċifiċi li jkunu jikkonċernaw il-hlasijiet ta' kontijiet tal-elettriku, jew miżuri aktar ġenerali meħuda fis-sistema tas-sigurtà soċjali. Meta servizz universali jingħata wkoll lil impriżi żgħar, il-miżuri biex ikun żgurat li dan is-servizz universali ikun tabilhaqq provdut jistgħu jkunu differenti skont jekk ikunux immirati lejn klijenti domestiċi jew lejn l-impriżi żgħar.
- (46) Ir-rispett tar-rekwiżiti tas-servizz pubbliku huwa meħtieġ fundamentali ta' din id-Direttiva, u huwa importanti li standards minimi komuni, li jkunu rispettati mill-Istati Membri kollha, jiġu speċifikati f'din id-Direttiva, liema standards għandhom jikkunsidraw l-għanijiet tal-protezzjoni tal-konsumatur, is-sigurtà tal-provvista, il-protezzjoni tal-ambjent u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni fl-Istati Membri kollha. Huwa importanti li r-rekwiżiti tas-servizz pubbliku jkunu jistgħu jiġu interpretati fuq bażi nazzjonali, waqt li jikkunsidraw iċ-ċirkustanzi nazzjonali u suġġett għar-rispett lejn il-liġi tal-Komunità.
- (47) L-Istati Membri jistgħu jaħtru fornitur bhala l-aħħar għażla tagħhom. Dak il-fornitur jista' jkun it-taqsimha tal-bejgħ ta' impriża integrata vertikalment, li tkun twestaq ukoll il-funzjonijiet ta' distribuzzjoni, sakemm din tissodisfa r-rekwiżiti tas-separazzjoni f'din id-Direttiva.
- (48) Il-miżuri implementati mill-Istati Membri biex jinkisbu l-għanijiet tal-koeżjoni ekonomika u soċjali jistgħu jinkludu, b'mod speċjali, id-dispożizzjoni ta' inċentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun adatt, tal-mezzi kollha eżistenti kemm nazzjonali u kemm daww tal-Komunità. Dawn il-mezzi jistgħu jinkludu mekkaniżmi ta' responsabbiltà biex jiggarantixxu l-investment.
- (49) Safejn il-miżuri meħuda mill-Istati Membri biex jaderixxu l-obbligi tas-servizz pubbliku jkunu jikkostitwixxu għaj-nuna mill-Istat taht l-Artikolu 87(1) tat-Trattat, hemm obbligu taht l-Artikolu 88(3) tat-Trattat li dawn jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.
- (50) Ir-rekwiżiti tas-servizz pubbliku, inkluż fir-rigward tas-servizz universali, u l-istandards komuni minimi li jitnisslu minnhom, jeħtieġ li jissahħu aktar biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha, speċjalment daww l-aktar vulnerabbli, ikunu jistgħu jibbenefikaw mill-kompetizzjoni u minn prezzijiet ġusti. Ir-rekwiżiti tas-servizz pubbliku għandhom jiġu definiti fuq bażi nazzjonali, filwaqt li jkunu kkunsidrati iċ-ċirkustanzi nazzjonali; Il-liġi tal-Komunità għandha, madanakollu, tkun rispettata mill-Istati Membri. Iċ-ċittadini tal-UE u, fejn l-Istati Membri jqisu xieraq, l-impriżi ż-żgħar, għandhom ikunu jistgħu igawdu

- l-obbligi tas-servizz pubbliku, b'mod partikulari fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista u fir-rigward ta' prezzijiet raġonevoli. Aspett prinċipali fil-forniment lill-klijenti huwa l-aċċess għad-data objettiva u trasparenti dwar il-konsum. Għalhekk, il-konsumaturi għandu jkollhom id-dritt li jaċċessaw id-data tal-konsum tagħhom u l-prezzijiet assoċjati kif ukoll l-ispejjeż tas-servizzi sabiex ikunu jistgħu jstiednu l-kompetituri biex jagħmlu offerta bbażata fuq dik id-data. Il-konsumaturi għandhom ikollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sewwa dwar il-konsum tal-enerġija tagħhom. Il-hlasijiet minn qabel għandhom jirriflettu l-konsum probabbli tal-elettriku u s-sistemi ta' pagamenti differenti għandhom ikunu nondiskriminatorji. It-tagħrif dwar l-ispejjeż tal-enerġija mogħti lill-konsumaturi b'mod regolari biżżejjed se johloq iċċentivi għall-iffrankar tal-enerġija għaliex jagħti lura lill-konsumaturi informazzjoni diretta dwar l-effetti tal-investiment fl-użu effiċjenti tal-enerġija u fil-bidla fl-imġiba. F'dan ir-rigward, l-implimentazzjoni shiha tad-Direttiva 2006/32/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' April 2006 dwar l-effiċjenza tal-użu aħhari tal-enerġija u s-servizzi tal-enerġija ⁽¹⁾ se tgħin lill-konsumaturi biex inaqqsu l-ispejjeż tal-enerġija tagħhom.
- (51) L-interessi tal-konsumaturi għandhom ikunu fiċ-ċentru ta' din id-Direttiva u l-kwalità tas-servizzi għandha tkun responsabilità ċentrali tal-intrapriżi tal-elettriku. Id-drittijiet eżistenti tal-konsumaturi jehtieġ li jissahhu u jiġu garantiti, u għandhom jinkludu aktar trasparenza. Il-harsien tal-konsumaturi għandu jiżgura li, fl-ambitu usa' tal-Komunità, il-konsumaturi kollha jibbenefikaw minn suq kompetittiv. Id-drittijiet tal-konsumaturi għandhom jiġu infurzati mill-Istati Membri, jew mill-awtoritajiet regolatorji meta l-Istat Membru jkun għamel provvediment għal dan.
- (52) Il-konsumaturi għandu jkollhom informazzjoni ċara u li tiftiehem dwar id-drittijiet tagħhom rigward is-settur tal-enerġija. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, wara li tikkonsulta mal-partijiet interessati, fosthom l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-organizzazzjonijiet tal-konsumatur u l-intrapriżi tal-elettriku, lista għall-Konsumaturi tal-Enerġija li tintuża faċilment u li tipprovdi lill-konsumaturi b'informazzjoni prattikka dwar id-drittijiet tagħhom. Dik il-lista għall-Konsumaturi tal-Enerġija għandha tiġi pprovdata lill-konsumaturi kollha u għandha tkun disponibbli għall-pubbliku.
- (53) Il-faqar enerġetiku huwa problema dejjem tikber fil-Komunità. Għalhekk, l-Istati Membri affettwati u li għandhom ma għamlux hekk, għandhom jiżviluppaw pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali jew oqfsa xierqa oħrajn biex jiġi indirizzat il-faqar fl-enerġija, bil-għan li jonqos l-għadd ta' persuni li qed isofru tali sitwazzjoni. Fi kwalunkwe każ, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-provvista tal-enerġija meħtieġa għall-konsumaturi vulnerabbli. Filwaqt li jsir dan, jista' jintuża approċċ integrat, pereżempju fil-qafas tal-politika soċjali, fejn il-miżuri jistgħu jinkludu politiki soċjali jew titjib tal-effiċjenza tal-enerġija għad-djar. Din id-Direttiva għandha, mill-inqas, tippermetti politiki nazzjonali favur il-konsumaturi vulnerabbli.
- (54) Id-disponibilità ta' mezzi effettivi għar-riżoluzzjoni ta' tiwim għall-konsumaturi kollha tiggarrantixxi harsien akbar tal-konsumaturi. L-Istati Membri għandhom jintroduċu proċeduri rapidi u effettivi għat-trattar tal-ilmenti.
- (55) Għandu jkun possibbli li l-introduzzjoni ta' sistemi ta' tkejjil intelligenti tkun ibbażata fuq evalwazzjoni ekonomika. Jekk din l-evalwazzjoni tikkonkludi li l-introduzzjoni ta' dawn is-sistemi ta' tkejjil tkun ekonomikament raġonevoli u effettiva f'sens ta' spejjeż għall-konsumaturi b'ċertu ammont ta' konsum tal-elettriku biss, l-Istati Membri jistgħu jqisu dan fl-implimentazzjoni tas-sistemi tat-tkejjil intelligenti.
- (56) Il-prezzijiet tas-suq għandhom jagħtu l-iċċentivi t-tajba għall-iżvilupp tan-network u biex ikun hemm investiment fil-ġenerazzjoni tal-elettriku ġdida.
- (57) Il-promozzjoni tal-kompetizzjoni ġusta u ta' aċċess faċli għall-fornituri differenti kif ukoll it-trawwim ta' kapacità ġdida għall-ġenerazzjoni tal-elettriku ġdida, għandhom ikunu tal-ogħla importanza għall-Istati Membri sabiex jippermettu li l-konsumaturi jaħtfu bis-shih l-opportunitajiet ta' suq intern liberalizzat tal-elettriku.
- (58) Bil-hsieb tal-holqien ta' suq intern fl-elettriku, l-Istati Membri għandhom irawmu l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema fil-livell Kommunitarju u dak reġjonali, filwaqt li jinkorporaw ukoll is-sistemi iżolati li jiffurmaw il-gzejjer tal-elettriku li jipersistu fil-Komunità.
- (59) L-iżvilupp ta' suq intern veru fl-elettriku, permezz ta' netwerk ta' konnessjonijiet fil-Komunità, għandu jkun wiehed mill-ghanijiet prinċipali ta' din id-Direttiva u waħda mill-hidmiet prinċipali għandha tkun fir-rigward tal-kwistjonijiet regolatorji dwar l-interkonnessjonijiet transkonfinali u s-swieq reġjonali, f'koperazzjoni mill-qrib, fejn dan ikun rilevanti, mal-Aġenzija tal-awtoritajiet regolatorji.
- (60) L-iżgurar ta' regoli komuni għal suq intern tassew Ewropew li jopera tajjeb u l-forniment wiesa' ta' elettricità aċċessibbli għal kulhadd għandhom ikunu fost l-ghanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva. Għal dak il-ghan, il-prezzijiet tas-suq mingħajr tghawwiġ jistgħu jipprovdu iċċentiv għall-interkonnessjonijiet transkonfinali u għal investimenti fil-ġenerazzjoni ta' enerġija ġdida filwaqt li jwasslu, fuq perjodu ta' żmien fit-tul, għall-konverġenza fil-prezzijiet.
- (61) L-awtoritajiet regolatorji għandhom jipprovdu wkoll informazzjoni dwar is-suq biex jippermettu wkoll lill-Kummissjoni teżerċita r-rwol tagħha ta' osservazzjoni u sorveljanza tas-suq Ewropew tal-elettriku u l-evluzzjoni tiegħu fiż-żmien qasir, medju u fit-tul, inklużi aspetti bħall-

(¹) ĠU L 114, 27.4.2006, p. 64.

kapacità ta' generazzjoni, sorsi differenti ta' generazzjoni tal-elettriku, infrastrutturi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, kwalità tas-servizzi, negozju transkonfinali, immanigġjar tal-kongestjoni, l-investimenti, prezzijiet bl-ingrossa u għall-konsumaturi, likwidità tas-suq, u titjib ambjentali u fl-effiċjenza. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jirrapportaw lill-awtoritajiet tal-kompetizzjoni u lill-Kummissjoni dwar l-Istati Membri fejn il-prezzijiet ixekklu l-kompetizzjoni u t-thaddim tajjeb tas-suq.

(62) Ladarba l-għan ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-holqien ta' suq intern tal-elettriku totalment operattiv, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk jista' jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, konformement mal-prinċipju ta' sussidarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu mehtieg sabiex jinkiseb dak l-għan.

(63) Skont ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-netwerks għall-iskambji transkonfinali fl-elettriku ⁽¹⁾, il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida biex tikseb il-grad ta' armonizzazzjoni mehtieg. Dawn il-Linji gwida, li jikkostitwixxu miżuri obligatorji ta' implimentazzjoni, huma, ukoll fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, għodda siewja li tista' tiġi adattata malajr fejn mehtieg.

(64) Il-miżuri mehtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati taht id-Deciżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat tal-implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni ⁽²⁾.

(65) B'mod partikolari, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-linji gwida mehtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni mehtieg biex jinkiseb l-għan ta' din id-Direttiva. Billi dawk il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mfasla biex jemendaw elementi li m'humiex essenzjali ta' din id-Direttiva, billi jissupplimentawha b'elementi mhux essenzjali godda, huma għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deciżjoni 1999/468/KE.

(66) Konformement mal-punt 34 tal-Ftehim Interstituzzjonali dwar it-tfassil ahjar tal-ligijiet ⁽³⁾, l-Istati Membri huma mhegga sabiex jistabbilixxu, għalihom infushom u fl-interess tal-Komunità, it-tabelli tagħhom, li juru, kemm jista' jkun possibbli, il-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspożizzjoni, u jagħmluhom pubblici.

(67) Minhabba l-ambitu tal-emendi li qegħdin isiru hawnhekk fid-Direttiva 2003/54/KE, huwa kunsiljabbli, għal raġunijiet ta' ċarezza u razzjonalizzazzjoni, li d-dispożizzjonijiet kunsidrati jiġu imfassla mill-ġdid billi jingabru kollha f'test wiehed u f' Direttiva ġdida.

(68) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali, u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

SUĖĠETT, KAMP TA' APPLIKAZZJONI U DEFINIZZJONIJET

Artikolu 1

Suġġett u Kamp ta' applikazzjoni

Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni għall-generazzjoni, it-trasmissjoni, id-distribuzzjoni u l-provvista tal-elettriku, flimkien ma' dispożizzjonijiet għall-harsien tal-konsumatur, bil-għan li jittejjbu u jiġu integrati s-swieq kompetittivi tal-enerġija fil-Komunità. Din tistabbilixxi wkoll ir-regoli li jikkoncernaw l-organizzazzjoni u t-thaddim tas-settur tal-elettriku, l-aċċess miftuh għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għal sejhat ta' offerti u l-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet, kif ukoll it-thaddim ta' sistemi. Id-Direttiva tiddefinixxi wkoll l-obbligi ta' servizz universali u d-drittijiet tal-konsumaturi tal-elettriku u tiċċara l-obbligi tal-kompetizzjoni.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw d-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "generazzjoni" tfisser il-produzzjoni tal-elettriku;
- (2) "produttur" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tiġġenera l-elettriku;
- (3) "trasmissjoni" tfisser it-trasport tal-elettriku fuq is-sistema ta' vultaġġ qawwi ħafna u s-sistema interkonnessa ta' vultaġġ għoli bil-hsieb li dan jitqassam lill-klijenti finali jew lid-distributuri, iżda mhux inkluża l-provvista;
- (4) "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" tfisser persuna fiżika jew ġuridika responsabbli mill-operazzjoni, li tiżgura l-manutenzjoni u, jekk ikun mehtieg, tiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni f'żona partikolari u, fejn ikun japplika, tal-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħra, kif ukoll li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema biex tlahhaq ma' domandi raġonevoli għat-trasmissjoni tal-elettriku;
- (5) "distribuzzjoni" tfisser it-trasport tal-elettriku fuq sistemi ta' distribuzzjoni ta' vultaġġ għoli, vultaġġ medju u vultaġġ baxx bil-hsieb li dan jitqassam lill-klijenti, iżda mhux inkluża l-provvista;

⁽¹⁾ Ara paġna 15 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali.

⁽²⁾ ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ ĠU C 321, 31.12.2003, p. 1.

- (6) “operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni” tfisser persuna fiżika jew ġuridika responsabbli li thaddem, li tiżgura l-manutenzjoni ta’ u, jekk ikun meħtieġ, li tiżviluppa s-sistema ta’ distribuzzjoni f’żona partikolari u, fejn applikabbli, l-interkonnessjonijiet tagħha ma’ sistemi oħra, kif ukoll li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlahhlaq ma’ domandi raġonevoli għat-trasmissjoni tal-elettriku;
- (7) “klijent” tfisser klijenti bl-ingrossa jew klijenti finali tal-elettriku;
- (8) “klijent bl-ingrossa” tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tixtri l-elettriku bil-ghan li terġa’ tbieghu għewwa jew barra mis-sistema fejn tkun stabbilita;
- (9) “klijent finali” tfisser klijent li jixtri l-elettriku għall-użu tiegħu;
- (10) “klijent domestiku” tfisser klijent li jixtri l-elettriku għall-konsum tiegħu fid-dar, esklużi attivitajiet kummerċjali jew professjonali;
- (11) “klijent mhux domestiku” tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika li tixtri l-elettriku li ma jkunx għall-użu domestiku tagħha u għandhom ikunu inklużi produtturi u klijenti bl-ingrossa;
- (12) “klijent eliġibbli” tfisser klijent li jkun hieles li jixtri l-elettriku mill-fornitur tal-għażla tiegħu fis-sens tal-Artikolu 33;
- (13) “interkonnettur” tfisser it-tagħmir użat biex jgħaqqad is-sistemi tal-elettriku;
- (14) “sistemi interkonnessi” tfisser numru ta’ sistemi ta’ trasmissjoni u distribuzzjoni marbuta flimkien permezz ta’ interkonnettur wiehed jew aktar;
- (15) “linja diretta” tfisser jew linja tal-elettriku li tgħaqqad sit iżolat ta’ produzzjoni ma’ klijent iżolat jew inkella linja tal-elettriku li tgħaqqad produttur tal-elettriku u impriża tal-provvista tal-elettriku biex dawn ifornu direttament lil bini tagħhom stess, lil sussidjarji tagħhom u lil klijenti eliġibbli;
- (16) “preċedenza ekonomika” tfisser il-gradazzjoni tas-sorsi tal-provvista tal-elettriku konformement ma’ kriterji ekonomiċi;
- (17) “servizzi anċillari” tfisser is-servizzi kollha meħtieġa għall-operazzjoni tas-sistema ta’ trasmissjoni jew distribuzzjoni;
- (18) “utenti tas-sistema” tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tforni lil, jew li tkun fornuta minn, sistema ta’ trasmissjoni jew distribuzzjoni;
- (19) “provvista” tfisser il-bejgħ, inkluż il-bejgħ mill-ġdid, ta’ elettriku lill-klijenti;
- (20) “impriża tal-elettriku integrata” tfisser impriża integrata vertikament jew orizzontament;
- (21) “impriża integrata vertikament” tfisser: impriża tal-elettriku jew grupp ta’ impriži tal-elettriku fejn l-istess persuna jew l-istess persuni huma intitolati, direttament jew indirettament, li jeżerċitaw kontroll, u fejn l-impriża jew il-grupp ta’ impriži jwettqu għall-anqas waħda mill-funzjonijiet ta’ trasmissjoni jew distribuzzjoni, u mill-anqas waħda mill-funzjonijiet tal-ġenerazzjoni jew il-provvista tal-elettriku;
- (22) “impriża relatata” tfisser impriża affiljata, fis-sens tal-Artikolu 41 tas-Seba’ Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta’ Ġunju 1983 abbażi tal-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet konsolidati (1), u/jew impriża assoċjata, kif definita fl-Artikolu 33(1) ta’ dik id-Direttiva, u/jew impriži tal-istess azzjonisti;
- (23) “impriża integrata orizzontament” tfisser impriża li ttwettaq għall-anqas waħda mill-funzjonijiet ta’ ġenerazzjoni għall-bejgħ, jew it-trasmissjoni, jew id-distribuzzjoni, jew il-provvista tal-elettriku, u attività oħra li ma tkunx marbuta mal-elettriku;
- (24) “proċedura għat-tfiġh ta’ offerti” tfisser il-proċedura li permezz tagħha r-rekwiżiti addizzjonali ppjanati u l-kapaċità ta’ sostituzzjoni huma koperti bi provvisti minn kapaċità ta’ ġenerazzjoni ġdida jew eżistenti;
- (25) “ippjanar fit-tul” tfisser l-ippjanar tal-bżonn għall-investiment fil-ġenerazzjoni u fil-kapaċità ta’ trasmissjoni u d-distribuzzjoni fuq bażi fit-tul, bil-hsieb li tintlahaq id-domanda tas-sistema għall-elettriku u li jkun zgurati l-provvisti lill-klijenti;
- (26) “sistema iżolata żgħira” tfisser kwalunkwe sistema b’konsum ta’ anqas minn 3 000 GWh fis-sena 1996, fejn anqas minn 5 % tal-konsum annwali jinkiseb permezz ta’ interkonnessjoni ma’ sistemi oħra;
- (27) “sistema iżolata mikro” tfisser kwalunkwe sistema b’konsum ta’ anqas minn 500 GWh fis-sena 1996, fejn ma jkun hemm l-ebda konnessjoni ma’ sistemi oħra;
- (28) “sigurtà” tfisser kemm is-sigurtà tal-provvista u l-forniment tal-elettriku, u s-sigurtà teknika;
- (29) “effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda” tfisser approċċ globali jew integrat immirat li jinfluwenza l-ammont u l-hin tal-konsum tal-elettriku biex jitnaqqas il-konsum tal-enerġija primarja u domandi għoljin billi tingħata preċedenza lill-investimenti f’miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija, jew miżuri oħra, bhal ma huma kuntratti ta’ provvista mingħajr interruzzjoni, investimenti żejda biex tiżdied il-kapaċità tal-ġenerazzjoni, jekk tal-ewwel ikunu l-iktar għażla ekonomika u effettiva, b’kont mehud tal-impatt ambjentali pożittiv ta’ konsum imnaqqas tal-enerġija u s-sigurtà tal-provvista, kif ukoll l-aspetti tan-nefqa tad-distribuzzjoni relatati magħha;

(*) It-titolu tad-Direttiva 83/349/KEE ġie aġġustat biex jittiehed kont tar-rinumerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea taħt l-Artikolu 12 tat-Trattat ta’ Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

(1) ĠU L 193, 18.7.1983, p. 1.

- (30) “sorsi ta’ enerġija rinnovabbli” tfisser sorsi ta’ enerġija non-fossili rinnovabbli (rih, xemx, ġeotermali, mewġ, marea, qawwa mill-ilma, bijomassa, gassijiet minn miżblijiet, gass minn impjanti tat-trattament tad-drenaġġ u bio-gassijiet);
- (31) “generazzjoni distribwita” tfisser impjanti ta’ generazzjoni konnessi mas-sistema tad-distribuzzjoni;
- (32) “kuntratt għall-provvista tal-elettriku” tfisser kuntratt għall-provvista ta’ elettriku, iżda ma tinkludix derivattiva tal-elettriku;
- (33) “derivattiva tal-elettriku” tfisser strument finanzjarju speċifika fil-punti 5, 6, jew 7 fit-Taqsima C tal-Anness I mad-Direttiva 2004/39/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta’ April 2004 dwar swieq fi strumenti finanzjarji ⁽¹⁾, fejn dak l-istrument jirrelata mal-elettriku;
- (34) “kontroll” tfisser drittijiet, kuntratti jew kwalunkwe mezz oħra li, sew separatament jew flimkien, u filwaqt li jitqiesu l-fatti u l-liġijiet involuti, jagħtu l-possibbiltà li tiġi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq impriża, b’mod partikolari permezz ta’:
- (a) id-dritt ta’ proprjetà jew id-dritt li jintużaw l-assi kollha ta’ impriża, jew parti minnhom;
- (b) drittijiet jew kuntratti li jikkonferixxu influwenza deċiżiva fuq il-komposizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-organi ta’ impriża;
- (35) “impriza tal-elettriku” tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika li twestaq mill-anqas wahda mill-funzjonijiet li ġejjin: generazzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, provvista, jew xiri tal-elettriku, li tkun responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi u/jew tal-manutenzjoni relatati għal dawk il-funzjonijiet, iżda li ma tinkludix l-klijenti finali.

KAPITOLU II

REGOLI ĠENERALI GĦALL-ORGANIZZAZZJONI TAS-SETTUR

Artikolu 3

Obbligi tas-servizz pubbliku u l-protezzjoni tal-klijenti

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, abbażi tal-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u b’kont dovut għall-prinċipju tas-sussidjarjetà, li, mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, l-imprizi tal-elettriku jgħaddu konformement mal-prinċipji ta’ din id-Direttiva bil-hsieb li jintlaħaq suq kompetittiv, sigur, u ambjentalment sostenibbli fil-qasam tal-elettriku, u dawn ma għandhomx jiddiskriminaw bejn dawk l-imprizi fejn jikkonċerna d-drittijiet jew l-obbligi tagħhom.

2. B’konsiderazzjoni shiha għad-dispożizzjonijiet rilevanti tat-Trattat, b’mod partikolari l-Artikolu 86 tiegħu, l-Istati Membri jistgħu jimponu fuq imprizi li jkunu qed jaħdmu fis-settur tal-elettriku, u fl-interess ekonomiku ġenerali, l-obbligi tas-servizz pubbliku li jistgħu jkunu marbuta mas-sigurtà, inkluża s-sigurtà tal-provvista, ir-regolarità, il-kwalità u l-prezz tal-provvisti u l-protezzjoni ambjentali, inklużi l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija, ill-enerġija minn sorsi li jiġġeddu u l-protezzjoni tal-klima. Tali obbligi għandhom ikunu definiti b’mod ċar, trasparenti, mhux diskriminatorji, verifikabbli u għandhom jiggarrantixxu l-ugwaljanza tal-aċċess lill-imprizi tal-elettriku Komunitarji għall-konsumaturi nazzjonali. Fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista, l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda kif ukoll il-kisba tal-għanijiet ambjentali u tal-għanijiet fir-rigward tal-enerġija minn sorsi li jiġġeddu, kif imsemmi f’dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jintroduċu l-implimentazzjoni ta’ ppjanar għal perjodu fit-tul, meta titqies il-possibbiltà li terzi persuni jitolbu aċċess għas-sistema.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti domestiċi kollha, u, fejn l-Istati Membri jqisu adatt, l-imprizi z-żgħar, (jiġifieri imprizi b’anqas minn 50 persuna impjegata u b’turnover annwali jew karta tal-bilanċ li ma tkunx taqbeż EUR 10 000 000), ikunu jgawdu servizzi universali, jiġifieri d-dritt li jkunu fornuti b’elettriku ta’ kwalità speċifikata fit-territorju tagħhom bi prezzijiet raġonevoli, kumparabbli faċilment u b’mod ċar, trasparenti u nondiskriminatorji. Biex ikun żgurat il-forniment ta’ servizz universali, l-Istati Membri jistgħu jaħtru fornitur bhala l-aħhar għażla tagħhom. L-Istati Membri għandhom jimponu fuq il-kumpaniji tad-distribuzzjoni l-obbligi li jgħaqqu lill-klijenti man-network tagħhom taht it-termini, kondizzjonijiet u tariffi li jkunu stabbiliti konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 37(6). Xejn f’din id-Direttiva ma għandu jhalli lill-Istati Membri milli jsaħħu l-pożizzjoni tas-suq tal-konsumaturi domestiċi, żgħar u ta’ daqs medji billi jippromwovu l-possibilitajiet ta’ aggregazzjoni volontarja tar-rappreżentanza għal din il-klassi ta’ konsumaturi.

L-ewwel subparagrafu għandu jiġi implimentat b’mod trasparenti u non-diskriminatorju u ma għandux ifixkel il-ftuħ tas-suq previst fl-Artikolu 33.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi kollha jkunu intitolati li jkollhom l-elettriku tagħhom ipprovdut minn fornitur, sugġett għal qbil tal-fornitur, irrispettivament f’liema Stat Membru jkun reġistrat il-fornitur, sakemm li l-fornitur jimxi mar-regoli dwar il-kummerċ u ta’ bilanċ applikabbli. F’dan ir-rigward, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li proċeduri amministrattivi ma jiddiskriminawx kontra imprizi ta’ provvisti li diġa huma reġistrati fi Stat Membru ieħor.

5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:

- (a) fejn konsumatur, filwaqt li jirrispetta l-kondizzjonijiet kuntrattwali, jixtieq li jbidel il-fornitur, il-bidla għandha ssir mill-operatur(i) kkonċernat(i) fi żmien tliet gimgħat; kif ukoll
- (b) il-konsumaturi huma intitolati li jircievu l-informazzjoni rilevanti kollha relatata mal-konsum.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet imsemmija f’punti (a) u (b) huma mogħtija lill-konsumaturi kollha b’mod mhux diskriminatorju fir-rigward ta’ spiza, hidma u żmien.

⁽¹⁾ ĠU L 145, 30.4.2004, p. 1.

6. Meta jkun hemm kumpens finanzjarju, forom oħra ta' kumpens u drittijiet esklussivi li Stat Membru jagħti għat-tweġiq tal-obbligi previsti fil-paragrafi 2 u 3, dan għandu jsir b'mod non-diskriminatorju u trasparenti.

7. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri adatti biex jiproteġu lill-klijenti finali, u għandhom jiżguraw b'mod partikolari li jkun hemm salvagwardji adegwati biex jiproteġu lill-klijenti vulnerabbli. F'dan il-kuntest, kull Stat Membru għandu jiddefinixxi il-kuncett ta' klijenti vulnerabbli li jista' jirreferi għall-faqar enerġetiku u, fost l-oħrajn, għall-projbizzjoni tal-iskonnettar ta' dawn il-klijenti fi żminijiet kritiċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet u l-obbligi marbutin mal-klijenti vulnerabbli jiġu applikati. B'mod partikolari, għandhom jiehdu miżuri biex jiproteġu lill-klijenti finali f'żoni remoti. Dawn għandhom jiżguraw livelli għolja ta' protezzjoni tal-konsumatur, partikolarment fejn jikkonċerna t-trasparenza dwar termini u kondizzjonijiet kuntrattwali, informazzjoni generali, u mekkaniżmi ta' soluzzjoni ta' kwistjonijiet. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijent eliġibbli jkun fil-fatt jista' jaqleb b'mod faċli għal ma' fornitur ġdid. Fir-rigward għall-anqas tal-klijenti domestiċi, daww il-miżuri għandhom jinkludu daww stabbiliti fl-Anness I.

8. L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri xierqa, bħalma huma l-pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali dwar l-enerġija, benefiċċji fis-sistemi ta' sigurtà soċjali biex tiġi żgurata l-provvista neċessarja tal-elettriku lill-klijenti vulnerabbli jew tal-appoġġ għat-titjib fuq l-effiċjenza fl-enerġija, biex tindirizza l-faqar enerġetiku fejn ikun identifikat, inkluż fil-kuntest iktar wiesgħa tal-faqar. Miżuri bħal dawn m'għandhomx ifixxlu l-ftuħ effettiv tas-suq spjegat fl-Artikolu 33 u l-iffunzjonar tas-suq u għandha tinnotifika lill-Kummissjoni, fejn dan ikun rilevanti, skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 15 ta' dan l-Artikolu. Din in-notifika tista' tinkludi wkoll miżuri li tiegħu fi hdan is-sistema ġenerali ta' sigurtà soċjali.

9. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri tal-elettriku jispeċifikaw fi jew mal-kontijiet u f'materjal promozzjonali li jkun disponibbli għall-klijent finali:

- (a) il-kontribuzzjoni ta' kull sors ta' enerġija lejn it-taħlita ġenerali tal-karburant li jkun għamel il-fornitur matul is-sena ta' qabel b'mod komprensibbli u, flivell nazzjonali, komparabbli b'mod ċar;
- (b) għall-anqas referenza għal sorsi ta' referenza eżistenti, bħal ma huma paġni tal-Internet, fejn tkun disponibbli b'mod pubbliku l-informazzjoni dwar l-impatt ambjentali, f'termini ta' mill-anqas ta' CO₂ u l-iskart radjuattiv li jkun ġej mill-elettriku prodott mit-taħlita ġenerali tal-karburant tal-fornitur matul is-sena preċedenti;
- (c) tagħrif dwar id-drittijiet tagħhom u l-opportunitajiet ta' mezzi ta' rimedju għalihom f'każ ta' tilwim.

Rigward il-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu fir-rigward tal-elettriku miksub permezz ta' elettriku skambjat jew importat minn impriża li tkun tinsab barra l-Komunità, jistgħu jintużaw figuri aggregati provduti mill-iskambju jew mill-impriża in kwistjoni matul is-sena preċedenti;

L-awtorità regolatorja jew awtorità kompetenti nazzjonali oħra għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jassiguraw li l-informazzjoni mogħtija mill-fornituri lill-klijenti tagħhom skont dan l-Artikolu hija ta' min joqgħod fuqha u hija provduta, flivell nazzjonali, b'mod komparabbli biċ-ċar bejn l-Istati Membri.

10. L-Istati Membri għandhom jimplementaw miżuri biex jinkisbu l-obbjettivi tal-koeżjoni soċjali u ekonomika, u l-protezzjoni ambjentali, li għandha tinkludi miżuri ta' effiċjenza fl-użu tal-enerġija/ġestjoni tad-domanda u mezzi biex jiġi miġġieled il-bdil klimatiku, u s-sigurtà tal-provvista, fejn xieraq. Tali miżuri jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-forniment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun adatt, tal-ghodod nazzjonali u Komunitarji eżistenti kollha, għall-manutenzjoni u l-bini tal-infrastruttura meħtieġa ta' networks, inkluża l-kapaċità ta' interkonnessjoni.

11. Sabiex tithegġeġ l-effiċjenza fl-enerġija, l-Istati Membri, jew meta l-Istat Membru jkollu dispożizzjonijiet għal dawn, l-awtorità regolatorja għandhom jirrakkomandaw b'mod qawwi li l-impriži tal-elettriku jtejbu għall-aħjar l-użu tal-elettriku, per eżempju billi jipprovdu servizzi ta' ġestjoni tal-enerġija, l-iżvilupp ta' formuli innovattivi ta' tariffi jew jintroduċu sistemi intelligenti għall-miters jew sistemi ta' distribuzzjoni intelligenti ('smart grids') fejn dan huwa xieraq.

12. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' punti singoli ta' kuntatt sabiex jiprovdu lill-konsumaturi bl-informazzjoni kollha meħtieġa dwar id-drittijiet tagħhom, il-leġiżlazzjoni fis-seħh, u l-meżzi ta' soluzzjoni tat-tilwim li għandhom għad-dispożizzjoni tagħhom f'każ ta' tilwima. Dawn il-punti ta' kuntatt jistgħu jkun parti minn punti ta' informazzjoni ġenerali għall-konsumatur.

13. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkun hemm fis-seħh mekkaniżmu indipendenti bħalma hu ombudsman tal-enerġija jew entità tal-konsumatur għat-trattament effiċjenti ta' lmentijiet u soluzzjoni ta' tilwim barra l-qrati.

14. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 7, 8, 32 u/jew 34 kemm-il darba l-applikazzjoni tagħhom tkun tista' xxekkel il-prestazzjoni, fil-liġi jew fil-verità, tal-obbligi imposti fuq l-impriži tal-elettriku fl-interess ekonomiku ġenerali, u kemm-il darba l-iżvilupp tas-sengħa ma jkunx affettwat b'tali mod li jkun imur kontra l-interessi tal-Komunità. L-interessi tal-Komunità jinkludu, inter alia, il-kompetizzjoni fir-rigward tal-klijenti eliġibbli konformement ma' din id-Direttiva u l-Artikolu 86 tat-Trattat.

15. L-Istati Membri għandhom, meta tiġi implimentata din id-Direttiva, jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri kollha adottati biex ikunu sodisfatti l-obbligi tas-servizz universali u tas-servizz pubbliku, inkluż il-protezzjoni tal-konsumatur u dik ambjentali, u l-effett possibbli tagħhom fuq il-kompetizzjoni nazzjonali u internazzjonali, kemm jekk miżuri bħal dawn ikunu jeħtieġu deroga minn din id-Direttiva kif ukoll jekk le. Sussegwentement huma għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni kull sentejn dwar kwalunkwe bdil għat-tali miżuri, kemm jekk dawn ikunu jeħtieġu xi deroga minn din id-Direttiva kif ukoll jekk le.

16. Il-Kummissjoni għandha tistabilixxi, f'konsultazzjoni mal-partijiet interessati rilevanti inklużi l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, organizzazzjonijiet tal-konsumatur, impriżi tal-elettriku u, jibnu fuq il-progress miksub s'issa, l-imsejha soċjali, Lista ta' Kontroll għall-Konsumatur tal-Energija ċara u konċiża b'informazzjoni Prattika li tittratta d-drittijiet tal-konsumatur tal-enerġija. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri tal-elettriku jew l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, b'kooperazzjoni mal-awtorità regolatorja, jiehdu l-passi neċessarji biex jikkomunikaw lill-konsumaturi kollha tagħhom kopja tal-lista ta' kontroll għall-konsumatur tal-enerġija u jiżguraw li tkun disponibbli għall-pubbliku.

Artikolu 4

Sorveljanza tas-sigurtà tal-provvista

L-Istati Membri għandhom jiżguraw is-sorveljanza ta' kwistjonijiet ta' sigurtà tal-provvista. Fejn l-Istati Membri jikkunsidraw li dan huwa adatt jistgħu jiddelegaw dan il-kompitu lill-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 35. Dik is-sorveljanza għandha, b'mod partikolari, tkopri l-bilanċ tal-provvista u d-domanda fis-suq nazzjonali, il-livell ta' domanda mistenni fil-futur u l-kapaċità addizzjonali maħsuba li tkun qed tiġi ppjanata jew li tkun f'fażi ta' kostruzzjoni, u l-kwalità u l-livell tal-manutenzjoni tan-netwerks, kif ukoll miżuri li jkopru domanda għolja u biex dawn ikunu jistgħu jlahhqu ma' nuqqasijiet min-naħa ta' fornituri wiehed jew aktar. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jipubblikaw kull sentejn, sal-31 ta' Lulju, rapport li jiddeskrivi fil-qosor is-sejbiet li jirriżultaw mis-sorveljanza ta' dawk il-kwistjonijiet, kif ukoll kwalunkwe miżura mehuda jew maħsuba biex ikunu indirizzati u għandhom jgħaddu dak ir-rapport lill-Kummissjoni minnufih.

Artikolu 5

Regoli tekniċi

L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri jkunu għamli dispożizzjonijiet għal dan, jew l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kriterji tas-sigurtà teknika jkunu definiti u li r-regoli tekniċi li jistabbilixxu d-disinn tekniku minimu u r-rekwiżiti operattivi għall-konnessjoni mas-sistema ta' istallazzjonijiet ta' generazzjoni, sistemi ta' distribuzzjoni, tagħmir tal-konsumaturi mqabbaq direttament, ċirkwiti interkonnetturi u linji diretti jkunu żviluppatti u magħmulin pubbliċi. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jaċċertaw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u nondiskriminatorji. L-Aġenzija tista' tagħmel rakkomandazzjonijiet xierqa biex tiġi miksuba l-kompatibilità ta' dawn ir-regoli fejn dawn huwa xieraq. Dawk ir-regoli għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 8 tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 li tistabbilixxi proċedura għall-fornitura ta' informazzjoni fil-qasam ta' standards u regolamenti tekniċi u tar-regoli dwar is-Servizzi tas-Soċjetà tal-Infommazzjoni ⁽¹⁾.

Artikolu 6

Promozzjoni ta' koperazzjoni reġjonali

1. L-Istati Membri kif ukoll l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali tagħhom għandhom jikkoperaw bejniethom bil-ghan li jintegraw is-swieq nazzjonali tagħhom f'livell reġjonali wiehed jew iktar, bhala l-ewwel pass lejn il-holqien ta' suq intern liberalizzat għal

kollox. B'mod partikolari, l-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri jkunu għamli dispożizzjonijiet għal dan, jew l-Istati Membri għandhom iheggu u jiffacilitaw il-kooperazzjoni tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni f'livell reġjonali, inklużi dwar kwistjonijiet transkonfinali, bl-ghan li jinholoq suq intern tal-elettriku kompetittiv, irawmu l-konsistenza tal-qafas legali, regolatorju u tekniku u jiffacilitaw l-integrazzjoni tas-sistemi iżolati li jifformaw gzejjer tal-elettriku li għadhom jeżistu fil-Komunità. Iż-żoni ġeografici koperti minn din il-koperazzjonijiet reġjonali għandhom jinkludu l-koperazzjoni fiż-żoni ġeografici definiti taht l-Artikolu 12(3) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Din il-koperazzjoni tista' tkopri żoni ġeografici ohra.

2. L-Aġenzija għandha tikkoopera mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni biex tassigura l-kompatibilità ta' oqfsa regolatorji bejn ir-reġjuni bil-ghan li jinholoq suq intern kompetittiv fl-elettricità. Fejn l-Aġenzija tikkunsidra li hemm bżonn regoli vinkolanti dwar koperazzjoni bhala din, għandha tagħmel rakkomandazzjonijiet xierqa.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, permezz tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom sistema/i integrata/i wahda jew aktar fil-livell reġjonali li tkopri żewġ Stati Membri jew aktar għall-allokazzjoni tal-kapaċità u għall-kontroll tas-sigurtà tan-network.

4. F'każ li operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment jippartecipaw f'impriża kongunta għall-implimentazzjoni ta' din il-koperazzjoni, l-impriża kongunta għandha tistabilixxi u timplimenta programm ta' konformità li jistabbilixxi miżuri mehuda biex jiżguraw li aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni jiġi eskluż. Dak il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet specifici tal-impjegati li jilhqgħu l-ghan li jiġi eskluż l-aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni. Huwa għandu jkun sugġett għall-approvazzjoni tal-Aġenzija. Il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjali għall-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment.

KAPITOLU III

ĠENERAZZJONI

Artikolu 7

Proċedura ta' awtorizzazzjoni għal kapaċità ġdida

1. Għall-bini ta' kapaċità ġdida ta' generazzjoni, l-Istati Membri għandhom jadottaw proċedura ta' awtorizzazzjoni, li għandha titwettaq konformement ma' kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.

2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għall-bini ta' kapaċità ta' generazzjoni fit-territorju tagħhom. Sabiex jiddeterminaw kriterji xierqa, l-Istati Membri għandhom jikkunsidraw:

- (a) is-sigurtà u s-sikurezza tas-sistema tal-elettriku, istallazzjonijiet u tagħmir assoċjati;

⁽¹⁾ ĠU L 204, 21.7.1998, p. 27.

- (b) protezzjoni tas-saħha u s-sigurtà pubblika;
- (c) protezzjoni tal-ambjent;
- (d) l-użu tal-art u l-lokalità;
- (e) l-użu tal-art pubblika;
- (f) l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija;
- (g) in-natura tas-sorsi primarji;
- (h) karatteristiċi partikolari għall-applikant, bħal kapacitajiet tekniċi, ekonomiċi u finanzjarji;
- (i) konformità mal-miżuri adottati skont l-Artikolu 3;
- (j) il-kontribuzzjoni tal-kapaċità ta' generazzjoni biex tintlaħaq il-mira ġenerali tal-Komunità ta' sehem ta' mill-anqas 20 % tal-enerġija minn sorsi li jiġġeddu fil-konsum gross fianli tal-enerġija fl-2020 imsemmija fl-Artikolu 3(1) tad-Direttiva 2009/28/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2009 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinovabbli ⁽¹⁾; u
- (k) il-kontribuzzjoni tal-kapaċità ta' generazzjoni lejn it-tnaqqis tal-emissjonijiet.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu proċeduri speċifiċi tal-awtorizzazzjoni għal generazzjoni żgħira decentralizzata u/jew distribwita, li jieħdu kont tad-daqs limitat u l-impatt potenzjali tagħhom.

L-Istati Membri jistgħu jstabilixxu linji ta' gwida għal dik il-proċedura speċifika ta' awtorizzazzjoni. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet nazzjonali kompetenti ohra inklużi l-awtoritajiet ta' pjanar għandhom jirrevedu dawn il-linji ta' gwida u jirrakkomandaw emendi.

Fejn Stati Membri stabilixxew proċeduri partikolari ta' permess ta' użu ta' art li japplikaw għal proġetti godda maġġuri ta' infrastruttura fil-kapaċità tal-generazzjoni, l-Istati Membri għandhom, fejn hu xieraq, jinkludu l-kostruzzjoni ta' kapaċità ta' generazzjoni ġdida fil-firxa ta' applikabilità ta' dawk il-proċeduri u għandhom jimplementawhom f'mod nondiskriminatorju u f'qafas ta' żmien xieraq.

4. Il-proċeduri u l-kriterji tal-awtorizzazzjoni għandhom jiġu ppubblikati. L-applikanti għandhom ikunu informati dwar ir-raġunijiet għal kwalunkwe rifjut li tinghata awtorizzazzjoni. Ir-raġunijiet għandhom ikunu oġġettivi, non-diskriminatorji, raġunati u sostanzjati kif suppost. Proċeduri ta' appell għandhom ikunu disponibbli għal kull aplikant.

Artikolu 8

Sejha għal offerti għal kapaċità ġdida

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw il-possibbiltà, fl-interessi tas-sigurtà tal-provvista, li jipprevedu kapaċità ġdida jew miżuri fir-rigward ta' effiċjenza fl-użu tal-enerġija/ġestjoni

⁽¹⁾ ĠU L 140, 5.6.2009, p. 16.

tad-domanda permezz ta' proċedura ta' sejha ta' offerti jew permezz ta' kwalunkwe proċedura ekwivalenti f'termini ta' trasparenza u mhux diskriminazzjoni, fuq il-bażi ta' kriterji ppubblikati. Dawk il-proċeduri jistgħu, madankollu, jtniedu biss jekk fuq il-bażi tal-proċedura ta' awtorizzazzjoni, il-kapaċità ta' generazzjoni li tkun qed tinbena jew il-miżuri fir-rigward ta' effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda ma jkunux biżżejjed biex jiżguraw is-sigurtà tal-provvista.

2. L-Istati Membri jistgħu jiżguraw il-possibbiltà, fl-interessi tal-protezzjoni tal-ambjent u l-promozzjoni ta' teknoloġiji ġodda, li johorġu offerti għal kapaċitajiet ġodda fuq il-bażi ta' kriterji ppubblikati. Din l-offerta tista' tkun relatata ma' kapaċità ġdida jew miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda. Il-proċedura ta' hruġ ta' offerti tista', madankollu, tkun introdotta biss jekk fuq il-bażi tal-proċedura tal-awtorizzazzjoni, il-kapaċità generanti li tkun qed tinbena jew il-miżuri li jkunu qed jittieħdu ma jkunux biżżejjed biex jintlaħqu dawk l-oġġettivi.

3. Id-dettalji dwar il-proċedura għas-sejha ta' offerti għal mezz biex tiġi ġġenerata l-kapaċità u miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda għandhom jiġu ppubblikati f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea għall-anqas sitt xhur qabel id-data tal-gheluq għall-offerti.

L-ispeċifikazzjonijiet ta' sejha għall-offerti għandhom ikunu disponibbli għal kwalunkwe impriza stabbilita fit-territorju ta' Stat Membru sabiex ikollha biżżejjed żmien fejn tagħmel offerta.

Bil-ħsieb li tkun żgurata t-trasparenza u n-non-diskriminazzjoni, l-ispeċifikazzjonijiet tal-offerta għandhom ikollhom deskrizzjoni dettaljata tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt u tal-proċedura li għandha tiġi segwita minn dawk kollha li jitfgħu offerta u lista eżawrjenti tal-kriterji li jirregolaw l-għażla ta' dawk li jitfgħu offerta u kif jinghata l-kuntratt, inklużi l-inċentivi, bħal sussidji, li jkunu koperti mill-offerta. Dawk l-ispeċifikazzjonijiet jistgħu jkunu marbuta wkoll mal-oqsma imsemmija fl-Artikolu 7(2).

4. F'sejhiet għall-offerti għal-kapaċità rekwizita ta' generazzjoni, għandhom ikunu kkunsidrati wkoll offerti għal-provvista tal-elettriku b'garanziji għall-perijodu fit-tul minn unitajiet ta' generazzjoni eżistenti, sakemm ir-rekwiziti addizzjonali jkunu jistgħu jiġu sodisfatti b'dan il-mod.

5. L-Istati Membri għandhom jahtru awtorità jew entità pubblika jew entità privata indipendenti minn attivitajiet ta' generazzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni u provvista tal-elettriku, li tista' tkun awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 35(1), biex tkun responsabbli mill-organizzazzjoni, is-sorveljanza u l-kontroll tal-proċedura għal sejha ta' offerti imsemmija fil-paragrafi 1 sa 4 ta' dan l-Artikolu. Fejn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun kompletament awtonomu minn attivitajiet ohra mhux relatati mas-sistema ta' trasmissjoni f'termini ta' proprjetà, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jista' jinhatar bhala l-entità responsabbli mill-organizzazzjoni, isd-sorveljanza u l-kontroll tal-proċedura ta' sejha għall-offerti. Dik l-awtorità jew entità għandha tiehu l-miżuri meħtieġa kollha biex tiżgura l-kunfidenzjalità tal-informazzjoni li jkun hemm fl-offerti.

KAPITOLU IV

OPERAZZJONI TAS-SISTEMA TA' TRASMISSJONI

Artikolu 9

Separazzjoni tas-sistemi ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li mit-3 ta' Marzu 2012:

(a) kull impriża li tkun proprjetarja ta' sistema ta' trasmissjoni tagħha taġixxi bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;

(b) l-istess persuna jew persuni mhumiex intitolati:

(i) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni; jew

(ii) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista;

(c) l-istess persuna jew persuni mhumiex intitolati jahtru membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew ta' korpi li legalment jirrapprezentaw l-impriża, ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista; u

(d) l-istess persuna mhix intitolata tkun membru tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew ta' korpi li legalment jirrapprezentaw l-impriża, kemm ta' impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista u operatur ta' sistema ta' trasmissjoni jew ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. Id-drittijiet imsemmija fil-punti (b) u (c) tal-Paragrafu 1 għandhom jinkludu, b'mod partikolari:

(a) is-setgħa tal-eżerċizzju tad-drittijiet ta' votazzjoni;

(b) is-setgħa għall-hatra tal-membri tal-bord superviżorju, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li jirrapprezentaw l-impriži b'mod legali; jew

(c) iż-żamma ta' sehem ta' magġoranza.

3. Għall-finijiet tal-punt (b) tal-Paragrafu 1, in-nozzjoni ta' "impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista" għandha tinkludi "impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni u provvista" fis-sens tad-Direttiva 2009/73/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suk

intern tal-gass naturali ⁽¹⁾, u t-termini "operatur ta' sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" għandhom jinkludu "operatur ta' sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" fis-sens ta' dik id-Direttiva.

4. L-Istati Membri jistgħu jippermettu derogi mill-punti (b) u (c) tal-Paragrafu 1 sat-3 ta' Marzu 2013, sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni ma jkunux jiffurmaw parti minn impriża integrata vertikalment.

5. L-obbligu stipulat fil-punt (a) tal-Paragrafu 1 għandu jitqies sodisfatt f'sitwazzjoni fejn żewġ impriži jew aktar li jkunu l-proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni jgħolqu impriża kongunta li taġixxi ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'żewġ Stati Membri jew aktar għas-sistemi ta' trasmissjoni kkonċernati. L-ebda impriża oħra ma tista' tkun parti minn din l-impriża kongunta, sakemm ma tkunx għet approvata taħt l-Artikolu 13 bhala operatur indipendenti tas-sistema jew bhala operatur indipendenti tat-trasmissjoni għall-finijiet tal-Kapitolu V.

6. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, fejn il-persuna msemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-Paragrafu 1 hija l-Istat Membru jew entità pubblika oħra, żewġ entitajiet pubbliċi separati li jeżerċitaw kontroll, minn naha waħda, fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni u, min-naha l-oħra, fuq impriża li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista, għandhom jitqiesu bhala l-istess persuna jew l-istess persuni.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li la l-informazzjoni kummerċjalment sensittiva msemmija fl-Artikolu 16 miżmuma minn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li kienet tagħmel parti minn impriża integrata vertikalment u lanqas il-persunal ta' tali operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jiġu trasferiti lil impriži li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni u ta' provvista.

8. Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriża integrata vertikalment, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-Paragrafu 1.

F'tali każ, l-Istati Membri kkonċernati għandhom jew:

(a) jahtru operatur tas-sistema indipendenti taħt l-Artikolu 13; jew

(b) jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V.

9. Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema tat-trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriża integrata vertikalment u hemm arrangamenti fil-post li jggarantixxu aktar indipendenza effettiva tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-Paragrafu 1.

10. Qabel ma impriża tkun approvata u maħtura bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni skont il-Paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tkun ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fl-Artikoli 10(4), (5) u (6) ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, skont liema l-Kummissjoni għandha tivverifika li l-arrangamenti fis-sehħ jggarantixxu b'mod ċar iżjed l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni milli d-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu V.

⁽¹⁾ Ara paġna 94 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

11. Imprizi integrati vertikament li huma proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni fl-ebda każ ma għandhom jiġu mcaħħda milli jieħdu passi biex jikkonformaw mal-Paragrafu 1.

12. L-imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista ma għandhom fl-ebda każ ikunu jistgħu jieħdu kontroll ta' jew jeżerċitaw direttament jew indirettament kwalunkwe dritt fuq operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni li għet separata fl-Istati Membri li japplikaw il-Paragrafu 1.

Artikolu 10

Hatra u ċertifikazzjoni ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Qabel ma impriza tkun approvata u mahtura bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hija għandha tkun ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fil-paragrafi 4, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009.

2. Imprizi proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni u li ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja nazzjonali bhala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9, konformement mal-proċedura ta' ċertifikazzjoni aktar 'l isfel, għandhom jiġu approvati u mahtura bhala operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istati Membri. Il-hatra tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

3. L-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja bi kwalunkwe transazzjoni ppjanata li tista' teħtieġ valutazzjoni mill-ġdid tal-konformità tagħha mar-rekwiżiti l-Artikolu 9.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw l-konformità kontinwa tal-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 9. Għandhom jibdeu proċeduri ta' ċertifikazzjoni biex jiżguraw tali konformità:

- (a) man-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni taħt il-Paragrafu 3;
- (b) fuq inizjattiva tagħhom stess fejn ikollhom tagħrif li bidla ppjanata fid-drittijiet jew fl-influenza fuq proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni jew operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni tista' twassal għal ksur tal-Artikolu 9, jew fejn għandhom raġuni biex jemnu li seta' seħħ tali ksur; jew
- (c) fuq talba motivata mill-Kummissjoni.

5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadotta deċizzjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'perjodu ta' erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara l-iskadenza ta' dan il-perjodu, iċ-ċertifikazzjoni għandha titqies bhala mogħtija. Id-deċizzjoni espliċita jew taċita tal-awtorità regolatorja għandha ssir effettiva biss wara l-konkluzjoni tal-proċedura prevista fil-Paragrafu 6.

6. Id-deċizzjoni espliċita jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tkun notifikata min-ghajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward tad-deċizzjoni. Il-Kummissjoni għandha taġixxi konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009.

7. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni jistgħu jesigū mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u mill-imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista kwalunkwe informazzjoni rilevanti għat-tweġiq tal-kompiti tagħhom taħt dan l-Artikolu.

8. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jipprezervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva.

Artikolu 11

Ċertifikazzjoni fir-rigward ta' pajjiżi terzi

1. Fejn ċertifikazzjoni hija meħtieġa minn proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni u li hija kkontrollata minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi, l-awtorità regolatorja għandha tinnotifika lill-Kummissjoni.

L-awtorità regolatorja għandha tinnotifika lill-Kummissjoni wkoll mingħajr dewmien kull ċirkustanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi li jiksbu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. L-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja bi kwalunkwe ċirkustanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi li jiksbu kontroll fuq is-sistema ta' trasmissjoni jew l-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

3. L-awtorità regolatorja għandha tadotta abbozz tad-deċizzjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Hija għandha tirrifjuta iċ-ċertifikazzjoni jekk ma jkunx ġie ppruvat:

- (a) li l-entità kkonċernata tikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; u
- (b) lill-awtorità regolatorja jew lil awtorità kompetenti ohra mahtura mill-Istat Membru li l-ghotja taċ-ċertifikazzjoni mhux ser tpoġġi f'riskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Istat Membru u l-Komunità. Fil-kunsiderazzjoni ta' din il-kwistjoni l-awtorità regolatorja jew l-awtorità kompetenti l-ohra mahtura għandha tiehu kont ta':
  - (i) d-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dawn il-pajjiżi terzi li jirriżultaw taħt id-dritt internazzjonali, inkluż kull ftehim konkluż ma' xi pajjiż terz jew aktar li għalih il-Komunità hija parti u li jkun indirizza l-kwistjonijiet tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija;

- (ii) id-drittijiet u l-obbligi tal-Istat Membru fir-rigward ta' dawn il-pajjiżi terzi li jirriżultaw minn ftehim konkluż ma' dawn il-pajjiżi terzi, safejn huma konformement mal-liġi Komunitarja; u
- (iii) fatti speċifiċi u ċirkostanzi oħra tal-każ u l-pajjiżi terzi konċernat.
4. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien mill-awtorità regolatorja lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward dik id-deċiżjoni.
5. L-Istati Membri għandhom jagħmlu provvedimenti sabiex l-awtorità regolatorja u/jew l-awtorità kompetenti mahtura msemmija fil-punt (b) tal-Paragrafu 3, qabel ma l-awtorità regolatorja tadotta deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni, jitolbu opinjoni mill-Kummissjoni dwar jekk:
- (a) l-entità kkonċernata tikkonformax mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; u
- (b) l-ghoti taċ-ċertifikazzjoni ma tpoġġix f'riskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità.
6. Il-Kummissjoni għandha teżamina t-talba msemmija fil-Paragrafu 5 hekk kif tirċeviha. Fi żmien xahrejn minn meta tirċievi t-talba, hija għanda tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali jew, jekk it-talba tkun saret mill-awtorità kompetenti mahtura, lil dik l-awtorità.
- Fit-thejija tal-opinjoni, il-Kummissjoni tista' titlob l-opinjoni tal-Aġenzija, l-Istat Membru konċernat, u partijiet interessati. Fil-każ li l-Kummissjoni tagħmel din it-talba, il-perijodu ta' xahrejn għandu jiġi estiż b'xahrejn.
- Fin-nuqqas ta' opinjoni mill-Kummissjoni fi żmien il-perijodu msemmi fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni għandha titqies li ma tqajjimx oġġezzjonijiet għad-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.
7. Meta tkun qed tivvaluta jekk il-kontroll minn persuna jew persuni minn pajjiżi terzi jew minn pajjiżi terzi ikunx qed ipoġġi f'riskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità, il-Kummissjoni għandha tqis:
- (a) il-fatti speċifiċi tal-każ u l-pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi konċernati; u
- (b) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dak il-pajjiżi terzi li jkunu ġejjin mid-dritt internazzjonali, inkluż xi ftehim konkluż ma' xi pajjiżi terzi jew pajjiżi terzi li għalih il-Komunità tkun Parti u li jkun indirizza l-kwistjonijiet tas-sigurtà tal-provvista.
8. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha, f'perijodu ta' xahrejn wara l-iskadenza tal-perijodu msemmi fil-Paragrafu 6, tadotta d-deċiżjoni finali tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Meta tadotta d-deċiżjoni finali tagħha l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tiegħu l-akbar kont tal-opinjoni tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ l-Istati Membri għandhom ikollhom id-dritt li jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni fejn l-ghoti ta' ċertifikazzjoni tqiegħed f'riskju s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija tal-Istati Membri jew is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija ta' Stat Membru iehor. Fejn

l-Istat Membru jkun hatar awtorità kompetenti oħra biex tivvaluta l-punt (b) tal-Paragrafu 3, huwa jista' jesigi li l-awtorità regolatorja nazzjonali tadotta d-deċiżjoni finali tagħha konformement mal-valutazzjoni ta' dik l-awtorità kompetenti. Id-deċiżjoni finali tal-awtorità regolatorja nazzjonali u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu ppubblikati flimkien. Fejn id-deċiżjoni finali tvarja mill-opinjoni tal-Kummissjoni, l-Istat Membru kkonċernat għandu jipprovdi u jippubblika, flimkien ma' dik id-deċiżjoni, ir-raġunjar għal dik id-deċiżjoni.

9. Xejn f'dan l-Artikolu ma għandu jaffettwa d-dritt tal-Istati Membri li, konformement mal-liġi Komunitarja, jeżerċitaw kontrolli legali nazzjonali biex iharsu interessi leġittimi tas-sigurtà pubblika.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jistabbilixxu id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawn il-miżuri, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 46(2).

11. Dan l-Artikolu, bl-eċċezzjoni tal-punt (a) tal-Paragrafu 3, għandu japplika wkoll għal Stati Membri li huma suġġetti għal deroga taht l-Artikolu 44.

Artikolu 12

Kompiti tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

Kull operatur ta' sistema ta' trasmissjoni għandu jkun responsabbli biex:

- (a) jiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlaħhaq ma' domandi raġonevoli għat-trasmissjoni tal-elettriku, l-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp taht kondizzjonijiet ekonomiċi sistemi ta' trasmissjoni siguri, affidabbli u effiċjenti b'kont dovut għall-ambjent;
- (b) jiżgura l-mezzi adegwati biex jissodisfa l-obbligi tas-servizz;
- (c) jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista permezz ta' kapaċità ta' trasmissjoni adegwata u affidabbiltà tas-sistema;
- (d) jamministra l-flussi ta' enerġija fuq is-sistema, b'kont mehud ta' skambji ma' sistemi interkonnessi oħra. Għal dak il-ghan, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkun responsabbli biex jiżgura sistema tal-elettriku sigura, affidabbli u effiċjenti u, f'dak il-kuntest, biex jiżgura d-disponibbiltà tas-servizzi aċċessarji, inklużi daww provduti minn reazzjoni għad-domanda, kemm-il darba din id-disponibbiltà tkun waħda indipendenti minn kwalunkwe sistema ta' trasmissjoni oħra li magħha s-sistema tiegħu tkun interkonnessa;
- (e) jipprovdi lill-operatur ta' kwalunkwe sistema oħra li magħha s-sistema tiegħu tkun interkonnessa, informazzjoni biżżejjed biex jiżgura l-operazzjoni sigura u effiċjenti, l-iżvilupp koordinat u l-interoperabbiltà tas-sistema interkonnessa;

- (f) jiżgura li ma jkunx hemm diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema jew bejn klassijiet ta' utenti tas-sistema, b'mod partikolari favur l-imprezzi relatati tiegħu;
- (g) jipprovdi lill-utenti ta' sistema bl-informazzjoni li jehtiegu għal aċċess effiċjenti għas-sistema;
- (h) jiġbor il-kirjiet ta' kongestjoni u l-hlasijiet skont il-mekkaniżmu ta' kumpens għal operatur ta' sistema ta' inter-trasmissjoni bi qbil mal-Artikolu 13 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, jagħti u jimmaniġġja aċċess għal partijiet terzi u jagħti spjegazzjonijiet raġunati meta jirrifjuta aċċess bħal dan, li għandu jiġi mmonitorjat mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali; meta jwettqu d-dmirijiet tagħhom skont dan l-Artikolu, l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiffaċilitaw primarjament l-integrazzjoni tas-suq.

Artikolu 13

Operaturi ta' sistemi indipendenti

1. Fejn is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' imprezza integrata vertikalment fit-3 ta' Settembru 2009, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-Artikolu 9(1) u jaħtru operatur ta' sistema indipendenti fuq proposta mill-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Din il-hatra għandha tkun sugġetta għall-approvazzjoni mill-Kummissjoni.

2. L-Istat Membru jista' japprova u jaħtar biss operatur ta' sistema indipendenti, meta:

- (a) l-operatur kandidat ikun wera li jikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9(1)(b), (c) u (d);
- (b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu l-finanzi u r-riżorsi tekniċi, fiżiċi u umani mehtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu taht l-Artikolu 12;
- (c) l-operatur kandidat ha l-impenn li jikkonforma ma' pjan ta' żvilupp ta' qafas ta' għaxar snin monitorjat minn awtorità regolatorja;
- (d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jkun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu konformement mal-Paragrafu 5. Għal dak il-ghan, għandu jipprovdi abbozz tal-arrangamenti kuntrattwali kollha mal-imprezza kandidata u ma' kwalunkwe entità oħra relevanti; u
- (e) l-operatur kandidat wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu skont ir-Regolament (KE) Nru 714/2009 inklużi l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fil-livell Ewropew u reġjonali.

3. L-imprezzi li jkunu ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 11 u tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu approvati u maħtura bħala operaturi tas-sistema indipendenti mill-Istati Membri. Il-proċedura ta' ċertifikazzjoni jew fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u l-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva għandha tapplika.

4. Kull operatur tas-sistema indipendenti għandu jkun responsabbli għall-ghoti u l-immaniġġjar tal-aċċess tal-partijiet terzi, inkluż il-ġbir tat-tariffi ta' aċċess, il-kirjiet ta' kongestjoni u l-pagamenti skont il-mekkaniżmu ta' kumpens għal operatur ta' sistema ta' inter-trasmissjoni bi qbil mal-Artikolu 13 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009, kif ukoll għat-thaddim, il-manteniment u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, u biex tiġi żgurata l-abbiltà fuq tul ta' żmien twil tas-sistema biex tiġi ssodisfatta t-talba raġunevoli permezz ta' ppjanar tal-investment. Fl-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jkun responsabbli għall-ippjanar (inkluża l-proċedura tal-awtorizzazzjoni), il-bini, u l-kuntrattar tal-infrastruttura l-ġdida. Għal dan il-ghan, l-operatur ta' sistema indipendenti għandu jaġixxi bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. Il-proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandhomx ikunu responsabbli għall-approvazzjoni u l-ġestjoni ta' aċċess mill-partijiet terzi, u lanqas għall-ippjanar tal-investment.

5. Meta jinħatar operatur ta' sistema indipendenti, il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu:

- (a) jipprovdi l-koperazzjoni u l-appoġġ kollha relevanti lill-operatur tas-sistema indipendenti għat-twettiq tal-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari t-tagħrif kollu relevanti;
- (b) jiffinanzja l-investimenti deċiżi mill-operatur tas-sistema indipendenti u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jaċċetta li jiġu ffinanzjati minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti. L-arrangament relevanti tal-iffinanzjar għandhom ikunu sugġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja; Qabel din l-approvazzjoni, l-Awtorità Regolatorja għandha tikkonsulta l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni flimkien ma' partijiet interessati oħra;
- (c) tipprovdi għall-kopertura tar-responsabbiltà li tikkonċerna l-assi tan-network, eskluża r-responsabbiltà marbuta mal-kompiti tal-operatur tas-sistema indipendenti; u
- (d) jipprovdi garanziji biex jiġi ffaċilitat il-finanzjament ta' kwalunkwe espansjonijiet tan-network bl-eċċezzjoni ta' dawk l-investimenti fejn, konformement mal-punt (b), jkun ta l-approvazzjoni tiegħu għal finanzjament minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti.

6. F'koperazzjoni mill-qrib mal-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali relevanti fuq il-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha relevanti sabiex tissorvelja b'mod effettiv il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu konformement mal-Paragrafu 5.

Artikolu 14

Separazzjoni tal-proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni

1. Proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni, fejn operatur ta' sistema indipendenti jkun inħatar, li jkun parti minn imprezzi integrati vertikalment, għandu jkun indipendenti, għall-anqas f'termini tal-forma ġuridika tiegħu, fl-organizzazzjoni u t-tehid tad-deċiżjonijiet tiegħu, minn attivitajiet oħrajn li ma jkunux relatati mat-trasmissjoni.

2. Sabiex tiġi aċċertata l-indipendenza tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni imsemmi fil-Paragrafu 1, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:

- (a) il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandhomx jiehdu sehem fl-istrutturi tal-kumpaniji tal-impriza integrata tal-elettriku li hija responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operat ta' kuljum tal-generazzjoni, id-distribuzzjoni u l-provvista tal-elettriku;
- (b) għandhom jittiehdu miżuri xierqa biex jiġi aċċertat li l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jitqiesu b'mod li jiżgura li huma kapaci li jaġixxu b'mod indipendenti; u
- (c) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jfassal programm ta' konformità, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda biex ikun żgurat li ma jkun hemm l-ebda kondotta diskriminatorja, u biex ikun żgurat li l-harsien ta' dan il-programm ikun issorveljat b'mod adatt. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligi speċifiċi tal-impjegati li jilhqu dawk l-għanijiet. Rapport ta' kull sena, li jindika l-miżuri li jkunu ttiehdu, għandu jinghata mill-persuna jew korp responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità lill-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

3. Il-Kummissjoni tista' tohroġ Linji gwida biex taċċerta l-konformità shiha u effettiva mal-Paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Dawn il-miżuri, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 46(2).

Artikolu 15

Dispaċċ u bilanċjar

1. Mingħajr preġudizzju għall-provvista tal-elettriku fuq il-bażi tal-obbligi kuntrattwali, inklużi dawk li jkunu ġejjin mill-ispeċifikazzjonijiet tat-tfiegħ tal-offerti, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu, fejn ikollu din il-funzjoni, jkun responsabbli mid-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni fiż-żona tiegħu u biex jiddetermina l-użu ta' interkonnetturi ma' sistemi oħra.

2. Id-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni u l-użu ta' interkonnetturi għandhom jiġu determinati fuq il-bażi ta' kriterji li għandhom jiġu approvati mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali fejn dawn huma kompetenti u li għandhom ikunu oġġettivi, pubblikati u applikati b'mod nondiskriminatorju li jiżgura l-funzjonament tajjeb tas-suq intern fil-qasam tal-elettriku. Il-kriterji għandhom jiehdu kont tal-preċedenza ekonomika tal-elettriku minn installazzjonijiet ta' generazzjoni disponibbli jew trasferimenti ta' interkonnetturi kif ukoll ir-restrizzjonijiet tekniki fuq is-sistema.

3. Stat Membru għandu jehtieg li l-operaturi tas-sistema jaġixxu bi qbil mal-Artikolu 16 tad-Direttiva 2009/28/KE meta jsir id-dispaċċ tal-installazzjonijiet li jużaw l-enerġija minn sorsi li jiġġeddu. Jista' wkoll jirrikjedi lill-operatur tas-sistema li jagħti priorità meta jiddispaċċja l-installazzjonijiet ta' generazzjoni li jipproduċu s-sħana u l-enerġija flimkien.

4. Stat Membru jista', għal raġunijiet ta' sigurtà tal-provvista, jagħti istruzzjoni li tinghata priorità għad-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni li jkunu jużaw sorsi ta' karburant ta' enerġija primarja indigena, sa livell, fi kwalunkwe sena kalendarja, ta' 15 % tal-enerġija primarja totali meħtieġa għall-produzzjoni tal-elettriku kkunsmat fl-Istat Membru kkonċernat.

5. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri jkunu għamli dispożizzjonijiet għal dan, jew l-Istati Membri għandhom jeżiġu li l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni jikkonformaw mal-istandards minimi għall-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluża l-kapaċità ta' interkonnessjoni.

6. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiksibu l-enerġija li jużaw biex ikopru t-telf fl-enerġija u jirriżervaw il-kapaċità fis-sistema tagħhom skont proċeduri trasparenti, mhux diskriminatorji u bbażati fuq is-suq, kull meta jkollhom din il-funzjoni.

7. Ir-regoli adottati mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għall-ibbilanċjar tas-sistema tal-elettriku għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi r-regoli biex l-utenti tas-sistema tan-netwerks tagħhom ihallsu għal skwilibrju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi r-regoli u t-tariffi, għall-provizjoni ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 37(6) b'mod nondiskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.

Artikolu 16

Konfidenzjalità għall-proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni u operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe obbligu legali iehor biex tiġi żvelata informazzjoni, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kull proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni għandhom iżommu l-konfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba waqt it-twettiq tan-negozju tagħhom, u għandhom jipprevjenu li informazzjoni dwar l-attivitajiet tagħhom stess li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza tiġi żvelata b'mod diskriminatorju. B'mod partikolari, huma m'għandhomx jiżvelaw informazzjoni kummerċjalment sensitiva lill-partijiet l-oħra tal-impriza, sakemm dan ma jkunx neċessarju għat-twettiq ta' tranżazzjoni kummerċjali. Sabiex tkun żgurata l-osservanza shiha tar-regoli dwar is-separazzjoni tal-informazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni ma jużax servizzi konġunti, bħal servizz legali konġunt, apparti funzjonijiet purament amministrattivi jew tal-IT.

2. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni ma għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew ta' xiri tal-elettriku minn impriži relatati, jużaw skorrettament informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba minn partijiet terzi fil-kuntest tal-ghoti jew tan-negożjar tal-aċċess għas-sistema.

3. L-informazzjoni neċessarja għal kompetizzjoni effettiva u għal thaddim effiċjenti tas-suq għandha tkun ippubblikata. Dak l-obbligu għandu jitwettaq mingħajr preġudizzju għall-preservazzjoni tal-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

KAPITOLU V

OPERATUR TA' TRASMISSJONI INDIPENDENTI

Artikolu 17

L-assi, it-tagħmir, l-istaff u l-identità

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu mghammra bir-riżorsi umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji kollha biex jaqdu l-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva u jwettqu l-attività ta' trasmissjoni tal-elettriku, partikolarment:

- (a) assi li huma meħtieġa għall-attività ta' trasmissjoni tal-elettriku, inkluża s-sistema ta' trasmissjoni, għandhom ikunu l-proprjetà ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (b) persunal, meħtieġ għall-attività ta' trasmissjoni tal-elettriku, inkluż il-prestazzjoni tal-kompiti korporattivi, għandu jiġi impjegat mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (c) il-leasing ta' persunal u l-ghoti ta' servizzi, lil u minn kwalunkwe parti oħra tal-impriża integrata vertikalment għandha tiġi pprojbata. Madankollu dan ma għandux jipprevjeni l-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni milli jagħti servizzi lill-impriża integrata vertikalment sakemm:
  - (i) il-provvista ta' dawn is-servizzi ma tiddiskriminax bejn l-utenti tas-sistema, tkun disponibbli lil utenti kollha tas-sistema fuq l-istess termini u kondizzjonijiet u ma tirrestringix, tghawweg jew tipprevjeni kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-provvista; u
  - (ii) it-termini u l-kondizzjonijiet tal-provvista ta' dawn is-servizzi huma approvati mill-awtorità regolatorja;
- (d) mingħajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taht l-Artikolu 20, riżorsi finanzjarji xierqa għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti għandhom ikunu disponibbli għall-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fiż-żmien dovut mill-impriża integrata vertikalment wara talba adatta mill-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. L-attività tat-trasmissjoni tal-elettriku għandha għall-anqas tinkludi l-kompiti li ġejjin flimkien ma' dawk elenkati fl-Artikolu 12:

- (a) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kuntatti lil partijiet terzi u l-awtoritajiet regolatorji;
- (b) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fin-Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trasmissjoni (European Network of Transmission System Operators) tal-Elettriku, ("ENTSO tal-Elettriku");
- (c) l-ghoti u l-ġestjoni ta' aċċess ta' parti terza fuq bażi non-diskriminatorja bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti tas-sistema;
- (d) il-ġbir tal-ispejjeż kollha relatati mas-sistema ta' trasmissjoni inkluż l-ispejjeż ta' aċċess, l-ispejjeż ta' kumpens għal servizzi ancillari bħax-xiri ta' servizzi (l-ispejjeż ta' bilanċ, enerġija għal telf);
- (e) l-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp ta' sistema ta' trasmissjoni sigura, effiċjenti u ekonomika;
- (f) ippjanar ta' investiment li jiżgura l-abilità fuq perjodu ta' żmien fit-tul biex jilhaq domanda raġonevoli u jiggarrantixxi s-sigurtà tal-provvista;
- (g) l-istabbiliment ta' impriži kongunti xierqa, inkluż ma' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, skambji ta' enerġija, u l-atturi l-oħra rilevanti bil-għan tal-iżvilupp tal-holqien tas-swieq reġjonali jew jiġi ffacilitat il-proċess ta' liberalizzazzjoni; u
- (h) is-servizzi korporattivi kollha, inklużi s-servizzi legali, il-kontabilità u s-servizzi tal-IT.

3. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom ikunu organizzati f'forma legali kif imsemmija fl-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE ⁽¹⁾.

4. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandux, fl-identità, il-komunikazzjonijiet u l-użu tal-marka (branding) u l-lokazzjoni korporattiva tiegħu, johloq konfużjoni fir-rigward tal-identità tal-impriża vertikalment integrata jew kwalunkwe parti tagħha.

5. L-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni ma għandux jikkondividi sistemi jew tagħmir tal-IT, bini fiżiku u sistemi ta' aċċess tas-sigurtà ma' kwalunkwe parti tal-impriża integrata vertikalment u lanqas juża l-istess konsulenti jew kontratturi esterni għal sistemi jew tagħmir tal-IT, u sistemi ta' aċċess tas-sigurtà.

6. Il-kontabilità tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu vverifikati minn awditur li ma huwiex dak li jivverifika l-impriża integrata vertikalment jew xi parti minnha.

⁽¹⁾ L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE tad-9 ta' Marzu 1968 dwar il-koordinament ta' salvagwardji li, għall-finijiet tal-protezzjoni tal-interessi tal-membri u ta' oħrajn, huma meħtieġa mill-Istati Membri mingħand kumpaniji fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 58 tat-Trattat, bil-għan li dawn is-salvagwardji isiru ekwivalenti mal-Komunità kollha (GU L 65, 14.3.1968, p. 8).

Artikolu 18

Indipendenza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Minghajr preġudizzju għad-deċiżjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taht l-Artikolu 20, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu:
  - (a) drittijiet deċiżjonali effettivi, li jkunu indipendenti mill-impriża tal-elettriku integrata, fir-rigward tal-assi meħtieġa biex ihaddem, iżomm jew jiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni; u
  - (b) is-setgħa li jsib fondi fis-suq kapitali b'mod partikolari billi jissellef u permezz ta' zieda kapitali.
2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu, f'kull waqt, jaġixxi sabiex jiżgura li għandu r-riżorsi li jeħtieġ biex iwettaq ix-xogħol ta' trasmissjoni b'mod tajjeb u effiċjenti u jiżviluppa u jżomm is-sistema ta' trasmissjoni effiċjenti, sigura u ekonomika.
3. Is-sussidjarji tal-impriża integrata vertikalment li twettaq funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista ma għandu jkollhom ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandu jkollu l-ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma ta' xi sussidjarja tal-impriża integrata vertikalment li twettaq funzjonijiet ta' generazzjoni jew provvista, u lanqas jirċievi dividendi jew xi benefiċċju finanzjarju iehor min dik is-sussidjarja.
4. L-istruttura ġenerali tal-ġestjoni u l-istatuti korporattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. L-impriża integrata vertikalment ma għandiex tiddetermina direttament jew indirettament il-kondotta kompetittiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, jew fir-rigward tal-attivitajiet meħtieġa għat-thejjija tal-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taht l-Artikolu 22.
5. Fit-twettiq tal-hidmiet tagħhom fl-Artikolu 12 u l-Artikolu 17(2) ta' din id-Direttiva, u fil-konformità mal-Artikoli 14, 15 u 16 tar-Regolament (KE) Nru. 714/2009, l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni m'għandhomx jiddiskriminaw kontra persuni differenti jew entitajiet u m'għandhomx jirringu, jgħawgu jew iċahhdu l-kompetizzjoni fil-ġenerazzjoni jew fil-forniment.
6. Kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluż is-self mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lill-impriża integrata vertikalment, għandha tkun konformi mal-kondizzjonijiet tas-suq. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jżomm rekords iddettalġati ta' dawn ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji u jagħmilhom disponibbli lill-awtorità regolatorja hekk kif issirli t-talba.
7. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jippreżenta għall-apporvazzjoni mill-awtorità regolatorja l-ftehimiet kollha kummerċjali u finanzjarji mal-impriża integrata vertikalment.

8. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jinforma lill-awtorità regolatorja bir-riżorsi finanzjarji, imsemmija fl-Artikolu 17(1)(d), disponibbli għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti.

9. L-impriża integrata vertikalment għandha tastjeni minn kull azzjoni li timpedixxi jew tippregudika l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu f'dan il-Kapitolu u ma għandiex tesigi li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jitlob il-permess minn impiża integrata vertikalment fit-twettiq ta' dawk l-obbligi.

10. Impriża li tkun ġiet ċertifikata mill-awtorità regolatorja bħala konformi mar-rekwiżiti ta' dan il-Kapitolu għandha tkun approvata u nnominata bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istat Membru kkonċernat. Il-proċedura ta' ċertifikazzjoni jew fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u l-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 714/2009 jew fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva għandha tapplika.

Artikolu 19

Indipendenza tal-persunal u ġestjoni tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Id-deċiżjonijiet fir-rigward hatriet u tiġdid, kondizzjonijiet ta' xogħol inkluża r-remunerazzjoni u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jittiehdu mill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mahtur taht l-Artikolu 20.
2. L-identità u l-kondizzjonijiet li jirregolaw it-terminu, it-tul ta' żmien u t-terminazzjoni L-identità u l-kondizzjonijiet li jiggvernaw il-mandat, id-dewmien u t-tmien tal-persuni nnominati mill-Korp Superviżorju għal hatra jew tiġdid bħala persuni responsabbli mill-ġestjoni eżekuttiva u/jew bħala membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u r-raġunijiet għal kwalunkwe deċiżjoni proposta li ttejjem tali mandat, għandhom jiġu notifikati lill-awtorità regolatorja. Dawk il-kondizzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmijin fil-Paragrafu 1 għandhom isiru obligatorji biss jekk, f'perjodu ta' tliet ġimgħat min-notifika, l-awtorità regolatorja ma tkun ressqet ebda oġġezzjoni.

L-awtorità regolatorja tista' toġġezzjona għad-deċiżjonijiet msemmija fil-Paragrafu 1:

- (a) jekk jitqajmu dubji dwar l-indipendenza professjonali ta' persuna nnominata responsabbli mill-ġestjoni u/jew membru tal-korpi amministrattivi; jew
  - (b) fil-każ ta' terminazzjoni prematura ta' kariga, jekk jeżistu dubji rigward il-ġustifikazzjoni ta' tali terminazzjoni prematura.
3. L-ebda pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew ta' negozju, direttament jew indirettament, mal-impriża integrata vertikalment jew ma' kwalunkwe parti minnha jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha għajr l-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni, m'għandha tiġi eżerċitata għal perjodu ta' tliet snin qabel il-hatra tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew tal-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li huma soġġetti għal dan il-paragrafu.

4. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju, direttament jew indirettament, ma' kwalunkwe parti oħra tal-impriza integrata vertikament jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

5. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi interess fi jew jirċievu xi benefiċċju finanzjarju, direttament jew indirettament, minn xi parti tal-impriza integrata vertikament li mhuwiex l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Il-hlas tagħhom mghandux jiddipendi mill-attivitajiet jew mir-rizultati tal-impriza integrata vertikament jekk mhux dawk tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

6. Għandhom ikunu garantiti d-drittijiet effettivi ta' appell lill-awtorità regolatorja għal kwalunkwe lment mill-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni kontra terminazzjonijiet prematuri tal-kariga tagħhom.

7. Wara t-terminazzjoni tal-kariga fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tiegħu u/jew membri tal-korpi amministrattivi tiegħu ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju ma' xi parti tal-impriza integrata vertikament jew xi parti minnha jekk mhux l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha għal perjodu ta' mhux anqas minn erba' snin.

8. Il-paragrafu 3 għandu japplika għall-maġġoranza tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi ta' operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li mhumiex sugġetti għall-paragrafu 3 ma għandhomx ikunu eżerċitaw l-ebda ġestjoni jew attività relevanti oħra fl-impriza integrata vertikament għal perjodu ta' mill-anqas sitt xhur qabel il-hatra tagħhom.

L-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u l-paragrafi 4 sa 7 għandhom ikunu applikabbli għall-persuni kollha li jappartjenu għall-ġestjoni eżekuttiva u għal dawk li jirrupurtaw lillhom direttament dwar kwistjonijiet relatati mal-operazzjoni, iż-żamma jew l-iżvilupp tan-network.

Artikolu 20

Entità ta' Supervizzjoni

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu Korp ta' Sorveljanza li jkun inkarigat mit-tehid ta' deċizzjonijiet li jista' jkollhom impatt sinifikattiv fuq il-valur tal-assi tal-azzjonisti fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, partikolarment deċizzjonijiet rigward l-approvazzjoni tal-pjanijiet finanzjarji annwali u fuq perjodu itwal, il-livell ta' djun tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ammont ta' dividendi mqasma lill-azzjonisti. Id-deċizzjonijiet li jaqgħu fil-mandat tal-Korp ta' Sorveljanza għandhom jeskludu dawk li huma relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, u ma' aktivitajiet mehtieġa għat-thejjija tal-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taht l-Artikolu 22.

2. Il-Korp ta' Sorveljanza għandu jkun magħmul minn membri li jirrappreżentaw l-impriza integrata vertikament, membri li jirrappreżentaw l-azzjonisti li huma parti terza u, fejn il-leġiżlazzjoni relevanti ta' Stat Membru tipprevedi hekk, membri li jirrappreżentaw partijiet oħra interessati bhal impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(2) u l-Artikolu 19(3) sa (7) għandhom japplikaw għall-anqas għal nofs il-membri tal-Korp ta' Sorveljanza barra wiehed.

Il-punt (b) tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(2) għandu japplika għall-membri kollha tal-Korp ta' Sorveljanza.

Artikolu 21

Programm ta' konformità u Uffiċjal ta' Konformità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jistabbilixxu programm ta' konformità li jistabbilixxi l-miżuri meħudin biex jiġi żgurat li kull aġir diskriminatorju jiġi eskluż, u jaċċerta li l-konformità ma' dan il-programm hija sorveljata b'mod adatt. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligi speċifiċi tal-impjegati li jilhqu dawk l-għanijiet. Huwa għandu jkun soġġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tar-regolatur nazzjonali, il-konformità mal-programm għandha tiġi sorveljata mill-uffiċjal għall-konformità fuq bażi indipendenti.

2. L-uffiċjal għall-konformità għandu jinhatar mill-Korp ta' Sorveljanza, bil-kundizzjoni li dan jiġi approvat mill-awtorità regolatorja. L-awtorità regolatorja tista' tirrifjuta li tapprova l-hatra tal-uffiċjal għall-konformità biss għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapaċità professjonali. L-uffiċjal għall-konformità jista' jkun persuna fizika jew ġuridika. L-Artikolu 19(2) sa (8) għandhom japplikaw għall-uffiċjal għall-konformità.

3. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkun inkarigat milli:

- (a) jissorvelja l-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità;
- (b) ifassal rapport annwali, li juri l-miżuri meħuda għall-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità u jipprezentah lill-awtorità regolatorja;
- (c) jirrapporta lill-Korp ta' Sorveljanza u johroġ rakkomandazzjonijiet dwar il-programm ta' konformità u l-implimentazzjoni tiegħu;
- (d) jinnotifika lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ksur sostanzjali fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità; u
- (e) jirrapporta lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

4. L-uffiċjal għall-konformità għandu jippreżenta d-deċiżjonijiet proposti dwar il-pjan ta' investiment jew dwar investimenti individwali fin-network lill-awtorità regolatorja. Dan għandu jsehh l-aktar tard meta t-tmexxija u/jew il-korp amministrattiv kompetenti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jipprezentahom lill-Korp ta' Sorveljanza.

5. Fejn l-impriża integrata vertikalmnt, fl-assemblea ġenerali jew permezz tal-vot tal-membri tal-Korp ta' Sorveljanza li hija tkun hatret, tkun evitat l-adozzjoni ta' deċiżjoni bl-effett li ma jithallewx isiru jew jiġu ttardjati investimenti, li taht il-pjan ta' żvilupp tan-network ta' għaxar snin kellha tiġi implimentata fit-tliet snin ta' wara, l-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta dan lill-awtorità regolatorja, li mbagħad għandha taġixxi skont l-Artikolu 22.

6. Il-kondizzjonijiet li jiggvernaw il-mandat jew il-kondizzjonijiet ta' impjeg tal-uffiċjal għall-konformità, inkluż it-tul tal-mandat tiegħu, għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Dawk il-kondizzjonijiet għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-uffiċjal għall-konformità, inkluż permezz tal-provvista tar-riżorsi kollha meħtieġa għat-tweġiq ta' dmirijietu. Matul il-mandat tiegħu, l-uffiċjal għall-konformità ma jista' jkollu l-ebda pożizzjoni professjonali oħra, responsabbiltà jew interess, b'mod dirett jew indirett fi jew ma' kwalunkwe parti tal-impriża integrata vertikalmnt jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

7. L-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-awtorità regolatorja u għandu jkollu d-dritt li jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

8. L-uffiċjal għall-konformità jista' jattendi l-laqgħat kollha tat-tmexxija jew tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u dawk tal-Korp ta' Sorveljanza u l-assemblea ġenerali. L-uffiċjal għall-konformità għandu jattendi l-laqgħat kollha li jindirizzaw il-materji li ġejjin:

- (a) il-kundizzjonijiet fil-każ tal-aċċess għan-'network', kif definit fir-Regolament (KE) Nru 714/2009, partikolarment fir-rigward tat-tariffi, is-servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni, it-trasparenza, l-ibbilanċjar u s-swieq sekondarji;
- (b) proġetti mibdija sabiex tithaddem, tiġi mantenuta u żviluppata s-sistema ta' trasmissjoni, inkluż investimenti għall-interkonnessjoni u l-konnessjoni;
- (c) xiri jew bejgħ tal-enerġija meħtieġa biex tithaddem is-sistema ta' trasmissjoni.

9. L-uffiċjal għall-konformità għandu jissorvelja l-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 16.

10. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għad-data kollha relevanti u għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u għall-informazzjoni kollha meħtieġa biex jaqdi l-kompiti tiegħu.

11. Wara l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità regolatorja, il-Korp ta' Sorveljanza jista' jneħhi mill-kariga lill-uffiċjal għall-konformità. Huwa għandu jkeċċi l-uffiċjal għall-konformità għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew ta' kapaċità professjonali, meta jiġi mitlub li jagħmel dan mill-awtorità regolatorja.

12. L-uffiċjal tal-konformità għandu jkollu aċċess għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mingħajr avvizz minn qabel.

Artikolu 22

Żvilupp tan-network u setgħat li jittiehdu deċiżjonijiet dwar investimenti

1. Kull sena, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jipprezentaw lill-awtorità regolatorja pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ibbażat fuq il-provvista u d-domanda eżistenti u previsti wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati kollha relevanti. Dak il-pjan tal-iżvilupp tan-network għandu jinkludi miżuri effiċjenti sabiex tkun garantita l-adegwatezza tas-sistema u s-sigurtà tal-forniment.

2. Il-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network għandu, b'mod partikolari:

- (a) jindika lill-partecipanti fis-suq l-infrastrutturi ewlenin ta' trasmissjoni li jeħtieġ li jinbnew jew jiġu mmodernizzati matul l-għaxar snin li ġejjin;
- (b) jkun fih l-investimenti kollha diġà deċiżi u jidentifika investimenti godda li jridu jiġu eżegwiti fit-tliet snin li ġejjin; u
- (c) jipprovdi skeda ta' żmien għall-proġetti kollha ta' investiment.

3. Waqt l-elaborazzjoni tal-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jagħmel suppożizzjonijiet raġjonevoli dwar l-evoluzzjoni tal-generazzjoni, il-provvista, il-konsum u l-iskambji ma' pajjiżi oħrajn, b'kont meħud tal-pjani ta' investiment għan-netwerks reġjonali u fil-Komunità kollha.

4. L-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-utenti kollha effettivi u potenzjali tas-sistema dwar il-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network b'mod miftuħ u trasparenti. Persuni jew impriżi li jsostnu li huma utenti potenzjali tas-sistema jistgħu jintalbu jissostanzjaw tali pretensjonijiet. L-awtorità regolatorja għandha tippubblika r-riżultat tal-proċess ta' konsultazzjoni, partikolarment il-htigijiet possibbli għal investimenti.

5. L-awtorità regolatorja għandha teżamina jekk il-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp ta' netwerk ikoprix il-bżonnijiet kollha ta' investiment identifikati matul il-proċess ta' konsultazzjoni, u jekk hux konsistenti mal-pjan tal-iżvilupp tan-network ta' għaxar snin għall-Komunità kollha (Pjan tal-iżvilupp tan-network għall-Komunità kollha) kif stipulat fl-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009. Jekk ikun hemm xi dubju dwar il-konformità mal-pjan ta' għaxar snin tal-iżvilupp tan-network għall-Komunità kollha, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta lill-Aġenzija. L-awtorità regolatorja tista' titlob lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex jemenda l-pjan tal-iżvilupp tan-network ta' għaxar snin tiegħu.

6. L-awtorità regolatorja għandha tissorvelja u tevalwa l-implimentazzjoni tal-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network.

7. F'ċirkustanzi fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jekk mhux għal raġunijiet imperattivi mhux fil-kontroll tiegħu, ma jeżegwixxi investiment, li, konformement mal-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, kellu jiġi eżegwit fis-snin ta' wara, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja għandha l-obbligu li tiegħu għall-anqas waħda mill-miżuri li ġejjin biex tiżgura li l-investiment in kwistjoni jsehh jekk dan l-investiment għadu relevanti abbażi mal-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network li huwa l-aktar reċenti:

- tesigi mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li jeżegwixxi l-investimenti in kwistjoni;
- torganizza proċedura għal sejha ta' offeriti miftuħa għal kull investitur għall-investiment in kwistjoni; jew
- tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaċċetta zieda fil-kapital biex jiffinanzja l-investimenti mehtieġa u jippermetti l-investituri indipendenti jippartecipaw fil-kapital.

Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht il-punt (b) tal-ewwel subparagrafu, hija tista' tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex dan jaqbel ma' element wiehed jew iżjed minn dawn li ġejjin:

- il-finanzjament minn xi parti terza;
- il-kostruzzjoni minn xi parti terza;
- il-bini minnu stess tal-assi kkonċernati;
- l-operazzjoni minnu istess tal-assi kkonċernat.

L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovdi lill-investituri bl-informazzjoni kollha mehtieġa biex iwettqu l-investiment, għandu jikkollega l-assi l-ġodda man-network ta' trasmissjoni u għandu ġeneralment jagħmel l-aħjar li jista' biex jif-facilita l-implimentazzjoni tal-proġett ta' investiment.

L-arranġamenti finanzjarji relevanti għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

8. Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht l-ewwel subparagrafu tal-Paragrafu 7, ir-regolamenti relevanti dwar it-tariffi għandhom ikopru l-ispejjeż tal-investimenti in kwistjoni.

Artikolu 23

Setgħat ta' tehid ta' deċiżjonijiet rigward il-konnessjoni ta' impjanti ġodda mas-sistema ta' trasmissjoni

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jistabbilixxi u jippubblika proċeduri trasparenti u effiċjenti għall-konnessjoni non-diskriminatorja ta' impjanti ġodda tal-enerġija mas-sistema ta' trasmissjoni. Dawk il-proċeduri għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.

2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandux ikun intitolat li jirrifjuta l-konnessjoni ta' impjant ġdid tal-enerġija għal raġunijiet ta' limitazzjonijiet possibbli futuri fil-kapaċitajiet tan-network disponibbli, bħal kongestjoni f'partijiet 'il bogħod tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovdi l-informazzjoni mehtieġa.

3. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma għandux ikun intitolat li jirrifjuta punt ġdid għal raġunijiet ta' iktar spejjeż marbuta maż-żieda necessarja ta' kapaċita' tal-elementi tas-sistema fil-qrib tal-punt tal-konnessjoni

KAPITOLU VI

L-OPERAZZJONI TAS-SISTEMA TA' DISTRIBUZZJONI

Artikolu 24

Il-hatra tal-operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni

L-Istati Membri għandhom jaħtru jew għandhom jesigu minn impriži li jkunu proprjetarji jew responsabbli ta' sistemi ta' distribuzzjoni li jaħtru, għal perjodu ta' żmien li għandu jiġi determinat mill-Istati Membri wara li dawn ikunu kkunsidraw l-effiċjenza u l-bilanċ ekonomiku, operatur wiehed jew aktar tas-sistema ta' distribuzzjoni. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni jaġixxu konformement mal-Artikoli 25, 26 u 27.

Artikolu 25

Il-kompiti ta' operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni

1. L-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun responsabbli li jiżgura l-kapaċità fuq perjodu ta' żmien twil tas-sistema biex tlahhaq ma' domanda raġjonevoli għad-distribuzzjoni tal-elettriku, għall-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp f'kundizzjonijiet ekonomiċi ta' sistema ta' distribuzzjoni tal-elettriku li tkun tajba, ta' min jafdaha u effiċjenti, partikolarment fejn għandu x'jaqşam l-ambjent u l-effiċjenza enerġetika.

2. Fi kwalunkwe każ, huwa ma għandux jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew bejn klassijiet ta' utenti tas-sistema, partikolarment favur l-impriži relatati tiegħu.

3. L-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni li dawn ikunu jehtieġu għall-aċċess effiċjenti għal, inkluż l-użu, tas-sistema.

4. Stat Membru jista' jesigi li l-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni, fid-dispaċċ ta' installazzjonijiet ta' generazzjoni, jagħti prijorità lil installazzjonijiet ta' generazzjoni li jużaw sorsi ta' enerġija rinnovabbli jew skart jew li jkunu jipproduċu shana u enerġija mhallta flimkien.

5. Kull operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni għandu jkseb l-enerġija li juża biex ikoprit-telf fl-enerġija u biex jirriżerva il-kapaċità fis-sistema tiegħu skont proċeduri trasparenti, mhux diskriminatorji u bbażati fuq is-suq, kull meta dan ikollu din il-funzjoni. Dak ir-rekwiżit għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-użu tal-elettriku miksub taht kuntratti konklużi qabel l-1 ta' Jannar 2002.

6. Fejn l-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni jkun responsabbli biex jibbilanċja sistema ta' distribuzzjoni tal-elettriku, ir-regoli li dan jadotta għal dak il-għan għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi imposti lill-utenti tan-netwerks għall-iskwilibrju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi r-regoli u t-tariffi, għall-forniment ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom jiġu stabbiliti konformement mal-Artikolu 37(6) b'mod non-diskriminatorju u li jirrifletti l-prezz u għandhom jiġu ppubblikati.

7. Fl-ippjanar tal-iżvilupp tan-netwerks tad-distribuzzjoni, l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jikkunsidra miżuri fir-rigward tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/ta' ġestjoni tad-domanda u/jew ġenerazzjoni distribwita li jistgħu jissostitwixxu r-rekwiżit li l-kapaċità tal-elettriku tiġi aġġornata jew sostitwita.

Artikolu 26

Is-separazzjoni tal-operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni

1. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni ikun parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mill-anqas f'termini tal-forma legali tiegħu, l-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Dawn ir-regoli ma għandhomx johlqu obbligju ta' separazzjoni tal-proprietà tal-assi tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni mill-impriża integrata vertikament.

2. Addizzjonalment għar-rekwiżiti tal-Paragrafu 1, fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni f'termini tal-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċiżjonijiet tiegħu. Sabiex jintlaħaq dan, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:

- (a) daww il-persuni responsabbli mill-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni ma jistgħux jiehdu sehem fi strutturi tal-kumpanija tal-impriża tal-elettriku integrata responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operazzjonita' kuljum tal-ġenerazzjoni, it-trasmissjoni u l-provvista tal-elettriku;
- (b) għandhom jittiehdu miżuri adatti biex ikun żgurat li jittiehed kont, b'mod li jkun żgurat li huma kapaċi jaġixxu indipendentement, tal-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni;
- (c) l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, li jkunu indipendenti mill-impriża tal-elettriku integrata, fir-rigward tal-assi meħtieġa biex iħaddem, iżomm jew jiżviluppa n-network. Sabiex jittwettqu daww il-kompiti, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi meħtieġa, inklużi daww umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji. Dan ma għandux jipprevjeni l-eżistenza ta' mekkaniżmi ta' koordinazzjoni adatti biex jiġi żgurat li d-drittijiet

ta' superviżjoni ekonomika u amministrattiva tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qliegh mill-assi, regolati indirettament taht l-Artikolu 37(6), f'sussidjara jiġu protetti. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija ewlenija tapprova l-pjan finanzjarju annwali, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan ma għandux jippermetti l-kumpanija ewlenija biex tagħti istruzzjonijiet dwar l-operazzjoni ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali dwar il-bini jew l-immodernizzar tal-linji ta' distribuzzjoni, li ma jkunux jaqbuż t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti; u

- (d) l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jstabbilixxi programm ta' konformità, li jstabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi żgurat li tkun eskluża mgħiba diskriminatorja, u jiżgura li l-osservanza tiegħu tkun adegwatament sorveljata. Il-programm ta' konformità għandu jstabbilixxi l-obbligi speċifiċi tal-impjegati li jilhqun dawn l-għanijiet. Rapport annwali, li jstabbilixxi l-miżuri meħuda, għandu jiġi pprezentat mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità, l-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 35(1) u għandu jiġi ppubblikat. L-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkun kompletament indipendenti u għandu jkollu aċċess għall-informazzjoni kollha neċessarja dwar l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u dwar kwalunkwe impriża affiljata sabiex iwettaq il-kompitu tiegħu.

3. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiffirma parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-attivitajiet tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiġu ssorveljati minn awtoritajiet regolatorji jew minn korpi oħra kompetenti, sabiex ma jkunx jista' japprofitta ruħu mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixekkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni integrati vertikament ma għandhomx, fil-komunikazzjonijiet u l-l-użu tal-marka (branding) tagħhom, johlqu konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-fergħa tal-forniment tal-impriża vertikament integrata.

4. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafi 1, 2 u 3 għal impriži tal-elettriku integrati li jkunu jservu anqas minn 100 000 klient konness, jew li jkunu jservu sistemi iżolati żgħar.

Artikolu 27

Obbligu ta' kunfidenzjalità tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni

Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe obligju legali iehor biex tiġi żvelata informazzjoni, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jzomm il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba waqt it-tweġiq tan-negożju tiegħu, u għandu jipprevjeni li informazzjoni dwar l-attivitajiet tiegħu stess li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza tiġi żvelata b'mod diskriminatorju.

Artikolu 28

Sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa

1. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti oħra jikklassifikaw sistema li tqassam l-elettriku fi hdan sit ġeografikament imwarrab, li jkun industrijali, kummerċjali jew maqsum, u mingħajr preġudizzju għall-Paragrafu 4, ma jipprovdux kljenti fi djar bhala sistema ta' distribuzzjoni magħluqa jekk:

(a) għal raġunijiet tekniċi speċifiċi, l-operazzjonijiet jew il-proċess ta' produzzjoni tal-utenti ta' dik is-sistema jkunu integrati; jew

(b) dik is-sistema tqassam l-elettriku l-ewwelnett lill-proprjetarju jew lill-operatur tas-sistema jew lill-imprizi relatati tagħhom.

2. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu li awtoritajiet regolatorji nazzjonali jeżentaw lill-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni magħluqa minn:

(a) l-obbligi tal-Artikolu 25(5) li jakkwista l-enerġija li huwa juża biex ikopri t-telf tal-enerġija u l-kapaċità ta' riżerva fis-sistema tiegħu skont proċeduri trasparenti, mhux diskriminatorji u bbażati fuq is-suq;

(b) l-obbligu fl-Artikolu 32(1) li tariffi jew metodoloġiji li fuqhom huwa bbażat il-kalkolu tagħhom jiġu approvati qabel id-dhul fis-sehh skont l-Artikolu 37.

3. Meta ssir eżenzjoni hekk kif imsemmi fit-tieni paragrafu, it-tariffi applikabbli, jew il-metodoloġiji li fuqhom huwa bbażat il-kalkolu tagħhom, għandhom jiġu riveduti u approvati skont l-Artikolu 37 meta ssir talba għal dan minn utent tas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa.

4. L-użu inċidentalment minn numru żgħir ta' djar b'assoċjazzjonijiet ta' impjeg jew simili mal-proprjetarju tas-sistema ta' distribuzzjoni u li jinsabu fiz-zona servita mis-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa m'għandux jipprekludi eżenzjoni skont il-paragrafu 2 l-għoti ta' dawn l-eżenzjonijiet.

Artikolu 29

Operatur kombinat

L-Artikolu 26(1) ma għandux jipprevjeni l-operazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni kombinati sakemm dan l-operatur jikkonforma mal-Artikoli 9 (1), jew 13 u 14, jew mal-Kapitolu V jew jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 44(2).

KAPITOLU VII

SEPARAZZJONI U TRASPARENZA TAL-KONTIJET

Artikolu 30

Dritt ta' aċċess għall-kontijiet

1. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li dawn jahtru, inklużi l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 35, għandhom, sa fejn meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet

tagħhom, ikollhom id-dritt ta' aċċess għall-kontijiet tal-imprizi tal-elettriku kif stabbilit fl-Artikolu 31.

2. L-Istati Membri u kwalunkwe awtorità kompetenti mahtura, inklużi l-awtoritajiet regolatorji għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu għall-iżvelar ta' din l-informazzjoni fejn dan huwa meħtieġ sabiex l-awtoritajiet kompetenti jwettqu l-funzjonijiet tagħhom.

Artikolu 31

Separazzjoni tal-kontijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li l-kontijiet tal-imprizi tal-elettriku jinżammu konformement mal-paragrafi 2 u 3.

2. L-imprizi tal-elettriku, irrispettivament mis-sistema ta' proprjetà jew forma legali tagħhom, għandhom ifasslu, jissottomettu għall-verifika u jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom skont ir-regoli tal-liġi nazzjonali dwar il-kontijiet annwali ta' kumpaniji b'respondabbiltà limitata adottata skont ir-Raba' Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE tal-25 ta' Lulju 1978 ibbażata fuq l-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet annwali ta' ċerti tipi ta' kumpaniji (1).

Imprizi li ma jkunux obligati legalment biex jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom għandhom iżommu kopja ta' dawn għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fil-kwartieri generali tagħhom.

3. L-imprizi tal-elettriku għandhom, fis-sistema interna tagħhom ta' kif jinżammu l-kontijiet, iżommu kontijiet separati għal kull waħda mill-attivitajiet ta' trasmissjoni u distribuzzjoni li huma jwettqu daqs li kieku kellhom jagħmlu hekk jekk l-attivitajiet in kwistjoni kellhom jitwettqu minn imprizi separati, bil-hsieb li jkunu evitati d-diskriminazzjoni, l-inter-sussidjarjetà u d-distorsjoni tal-kompetizzjoni. Dawn għandhom iżommu wkoll il-kontijiet, li jistgħu jkunu konsolidati, għal attivitajiet oħra tal-elettriku li ma jkunux marbuta mat-trasmissjoni jew id-distribuzzjoni. Sa l-1 ta' Lulju 2007, dawn għandhom iżommu kontijiet separati dwar attivitajiet ta' provvista għall-klijenti eliġibbli u dwar attivitajiet ta' provvista għall-klijenti li ma jkunux eliġibbli. Il-qligħ mill-proprjetà tas-sistema ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni għandu jkun speċifikat fil-kontijiet. Fejn ikun xieraq, dawn għandhom iżommu kontijiet konsolidati għal attivitajiet oħra li ma jkunux tal-elettriku. Il-kontijiet interni għandhom jinkludi balance sheet u kont ta' qligħ u telf għal kull attività.

4. Il-verifika msemmija fil-Paragrafu 2 għandha, b'mod partikolari, tivverifika li l-obbligu biex ikunu evitati d-diskriminazzjoni u l-inter-sussidjarjetà msemmija fil-Paragrafu 3, ikun rispettata.

(*) It-titolu tad-Direttiva 78/660/KEE ġie aġġustat biex jittiehed kont tar-rinumerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea taht l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

(1) ĠU L 222, 14.8.1978, p. 11.

KAPITOLU VIII

ORGANIZZAZZJONI TA' AĊĊESS GĦAS-SISTEMA

Artikolu 32

Aċċess minn parti terza

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistema ta' aċċess għal terzi parti għas-sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni bbażat fuq tariffi ppubblikati, applikabbli għall-klijenti eliġibbli kollha u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li daww it-tariffi, jew il-metodoloġiji li jkunu sottostanti l-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom konformement mal-Artikolu 37 u li daww it-tariffi, u l-metodoloġiji — fejn il-metodoloġiji jkunu approvati — jiġu ppubblikati qabel id-dhul fis-seħh tagħhom.

2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew ta' distribuzzjoni jista' jirrifjuta l-aċċess fil-każ li ma jkollux il-kapaċità neċessarja. Għal rifjut bhal dan għandhom jingħataw raġunijiet sostanzjali, partikolarment meta jitqies l-Artikolu 3, u bbażati fuq kriterji oġġettivi u ġustifikabbli teknikament u ekonomikament. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri jkunu għamli dispożizzjonijiet għal dan, jew l-Istati Membri għandhom jiżguraw li daww il-kriterji jkunu konsistentement applikati u li l-utent tas-sistema li jkun ġie rifjutat l-aċċess tiegħu jkun jista' jagħmel użu minn proċedura ta' soluzzjoni ta' disputa. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ukoll jiżguraw, fejn ikun il-każ u meta jseħh rifjut ta' aċċess, li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew ta' distribuzzjoni jipprovdi l-informazzjoni rilevanti dwar miżuri li jkunu meħtieġa għall-infurzar tan-network. Il-parti li tagħmel talba għal tali informazzjoni jista' jkollha thallas miżata raġonevoli li tkun tirrifletti n-nefqa biex tkun provduta tali informazzjoni.

Artikolu 33

Ftuħ tas-suq u reċiproċità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti eliġibbli jinkludu:

(a) sal-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti eliġibbli kif speċifikat fl-Artikolu 19(1) sa (3) tad-Direttiva 96/92/KE. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw sal-31 ta' Jannar kull sena il-kriterji għad-definizzjoni ta' daww il-klijenti eliġibbli;

(b) mill-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti mhux domestiċi kollha;

(c) mill-1 ta' Lulju 2007, lill-klijenti kollha.

2. Biex ma jkunx hemm skwilibriju fil-ftuħ tas-swieq tal-elettriku:

(a) il-kuntratti għall-provvista tal-elettriku ma' klijent eliġibbli fis-sistema ta' Stat Membru ieħor ma għandhomx ikunu pprojbiti jekk il-klijent ikun ikkunsidrat bhala eliġibbli fiż-żewġ sistemi involuti; u

(b) f'każijiet fejn it-tranzazzjonijiet kif deskritt fil-punt (a) ikunu rifjutati minhabba li l-klijent ikun eliġibbli f'waħda miż-żewġ sistemi biss, il-Kummissjoni tista' tobbliga, b'kont meħud tas-sitwazzjoni fis-suq u l-interess komuni, lill-parti li qed tirrifjuta biex twettaq il-provvista mitluba fuq it-talba tal-Istat Membru fejn ikun jinsab il-klijent eliġibbli.

Artikolu 34

Linji diretti

1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex:

(a) il-produtturi tal-elettriku u l-imprizi tal-provvista tal-elettriku kollha stabbiliti fit-territorju tagħhom ikunu jistgħu jipprovdu l-elettriku lill-bini tagħhom stess, lis-sussidjarji tagħhom u lil klijenti eliġibbli permezz ta' linja diretta; u

(b) il-klijenti eliġibbli kollha fit-territorju tagħhom ikunu jistgħu jiġu fornuti permezz ta' linja diretta minn produtturi u imprizi ta' provvista.

2. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għall-bini ta' linji diretti fit-territorju tagħhom. Daww il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji.

3. Il-possibbiltà li l-elettriku jkun provdut permezz ta' linja diretta kif imsemmi fil-Paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu ma għandhiex taffettwa l-possibbiltà li l-elettriku jkun mogħti b'kuntratt taħt l-Artikolu 32.

4. L-Istati Membri jistgħu jagħtu awtorizzazzjoni għall-bini ta' linja diretta soġġett għar-rifjut tal-aċċess għas-sistema fuq il-baži, fejn ikun il-każ, tal-Artikolu 32 jew għall-bidu ta' riżoluzzjoni ta' disputa taħt l-Artikolu 37.

5. L-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw li jawtorizzaw linja diretta jekk l-ghoti ta' tali awtorizzazzjoni jkun ixkekkel id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 3. Għal rifjut bhal dan għandhom jingħataw raġunijiet sostanzjali.

KAPITOLU IX

AWTORITAJIET REGOLATORJI NAZZJONALI

Artikolu 35

Hatra u indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jahtar awtorità regolatorja nazzjonali waħda fil-livell nazzjonali.

2. Il-Paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' awtoritajiet regolatorji oħrajn fil-livell reġjonali fl-Istati Membri, sakemm ikun hemm rappreżentant superjuri wieħed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.

3. B'deroga mill-Paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, Stat Membru jista' jahtar awtoritajiet regolatorji għal sistemi żgħar fuq reġjun geografikament separat li fis-sena 2008 jkollu konsum ta' anqas minn 3 % tal-konsum totali tal-Istat Membru li minn u jagħmel parti. Din id-deroga għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' rappreżentant superjuri wieħed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.

4. L-Istati Membri għandhom jiggwarantixxu l-indipendenza tal-awtorità regolatorja u jiżguraw li din teżercita is-setgħat tagħha b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-ghan, Stat Membru għandu jiżgura li, meta twettaq il-kompiti regolatorji kkonferiti fuqha permezz ta' din id-Direttiva u leġizlazzjoni relatata, l-awtorità regolatorja:

- (a) tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kwalunkwe entità pubblika jew privata oħra;
- (b) għandha tiżgura li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha:
  - (i) jaġixxu b'mod indipendenti minn kwalunkwe interess tas-suq; u
  - (ii) ma jitolbux jew jieħdu iSTRUZZJONIJET DIRETTI mill-ebda gvern jew entità pubblika jew privata oħra fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji. Dan ir-rekwiżit huwa mingħajr pre-ġudizzju għall-koperazzjoni mill-qrib, fejn ikun il-każ, ma' awtoritajiet nazzjonali oħra relevanti jew għal-linji gwida ġenerali ta' politika mahruġa mill-gvern li ma jkunux relatati mad-dmirijiet u setgħat regolatorji taħt l-Artikolu 37.

5. Sabiex tkun protetta l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:

- (a) l-awtorità regolatorji jistgħu jieħdu deċiżjonijiet awtonomi, b'mod indipendenti minn kwalunkwe entità politika, u jkollha allokazzjonijiet annwali separati tal-baġit, b'awtonomija fl-implimentazzjoni tal-implimentazzjoni tal-baġit allokati, u riżorsi umani u finanzjarji adegwati biex iwettqu l-kompiti tagħhom; u
- (b) il-membri tal-Bord tal-Awtorità Regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, l-eżekuttiv għoli tal-awtorità regolatorja għandhom jinhatru għal terminu fiss ta' minn 5 sa 7 snin, li jista' jiġġedded darba biss.

Fir-rigward tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw skema ta' rotazzjoni adegwata għall-bord jew għalleżekuttiv għoli. Il-membri tal-bord jew, fin-nuqqas ta' bord, il-membri tal-eżekuttiv għoli jistgħu biss jitnehhew mill-kariga matul il-mandat tagħhom jekk ma jibqgħux jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu jew jekk jinsabu hatja ta' mġiba hażina skont il-liġi nazzjonali.

Artikolu 36

Objettivi ġenerali tal-awtoritajiet regolatorji

Fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jieħdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jinkisbu l-objettivi li ġejjin fil-qafas tal-kompiti u s-setgħat tagħhom kif stabbilit fl-Artikolu 37, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali konċernati oħra inklużi awtoritajiet tal-kompetizzjoni, fejn ikun il-każ, u mingħajr pre-ġudizzju għall-kompetenzi tagħhom:

- (a) il-promozzjoni, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija, l-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħrajn u l-Kummissjoni, ta' suq intern fl-elettriku li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fi hdan il-Komunità, u ftuh effettiv fis-suq għall-konsumaturi u l-fornituri kollha tal-Komunità kif ukoll li jkunu żgurati kondizzjonijiet adegwati għat-thaddim effettiv u affidabbli tan-netwerks tal-enerġija, meta jitqiesu l-objettivi fuq medda twila ta' żmien;
- (b) l-iżvilupp ta' swieq reġjonali kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fil-Komunità sabiex jinkiseb l-ghan imsemmi fil-punt (a);
- (c) l-eliminazzjoni ta' restrizzjonijiet fuq il-kummerċ fl-elettriku bejn l-Istati Membri, inkluż l-iżvilupp ta' kapacitajiet adatti ta' trasmissjoni transkonfinali biex tiġi sodisfatta d-domanda u tittejjeb l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali li jistgħu jiffaċilitaw il-flussi tal-elettriku fil-Komunità;
- (d) għajjnuna fil-kisba, bl-iktar mod effikaci, tal-iżvilupp ta' sistemi mhux diskriminatorji sikuri, affidabbli u effiċjenti li jkunu orjentati lejn il-konsumaturi, u l-promozzjoni ta' adegwatezza fis-sistemi u, bi qbil mal-objettivi ġenerali tal-politika tal-enerġija, effiċjenza tal-enerġija kif ukoll l-integrazzjoni ta' produzzjoni tal-elettriku fuq skala kbira u żgħira minn sorsi tal-enerġija rinnovabbli u ġenerazzjoni mqasma kemm fin-network tat-trasmissjoni kif ukoll f'dak tad-distribuzzjoni;
- (e) il-faċilitazzjoni tal-aċċess għan-network għal kapacità ta' ġenerazzjoni ġdida, b'mod partikolari t-tnehhija ta' ostakoli li jistgħu jimpedixxu d-dhul għal kompetituri ġodda fis-suq u ta' elettriku minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli;
- (f) jiġi żgurat li l-operaturi tas-sistema u l-utenti tas-sistema jin-ghataw incentivi xierqa, kemm għall-perijodu qasir kif ukoll għal dak fit-tul, sabiex tiżied l-effiċjenza fil-prestazzjoni tan-network u titrawwem l-integrazzjoni tas-suq;
- (g) li jiġi żgurat li l-konsumaturi jibbenefikaw permezz tal-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, waqt li tkun promossa kompetizzjoni effettiva u tiġi żgurata l-protezzjoni tal-konsumatur;
- (h) għajjnuna fil-kisba ta' standards għolja ta' servizz universali u pubbliku fil-provvista tal-enerġija, filwaqt li jsir kontribut għall-harsien tal-klijenti vulnerabbli u għall-kompatibilità tal-proċessi necessarji ta' skambju tad-data għall-bidla tal-konsumaturi.

Artikolu 37

Dmirijiet u setghat tal-awtoritajiet regolatorji

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom id-dmirijiet li ġejjin:

- (a) l-iffissar jew l-approvazzjoni, bi qbil mal-kriterji ta' trasparenza, ta' tariffi ta' trasmissjoni jew ta' distribuzzjoni jew tal-metodoloġiji tagħhom;
- (b) li jiżguraw il-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, u, meta dan ikun relevanti, il-proprjetarji tas-sistema, kif ukoll kwalunkwe impriża tal-elettriku, mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva u taht leġiżlazzjoni relevanti oħra tal-Komunità, inkluż f'dak li jirrigwarda l-kwistjonijiet transkonfinali;
- (c) kooperazzjoni dwar kwistjonijiet transkonfinali mal-awtorità jew l-awtoritajiet regolatorji ta' dawk l-Istati Membri u mal-Aġenzija;
- (d) jikkonformaw ma', u jimplimentaw, kwalunkwe deċiżjoni legalment obligatorja relevanti tal-Aġenzija u tal-Kummissjoni;
- (e) jirrapportaw kull sena lill-awtoritajiet relevanti tal-Istati Membri, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni dwar l-attività tagħhom u l-qadi ta' dmirijietom. Dawn ir-rapporti għandu jkopri l-passi kollha li ttehd u r-risultati li nkisbu fir-rigward ta' kull wiehed mill-kompiti elenkati f'dan l-Artikolu;
- (f) jiżguraw li ma jkunx hemm sussidji sovrananti bejn l-attivitajiet ta' trasmissjoni, distribuzzjoni u provvista;
- (g) jissorveljaw il-pjanijiet ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, u jipprovdu fir-rapport annwali tagħhom valutazzjoni tal-pjanijiet ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tagħhom mal-pjan ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network fil-Komunità kollha taht l-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009; evalwazzjoni bħal din tista' tinkludi rakkomandazzjonijiet biex jiġu emendati dawn il-pjanijiet ta' investiment;
- (h) sorveljanzatal-konformità u reviżjoni tal-prestazzjoni passata tas-sigurtà tan-network u r-regoli ta' affidabilità u tat-twaqqif jew l-approvazzjoni ta' standards u rekwiżiti ta' kwalità ta' servizz u l-provvista jew il-kontribuzzjoni għal dan flimkien ma' awtoritajiet kompetenti oħrajn;
- (i) jissorveljaw il-livell ta' trasparenza, inkluż tal-prezzijiet tal-bejgħ bl-ingrossa, u jiżguraw il-konformità mal-obbligi ta' trasparenza min-naħa tal-impriži tal-elettriku;
- (j) jissorveljaw il-livell u l-effettività ta' ftuħ tas-suq u ta' kompetizzjoni fil-livelli tal-bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inklużi l-iskambji tal-elettriku, il-prezzijiet għall-klijenti domestiċi inklużi s-sistemi ta' hłas minn qabel, ir-rati tas-switching, ir-rati ta' skonnessjoni, it-tariffi u t-tweqqif ta' servizzi ta' manutenzjoni, u lmenti tal-klijenti domestiċi, kif ukoll kwalunkwe distorsjoni jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni, anke billi jipprovdu kull informazzjoni relevanti, filwaqt li jirrifera kwalunkwe każ relevanti għall-attenzjoni tal-awtoritajiet relevanti dwar il-kompetizzjoni;

- (k) il-monitoraġġ ta' prattici kuntrattwali restrittivi, inkluż klawżoli ta' esklussività, li jistgħu jimpedixxu konsumaturi mhux domestiċi milli jagħmlu kuntratt fl-istess hin ma' iktar minn fornitur wiehed jew li jirrestringu l-għażla tagħhom li jagħmlu dan, u fejn xieraq, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni bi prattici bħal dawn;
- (l) ir-rispett tal-libertà kuntrattwali fir-rigward ta' kuntratti kontinwi ta' provvista kif ukoll fir-rigward ta' kuntratti fuq medda twila ta' żmien sakemm dawn ikunu kompatibbli mal-liġi Komunitarja u konsistenti mal-politiki tal-Komunità;
- (m) jissorveljaw iż-żmien li jittiehed minn operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni biex isiru konnessjonijiet u tiswijiet;
- (n) l-iżgurar, flimkien ma' awtoritajiet relevanti oħra, li l-miżuri ta' harsien tal-konsumaturi, inklużi dawk imniżżla fl-Anness I, jkunu effettivi u infurzati;
- (o) jippubblikaw rakkomandazzjonijiet, għall-anqas kull sena, dwar il-konformità tal-prezzijiet tal-provvista mal-Artikolu 3, u jibagħtu dawn ir-rakkomandazzjonijiet lill-awtoritajiet kompetenti meta dan ikun xieraq;
- (p) jiżguraw l-aċċess għad-data dwar il-konsum tal-klijent, il-forniment, għal użu fakultattiv, ta' format armonizzat li jinftehem faċilment fil-livell nazzjonali għad-data dwar il-konsum u l-aċċess malajr għad-data għall-konsumaturi kollha konformement mal-punt (h) tal-Anness I;
- (q) jissorveljaw l-implimentazzjoni tar-regoli relatati mar-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, tal-fornituri u tal-klijenti u ta' partijiet oħrajn fis-suq skont ir-Regolament (KE) Nru 714/2009;
- (r) tissorvelja l-investiment fil-kapaċitajiet ta' ġenerazzjoni fir-rigward ta' sigurtà ta' provvista;
- (s) sorveljanza ta' koperazzjoni teknika bejn il-Komunità u l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni ta' pajjiżi terzi;
- (t) jissorveljaw l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 42; u
- (u) il-kontribut għall-kompatibilità ta' proċessi ta' skambju ta' data għall-proċessi tas-suq l-aktar importanti fuq livell reġjonali.

2. Meta Stat Membru jkun ipprova hekk, id-doveri tas-sorveljanza stipulati fil-Paragrafu 1 jistgħu jitwettqu minn awtorità oħra barra l-awtorità regolatorja. F'każ bħal dan, l-informazzjoni li tirriżulta minn dan il-monitoraġġ għandha tit-qiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità regolatorja kemm jista' jkun malajr.

Filwaqt li jzommu l-indipendenza tagħhom, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom stess u b'mod konsistenti mal-prinċipji ta' regolamentazzjoni aħjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fejn ikun il-każ, jikkonsultaw mal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u, fejn ikun il-każ, jikkoperaw mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali relevanti oħra fit-tweqqif tad-dmirijiet stabbiliti fil-Paragrafu 1.

Kwalunkwe approvazzjoni mogħtija minn awtorità regolatorja jew mill-Aġenzija taht din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe użu futur debitament ġustifikat tas-setgħat tagħhom mill-awtoritajiet regolatorji taht dan l-Artikolu jew għal kwalunkwe penali imposta minn awtoritajiet relevanti oħra jew mill-Kummissjoni.

3. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija lilhom taht il-Paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, meta operatur ta' sistema indipendenti jkun ġie mahtur taht l-Artikolu 13, l-awtoritajiet regolatorji għandhom:

- (a) jissorveljaw il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tagħhom skont dan l-Artikolu, u jimponu penali għannuqqas ta' konformità skont il-punt (d) tal-paragrafu 4;
- (b) jissorveljaw ir-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex tiġi żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tiegħu, u b'mod partikolari għandhom japprovaw kuntratti u jaġixxu bhala l-awtorità għar-riżoluzzjoni ta' disputi bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kwalunkwe lment imressaq minn kwalunkwe wiehed minnhom taht il-paragrafu 11;
- (c) bla ħsara għall-proċedura skont l-Artikolu 13(2)(c), għall-ewwel pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, japprovaw l-ippjanar tal-investimenti u l-pjan pluriennali għall-iżvilupp tan-network preżentati fuq bażi annwali mill-operatur tas-sistema indipendenti;
- (d) jiżguraw li t-tariffi tal-aċċess għan-network miġbura minn operaturi tas-sistema indipendenti jkunu jinkludu remunerazzjoni għall-proprjetarju tan-network jew il-proprjetarji tan-network li tipprovdi kumpens adegwat għall-użu tal-assi tan-network u ta' kwalunkwe investiment ġdid fihom, sakemm ikunu magħmula ekonomikament u b'mod effiċjenti;
- (e) ikollhom s-setgħat li jwettqu ispezzjonijiet, inklużi uħud mhux imħabbra fil-bini tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti; u
- (f) jissorveljaw l-użu ta' drittijiet ta' kongestjoni miġbura mill-operatur ta' sistema indipendenti taht l-Artikolu 16(6) tar-Regolament (KE) Nru 714/2009.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħatawlihom is-setgħat li jippermettulhom iwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 1, 3 u 6 b'mod effiċjenti u mingħajr dewmien. Għal dan il-ghan, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jkollhom għall-anqas dawn is-setgħat:

- (a) li jimponu deċizzjonijiet obligatorji fuq l-impriżi tal-elettriku;
- (b) li jwettqu investigazzjonijiet fil-funzjonament tas-swieq tal-elettriku, u li jiddeċiedu u jimponu kwalunkwe miżura meħtieġa u proporzjonata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u jiżguraw il-funzjonament korrett tas-suq. Fejn ikun opportun, l-awtoritajiet regolatorji għandhom

ikollhom ukoll is-setgħa li jikkoperaw mal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u mar-regolaturi tas-swieq finanzjarji jew mal-Kummissjoni fit-twettiq ta' investigazzjoni relatata mal-liġi tal-kompetizzjoni;

- (c) li jitolbu kwalunkwe informazzjoni mill-impriżi tal-elettriku li tkun rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tagħha, inkluża l-ġustifikazzjoni għal kull rifjut ta' aċċess għall-partijiet terzi, u kull informazzjoni dwar miżuri meħtieġa biex jiġi ssaħħat in-network;
  - (d) li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq impiżi tal-elettriku li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva jew kwalunkwe deċizzjoni relevanti legalment obligatorja tal-awtoritajiet regolatorji jew tal-Aġenzija, jew li jipponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali. Dan għandu jinkludi s-setgħa li jimponu, jew li jipponu l-impożizzjoni ta' penali sa 10 % tal-fatturat annwali tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fuq l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sa 10 % tat-turnover annwali tal-impriża integrata vertikament fuq l-impriża integrata vertikament, fejn ikun il-każ, għal non-konformità mal-obbligi rispettivi tagħhom taht din id-Direttiva; u
  - (e) drittijiet xierqa ta' investigazzjonijiet u s-setgħat relevanti ta' istruzzjonijiet għar-riżoluzzjoni ta' disputi taht l-Artikoli 11 u 12.
5. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija u s-setgħat konferiti lilhom taht il-paragrafi 1 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun inħatar taht il-Kapitolu V, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jingħataw għall-anqas id-dmirijiet u s-setgħat li ġejjin:
- (a) li jimponu penali taht il-punt (d) tal-Paragrafu 4 għal kondotta diskriminatorja favur l-impriża integrata vertikament;
  - (b) jissorveljaw il-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-impriża integrata vertikament sabiex tkun żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu;
  - (c) jaġixxu bhala awtoritajiet għar-riżoluzzjoni ta' disputi bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kull ilment preżentat taht il-paragrafu 11;
  - (d) jissorveljaw ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji inkluż is-self bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
  - (e) japprovaw kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni bil-kondizzjoni li dawn jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-suq;

- (f) jesigu ġustifikazzjoni mill-impriza integrata vertikalmement meta jiġu notifikati mill-uffiċjal għall-konformità taht l-Artikolu 21(4). Din il-ġustifikazzjoni għandha tinkludi, b' mod partikolari, l-evidenza li ma sehhet ebda kondotta diskriminatorja għall-vantaġġ tal-impriza integrata vertikalmement;
- (g) iwettqu spezzjonijiet, inklużi dawk mhux imhabbra, fuq il-post tal-impriza integrata vertikalmement u tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni; u
- (h) jassenjaw il-kompiti kollha jew dawk speċifiċi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lil operatur tas-sistema indipendenti mahtur taht l-Artikolu 13 f'każ ta' ksur persistenti mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni tal-obbligi tiegħu taht din id-Direttiva, partikolarment fil-każ ta' kondotta diskriminatorja ripetuta għall-benefiċċju tal-impriza integrata vertikalmement.
6. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli għall-iffissar jew l-approvazzjoni fi żmien biżżejjed qabel ma jidhlu fis-sehħ għall-inqas tal-metodoloġiji użati sabiex jiġu kkal-kulati jew stabbiliti t-termini u l-kundizzjonijiet għal:
- (a) il-konnessjoni u l-aċċess għan-netwerks nazzjonali, inklużi t-tariffi għat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jew il-metodoloġiji tagħhom. Dawk it-tariffi jew il-metodoloġiji, għandhom jippermettu li l-investimenti mehtieġa fin-netwerks jsiru b'mod li jippermetti lil dawk l-investimenti jiżguraw il-vijabbiltà tan-netwerks;
- (b) il-provvediment ta' servizzi ta' bilanċjar li għandhom jitwettqu bil-mod l-aktar ekonomiku possibbli u jipprovdu iċċentivi xierqa biex l-utenti tan-netwerk jibbilanċjaw l-input u l-offtakes tagħhom. Is-servizzi ta' bilanċjar għandhom jin-għataw b'mod ġust u mhux diskriminatorju u jkunu msejsa fuq kriterji oġġettivi; u
- (c) aċċess għal infrastrutturi transkonfinali, inklużi l-proċeduri għall-allokazzjoni ta' kapacià u l-immaniġġjar tal-kongestjoni.
7. Il-metodoloġiji jew it-termini u l-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 6 għandhom ikunu ppubblikati.
8. Meta jkunu qed jistipulaw jew japprovaw it-tariffi jew il-metodoloġiji u s-servizzi ta' bilanċjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tan-netwerks ta' trasmissjoni u distribuzzjoni jin-għataw iċċentiva adegwata, kemm fil-perijodu qasir kif ukoll għal fit-tul, biex iżidu l-effiċjenzi, irawmu l-integrazzjoni tas-suq u s-sigurtà tal-provvista u jappoġġaw l-attivitajiet ta' rikerka relatati.
9. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jimmoniterjaw l-immaniġġjar tal-kongestjoni tas-sistemi nazzjonali tal-elettriku inklużi l-interkonnessjonijiet, kif ukoll l-implimentazzjoni tar-regoli dwar l-immaniġġjar tal-kongestjoni. Għal dak il-għan, l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni jew l-operaturi tas-suq għandhom iressqu r-regoli tagħhom dwar l-immaniġġjar tal-kongestjoni, anke dwar l-allokazzjoni tal-kapacià, lill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jistgħu jitolbu emendi għal dawn ir-regoli.

10. L-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom l-awtorità li jirrikjedu lil operaturi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni, jekk mehtieġ, li jimmodifikaw it-termini u l-kundizzjonijiet, inklużi t-tariffi u l-metodoloġiji msemmija f'dan l-Artikolu, biex jaċċertaw li huma proporzjonati u applikati b'mod mhux diskriminatorju. F'każ ta' dewmien rigward l-iffissar tat-tariffi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jiffissaw jew japprovaw tariffi jew metodoloġiji provvizorji ta' trasmissjoni u distribuzzjoni u li jiddeċiedu dwar il-miżuri xierqa ta' kumpens fil-każ li t-tariffi jew il-metodoloġiji finali ta' trasmissjoni u distribuzzjoni jiddevjaw minn dawn it-tariffi jew metodoloġiji provvizorji.

11. Kwalunkwe parti li jkollha lment kontra operatur tas-sistema tat-trasmissjoni jew distribuzzjoni b'raba mal-obbligi ta' dak l-operatur skont din id-Direttiva, tista' tirreferi l-ilment lill-awtorità regolatorja li, waqt li tkun qed taġixxi bhala awtorità li ssolvi t-tilwim, għandha tagħti deċiżjoni fi żmien perjodu ta' xahrejn minn wara li din tkun irċeviet l-ilment. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż b'xahrejn oħra fejn tkun qed tintalab informazzjoni addizzjonali mill-awtoritajiet regolatorji. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż bil-qbil tal-persuna li tkun għamlet l-ilment. Id-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja għandha jkollha effett obligatorju kemm-il darba u sakemm tiġi rrevokata b'appell.

12. Kwalunkwe parti li tkun affettwata u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deċiżjoni fuq metodoloġiji mehuda skont dan l-Artikolu jew, fejn l-awtorità regolatorja jkollha l-obbligu li tikonsulta ruhha dwar it-tariffi jew il-metodoloġiji proposti, din tista', minn talanqas fi żmien xahrejn, jew f'perjodu iqsar kif deċiż mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni jew il-proposta għad-deċiżjoni, tissottometti l-ilment għall-istharriġ. Tali lment ma għandux ikollu effett sospensiv.

13. L-Istati Membri għandhom joholqu mekkaniżmi adatt u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' pożizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvantaġġ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawn il-mekkanizmi għandhom jiehdu kont tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u b'mod partikolari l-Artikolu 82 tiegħu.

14. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li jittiehdu l-passi adatti, inklużi azzjoni amministrativa jew proċeduri kriminali b'mod konformi mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni fiżiċi jew ġuridiċi responsabbli fejn ma jkunux ġew rispettati r-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva.

15. L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 11 u 12 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għall-eżerċitu tad-drittijiet tal-appell taht il-liġi Komunitarja u/jew taht il-liġi nazzjonali.

16. Id-deċiżjonijiet li jittiehdu mill-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu motivati u ġustifikati għal kollox sabiex tkun tista' ssir reviżjoni ġuridika. Id-deċiżjonijiet għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku fil-waqt li tinżamm il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjali sensittiva.

17. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu mekkaniżmi adatti fuq il-livell nazzjonali li tahtom, entità affettwata minn deċiżjoni tal-awtorità nazzjonali regolatorja jkollha d-dritt tal-appell lil korp li huwa indipendenti mill-partijiet involuti u minn kull gvern.

Artikolu 38

Reġim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-qrib u jikkonsultaw flimkien, u għandhom jipprovdu lil xulxin u lill-Aġenzija kwalunkwe informazzjoni meħtieġa biex jaqdu l-kompiti tagħhom taht din id-Direttiva. Fir-rigward tal-informazzjoni li tiġi skambjata, l-awtorità riċevienti għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal dik meħtieġa mill-awtorità mittenti l-informazzjoni kkonċernata.

2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw tal-anqas flivell reġjonali sabiex:

- (a) jithegġeġ il-holqien ta' arrangamenti operattivi sabiex tkun possibbli l-ahjar ġestjoni tan-network, jiġu promossi skambji kongunti tal-elettriku u l-allokkazzjoni ta' kapacità transkonfinali, u sabiex ikun possibbli livell xieraq ta' kapacità ta' interkonnessjoni, anke permezz ta' interkonnessjonijiet ġodda, fir-reġjun u bejn ir-reġjuni sabiex jithalla lok għall-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva u t-titjib tas-sigurtà tal-provvista, bla ma jkun hemm diskriminazzjoni bejn l-intrapriżi tal-forniment fi Stati Membri differenti;
- (b) ikun ikkoordinat l-iżvilupp tal-kodicijiet kollha tan-netwerks għall-operaturi rilevanti tas-sistemi ta' trasmissjoni u għal parteċipanti ohra fis-suq; u
- (c) ikun ikkoordinat l-iżvilupp tar-regoli li jiggvernaw l-immaniġġjar tal-kongestjoni.

3. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandu jkollhom id-dritt li jikkonkludu ftehimiet ta' koperazzjoni ma' xulxin sabiex tithegġeġ il-koperazzjoni regolatorja.

4. L-azzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom jittwettqu, fejn ikun il-każ, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti ohra u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom.

5. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida dwar il-limitu tal-kompiti tal-awtoritajiet regolatorji biex jikkoperaw flimkien u mal-Aġenzija. Dawn il-miżuri, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemija fl-Artikolu 46(2).

Artikolu 39

Konformità mal-Linji gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni tal-Aġenzija dwar il-konformità ta' deċiżjoni mehuda minn awtorità regolatorja mal-Linji gwida msemija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 714/2009.

2. L-Aġenzija għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun hadet id-deċiżjoni kkonċernata fi żmien tliet xhur mid-data ta' riċeviment tat-talba.

3. Fejn l-awtorità regolatorja li tkun hadet deċiżjoni ma tikkonformax mal-opinjoni tal-Aġenzija fi żmien erba' xhur mid-data ta' riċezzjoni tal-opinjoni, l-Aġenzija għandha tgharraf lill-Kummissjoni b'dan.

4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni fejn tqis li deċiżjoni rilevanti għall-kummerċ transkonfinali mehuda minn awtorità regolatorja ohra ma tikkonformax mal-Linji gwida msemija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 714/2009 fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-deċiżjoni.

5. Fejn l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun giet infurmata mill-Aġenzija taht il-Paragrafu 3 jew minn awtorità regolatorja taht il-Paragrafu 4, u fuq l-inzjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deċiżjoni, issib li d-deċiżjoni ta' awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibbiltà tagħha mal-Linji gwida msemija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 714/2009 il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li teżamina l-każ b'mod ulterjuri. F'każ bħal dan, għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-parteeċipanti fil-proċedimenti quddiem l-awtorità regolatorja biex iressqu l-osservazzjonijiet.

6. Fejn il-Kummissjoni tiddeċiedi li teżamina l-każ aktar, hija għandha, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data tat-tali deċiżjoni, tohroġ deċiżjoni finali:

- (a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja; jew
- (b) li tesigi li l-awtorità regolatorja kkonċernata tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis minhabba li ma kienx hemm konformità mal-Linji gwida.

7. Fejn l-Kummissjoni ma tkunx hadet deċiżjoni biex teżamina l-każ aktar deċiżjoni finali fil-limit ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmitx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

8. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tirtira d-deċiżjoni tagħha f'perijodu ta' xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni kif meħtieġ.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jistabbilixxu id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawn il-miżuri, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemija fl-Artikolu 46(2).

Artikolu 40

Żamma ta' records

1. L-Istati Membri għandhom jesigū li l-imprizi jzommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet nazzjonali inklużi l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għat-twertiq tal-kompiti tagħhom, għal mill-anqas hames snin, id-data rilevanti fir-rigward tat-transazzjonijiet kollha fil-kuntratti tal-provvista tal-elettriku u d-derivattivi elettriċi ma' klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni.

2. Id-data għandha tinkludi dettalji dwar karatteristiċi finanzjarji, bħal tul ta' żmien, regoli dwar il-forniment u l-għeluq tat-transazzjonijiet rilevanti, il-kwantità, id-dati u l-hinijiet tal-eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-tranzazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa kkonċernat, kif ukoll dettalji speċifiċi dwar il-pożizzjonijiet kollha miftuħin fil-kuntratti tal-provvista tal-elettriku u tad-derivattivi tal-elettriku.

3. L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiddeċiedu li jagħmlu disponibbli lill-partecipanti fis-suq l-elementi ta' din l-informazzjoni, sakemm ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni li tkun kummerċjalment sensittiva dwar atturi individwali fis-suq jew dwar transazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu ma għandux japplika għall-informazzjoni dwar l-istrumenti finanzjarji li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

4. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jiddefinixxu l-metodu u l-arranġamenti għaž-żamma tar-reġistri kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-data li għandha tinżamm. Dawn il-miżuri, imfassla biex jemendaw l-elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 46(2).

5. Fir-rigward ta' transazzjonijiet fid-derivattivi tal-elettriku ta' imprizi ta' provvista bi klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, dan l-Artikolu għandu japplika biss għadarba l-Kummissjoni tkun adottat il-Linji gwida msemmija fil-Paragrafu 4.

6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu ma għandhomx johlqu obbligi addizzjonali vis-à-vis l-awtoritajiet imsemmija fil-Paragrafu 1 għall-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

7. Fil-każ li l-awtoritajiet imsemmija fil-Paragrafu 1 jehtiegu aċċess għad-data miżmuma mill-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE, l-awtoritajiet responsabbli taht dik id-Direttiva għandhom jipprovdu dawk l-awtoritajiet bid-data mehtieġa.

KAPITOLU X

SWIEQ TA' BEJGH BL-IMNUT

Artikolu 41

Swieq ta' bejgh bl-imnut

Sabiex tiġi ffaċilitata l-emergenza ta' swieq ta' bejgh bl-imnut li jkunu trasparenti u li jahdmu tajjeb fil-Komunità, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi

ta' sistema ta' trasmissjoni, l-operaturi ta' sistema ta' distribuzzjoni, l-imprizi ta' forniment u l-klijenti u jekk mehtieġ partecipanti ohra tas-suq ikunu definiti fir-rigward ta' arranġamenti kuntrattwali, ta' impenji assunti lejn il-konsumaturi, ta' skambju ta' data u regoli ta' riżoluzzjoni, ta' drittijiet ta' proprjeta' fuq data u ta' responsabbiltà għall-metraġġ.

Dawk ir-regoli għandhom isiru pubblici, għandhom jifasslu bl-għan li jiffaċilitaw l-aċċess tal-konsumaturi u l-fornituri għan-netwerks u għandhom ikunu sugġetti għal revizjoni mill-awtoritajiet regolatorji jew awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħrajn.

Klijenti kbar mhux domestiċi għandu jkollhom id-dritt li jkollhom kuntratti ma' diversi fornituri fl-istess żmien.

KAPITOLU XI

DISPOŻIZZJONIJET FINALI

Artikolu 42

Miżuri ta' salvagwardja

Fil-każ li jkun hemm kriżi f'daqqa wahda fis-suq tal-enerġija u fejn is-sigurtà fizika jew is-sigurtà tal-persuni, tat-tagħmir jew tal-istallazzjonijiet jew inkella tal-integrità tas-sistema tkun mhedda, Stat Membru jista' jiehu temporanjament miżuri mehtieġa ta' salvagwardja.

Tali l-miżuri għandhom jikkawżaw l-anqas disturb possibbli lill-funzjonament tas-suq intern u m'għandhomx ikunu usa' fil-kamp tal-applikazzjoni tagħhom milli hu strettament mehtieġ biex jiġu rimedjati d-diffikultajiet li jkunu nholqu f'daqqa.

L-Istat Membru kkonċernat għandu minghajr dewmien jinnotifika dawn il-miżuri lill-Istati Membri l-oħrajn u lill-Kummissjoni, li tista' tiddeċiedi li l-Istat Membru in kwistjoni għandu jemenda jew iħassar dawn il-miżuri, sa fejn għandhom effett ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni u jaffettwaw b'mod avvers il-Kummerċ f'tali mod li ma jaqbilx mal-interess komuni.

Artikolu 43

Kondizzjonijiet ugwali tal-kompetizzjoni

1. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jieħdu taht din id-Direttiva sabiex jiżguraw kondizzjonijiet ugwali tal-kompetizzjoni għandhom ikunu kompatibbli mat-Trattat, b'mod partikolari l-Artikolu 30 tiegħu, u l-liġi tal-Komunità.

2. Il-miżuri msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu proporzjonati, non-diskriminatorji u trasparenti. Dawn il-miżuri jista' jibda jkollhom effett biss wara n-notifika lil u l-approvazzjoni tal-Kummissjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha taġixxi fir-rigward tan-notifika msemmija fil-Paragrafu 2 fi żmien xahrejn minn meta tasal in-notifika. Dak il-perijodu għandu jibda l-għada li tasal l-informazzjoni kollha. Jekk il-Kummissjoni ma taġixxi fi żmien dan il-perijodu ta' xahrejn, il-Kummissjoni għandha titqies li ma tqajjimx oġġezzjonijiet għall-miżuri notifikati.

Artikolu 44

Derogi

1. L-Istati Membri li, wara li d-Direttiva tkun iddahlet fis-sehh, jistgħu juru li hemm problemi sostanzjali għall-operazzjoni tas-sistemi iżolati żgħar tagħhom, jistgħu japplikaw lill-Kummissjoni għal deroga mid-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Kapitoli IV, VI, VII u VIII, kif ukoll il-Kapitolu III, fil-każ ta' sistemi iżolati mikro, sa fejn huma kkonċernati t-tiġdid, il-modernizzazzjoni u l-espansjoni tal-kapaċità eżistenti, li tista' tinghatalhom mill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar dawk l-applikazzjonijiet qabel ma tittiehed xi deċiżjoni, waqt li jkun kunsidrat ir-rispett lejn il-kunfidenzjalità. Dik id-Deċiżjoni għandha tiġi ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

2. L-Artikolu 9 ma għandux japplika għal Ċipru, għal-Lussemburgu u/jew għal Malta. Barra minn hekk l-Artikoli 26, 32 u 33 ma għandhom japplikaw għal Malta.

Għall-finijiet tal-Artikolu 9(1)(b), in-nozzjoni "impriza li taqdi kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' generazzjoni jew ta' provvista" ma għandhiex tinkludi l-klijenti finali li jaqdu xi waħda mill-funzjonijiet tal-generazzjoni u/jew tal-provvista tal-elettriku, kemm direttament kif ukoll permezz ta' imprizi li għandhom kontroll fuqhom, kemm individwalment jew konguntament, sakemm il-klijenti finali inkluż l-ishma tagħhom tal-elettriku prodott f'imprizi kontrollati huma, fuq medja annwali, konsumaturi netti tal-elettriku u sakemm il-valur ekonomiku tal-elettriku li jbiegħu lil partijiet terzi huwa insinifikanti proporzjonalment għall-operazzjonijiet kummerċjali l-oħra tagħhom.

Artikolu 45

Proċedura ta' reviżjoni

Fil-każ li fir-rapport imsemmi fl-Artikolu 47(6) Il-Kummissjoni tasal għall-konkluzjonili, minhabba l-mod effettiv li bih l-aċċess għan-network ikun sar fi Stat Membru — li jwassal għal aċċess kompletament effettiv, non-diskriminatorju u mingħajr xkiel għan-network — ċerti obbligi imposti minn din id-Direttiva fuq l-imprizi (inklużi dawk rigward is-separazzjoni legali għall-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni) mhumix proporzjonati mal-oġettiv mixtieq, l-Istat Membru in kwistjoni jista' jippreżenta talba lill-Kummissjoni għal eżenzjoni mir-rekwiżit in kwistjoni.

Din it-talba għandha tiġi nnotifikata, mingħajr dewmien, mill-Istat Membru lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa biex jintwera li l-konkluzjoni milhuqa fir-rapport dwar l-aċċess effettiv għan-netwerks milhuq ser jinżamm.

Fi żmien tliet xhur minn meta tircievi notifika, il-Kummissjoni għandha tadotta opinjoni rigward it-talba mill-Istat Membru in kwistjoni, u fejn ikun il-każ, tagħmel propositi lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex jemendaw id-dispożizzjonijiet rilevanti ta' din id-Direttiva. Il-Kummissjoni tista' tippromponi, fil-propositi biex tkun emendata din id-Direttiva, li teżenta lill-Istat Membru kkonċernat minn rekwiżiti speċifiċi, sugġett għal li dak l-Istat Membru jimplimenta miżuri ugwalment effettivi skont il-każ.

Artikolu 46

Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn kumitat.
2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, b'kont mehud tad-diżpożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 47

Rapportar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja u tirrivedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u tressaq rapport ta' progress generali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għall-ewwel darba fl-4 ta' Awwissu 2004, u wara dan, fuq bażi annwali. Ir-rapport ta' progress għandu jkopri għall-anqas:

- (a) l-esperjenza miksuba u l-progress li jkun sar fil-holqien ta' suq intern komplut u kompletament operattiv fil-qasam tal-elettriku u l-ostakli li jibqgħu jeżistu f'dan ir-rigward, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, konċentrazzjoni fis-suq, kondotta predatorja jew li tmur kontra l-kompetizzjoni u l-effett ta' dan f'termini ta' distorsjoni tas-suq;
- (b) il-punt sa liema r-rekwiżiti ta' separazzjoni u tariffikazzjoni li jinsabu f'din id-Direttiva kellhom suċċess biex jiżguraw aċċess ġust u non-diskriminatorju għas-sistema tal-elettriku tal-Komunità u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni, kif ukoll il-konsegwenzi ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-fuħ tas-suq tal-elettriku għall-klijenti;
- (c) eżami tal-kwistjonijiet relatati mal-livelli tal-kapaċità tas-sistema u mas-sigurtà tal-provvista tal-elettriku fil-Komunità, u b'mod partikolari l-bilanċ eżistenti u pjanat bejn id-domanda u l-provvista, b'kont mehud tal-kapaċità fizika għall-iskambji bejn iż-żoni;
- (d) għandha tinghata attenzjoni speċjali għall-miżuri meħuda fl-Istati Membri biex dawn ikopru d-domanda għolja u biex ilaħhqu man-nuqqasijiet ta' fornitur wiehed jew aktar;
- (e) l-implimentazzjoni tad-deroga provduta fl-Artikolu 26(4) bil-hsieb ta' reviżjoni possibbli tal-limitu massimu;
- (f) valutazzjoni generali tal-progress miksub fir-rigward tar-relazzjonijiet bilaterali ma' pajjiżi terzi li jipproduċu u jesportaw jew jitransportaw l-elettriku, inkluż il-progress fl-integrazzjoni tas-suq, il-konsegwenzi soċjali u ambjentali tal-kummerċ fl-elettriku u l-aċċess għan-netwerks ta' tali pajjiżi terzi;

- (g) il-htieġa għall-possibbiltà ta' rekwiżiti ta' armonizzazzjoni li ma jkunux marbuta mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva; u
- (h) il-mod li fih l-Istati Membri jkunu implimentaw fil-prattika r-rekwiżiti fir-rigward tal-ittikkettjar tal-enerġija li jinsabu fl-Artikolu 3(9), u l-mod li bih kwalunkwe Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar din il-kwistjoni tkun giet kunsidrata.

Fejn ikun adatt, ir-rapport ta' progress għandu jinkludi rakkomandazzjonijiet b'mod partikolari rigward l-ambitu u l-modalitajiet tad-dispożizzjonijiet tal-ittikkettjar inkluż l-mod kif issir referenza għas-sorsi ta' referenza eżistenti u l-kontenut ta' dawk is-sorsi, u speċjalment dwar kif l-informazzjoni dwar l-impatt ambjentali għall-anqas dwar l-emissjonijiet ta' CO₂ u l-iskart radjuattiv li jirriżulta mill-generazzjoni tal-elettriku minn sorsi differenti ta' enerġija tista' ssir disponibbli b'mod trasparenti, faċilment aċċessibbli u kumparabbli fil-Komunità kollha, kif il-miżuri meħuda mill-Istati Membri biex dawn jikkontrollaw il-preċiżjoni tal-informazzjoni pprovduta mill-fornituri jkunu jistgħu jiġusemplifikati, u liema miżuri jistgħu jintużaw biex jiġu miġġielda l-effetti negattivi li jġibu magħhom id-dominanza u l-konċentrazzjoni fis-suq.

2. Kull sentejn, ir-rapport ta' progress imsemmi fil-Paragrafu 1 għandu jkopri analiżi tal-miżuri differenti meħuda fl-Istati Membri biex jilhqgħu l-obbligi tas-servizz pubbliku, flimkien mal-eżami tal-effettività ta' dawk il-miżuri u, b'mod partikolari, l-effetti tagħhom fuq il-kompetizzjoni fis-suq tal-elettriku. Fejn ikun il-każ, dan ir-rapport jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittiehdu fil-livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin ta' servizz pubbliku, jew miżuri maħsuba biex jiġi pprevenut il-foreclosure tas-suq.

3. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard mit-3 ta' Marzu 2013, tippreżenta, bħala parti mir-reviżjoni ġenerali, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport speċifiku dettaljat li jid-deskrivi sa fejn ir-rekwiżiti ta' separazzjoni taht il-Kapitolu V kienu ta' suċċess fl-iżgurar ta' indipendenza shiha u effettiva ta' operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, bl-użu ta' separazzjoni effettiva u effiċjenti bħala punt ta' referenza.

4. Għall-fini tal-valutazzjoni tagħha taht il-Paragrafu 3, il-Kummissjoni għandha tiehu kont b'mod partikolari tal-kriterji li ġejjin: aċċess ġust u mhux diskriminatorju għan-network, regolamentazzjoni effettiva, l-iżvilupp tan-network li tissoddisfa r-rekwiżiti tas-suq, incentivi mhux imxekkla għall-investment, l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnessjoni, kompetizzjoni effettiva fis-swieq tal-enerġija tal-Komunità u s-sigurtà tas-sitwazzjoni ta' provvista fil-Komunità.

5. Fejn ikun il-każ, u partikolarment fil-każ li r-rapport dettaljat imsemmi fil-Paragrafu 3 jiddetermina li l-kondizzjonijiet imsemmija fil-Paragrafu 4 ma ġewx garantiti fil-prattika, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex tiġi żgurata l-indipendenza shiha u effettiva ta' operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni sat-3 ta' Marzu 2014.

6. Il-Kummissjoni għandha, sal-1 ta' Jannar 2006, tgħaddi lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport dettaljat li jispjega l-progress fil-holqien tas-suq intern fl-elettriku. B'mod partikolari dan ir-rapport għandu jkoll:

- l-eżistenza ta' aċċess non-diskriminatorju għan-network;
- regolamentazzjoni effettiva;
- l-iżvilupp ta' infrastruttura ta' interkonnessjoni u s-sigurtà tas-sitwazzjoni tal-provvista fil-Komunità;
- il-punt sa fejn il-benefiċċji shah tal-ftuh tas-swieq ikunu qed jiżdiestu għall-impriżi ż-żgħar uklijenti domestiċi, speċjalment fejn għandhom x'jaqsmu standards ta' servizz pubbliku u servizz universali;
- il-punt sa fejn is-swieq huma fil-prattika miftuha għal kompetizzjoni effettiva, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, ta' konċentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew li jmur kontra l-kompetizzjoni;
- il-punt sa fejn il-klijenti attwalment ibiddlu minn fornitur għall-iehor u jinnegozjaw mill-ġdid it-tariffi;
- żviluppi fil-prezzijiet, inklużi prezzijiet tal-provvista, fir-rigward tal-livell tal-ftuh tas-swieq; u
- l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni tad-Direttiva sa fejn hija kkonċernata l-indipendenza effettiva ta' operaturi tas-sistema f'impriżi integrati vertikament u jekk ġewx żviluppati miżuri ohra minbarra l-indipendenza funzjonali u s-separazzjoni tal-kontijiet li għandhom effetti ekwivalenti għal separazzjoni legali.

Fejn ikun il-każ, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex jiġu ggarantiti standards għoljin fis-servizz pubbliku.

Fejn ikun il-każ, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex tiġi aċċertata l-indipendenza shiha u effettiva tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni qabel l-1 ta' Lulju 2007. Fejn mehtieg, dawn il-proposti għandhom, konformement mal-liġi tal-kompetizzjoni, jikkonċernaw ukoll miżuri li jindirizzaw kwistjonijiet ta' dominanza fis-suq, konċentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew anti-kompetittiv.

Artikolu 48

Thassir

Id-Direttiva 2003/54/KE għandha tithassar mit-3 ta' Marzu 2011 mingħajr preġudizzju għall-obbligi tal-Istati Membri li jikkonċernaw l-iskadenzi għat-traspożizzjoni u l-applikazzjoni tal-imsemmija Direttiva. Ir-riferenzi magħmula għad-Direttivi mhassra għandhom jinftiemu bħala referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw konformement mat-tabella tal-korrelazzjoni fl-Anness II.

*Artikolu 49***Traspożizzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jiġu konformi ma' din id-Direttiva sat-3 ta' Marzu 2011. Għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni minnufih dwar dan.

Għandhom japplikaw dawk il-miżuri mit-3 ta' Marzu 2011, bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 11, li huma għandhom japplikaw mit-3 ta' Marzu 2013.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva, jew ikunu akkumpanjati minn tali referenza, fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet ewlenin tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

*Artikolu 50***Dhul fis-seħh**

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

*Artikolu 51***Indirizzati**

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell, it-13 ta' lulju 2009.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
H.-G. PÖTTERING

Għall-Kunsill
Il-President
E. ERLANDSSON

ANNEX I

MIŻURI DWAR IL-PROTEZZJONI TAL-KONSUMATUR

1. Mingħajr preġudizzju għar-regoli Komunitarji dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari d-Direttiva 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 1997 dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' kuntratti li jsiru mill-bogħod ⁽¹⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli ingusti f'kuntratti mal-konsumatur ⁽²⁾, il-miżuri msemmija fl-Artikolu 3 għandhom jiżguraw li l-klijenti:

- (a) għandhom id-dritt ta' kuntratt mal-fornitur tas-servizz tal-elettriku tagħhom li jispecifika:
- l-identità u l-indirizz tal-fornitur;
  - is-servizzi provduti, il-livell tal-kwalità tas-servizzi offruti kif ukoll iż-żmien għall-ewwel konnessjoni;
  - it-tipi ta' servizzi ta' manutenzjoni offruti;
  - il-mezzi kif tista' tinkiseb informazzjoni aġġornata dwar it-tariffi u l-hlasijiet għall-manutenzjoni applikabbli kollha;
  - it-tul tal-kuntratt, il-kundizzjonijiet għat-tiġdid u t-terminazzjoni tas-servizzi u tal-kuntratt u jekk huwiex permess li wiehed jirtira mill-kuntratt bla ħlas;
  - kwalunkwe kumpens u arrangamenti ta' rifużjoni li japplikaw jekk il-livelli tal-kwalità tas-servizz kuntrattat ma jintlahqux, inklużi kontijiet mhux korretti jew li jdumu ma jinharġu;
  - il-metodu biex jinbdew proċeduri għar-riżoluzzjoni ta' tilwim taht il-punt (f);
  - informazzjoni dwar id-drittijiet tal-konsumatur, inkluż dwar il-ġestjoni tal-ilmenti u l-informazzjoni kollha msemmija f'dan il-punt, komunikata b'mod ċar permezz ta' kontijiet jew tal-websajt tal-intrapriża tal-elettriku.
- Il-kundizzjonijiet għandhom ikunu imparzjali u magħrufa sew minn qabel. Fi kwalunkwe każ, din l-informazzjoni għandha tingħata qabel il-konklużjoni jew il-konferma tal-kuntratt. Meta xi kuntratti jkunu konklużi permezz ta' intermedjarji, l-informazzjoni relatata mal-kwistjonijiet msemmija f' dan il-punt għandha wkoll tkun provduta qabel il-konklużjoni tal-kuntratt;
- (b) jingħata avviz xieraq ta' kull intenzjoni li jiġu modifikati l-kundizzjonijiet kuntrattwali u jkunu infurmati bid-dritt tagħhom li jirtiraw meta jingħata l-avviz. Fornituri tas-servizz għandhom jinnotifikaw lill-abbonati tagħhom direttament b'kull żieda fil-prezzijiet, fi żmien xieraq mhux aktar tard minn perjodu wiehed li fih jircievu l-kont wara li ż-żieda tidhol fis-seħh b'mod trasparenti u li jinftehem. L-Istati Membri għandhom jagħmlu minn kollox biex jagevolaw lill-klijenti li jridu jinhallu mill-kuntratti meta dawn joghhlilhom id-dawl;
- (c) jircievu informazzjoni trasparenti dwar il-prezzijiet u t-tariffi applikabbli u dwar it-termini u l-kundizzjonijiet standards, fir-rigward tal-aċċess għal u l-użu tas-servizzi tal-elettriku;
- (d) jiġu offruti għażla wiesgħa tal-metodi tal-hlas, li ma jiddiskriminawx bejn il-klijenti. Is-sistemi ta' ħlas minn qabel għandhom ikunu ġusti u għandhom jirriflettu b'mod xieraq il-konsum li x'aktarx isir. Kull differenza fit-termini u l-kundizzjonijiet għandha tirrifletti l-ispejjeż għall-fornitur tas-sistemi differenti ta' ħlas. It-termini u l-kundizzjonijiet generali għandhom ikunu ġusti u trasparenti. Għandhom jingħataw b'lingwaġġ ċar u li jinftehem u m'għandhomx jinkludu ostakli mhux kuntrattwali għall-eżerċizzju tad-drittijiet tal-konsumaturi, pereżempju id-dokumentazzjoni kuntrattwali eċċessiva. Il-klijenti għandhom jiġu protetti kontra l-metodi mhux imparzjali u qarrieqa ta' bejgħ;
- (e) ma għandhomx ihallsu talli jibdlu l-fornitur;

⁽¹⁾ ĠU L 144, 4.6.1997, p. 19.

⁽²⁾ ĠU L 95, 21.4.1993, p. 29.

- (f) jibbenefikaw minn proċeduri trasparenti, sempliċi u effettivi biex jiġu ttrattati l-ilmenti tagħhom. B'mod partikulari, il-konsumaturi kollha għandu jkollhom id-dritt għal livell tajjeb ta' servizz u ta' ġestjoni tal-ilmenti mill-fornitur tagħhom tas-servizz tal-elettriku. Proċeduri bħal dawn ta' soluzzjoni ta' tilwim bla qrati għandhom iwasslu biex tilwimiet jiġu riżolti b'mod ġust u fil-waqt, preferibbilment fi żmien tliet xhur, b'dispożizzjoni, fejn meħtieġ, ta' sistema ta' rimborż u/jew kumpens. Huma għandhom ikunu konformi, kull fejn possibbli, mar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 98/257/KE tat-30 ta' Marzu 1998 dwar il-prinċipji applikabbli għall-korpi responsabbli għar-riżoluzzjoni extra-ġudizzjarja ta' disputital-konsumatur⁽¹⁾;
- (g) meta jkollhom aċċess għal servizz universali konformement mad-dispożizzjonijiet adottati mill-Istati Membri taht l-Artikolu 3(3), ikunu informati dwar id-drittijiet tagħhom fir-rigward tas-servizz universali;
- (h) ikollhom għad-dispożizzjoni tagħhom id-data dwar il-konsum tagħhom, u għandhom ikunu jistgħu, bi ftehim espliċitu u minghajr hlas, jagħtu lil kwalunkwe impriża ta' provvista reġistrata aċċess għad-data tagħha dwar il-kejl. Il-parti responsabbli għall-ġestjoni tad-data għandha jkollha l-obbligu li tgħaddi din id-data lill-impriża. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu format għad-data kif ukoll proċedura għall-fornituri u għall-konsumaturi biex ikollhom aċċess għad-data. Il-konsumatur ma jista' jiġi mġieġhel iħallas l-ebda spiza addizzjonali għal dan is-servizz;
- (i) huma infurmati korrettament dwar l-konsum u l-ispejjeż attwali tal-elettriku ta' spiss biżżejjed biex ikunu jistgħu jirregolaw il-konsum tal-elettriku tagħhom. Dik l-informazzjoni għandha tingħata bl-użu ta' qafas ta' żmien suffiċjenti, b'kont meħud tal-kapaċità tat-tagħmir tal-metraġġ tal-klijent u tal-prodott tal-elettriku in kwistjoni. Għandha titqies kif jixraq l-effiċjenza ta' miżuri ta' dan it-tip meta mqabbla mal-ispejjeż tagħhom. Il-konsumatur ma jista' jiġi mġieġhel iħallas l-ebda spiza addizzjonali għal dan is-servizz;
- (j) jircievu kont finali ta' għeluq wara kwalunkwe bidla fil-fornitur tal-elettricità mhux aktar tard minn sitt gimġhat wara li tkun sehhet il-bidla fil-fornitur.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistemi ta' tkejjil intelliġenti li għandhom jappoġġjaw il-partecipazzjoni attiva tal-konsumaturi fis-suq tal-forniment tal-elettriku. L-implimentazzjoni ta' dawk is-sistemi ta' tkejjil tista' tkun suġġetta għal evalwazzjoni ekonomika tal-ispejjeż u l-benefiċċji kollha fuq tul ta' żmien għas-suq u għall-konsumatur individwali jew skont liema forma ta' tkejjil intelliġenti tkun ekonomikament raġonevoli u effiċjenti f'sens ta' nfiq u liema perjodu ta' żmien ikun fattibbli għad-distribuzzjoni tagħhom.

Evalwazzjoni bħal din għandha ssir sa 3 ta' Settembru 2012.

Suġġett għal dik l-evalwazzjoni, l-Istati Membri jew kull awtorità regolatorja li jahtru, għandhom ihejju kalendarju b'mira sa 10 snin għall-implimentazzjoni ta' sistemi ta' tkejjil intelliġenti.

Meta t-tnedija tal-meters intelliġenti tingħata evalwazzjoni pożittiva, tal-anqas 80 % tal-konsumaturi għandhom jingħataw sistemi ta' tkejjil intelliġenti sal-2020.

L-Istati Membri, jew kull awtorità kompetenti li jahtru, għandhom jiżguraw l-interoperabilità ta' dawk is-sistemi ta' tkejjil li se jkunu implimentati fit-territorji tagħhom u għandhom iqisu kif xieraq l-użu ta' standards xierqa u tal-ahjar prattika kif ukoll l-importanza tal-iżvilupp tas-suq intern tal-elettriku;

(¹) ĠU L 115, 17.4.1998, p. 31.

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2003/54/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2	Artikolu 2
Artikolu 3	Artikolu 3
Artikolu 4	Artikolu 4
Artikolu 5	Artikolu 5
—	Artikolu 6
Artikolu 6	Artikolu 7
Artikolu 7	Artikolu 8
Artikolu 10	Artikolu 9
Artikolu 8	Artikolu 10
—	Artikolu 11
Artikolu 9	Artikolu 12
—	Artikolu 13
—	Artikolu 14
Artikolu 11	Artikolu 15
Artikolu 12	Artikolu 16
—	Artikolu 17
—	Artikolu 18
—	Artikolu 19
—	Artikolu 20
—	Artikolu 21
—	Artikolu 22
—	Artikolu 23
Artikolu 13	Artikolu 24
Artikolu 14	Artikolu 25
Artikolu 15	Artikolu 26
Artikolu 16	Artikolu 27
Artikolu 17	Artikolu 29
Artikolu 18	Artikolu 30
Artikolu 19	Artikolu 31
Artikolu 20	Artikolu 32
Artikolu 21	Artikolu 33
Artikolu 22	Artikolu 34
Artikolu 23 (1) (l-ewwel u t-tieni sentenzi)	Artikolu 35
—	Artikolu 36
Artikolu 23 (rest)	Artikolu 37
—	Artikolu 38
—	Artikolu 39
—	Artikolu 40
—	Artikolu 41
Artikolu 24	Artikolu 42

Id-Direttiva 2003/54/KE	Din id-Direttiva
—	Artikolu 43
Artikolu 25	—
Artikolu 26	Artikolu 44
Artikolu 27	Artikolu 45
—	Artikolu 46
Artikolu 28	Artikolu 47
Artikolu 29	Artikolu 48
Artikolu 30	Artikolu 49
Artikolu 31	Artikolu 50
Artikolu 32	Artikolu 51
Anness A	Anness I

DIRETTIVA 2009/73/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL**tat-13 ta' Lulju 2009****dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 2003/55/KE****(Test b'relevanza għaž-ŻEE)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 47(2), u l-Artikoli 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni ⁽²⁾,

Filwaqt li jaġixxu konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Is-suq intern fil-qasam tal-gass naturali, li gie implimentat progressivament fil-Komunità kollha mill-1999, għandu l-għan li jipprovdri għażla tabilhaqq lill-konsumaturi kollha fl-Unjoni Ewropea, kemm jekk ikunu ċittadini jew negozji, opportunitajiet godda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali, sabiex jinkiseb titjib fl-effiċjenza, prezżijiet kompetittivi, u standards oghla ta' servizz, u sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-fornitura u għas-sostennibbiltà.
- (2) Id-Direttiva 2003/55/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam tal-gass naturali ⁽⁴⁾ għamlet kontribut sinifikanti lejn il-ħolqien ta' tali suq intern fil-gass naturali.
- (3) Il-libertajiet li t-Trattat jigarantixxu liċ-ċittadini tal-Unjoni — inter alia, il-moviment liberu tal-merkanzija, il-libertà tal-istabbiliment u l-libertà li jiġu provduti servizzi — ikunu ottenibbli biss i f'suq miftuħ għal kollox, li jippermetti lill-konsumaturi kollha liberament li jagħzlu lill-provdituri tagħhom u l-provdituri tagħhom liberament jikkonsenjw lill-kljenti tagħhom.
- (4) Madankollu, bħalissa, jeżistu ostakli għall-bejgħ ta' gass taht termini ugwali u mingħajr diskriminazzjoni jew żvan-tagġi fil-Komunità. B'mod partikolari, aċċess mhux diskriminatorju għan-network, u livell ugwalment effettiv ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għad ma jeżistux.

⁽¹⁾ ĠU C 211, 19.8.2008, p. 23.

⁽²⁾ ĠU C 172, 5.7.2008, p. 55.

⁽³⁾ L-Opinjoni tal-Parlament Ewropew tad-9 ta' Lulju 2008 (għadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali), il-Pożizzjoni Komuni tal-Kunsill tad-9 ta' Jannar 2009 (ĠU C 70 E, 24.3.2009 p. 37) u Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-22 ta' April 2009 (għadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali). Id-Deciżjoni tal-Kunsill tal-25 ta' Ġunju 2009.

⁽⁴⁾ ĠU L 176, 15.7.2003, p. 27.

- (5) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Energija għall-Ewropa" enfasizzat l-importanza li jitlestha s-suq intern tal-gass naturali, kif ukoll li jinholoq ambjent ekwu għall-kumpaniji kollha tal-gass naturali stabbiliti fil-Komunità. Il-Komunikazzjonijiet tal-Kummissjoni tal-10 ta' Jannar 2007 intitolata: "Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku" u "Inkjest taht l-Artikolu 17 tar-Regolament (KE) Nru 1/2003 dwar is-Setturi Ewropej tal-Gass u tal-Elettriku (Rapport Finali)" urewli r-regoli u l-miżuri preżenti ma jipprovdwx il-qafas meħtieġ biex jinkiseb l-oġettiv ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb.

- (6) Mingħajr is-separazzjoni effettiva tan-networks minn attivitajiet ta' produzzjoni u forniture (separazzjoni effettiva), hemm riskju ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operat tan-network iżda wkoll fl-inċentivi għal impriži integrati vertikament li jinvestu b'mod adegwat fin-networks tagħhom.

- (7) Madankollu, ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali kif previsti fid-Direttiva 2003/55/KE ma wasslux għas-separazzjoni effettiva tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni. Għalhekk, fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti legiżlattivi għas-"separazzjoni effettiva tal-attivitajiet ta' forniture u produzzjoni mill-operazzjonijiet tan-network".

- (8) Hija biss it-tnehhija tal-inċentiv għall-impriži integrati vertikament li jiddiskriminaw kontra kompetituri fir-rigward tal-aċċess għan-network u l-investiment li tista' tiżgura separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, li timplika l-hatra tal-proprjetarju tan-network bħala l-operatur tas-sistema u l-indipendenza tiegħu minn kwalunkwe interess ta' forniture u produzzjoni, hija b'mod ċar mezz effettiv u stabbli biex jiġi solvut il-konflitt ta' interess inerenti u biex tkun żgurata s-sigurtà tal-forniture. Għal dik ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu tal-10 ta' Lulju 2007 dwar Prospetti għas-suq intern tal-gass u tal-elettriku ⁽⁵⁾ rriferi għas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà fil-livell tat-trasmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva għall-promozzjoni tal-investimenti fl-infrastrutturi b'mod mhux diskriminatorju, l-aċċess għus għan-network għal partecipanti godda u t-trasparenza fis-suq. Taht is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, l-Istati Membri għandhom għalhekk ikunu meħtieġa jiżguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkunux intitolati jeżerċitaw kontroll fuq impriża tal-produzzjoni jew tal-forniture u, fl-istess waqt, jeżerċitaw kontroll jew kwalunkwe dritt fuq

⁽⁵⁾ ĠU C 175 E, 10.7.2008, p. 206.

- operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprekludi l-possibbiltà li jiġi eżerċitat kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura. F'dawk il-limiti, għandu jkun possibbli għal impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura li jkollha sehem minoritarju f'operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni.
- (9) Kwalunkwe sistema għas-separazzjoni għandha tkun effettiva fit-tnehhija ta' kwalunkwe kunflitt ta' interessi bejn il-produtturi, il-fornituri u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, sabiex jinholqu iċċentivi għall-investimenti meħtieġa u jkun garantit l-aċċess ta' parteċipanti godda fis-suq skont sistema regolatorja effiċjenti u trasparenti u m'għandhiex toħloq sistema regolatorja oneruża żżejjed għall-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.
- (10) Id-definizzjoni tat-terminu "kontroll" hija meħuda mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 tal-20 ta' Janar 2004 dwar il-kontroll ta' konċentrazzjonijiet bejn imprizi (ir-Regolament tal-KE dwar l-Għaqdiet) ⁽¹⁾.
- (11) Billi s-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà teħtieġ, f'xi każi, ir-ristrutturar tal-imprizi, l-Istati Membri li jiddeċiedu li jimplimentaw separazzjoni tad-dritt tal-proprjetà għandhom jingħataw żmien addizzjonali biex japplikaw id-dispożizzjonijiet relevanti. Fi-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u tal-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni għandhom japplikaw għaž-żewġ setturi.
- (12) Taħt is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà, sabiex tiġi żgurata l-indipendenza shiha tal-operat tan-network mill-interessi tal-fornitura u l-produzzjoni u sabiex ma jkun hemm skambju ta' ebda informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna ma għandhiex tkun membru tal-bordijiet tal-amministrazzjoni kemm ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni kif ukoll ta' impriza li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew forniture. Għall-istess raġuni, l-istess persuna ma għandhiex tkun intitolata taħtar membri tal-bordijiet ta' amministrazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sistema ta' trasmissjoni u teżerċita kontroll jew kwalunkwe dritt fuq impriza ta' produzzjoni jew tal-fornitura.
- (13) L-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni għandu jippermetti lill-imprizi integrati vertikament iżommu d-dritt ta' proprjetà tagħhom tal-assi tan-network filwaqt li jiżgura separazzjoni effettiva tal-interessi, sakemm tali operatur indipendenti ta' sistema jew tali operatur indipendenti tat-trasmissjoni iwettaq il-funzjonijiet kollha ta' operatur tas-sistema u sakemm jiġu attwati regolamentazzjoni ddettaljata u mekkaniżmi ta' kontroll regolatorji estensivi.
- (14) Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, l-impriza li tkun proprjetarja tas-sistema ta' trasmissjoni tkun parti minn impriza integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom għalhekk jingħataw l-għažla bejn is-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-istabbiliment ta' operatur ta' sistema jew ta' operatur tat-trasmissjoni li jkun indipendenti mill-interessi ta' forniture u ta' produzzjoni.
- (15) Sabiex l-interessi tal-azzjonisti tal-imprizi integrati vertikament jinżammu bis-shih, l-Istati Membri għandhom ikollhom l-għažla li jimplimentaw separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew permezz ta' żvestiment dirett jew inkella billi jinqasmu l-ishma tal-impriza integrata fishma tal-impriza tan-network u ishma tal-impriza residwali ta' forniture u ta' produzzjoni, sakemm ikun hemm konformità mar-rekwiżiti li jirriżultaw mis-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà.
- (16) L-effikaċja shiha tas-soluzzjonijiet ta' operatur indipendenti tas-sistema jew ta' operatur indipendenti tat-trasmissjoni trid tiġi żgurata permezz ta' regoli speċifiċi addizzjonali. Ir-regoli dwar l-operatur indipendenti tat-trasmissjoni jipprovdu qafas regolatorju xieraq biex jiġu garantiti kompetizzjoni ġusta, investiment suffiċjenti, aċċess għall-partiċipanti l-godda fis-suq u l-integrazzjoni tas-swieq tal-gass. Is-separazzjoni effettiva permezz tad-dispożizzjonijiet dwar l-operatur indipendenti tat-trasmissjoni għandha tkun ibbażata fuq pilastru ta' miżuri ta' organizzazzjoni u miżuri li jirrigwardaw il-governanza tal-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni, kif ukoll fuq pilastru ta' miżuri relatati mal-investiment, il-konnessjoni man-network ta' kapacitajiet godda ta' produzzjoni u l-integrazzjoni tas-suq permezz ta' koperazzjoni reġjonali. L-indipendenza tal-operatur tat-trasmissjoni għandha tiġi żgurata wkoll, inter alia, permezz ta' ċerti perijodi ta' "tregwa" ("cooling-off" periods) li matulhom, fl-Impriza Integrata Vertikalment, ma ssir l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività relevanti ohra li tagħti aċċess għall-istess informazzjoni li setgħet inkisbet f'pożizzjoni manigerjali. Il-mudell tal-operatur tat-trasmissjoni indipendenti tas-separazzjoni effettiva jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti mill-Kunsill Ewropew fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007.
- (17) Sabiex tiġi żviluppata kompetizzjoni fis-suq intern tal-gass, il-konsumaturi mhux domestiċi kbar għandu jkollhom il-possibbiltà li jagħzlu l-fornituri tagħhom u li jidhlu f'kuntratti ma' bosta forniture għall-htigijiet tal-gass tagħhom. Dawn il-konsumaturi għandhom ikunu mharsa kontra klawnsoli ta' esklussività fil-kuntratti, li l-effett tagħhom huwa li jeskludu offerti komplimentari u/jew kompetittivi.

(1) ĠU L 24, 29.1.2004, p. 1.

- (18) Stat Membru għandu d-dritt li jagħzel separazzjoni shiha tad-dritt ta' proprjetà fit-territorju tiegħu. Fejn Stat Membru jkun eżercita dak id-dritt, impriża ma jkollhiex id-dritt li tistabbilixxi operatur indipendenti tas-sistema jew operatur indipendenti tat-trasmissjoni. Barra minn hekk, impriża li twestaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista ma tistax tikkontrolla jew teżercita direttament jew indirettament ebda dritt fuq operatur ta' sistema ta' trasmissjoni minn Stat Membru li għażel separazzjoni shiha tad-dritt ta' proprjetà.
- (19) Taht din id-Direttiva tipi differenti ta' organizzazzjoni tas-suq ser jeżistu fis-suq intern tal-gas naturali. Il-miżuri li l-Istati Membri jistgħu jiehdu biex jiżguraw livell ta' kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu bbażati fuq htigiet prevalenti ta' interess ġenerali. Il-Kummissjoni għandha tiġi konsultata dwar il-kompatibbiltà tal-miżuri mat-Trattat u mal-liġi tal-Komunità.
- (20) L-implimentazzjoni ta' separazzjoni effettiva għandha tirrispetta l-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat. Għal dan il-ghan, l-istess persuna ma għandhiex tkun tista' teżercita kontroll jew kwalunkwe dritt, bi ksur tar-regoli tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà jew tas-soluzzjoni tal-operatur indipendenti tas-sistema, wahidha jew b'mod kongunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċizzjoni tal-korpi kemm tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistemi ta' trasmissjoni kif ukoll tal-impriži tal-fornitura jew tal-produzzjoni. Fir-rigward tas-separazzjoni tad-dritt ta' proprjetà u l-alternattiva tal-operatur indipendenti tas-sistema, sakemm l-Istat Membru konċernat jista' juri li jkun qed jiġi sodisfatt ir-rekwiżit, żewġ korpi pubbliċi separati għandhom ikunu jistgħu jikkontrollaw minn naħa wahda l-attivitajiet ta' produzzjoni u ta' forniture u min-naħa l-oħra l-attivitajiet ta' trasmissjoni.
- (21) Is-separazzjoni effettiva shiha tal-attivitajiet tan-network mill-attivitajiet ta' provvista u ta' ġenerazzjoni għandha tapplika fil-Komunità kollha għall-impriži Komunitarji kif ukoll għal dawk mhux Komunitarji. Sabiex jiġi żgurat li l-attivitajiet tan-network u l-attivitajiet ta' forniture u ta' produzzjoni fil-Komunità jibqgħu indipendenti minn xulxin, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom is-setgħa jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni lill-operaturi tas-sistema tat-trasmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti fil-Komunità kollha ta' dawk ir-regoli, l-awtoritajiet regolatorji għandhom iqisu bi shih l-opinjoni tal-Kummissjoni meta dawn tal-ewwel jiehdu deċizzjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni. Sabiex jiġi żgurat ukoll ir-rispett tal-obbligi internazzjonali tal-Komunità u s-solidarjetà u s-sigurtà tal-enerġija fil-Komunità, il-Kummissjoni għandha jkollha d-dritt li tagħti l-opinjoni tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni fir-rigward ta' proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni li jkun ikkontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew minn pajjiżi terzi.
- (22) Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija huwa element essenzjali ta' sigurtà pubblika u huwa għalhekk marbut b'mod inerenti mal-funzjonament effiċjenti tas-suq intern Komunitarju tal-gass u mal-integrazzjoni tas-swieq iżolati tal-gass tal-Istati Membri. Il-gass jista' jasal biss għand iċ-ċittadini tal-Unjoni permezz tan-network. Is-swieq tal-gass miftuħin li jiffunzjonaw u b'mod partikolari n-networks u assi oħra assoċjati mal-forniture tal-gass huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività tal-ekonomija u għall-benessri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Għalhekk għandhom jiġu permissi persuni minn pajjiżi terzi sabiex jikkontrollaw sistema ta' trasmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trasmissjoni biss jekk ikunu konformi mar-rekwiżiti ta' separazzjoni effettiva li japplikaw fil-Komunità. Mingħajr preġudizzju għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Komunità tikkonsidra li s-settur tas-sistema tat-trasmissjoni tal-gass huwa ta' importanza kbira għall-Komunità u għalhekk jinhtieg salvagwardji addizzjonali fir-rigward tal-preżervazzjoni tas-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità sabiex jiġi mwarrab kull riskju lill-ordni pubbliku u lis-sigurtà pubblika fil-Komunità u lill-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità tehtieg, b'mod partikolari, valutazzjoni tal-indipendenza tal-operazzjoni tan-network, il-livell tad-dipendenza tal-Komunità u tal-Istati Membri individwali fuq il-forniment tal-enerġija minn pajjiżi terzi, u t-trattament ta' kemm il-kummerċ u l-investment domestiku kif ukoll dak barrani fl-enerġija f'pajjiż terz partikolari. Għalhekk is-sigurtà tal-provvista għandha tiġi vvalutata fid-dawl taċ-ċirkostanzi fattwali ta' kull każ kif ukoll tad-drittijiet u l-obbligi li jkunu ġejjin mid-dritt internazzjonali, partikolarment il-ftehimiet internazzjonali bejn il-Komunità u l-pajjiż terz konċernat. Fejn ikun il-każ il-Kummissjoni hija mhegga tippreżenta rakkomandazzjonijiet biex jiġi nnegożjat ftehim rilevanti ma' pajjiżi terzi li jindirizza s-sigurtà tal-provvista tal-enerġija lill-Komunità jew biex jiġu nkluzi l-kwistjonijiet mehtieġa f'negożjati oħra ma' dawk il-pajjiżi terzi.
- (23) Għandhom jittiehdu miżuri ulterjuri sabiex jiġu żgurati tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji għall-aċċess għat-trasport. Dawn it-tariffi għandhom japplikaw għall-utenti kollha fuq bażi mhux diskriminatorja. Fejn faċilità tal-ħżin, linepack jew servizz ancillari topera f'suq li huwa biżżejjed kompetittiv, l-aċċess jista' jiġi permiss a bażi ta' mekkaniżmi bbażati fuq is-suq li jkunu trasparenti u mhux diskriminatorji.
- (24) Huwa mehtieg li tiġi żgurata l-indipendenza ta' operaturi tas-sistemi tal-ħżin sabiex jittejjeb l-aċċess ta' partijiet terzi għall-faċilitajiet tal-ħżin li huma teknikament u/jew ekonomikament mehtieġa sabiex ikunu jistgħu effiċjentement jagħtu lill-klijenti aċċess għas-sistemi. Għaldaqstant, jixraq li l-faċilitajiet tal-ħżin jithaddmu permezz ta' entitajiet legalment separati li jkollhom drittijiet effettivi ta' tehid ta' deċizzjonijiet fir-rigward ta' assi mehtieġa għaž-żamma, l-operazzjoni kif ukoll l-iżvilupp ta' faċilitajiet tal-ħżin. Jeh-tieg ukoll li tiżdied it-trasparenza fir-rigward tal-kapaċità ta

hżin li tiġi offruta lil partijiet terzi, billi l-Istati Membri jiġu obbligati li jiddefinixxu qafas pubbliku ċar u mhux diskriminatorju, li jiddetermina r-regim regolatorju adegwat applikabbli għall-facilitajiet ta' hżin. Dak l-obbligu m'għandux jirrikjedi deċiżjoni għda dwar is-sistemi ta' aċċess iżda għandu jtejjeb it-trasparenza fir-rigward tas-sistema ta' aċċess għall-hżin. Ir-rekwiżiti ta' kunfidenzjalità għal informazzjoni kummerċjalment sensitiva huma partikolarment importanti fejn hija konċernata data ta' natura strateġika jew fejn hemm biss utent wahdieni għal facilità ta' hżin.

- (25) L-aċċess non-diskriminatorju għan-network ta' distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess downstream għall-klijenti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. L-ambitu għad-diskriminazzjoni fir-rigward tal-aċċess u l-investment ta' parti terza huwa madankollu anqas sinifikanti fil-livell ta' distribuzzjoni milli fil-livell ta' trasmissjoni fejn il-kongestjoni u l-influenza tal-interessi tal-generazzjoni jew tal-provvista huma generalment akbar mil-livell ta' distribuzzjoni. Barra minn hekk, is-separazzjoni legali u funzjonali tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, kienet rikjesta, skont id-Direttiva 2003/55/KE, biss mill-1 ta' Lulju 2007 u l-effetti tagħha fuq is-suq intern tal-gas naturali għad iridu jiġu evalwati. Ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali li bhalissa huma fis-sehh jistgħu jwasslu għal separazzjoni effettiva sakemm dawn jiġu definiti b'mod aktar ċar, implimentati sewwa u sorveljati mill-qrib. Sabiex jinholqu kondizzjonijiet ugwali fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet ta' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom għalhekk ikunu sorveljati sabiex dawn ma jithallewx japprofittaw ruhhom mill-integrazzjoni vertikali tagħhom fir-rigward tal-pożizzjoni kompetittiva tagħhom fis-suq, partikolarment fir-rigward ta' klijenti żgħar domestiċi u mhux domestiċi.
- (26) L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri konkreti sabiex jassistu fl-użu usa' tal-biogass u tal-gass mill-biomassa, li l-produtturi tagħhom għandhom jingħataw aċċess mhux diskriminatorju għas-sistema tal-gass, sakemm dan l-aċċess ikun kompatibbli b'mod kontinwu mar-regoli tekniċi u mal-istandards ta' sikurezza rilevanti.
- (27) Sabiex tiġi evitata l-impożizzjoni ta' piż finanzjarju u amministrattiv fuq operaturi żgħar tad-distribuzzjoni, l-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu, fejn meħtieġ, li jeżentaw lill-kumpaniji kkonċernati mir-rekwiżiti legali tal-unbundling tad-distribuzzjoni.
- (28) Fejn tintuża sistema ta' distribuzzjoni magħluqa biex tiġi żgurata l-aħjar effiċjenza possibbli ta' provvista integrata tal-enerġija li tirrikjedi standards operattivi speċifiċi, jew sistema magħluqa ta' distribuzzjoni tinzamm primarjament għall-użu tal-proprietarju tas-sistema, għandu jkun possibbli li l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi eżentat minn obbligi li jkunu ta' piż amministrattiv mhux meħtieġ minhabba n-natura partikolari tar-relazzjoni bejn

l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni u l-utenti tas-sistema. Siti industrijali, siti kummerċjali jew siti ta' servizzi użati b'mod komuni, bħall-bini tal-istazzjonijiet tal-ferroviji, l-ajruporti, l-isptarijiet, siti kbar tal-kampeġġ b'facilitajiet integrati jew siti tal-industrija tal-kimika jistgħu jinkludu sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa minhabba n-natura speċjalizzata tal-operazzjonijiet tagħhom.

- (29) Id-Direttiva 2003/55/KE introduċiet rekwiżit għall-Istati Membri li jistabilixxu regolaturi b'kompetenzi speċifiċi. Madankollu, l-esperjenza turi li l-effettività tar-regolamentazzjoni hafna drabi tkun limitata bin-nuqqas ta' indipendenza ta' regolaturi mill-gvern, kif ukoll minhabba n-nuqqas ta' setgħat u diskrezzjoni. Għal din ir-raġuni, fil-laqgħa tiegħu fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni biex tiżviluppa proposti legiżlattivi li jipprovdu għal aktar armonizzazzjoni tas-setgħat u t-tishih tal-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali tal-enerġija. Għandu jkun possibbli li dawn l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jkopru kemm is-settur tal-elettriku kif ukoll dak tal-gass.
- (30) Ir-regolaturi tal-enerġija jkunu jistgħu jiehdu deċiżjonijiet fuq il-kwistjonijiet regolatorji rilevanti kollha sabiex is-suq intern tal-gass naturali jiffunzjona tajjeb, u jridu jkunu indipendenti għal kollox minn kwalunkwe interess pubbliku jew privat ieħor. Dan ma tipprekludix la r-reviżjoni għidizzjarja u lanqas is-superviżjoni parlamentari taht il-liġi kostituzzjonali tal-Istati Membri. Addizzjonalment, l-approvazzjoni tal-baġit tar-regolatur mil-legiżlatur nazzjonali ma tikkostitwixx ostakolu għall-awtonomija baġitarja. Id-dispożizzjonijiet relatati mal-awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokati tal-awtorità regolatorja għandhom jiġu implimentati fil-qafas definit mil-liġi u r-regoli baġitarji nazzjonali. Waqt li jkunu qed jikkontribwixxu għall-indipendenza tal-awtorità regolatorja nazzjonali minn kwalunkwe interess politiku jew ekonomiku permezz ta' skema xierqa ta' rotazzjoni, għandu jkun possibbli għall-Istati Membri li jqisu kif jistħoqq id-disponibilità tar-rizorsi umani u d-daqs tal-bord.
- (31) Sabiex jiġi aċċertat aċċess effettiv għas-suq għall-partijiet kollha fis-suq inkluzi partijiet godda, huma meħtieġa mekkaniżmi mhux diskriminatorji u li jibbilanċjaw l-ispejjeż. Dan għandu jintlahaq permezz tat-twaqqif ta' mekkaniżmi trasparenti bażati fuq is-suq għall-fornitura u x-xiri tal-gass meħtieġ fil-qafas tar-rekwiżiti tal-bilanċjar. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom irwol attiv biex jaċċertaw illi t-tariffi li jibbilanċjaw mhumiex diskriminatorji u jirriflettu l-ispejjeż. Fl-istess hin, għandu jkun hemm incentivi xieraq biex jiġu bbilanċjati d-dhul u l-hruġ tal-gass u sabiex is-sistema ma titqeghidx fil-periklu.

- (32) L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom ikunu jistgħu jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, jew il-metodoloġiji taht il-kalkolu tat-tariffi, a bażi ta' proposta mill-operatur tas-sistema tat-trasmissjoni jew mill-operatur(i) tas-sistema tad-distribuzzjoni jew mill-operatur tas-sistema tal-gass naturali likwefatt (LNG), jew a bażi ta' proposta miftiehma bejn dak/dawk l-operatur(i) u l-utenti tan-networks. Fit-tweqqif ta' dawk il-kompiti, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jiżguraw li t-tariffi tat-trasmissjoni u d-distribuzzjoni jkunu non-diskriminatorju u jirriflettu tas-sew in-nefqa, u għandhom jikkunsidraw l-ispejjeż tan-network li jkunu għal tul ta' żmien, marginali u evitati, liema spejjeż ikunu ġejjin minn miżuri ta' amministrazzjoni li tkun tismola d-domanda b'inċentivi u taxxi baxxi.
- (33) Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom ikollhom is-setgħa li jadottaw deċiżjonijiet obligatorji fir-rigward tal-imprizi tal-gas naturali u li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq l-imprizi tal-gas naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom, jew li jipproponu li qorti kompetenti timponi dawn il-penali fuq dawk l-imprizi. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat biex jiddeċiedu, irrispettivament mill-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni, dwar miżuri adatti li jiżguraw benefiċċji għall-konsumaturi permezz tal-promozzjoni tal-kompetizzjoni effettiva meħtieġa għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern tal-gass naturali. L-istabbiliment ta' programm ta' rilaxx tal-gass hija wahda mill-miżuri possibbli li tista' tiġi wżata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u l-iżgurar tal-funzjonament tajjeb tas-suq. Ir-regolaturi tal-enerġija għandhom jingħataw ukoll is-setgħat li jikkontribwixxu għall-iżgurar ta' standards għoljin ta' servizz universali u pubbliku konformement mal-ftuh tas-suq, il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli, u li l-miżuri ta' protezzjoni tal-konsumatur ikunu kompletament effettivi. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju kemm għas-setgħat tal-Kummissjoni fir-rigward tal-applikazzjoni tar-regoli ta' kompetizzjoni inkluż l-eżami ta' mergers b'dimensjoni Komunitarja, kif ukoll għar-regoli dwar is-suq intern bħall-moviment liberu tal-kapital. Il-korp indipendenti li lilu għandha d-dritt tappella parti li tintlaqat minn deċiżjoni ta' regolatur nazzjonali, jista' jkun qorti jew tribunal iehor li jkollhom is-setgħa jwettqu revizjoni gudizzjarja.
- (34) Kwalunkwe armonizzazzjoni tas-setgħat tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandha tinkludi s-setgħat li jingħataw inċentivi għal imprizi tal-gass naturali u li jiġu imposti pieni effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq dawk l-imprizi jew li jipproponu lil qorti kompetenti sabiex timponi dawk il-pieni. Barra minn hekk, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jkollhom is-setgħa li jitolbu informazzjoni rilevanti mill-imprizi tal-gass naturali, iwettqu investigazzjonijiet xierqa u suffiċjenti u jsovlu t-tilwimiet.
- (35) Investimenti f'infrastrutturi kbar godda għandhom jiġu promossi bil-qawwa, filwaqt li jiġi żgurat il-funzjonament tajjeb tas-suq intern fil-gass naturali. Sabiex jittejjeb l-effett
- pożittiv ta' proġetti eżentati tal-infrastruttura fuq il-kompetizzjoni u s-sigurtà tal-fornitura, għandu jiġi ttestjat l-interess fis-suq matul il-fażi ta' ppjanar tal-proġett, u għandhom jiġu implimentati regoli għall-ġestjoni tal-konġestjoni. Meta infrastruttura tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Agenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija stabbilita mir-Regolament (KE) Nru 713/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jstabbilixxi Agenzija għall-Koperazzjoni bejn ir-Regolaturi tal-Enerġija ⁽¹⁾ ("l-Agenzija") għandha, bhala l-ahhar tentattiv, tiehu hsieb it-talba għall-eżenzjoni sabiex tqis aħjar l-implikazzjonijiet transkonfinali tagħha u sabiex tiffacilità t-trattament amministrattiv tagħha. Barra minn hekk, minhabba l-profil ta' riskju eċċezzjonali fil-bini ta' dawn il-proġetti kbar ta' infrastruttura eżenti, għandu jkun possibbli li tingħata deroga parzjali għall-imprizi b'interessi fil-fornitura u l-produzzjoni fir-rigward tar-regoli tas-separazzjoni għall-proġetti konċernati. Il-possibbiltà ta' deroga temporanji għandha tapplika b'mod partikolari, minhabba raġunijiet ta' sigurtà tal-fornitura, għal pipelines godda fil-Komunità li jittrasportaw il-gass minn pajjiżi terzi sa ġewwa l-Komunità. Eżenzjonijiet mogħtija skont id-Direttiva 2003/55/KE għandhom jkomplu japplikaw sakemm id-data skedata ta' skadenza skont kif deċiża fid-deċiżjoni tal-eżenzjoni mogħtija.
- (36) Is-suq intern tal-gass naturali qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparenza li jxekkel l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, il-kopertura tar-riskju tal-kreditu u d-dhul ta' partecipanti godda. Il-fiducja fis-suq, il-likwidità tiegħu u l-ghadd ta' partecipanti fis-suq jehtieg li jizdedu, u għalhekk jehtieg li tizded is-sorveljanza regolatorja fuq imprizi attivi fil-forniment tal-gass. Tali huġiet għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għal, u kompatibbli mal-leġislazzjoni Komunitarja eżistenti dwar is-swieq finanzjarji. Jehtieg li r-regolaturi tal-enerġija u r-regolaturi tas-swieq finanzjarji jikkoperaw sabiex jgħinu lil xulxin ikollhom idea generali tas-swieq konċernati.
- (37) Il-gass naturali huwa primarjament, u dejjem iżjed, impurtat fil-Komunità Ewropea minn pajjiżi terzi. Il-liġi Komunitarja għandha tikkunsidra l-karatteristiċi tal-gass naturali, bħal ċerti riġiditajiet strutturali li ġejjin mill-konċentrazzjoni tal-fornituri, il-kuntratti fuq perjodu twil ta' żmien jew in-nuqqas tal-likwidità fl-istadji ta' wara fil-proċess tal-produzzjoni. Għaldaqstant, hija meħtieġa aktar trasparenza, inkluż fil-formazzjoni tal-prezzijiet.
- (38) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' linji gwida li jiddefinixxu aktar ir-rekwiziti għaž-żamma tar-registri, l-Agenzija u l-Kumitat tar-Regolaturi ta' Titoli Ewropej (CESR) stabbilit bid-Deciżjoni tal-Kummissjoni

(1) Ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

2009/77/KE ⁽¹⁾ għandhom jikkoperaw u jagħtu parir lill-Kummissjoni dwar il-kontenut tal-linji gwida. L-Aġenzija u s-“CESR” għandhom jikkoperaw ukoll biex jinvestigaw aktar fil-fond u jagħtu parir dwar il-kwistjoni ta' jekk it-transazzjonijiet fil-kuntratti tal-fornitura tal-gass u d-derivattivi tal-gass għandhomx ikunu suġġetti għal htigiet ta' trasparenza ta' qabel u/jew ta' wara n-negozju u jekk iva, x'għandu jkun il-kontenut ta' dawk ir-reqwiziti.

- (39) L-Istati Membri, jew fejn Stat Membru hekk jistipula, l-awtorità regolatorja, għandhom jinkoraġġixxu l-iżvilupp ta' kuntratti ta' provvista li ma tistax tiġi interrotta,
- (40) Fl-interess tas-sigurtà tal-fornitura, il-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fl-Istati Membri individwi għandu jiġi s-sorveljat, u s-sorveljanza għanda tiġi segwita minn rapport dwar is-sitwazzjoni fuq livell Komunitarju, b'kont meħud għall-kapaċità ta' interkonnessioni bejn iż-żoni. Din is-sorveljanza għandha titwettaq kmieni biżżejjed biex jistgħu jittiehdu l-miżuri adegwati jekk is-sigurtà tal-fornitura tiġi kompromessa. Il-konstruzzjoni u l-manutenzjoni tal-infrastruttura tan-network meħtieġa, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessioni, għandhom jikkontribwixxu għall-aċċertament ta' forniture stabbli tal-gass.
- (41) L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, filwaqt li jqisu r-reqwiziti ta' kwalità meħtieġa, il- biogass u l-gass mill-biomassi jew tipi oħrajn ta' gass jingħataw aċċess mhux diskriminatorju għas-sistema tal-gass, kemm-il darba dan l-aċċess huwa permanentement kompatibbli mar-regoli tekniċi rilevanti u l-istandards tas-sigurtà. Dawk ir-regoli u l-istandards għandhom jaċċertaw li dawn il-gassijiet jistgħu b'mod tekniċu u sikur jiġu injettati u ttrasportati fis-sistema tal-gass naturali u għandhom jindirizzaw ukoll il-karatteristiċi kimiċi tagħhom
- (42) Il-kuntratti fit-tul jibqgħu parti importanti mill-fornitura tal-gass tal-Istati Membri u għandhom jinżammu bhala għażla għall-imprizi tal-fornitura tal-gass sa fejn ma jfixklux l-għanijiet ta' din id-Direttiva u huma kompatibbli mat-Trattat, inklużi r-regoli tal-kompetizzjoni. Huwa għalhekk meħtieġ li jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass. Huwa għalhekk meħtieġ li l-kuntratti fil-tul jitqiesu fl-ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-imprizi tal-gass naturali.
- (43) Sabiex tiġi aċċertata ż-żamma ta' standards għoljin tas-servizz pubbliku fil-Komunità, il-miżuri kollha meħudin mill-Istati Membri biex jiksbu l-għanijiet ta' din id-Direttiva għandhom jiġu notifikati b'mod regolari lill-Kummissjoni. Il-Kummissjoni għandha b'mod regolari tippubblika rapport li janalizza l-miżuri meħudin fuq livell nazzjonali biex jintlahqu l-għanijiet tas-servizz pubbliku u bi tqabbil tal-effettività tagħhom, b' għan li jsiru rakkomandazzjonijiet rigward il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali sabiex jintlahqu standards għoljin fis-servizz pubbliku. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li meta jiġu

konnessi mas-sistema tal-gass, il-klijenti huma infurmati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu furniti b'gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli. Miżuri meħudin mill-Istati Membri biex jiproteġu lill-klijent finali jistgħu jkunu differenti skont jekk ikunux immirati lejn klijenti domestiċi jew lejn l-intrapizi żgħar u medji.

- (44) Ir-rispett tar-reqwiziti tas-servizz pubbliku huwa reqwizit fundamentali ta' din id-Direttiva u huwa important li jiġu speċifikati hawn l-istandards komuni, rispettati mill-Istati Membri kollha, li jqisu l-għanijiet tal-harsiet tal-konsumatur, sigurtà tal-fornitura, protezzjoni tal-ambjent u livelli ta' kompetizzjoni ekwivalenti fl-Istati Membri kollha. Huwa important li l-kriterji tas-servizz pubbliku jkunu jistgħu jiġu interpretati fuq bażi nazzjonali, waqt li jikkunsidraw iċ-ċirkustanzi nazzjonali u suġġett għar-rispett lejn il-liġi tal-Komunità.
- (45) Miżuri implimentati mill-Istati Membri biex jiksbu l-għanijiet tal-koeżjoni ekonomika u soċjali jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-provvediment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, fejn xieraq, tal-ghodda kollha eżistenti nazzjonali u Komunitarji. Dawn l-ghodda jistgħu jinkludu mekkanizmi ta' responsabbiltà sabiex l-investment neċessarju jiġi ggarantit.
- (46) Sakemm il-miżuri meħuda mill-Istati Membri biex jaderixxu l-obbligi tas-servizz pubbliku jkunu jiffurmaw għaj-nuna mill-Istat taht l-Artikolu 87(1) tat-Trattat, hemm obbligu taht l-Artikolu 88(3) tat-Trattat li dawn jinnotifikawhom lill-Kummissjoni.
- (47) Ir-reqwiziti tas-servizz pubbliku u l-istandards minimi komuni li jitnissu minnhom jeħtieġ li jissahhu aktar biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha, speċjalment dawk vulnerabbli, jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-kompetizzjoni u minn prezzijiet ġusti. Ir-reqwiziti tas-servizz pubbliku għandhom jiġu definiti fil-livell nazzjonali, filwaqt li jitqiesu iċ-ċirkostanzi nazzjonali; il-liġi Komunitarja għandha, madanakollu, tiġi rispettata mill-Istati Membri. Iċ-ċittadini tal-Unjoni u, meta l-Istati Membri jqisu li jkun xieraq, l-imprizi ż-żgħar, għandhom ikunu jistgħu jgawdu minn obbligi ta' servizz pubbliku, b'mod partikolari fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista u tariffi raġonevoli. Aspett prinċipali fil-fornitura lill-klijenti huwa l-aċċess għad-data oġġettiva u trasparenti dwar il-konsum. Għaldaqstant, il-konsumaturi għandhom ikollhom aċċess għad-data tal-konsum tagħhom u l-prezzijiet assoċjati u l-ispejjeż tas-servizzi sabiex ikunu jistgħu jistiednu lill-kompetituri biex jagħmlu offerta bbażata fuq din id-data. Il-konsumaturi għandhom ikollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sewwa dwar il-konsum tal-enerġija tagħhom. Il-hlasijiet minn qabel għandhom jirriflettu l-konsum probabbli tal-gass naturali u s-sistemi differenti tal-hlas m'għandhomx ikunu diskriminatorji. L-informazzjoni dwar l-ispejjeż għall-enerġija li tingħata bi frekwenza suffiċjenti ser tohloq incentivi għat-tfaddil fl-enerġija għaliex tagħti lura lill-klijenti reazzjoni (feedback) diretta dwar l-effetti tal-investment fl-użu effiċjenti tal-enerġija u fil-bidla fid-drawwiet.

(1) ĠU L 25, 29.1.2009, p. 18.

- (48) L-interessi tal-konsumatur għandhom ikunu fiċ-ċentru ta' din id-Direttiva u l-kwalità tas-servizz għandha tkun responsabilità ċentrali tal-imprizi tal-gass naturali. Id-drittijiet eżistenti tal-konsumaturi jehtieġ li jiġu msahha u jiġu garantiti, u għandhom jinkludu trasparenza akbar. Il-harsien tal-konsumatur għandu jiżgura li l-klijenti kollha fil-kuntest tal-Komunità aktar wiesa' jibbenefikaw minn suq kompetittiv. Id-drittijiet tal-konsumaturi għandhom jiġu infurzati mill-Istati Membri, jew fejn Stat Membru hekk jistipula, mill-awtoritajiet regolatorji.
- (49) Għandha tkun disponibbli informazzjoni ċara u komprensiva għall-konsumaturi dwar id-drittijiet tagħhom relatati mas-settur tal-enerġija. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, wara li tikkonsulta mal-partijiet interessati rilevanti, inklużi l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-organizzazzjonijiet tal-konsumaturi u l-imprizi tal-gass naturali, lista tal-konsumatur tal-enerġija li tkun aċċessibbli u faċli biex tużaha li tagħti informazzjoni Prattika lill-konsumaturi dwar id-drittijiet tagħhom. Din il-lista tal-konsumatur tal-enerġija għandha tingħata lill-konsumaturi kollha u tkun disponibbli għall-pubbliku.
- (50) Il-faqar tal-enerġija huwa problema li qed tikber fil-Komunità. L-Istati Membri li huma affettwati u li għadhom m'għamlux hekk għandhom, għaldaqstant, jiżviluppaw pjanijiet ta' azzjoni nazzjonali jew oqsfa oħra xierqa biex jindirizzaw il-faqar tal-enerġija, bl-għan li jnaqqsu n-numru ta' persuni li qed ibatu minhabba din is-sitwazzjoni. Fi kwalunkwe każ, l-Istati Membri għandhom jiżguraw il-provvista tal-enerġija mehtieġa għall-konsumaturi vulnerabbli. Meta jagħmlu dan, jista' jintuża approċċ integrat, pereżempju fil-qafas tal-politika soċjali, u l-miżuri jistgħu jinkludu politiki soċjali jew titjib fid-djar biex l-enerġija tintuża b'mod aktar effiċjenti. Mill-inqas, din id-direttiva għandha tippermetti politiki nazzjonali li jiffavorixxu l-konsumaturi vulnerabbli.
- (51) Harsien akbar tal-konsumaturi huwa garantit bid-disponibilità ta' mezzi effettivi għas-soluzzjoni tat-tilwim għall-konsumaturi kollha. L-Istati Membri għandhom jintroduċu proċeduri effettivi u li ma jiehdux hafna żmien biex jiġu indirizzati t-tilwimiet.
- (52) Għandu jkun possibbli li l-introduzzjoni ta' sistemi ta' mijters intelligenti tkun ibbażata fuq evalwazzjoni ekonomika. Jekk dik l-evalwazzjoni tikkonkludi li l-introduzzjoni ta' dawn is-sistemi ta' mijters tkun biss ekonomikament raġonevoli u effettiva meta jitqiesu l-ispejjeż għal konsumaturi b'ċertu ammont ta' konsum ta' gass, l-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw dan meta jimpilmentaw is-sistemi ta' mijters intelligenti.
- (53) Il-prezzijiet tas-suq għandhom jipprovdu incentivi ġusti għall-iżvilupp tan-netwerk.
- (54) Il-promozzjoni ta' kompetizzjoni ġusta u aċċess faċli għall-fornituri differenti għandhom ikunu tal-akbar importanza għall-Istati Membri biex il-konsumaturi jkunu jistgħu jahtfu b'mod shih l-opportunitajiet ta' suq intern liberalizzat tal-gass naturali.
- (55) Sabiex jingħata kontribut lejn is-sigurtà tal-fornitura filwaqt li jinżamm spirtu ta' solidarjetà bejn l-Istati Membri, notevolment fil-każ ta' kriżi ta' forniture tal-enerġija, huwa importanti li jkun hemm qafas għal koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Tali koperazzjoni fi spirtu ta' solidarjetà tista' sserrah, jekk l-Istati Membri jiddeċiedu hekk, l-ewwel u qabel kollox fuq mekkaniżmi bbażati fuq is-suq. Il-koperazzjoni għall-promozzjoni tas-solidarjetà reġjonali u bilaterali m'għandhiex timponi piż sproporzjonat fuq il-partecipanti fis-suq jew tiddiskrimina bejniethom.
- (56) Fid-dawl tal-holqien ta' suq intern fil-gass naturali, l-Istati Membri għandhom irawmu l-integrizzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema fil-livell Komunitarju u dak reġjonali, b'mod li jinkorporaw ukoll is-sistemi iżolati li jiffurmaw gzejjer tal-gass.
- (57) L-iżvilupp ta' suq intern Ewropew veru tal-gass naturali, permezz ta' netwerk konness mall-Komunità kollha, għandu jkun wiehed mill-ghanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva u għaldaqstant il-kwistjonijiet regolatorji dwar l-interkonnessjonijiet transkonfinali u s-swieq reġjonali għandhom ikunu wiehed mill-kompiti ewlenin tal-awtoritajiet regolatorji, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzija fejn ikun rilevanti.
- (58) Wiehed mill-ghanijiet ewlenin ta' din id-Direttiva għandu jkun ukoll li jintlahqu regoli komuni għal suq intern veru u provvista wiesgħa ta' gass. Għal dan il-għan, prezżijiet ta' suq mingħajr distorsjonijiet jipprovdu incentivi għall-interkonnessjonijiet transkonfinali filwaqt li jwasslu, fit-tul ta' żmien, għall-konverġenza tal-prezzijiet.
- (59) L-awtoritajiet regolatorji għandhom ukoll jipprovdu informazzjoni dwar is-suq sabiex jippermettu lill-Kummissjoni teżercita r-rwol tagħha li tosserva u tissorvelja s-suq Ewropew tal-gass naturali u l-evoluzzjoni tiegħu fil-perijodu qasir, medju u fit-tul, inklużi aspetti bħall-fornitura u d-domanda, l-infrastrutturi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, il-kwalità tas-servizz, il-kummerċ transkonfinali, il-ġestjoni tal-kongestjoni, l-investimenti, il-prezzijiet bl-ingrossa u dawk għall-konsumatur, il-likwidità tas-suq, u t-titjib ambjentali u dak fl-effiċjenza. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandhom jirrapportaw lill-awtoritajiet fil-qasam tal-kompetizzjoni u lill-Kummissjoni, lil dawk l-Istati Membri li fihom il-prezzijiet ixekklu l-kompetizzjoni u t-thaddim xieraq tas-suq.

(60) Ladarba l-ghan ta' din id-Direttiva, jiġifieri l-holqien ta' suq intern tal-gass naturali totalment operattiv, ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u ghalhekk jista' jinkiseb ahjar fil-livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, konformement mal-prinċipju ta' sussidarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Konformement mal-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-ghan.

(61) Taht ir-Regolament (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar il-kondizzjonijiet għall-aċċess għan-networks ta' trasmissjoni tal-gass naturali ⁽¹⁾ il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida biex tikseb il-grad ta' armonizzazzjoni meħtieġ. Dawn il-Linji gwida, li jikkostitwixxu miżuri obligatorji ta' implimentazzjoni, huma, fir-rigward ta' ċerti dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva wkoll, għodda siewja li tista' tiġi adattata malajr fejn meħtieġ.

(62) Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati taht id-Deċizzjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni ⁽²⁾.

(63) B'mod partikolari l-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-Linji gwida meħtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ biex jinkiseb l-ghan ta' din id-Direttiva. Billi daww il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mfassla biex jemendaw elementi li m'humex essenzjali ta' din id-Direttiva, billi jissupplimentawha b'elementi mhux essenzjali godda, huma għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deċizzjoni 1999/468/KE.

(64) Konformement mal-punt 34 tal-Ftehim Interstituzzjonali dwar it-tfassil ahjar tal-ligijiet ⁽³⁾, l-Istati Membri huma mhegga sabiex jistabbilixxu, għalihom infushom u fl-interess tal-Komunità, it-tabelli tagħhom, li juru, kemm jista' jkun possibbli, il-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspożizzjoni, u jagħmluhom pubbliċi.

(65) Minhabba l-ambitu tal-emendi li qegħdin isiru fid-Direttiva 2003/55/KE b' dan, huwa kunsiljabbli, għal raġunijiet ta' ċarezza u razzjonalizzazzjoni, li d-dispożizzjonijiet kunsidrati jiġu mfassla mill-ġdid billi jingabru kollha f' test wiehed f' Direttiva ġdida.

(66) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali, u tresserva l-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU I

SUĖĠETT, KAMP TA' APPLIKAZZJONI U DEFINIZZJONIJET

Artikolu 1

Suġġett u Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli komuni għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u hażna ta' gass naturali. Hija tippreskrivi r-regoli marbuta mal-organizzazzjoni u l-funzjonament tas-settur tal-gass naturali, l-aċċess għas-suq, il-kriterji u l-proċeduri applikabbli għall-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet għat-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-provvista u l-ħzin ta' gass naturali u l-operazzjoni tas-sistemi.

2. Ir-regoli stabbiliti f'din id-Direttiva għall-gass naturali, inkluż il-gass naturali likwifikat (LNG), għandhom japplikaw ukoll b'mod mhux diskriminatorju għall-biogass u gass minn biomassi jew tipi oħrajn ta' gass sa fejn dawn il-gassijiet jistgħu teknikament u b'mod sikur jiġu injettati fi, u trasportati mis-sistema tal-gass naturali.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) "impriża tal-gass naturali" tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twettaq għall-inqas wahda mill-funzjonijiet li ġejjin: produzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture, xiri jew ħzin tal-gass naturali, inkluż LNG, li hija responsabbli għall-kompiti kummerċjali, tekniċi u/jew tal-manutenzjoni relatati għal daww il-funzjonijiet, iżda m'għandhomx jinkludu l-klijenti finali;
- (2) "upstream pipeline networks" tfisser kwalunkwe pipeline jew network ta' pipelines imhaddma u/jew mibnija bhala parti minn proġett tal-prodzzjoni taż-żejt jew tal-gass, jew użata biex jingarr il-gass naturali minn proġett wiehed jew aktar għal pjanta tal-ipproċessar jew terminali jew destinazzjoni kostali finali;
- (3) "trasmissjoni" tfisser it-trasport tal-gass naturali minn network li fiha prinċipalment pipelines ta' pressa għolja li mhix upstream pipeline network u li mhix il-parti tal-pipelines bi pressa għolja użati primarjament fil-kuntest tad-distribuzzjoni lokali tal-gass naturali, bi skop li jiġi konsenjat lill-klijent, iżda li ma jinkludix il-forniture;
- (4) "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tat-trasmissjoni u li hija responsabbli għall-operazzjoni, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni ta', u fejn meħtieġ, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonneszjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;

⁽¹⁾ Ara paġna 36 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

⁽²⁾ ĠU L 184, 17.7.1999, p. 23.

⁽³⁾ ĠU C 321, 31.12.2003, p. 1.

- (5) “distribuzzjoni” tfisser it-trasport tal-gass naturali minn pipeline networks lokali jew reġjonali bi skop tal-konsenja tiegħu lill-klijent, iżda li ma tinkludix il-fornitura;
- (6) “operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni” tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tad-distribuzzjoni u li hija responsabbli għall-operat, bl-aċċertazzjoni tal-manutenzjoni, u fejn meħtieġ, tal-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni f'żona definita u, fejn japplika, l-interkonnessjonijiet tagħha ma' sistemi oħrajn, u li tiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilhaq talbiet raġonevoli għat-trasportazzjoni tal-gass;
- (7) “fornitura” tfisser il-bejgħ, inkluż il-bejgħ mill-ġdid, tal-gass naturali, inkluż LNG, lill-klijenti;
- (8) “impriza tal-fornitura” tfisser kwalunkwe persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-fornitura;
- (9) “faċilità tal-ħżin” tfisser faċilità użata għall-ħżin tal-gass naturali u proprjetà ta' u/jew operata minn impriza tal-gass naturali, inkluża l-parti tal-faċilitajiet tal-LNG użati għall-ħżin iżda eskluż is-sehem użat għall-produzzjoni, u esklużi l-faċilitajiet riservati esklussivament għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni fit-twettiq tal-funzjonijiet tagħhom;
- (10) “operatur tas-sistema tal-ħżin” tfisser il-persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-ħżin u li hija responsabbli għall-operazzjoni ta' faċilità tal-ħżin;
- (11) “faċilità tal-LNG” tfisser terminali li tintuża għall-likwifikazzjoni tal-gass naturali jew l-importazzjoni, hatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG, u għandha tinkludi servizzi anċillari u hażna temporanja meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti sas-sistema ta' trasmissjoni, iżda m'għandha tinkludi ebda parti minn terminali ta' LNG użati għall-ħżin;
- (12) “operatur tas-sistema tal-LNG” tfisser persuna naturali jew legali li twettaq il-funzjoni tal-likwifikazzjoni tal-gass naturali, jew l-importazzjoni, hatt u gassifikazzjoni mill-ġdid tal-LNG u li hija responsabbli li topera faċilità tal-LNG;
- (13) “sistema” tfisser networks tat-trasmissjoni, networks tad-distribuzzjoni, faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħżin proprjetà ta' jew imħaddma minn impriza tal-gass naturali, inkluż linepack u l-faċilitajiet tal-fornitura ta' servizzi anċillari u dawk ta' imprizi relatati meħtieġa biex jingħata aċċess għat-trasmissjoni, distribuzzjoni u LNG;
- (14) “servizzi anċillari” tfisser is-servizzi kollha meħtieġa għall-aċċess lil u operazzjoni tan-neworks tat-trasmissjoni u/jew distribuzzjoni u/jew faċilitajiet tal-LNG u/jew faċilitajiet tal-ħżin inklużi bilanċjar, tahlit tat-tagħbijiet u injezzjoni ta' gassijiet inert, iżda mhux inklużi faċilitajiet riservati esklussivament għal operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- (15) “linepack” tfisser il-ħżin tal-gass bil-kompressjoni fis-sistemi ta' trasmissjoni u tad-distribuzzjoni tal-gass, iżda mhux inklużi l-faċilitajiet riservati għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni li jwettqu l-funzjonijiet tagħhom;
- (16) “sistema interkonnessa” tfisser numru ta' sistemi li huma konnessi ma' xulxin;
- (17) “interkonnettur” tfisser linja tat-trasmissjoni li taqsam jew li hi mxerrda fuq frontiera bejn Stati Membri għall-uniku skop li tikkonnetti s-sistemi ta' trasmissjoni nazzjonali ta' dawn l-Istati Membri;
- (18) “linja diretta” tfisser pipeline tal-gass naturali li hija komplimentarja mas-sistema interkonnessa;
- (19) “impriza integrata tal-gass naturali integrata” tfisser impriza integrata vertikalmment jew orizzontalmment;
- (20) “impriza integrata vertikalmment” tfisser impriza tal-gass naturali jew grupp ta' imprizi tal-gass naturali fejn l-istess persuna jew l-istess persuni huma intitolati, direttament jew indirettament, li jeżerċitaw kontroll, u fejn l-impriza jew il-grupp ta' imprizi jwettqu tal-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' trasmissjoni jew distribuzzjoni, LNG jew ħżin, u mill-inqas waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew il-provvista tal-gass;
- (21) “impriza integrata orizzontalmment” tfisser impriza li twettaq għall-inqas waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni, trasmissjoni, distribuzzjoni, forniture jew ħżin tal-gass naturali, u attivita' mhux relatata mal-gass;
- (22) “impriza relatata” tfisser impriza affiljata, fis-sens tal-Artikolu 41 tas-Seba' Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta' Ġunju 1983 abbażi tal-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet konsolidati (!), u/jew impriza assoċjata, fis-sens tal-Artikolu 33(1) ta' dik id-Direttiva, u/jew impriza tal-istess azzjonisti;
- (23) “utent tas-sistema” tfisser persuna naturali jew legali li qed tfori jew li qed tiġi fornita mis-sistema;
- (24) “klijent” tfisser klijent bl-ingrossa jew finali tal-gass naturali jew impriza tal-gass naturali li jixtru l-gass naturali;
- (25) “klijent tad-dar” tfisser klijent li jixtri l-gass naturali għall-konsum tiegħu fid-dar;
- (26) “klijent mhux tad-dar” tfisser klijent li jixtri l-gass naturali li mhuwiex għall-użu tiegħu fid-dar;
- (27) “klijent finali” tfisser klijent li jixtri l-gass naturali għall-konsum tiegħu;
- (28) “klijent eligibbli” tfisser klijent li jkun liberu li jixtru l-gass mill-provditur tal-għażla tiegħu, fis-sens tal-Artikolu 37;

(*) It-titolu tad-Direttiva 83/349/KEE ġie aġġustat biex jittiehed kont tar-rinumerazzjoni tal-Artikoli tat-Trattat li jstabbilixxi l-Kommunita' Ewropea taht l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3)(g).

(!) ĠU L 193, 18.7.1983, p. 1.

- (29) “kljient bl-ingrossa” tfisser persuna naturali jew legali minbarra l-operaturi tas-sistemi ta’ trasmissjoni u l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni li tixtri l-gass naturali għall-iskop ta’ bejgh mill-ġdid fis-sistema jew barra mis-sistema fejn tkun stabbilita;
- (30) “ippjanar fit-tul” tfisser ippjanar tal-kapaċità tal-fornitura u tat-trasport tal-impriza tal-gass naturali għal terminu twil bi skop li jintlahqu t-talbiet għall-gass naturali tas-sistema, diversifikazzjoni tal-ghejun u l-aċċertar tal-provvisti lill-kljient;
- (31) “suq emergenti” tfisser Stat Membru li fih l-ewwel forniture kummerċjali tal-ewwel kuntratt tal-fornitura tal-gass naturali tiegħu sar mhux aktar minn 10 snin ilu;
- (32) “sigurtà” tfisser kemm is-sigurtà tal-fornitura tal-gass naturali kif ukoll sigurtà teknika;
- (33) “infrastruttura għda” tfisser infrastruttura li tkun għadha mhux lesta sal-4 ta’ Awwissu 2003;
- (34) “kuntratt għal forniment tal-gass” tfisser kuntratt għall-forniment tal-gass naturali, iżda ma tinkludix derivattiva tal-gass;
- (35) “derivattiva tal-gass” tfisser strument finanzjarju speċifikat fil-punti 5, 6, jew 7 fit-Taqsima C tal-Anness I mad-Direttiva 2004/39/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta’ April 2004 dwar swieq fi strumenti finanzjarji ⁽¹⁾, fejn dak l-istrument għandu x’jaqsam ma’ gass naturali;
- (36) “kontroll” tfisser kwalunkwe drittijiet, kuntratti jew kwalunkwe mezzi oħra li, sew separatament jew flimkien, u filwaqt li jitqiesu l-fatti u l-liġijiet involuti, jagħtu l-possibbiltà li tiġi eżerċitata influwenza deċiżiva fuq impriza, b’mod partikolari permezz ta’:
- (a) il-proprjetà jew id-dritt li jintużaw l-assi kollha ta’ impriza, jew parti minnhom;
- (b) drittijiet jew kuntratti li jikkonferixxu influwenza deċiżiva fuq il-komposizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-organi ta’ impriza.

KAPITOLU II

REGOLI ĠENERALI GĦALL-ORGANIZZAZZJONI TAS-SETTUR

Artikolu 3

Obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku u l-protezzjoni tal-kljenti

1. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw, abbażi tal-organizzazzjoni istituzzjonali tagħhom u b’kont mehud tal-prinċipju tas-sussidjarjetà, li, mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 2, imprizi tal-gass naturali jigu operati konformement mal-prinċipji ta’ din id-Direttiva bi skop li jinkiseb suq tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli, u m’għandhomx jiddiskriminaw bejn dawn l-imprizi rigward id-drittijiet u l-obbligi tagħhom.

2. Tenut kont shih tad-dispożizzjonijiet rilevanti tat-Trattat, b’mod partikolari l-Artikolu 86 tiegħu, l-Istati Membri jistgħu jimpjontu fuq imprizi operaturi fis-settur tal-gass, fl-interess ekonomiku ġenerali, obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, li jistgħu jirrelataw għas-sigurtà, inkluża s-sigurtà tal-fornitura, regolarità, kwalità u prezz tal-provvisti, u l-protezzjoni tal-ambjent, li jinkludi l-effiċjenza tal-enerġija, l-enerġija minn sorsi li jiġġeddu u protezzjoni tal-klima. Obbligi bħal dawn għandhom ikunu definiti b’mod ċar, trasparenti, mhux diskriminatorji, verifikabbli u għandhom jiġgarantixxu l-ugwaljanza tal-aċċess lill-kumpaniji tal-gass tal-Kommunita’ għall-konsumaturi nazzjonali. Fir-rigward tas-sigurtà tal-provvista, l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija/il-ġestjoni tad-domanda u għall-ksib tal-għanijiet ambjentali u għanijiet għall-enerġija minn sorsi li jiġġeddu, kif imsemmi f’dan il-paragrafu, l-Istati Membri jistgħu jintroduċu l-implimentazzjoni ta’ pjanar għall-perijodu fit-tul, b’kont mehud tal-possibbiltà li terzi persuni jitolbu aċċess għas-sistema.

3. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi adegwati biex iħarsu l-kljenti finali, u għandhom, b’mod partikolari, jaċċertaw illi hemm salvagwardji adegwati għall-protezzjoni tal-kljenti vulnerabbli. F’dan il-kuntest, kull Stat Membru għandu jiddefinixxi l-kuncett ta’ konsumaturi vulnerabbli li jista’ jirreferi għall-faqar tal-enerġija u, inter alia, għall-projbizzjoni tal-iskonnessjoni tal-gass ta’ konsumaturi bħal dawn fi żminijiet kritiċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet u l-obbligi marbuta ma’ konsumaturi vulnerabbli jkunu applikati. B’mod partikolari, għandhom jiehdu l-passi adegwati biex iħarsu l-kljenti finali f’żoni remoti li huma mqabba mas-sistema tal-gass. L-Istati Membri jistgħu jahtru provditur tal-aħhar riżort għall-kljenti mqabbdin mas-sistema tal-gass. Għandhom jaċċertaw livelli għoljin ta’ protezzjoni tal-konsumatur, b’mod partikolari rigward trasparenza rigward it-termini u l-kondizzjonijiet tal-appalti, informazzjoni ġenerali u mekkaniżmi għar-riżoluzzjoni ta’ disputi. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-kljenti eliġibbli jkun fil-fatt jista’ jaqleb faċilment għal forniture għda. Rigward kljenti tad-dar, dawn il-miżuri għandhom jinkludu dawk stabbiliti fl-Anness I.

4. L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri xierqa, bħat-tnejja ta’ pjani nazzjonali ta’ azzjoni għall-enerġija, jagħtu benefiċċji tas-sigurtà soċjali, biex tiġi żgurata l-provvista meħtieġa tal-gass lill-konsumaturi vulnerabbli jew jagħtu appoġġ għal titjib biex l-enerġija tintuża b’mod aktar effiċjenti, biex jiġi indirizzat il-faqar tal-enerġija fejn ikun identifikat, inkluż fil-kuntest usa’ tal-faqar. Miżuri bħal dawn m’għandhomx ifixklu l-ftuh effettiv tas-suq stipulat fl-Artikolu 37 u t-thaddim tas-suq u għandhom jigu nnotifikati lill-Kummissjoni, fejn ikun rilevanti, skont il-paragrafu 11 ta’ dan l-Artikolu. Din in-notifika m’għandhiex tinkludi miżuri fis-sistema ġenerali tas-sigurtà soċjali.

5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-konsumaturi kollha mqabba man-netwerk tal-gass ikunu intitolati li jkollhom il-gass tagħhom ipprovdut minn forniture, bil-kundizzjoni li jaqbel il-forniture, irrispettivament mill-Istat Membru li fih huwa rreġistrat il-forniture, sakemm il-forniture jikkonforma mar-regoli kummerċjali u tal-ibbilanċjar applikabbli u bla ħsara għar-rekwiżiti tas-sigurtà tal-provvista. F’dan ir-rigward, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-proċeduri amministrattivi ma jkunux ta’ ostakolu għall-imprizi tal-forniture diġà rreġistrati fi Stat Membru ieħor.

⁽¹⁾ ĠU L 145, 30.4.2004, p. 1.

6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:
- meta konsumatur, filwaqt li josserva l-kundizzjonijiet kuntrattwali, jixtieq jibdel il-fornitur, il-bidla ssir mill-operatur(i) ikkonċernat(i) fi żmien tliet gimghat u
  - il-konsumaturi jkunu intitolati li jirċievu d-data kollha dwar il-konsum.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-drittijiet imsemmija fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu jingħataw lill-konsumaturi b'mod li ma jkunx diskriminatorju fir-rigward tal-ispiza, l-isforz jew il-hin.

7. L-Istati Membri għandhom jimplementaw miżuri adegwati biex jiksbu l-għanijiet tal-koeżjoni soċjali u ekonomika u, il-protezzjoni tal-ambjent, li tista' tinkludi mezzi biex jiġi megħlub tibdil fil-klima, u s-sigurtà tal-fornitura. Miżuri bhal dawn jistgħu jinkludu, b'mod partikolari, il-forniment ta' incentivi ekonomiċi adegwati, bl-użu, meta jkun xieraq, tal-ghodod nazzjonali u Komunitarji eżistenti kollha, għall-manutenzjoni u l-bini tal-infrastruttura meħtieġa ta' networks, inkluża l-kapaċità ta' interkonnessjoni.

8. Sabiex jiġi promoss l-użu effiċjenti tal-enerġija, l-Istati Membri jew, fejn l-Istat Membru jkun stipula hekk, l-awtorità regolatorja, għandhom jirrakkomandaw b'mod qawwi li l-imprizi tal-gass naturali jtejbu kemm jistgħu l-użu tal-gass, pereżempju billi jipprovdu servizzi ta' ġestjoni tal-enerġija, jiżviluppaw formuli innovattivi tal-prezzijiet jew jintroduċu sistemi ta' mijters intelligenti jew netwerks intelligenti fejn ikun jixraq.

9. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkunu disponibbli punti waħdiena ta' kuntatt sabiex il-konsumaturi jingħataw l-informazzjoni kollha necessarja fir-rigward tad-drittijiet tagħhom, tal-leġiżlazzjoni attwali u tal-mezzi ta' soluzzjoni tat-tilwimiet disponibbli għalihom f'każ ta' tilwim. Punti ta' kuntatt bhal dawn jistgħu jkunu parti minn punti ta' informazzjoni generali għall-konsumaturi.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkun qed jithaddem mekkanizmu indipendenti bhal ombudsman tal-enerġija jew korp tal-konsumaturi għat-trattament effiċjenti tat-tilwimiet u għas-soluzzjoni tat-tilwimiet barra l-qrati.

10. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4 rigward id-distribuzzjoni sa fejn l-applikazzjoni tagħhom ixkekkel, fil-liġi jew fil-fatt, il-prestazzjoni tal-obbligazzjonijiet imposti fuq l-imprizi tal-gass naturali fl-interess ekonomiku ġenerali u sa fejn l-iżvilupp tal-kummerċ ma jiġix affettwat sal-punt li jkun kuntrarju għall-interessi tal-Komunità. L-interessi tal-Komunità jinkludu, fost l-oħrajn, il-kompetizzjoni rigward il-klijenti eliġibbli taht din id-Direttiva u l-Artikolu 86 tat-Trattat.

11. L-Istati Membri għandhom, mal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar il-miżuri kollha adottati biex iwettqu l-obbligazzjonijiet dwar is-servizz pubbliku, inklużi l-protezzjoni tal-konsumatur u tal-ambjent, u l-effett possibbli tagħhom fuq il-kompetizzjoni nazzjonali u internazzjonali,

kemm jekk dawn il-miżuri jeħtieġu deroga mid-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jew le. Għandhom javżaw lill-Kummissjoni sussegwentament kull sentejn dwar kwalunkwe tibdil għal dawn il-miżuri, kemm jekk jeħtieġu deroga minn din id-Direttiva jew le.

12. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi, f'konsultazzjoni mal-partijiet interessati rilevanti, inklużi l-Istati Membri, l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-għaqdiet tal-konsumaturi u l-imprizi tal-gass naturali, Lista tal-Konsumatur tal-Enerġija li tkun ċara u konċiża rigward informazzjoni Prattika relatata mad-drittijiet tal-konsumaturi tal-enerġija. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri tal-gass jew l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni, f'koperazzjoni mal-awtorità regolatorja, jiehdu l-passi meħtieġa biex jipprovdu lill-konsumaturi kollha tagħhom kopja tal-lista tal-konsumatur tal-enerġija u jiżguraw li ssir disponibbli pubblikament.

Artikolu 4

Proċedura għall-awtorizzazzjoni

1. F'ċirkostanzi fejn awtorizzazzjoni (eż., liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) tkun meħtieġa għall-konstruzzjoni jew operazzjoni ta' faċilitajiet tal-gass naturali, l-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw għandhom jagħtu awtorizzazzjonijiet li jinnbnew u/jew jiġu operati tali faċilitajiet, pipelines u tagħmir assoċjat, konformement mal-paragrafi 2 sa 4. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li jinnominaw jistgħu wkoll jagħtu awtorizzazzjonijiet fuq l-istess bażi għall-provvista tal-gass naturali u għall-klijenti bl-ingrossa.

2. Fejn l-Istati Membri għandhom sistema ta' awtorizzazzjoni, għandhom jistabbilixxu kriterji oġġettivi u mhux diskriminatorji li għandhom jintlaħqu minn impriza li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tibni u/jew topera faċilitajiet tal-gass naturali jew li tapplika għal awtorizzazzjoni biex tipprovdi l-gass naturali. Il-kriterji u l-proċeduri mhux diskriminatorji għall-għotja ta' awtorizzazzjonijiet għandhom ikunu pubbliċi. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proċeduri ta' awtorizzazzjoni għal faċilitajiet, pipelines u tagħmir assoċjat iqisu l-importanza tal-proġett għas-suq intern tal-gass naturali fejn ikun xieraq.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-raġunijiet għal kull każ ta' għotja ta' xi awtorizzazzjoni huma oġġettivi u non-diskriminatorji u li jingħataw lill-applikant. Ir-raġunijiet għal każdiet bhal dawn għandhom jiġu notifikati fil-pront lill-Kummissjoni bhala informazzjoni. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu proċedura li tippermetti lill-applikant li jappella fuq każdiet bhal dawk.

4. Għall-iżvilupp ta' żoni godda tal-provvista u operat effiċjenti ġeneralment, u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 38, l-Istati Membri jistgħu jiċhdu li jagħtu aktar awtorizzazzjonijiet għall-bini u l-operazzjoni ta' sistemi tad-distribuzzjoni tal-pipeline f'żona partikolari ladarba tali sistemi tal-pipeline inbnew jew gew proposti li jinnbnew f'dik iż-żona u jekk il-kapaċità eżistenti jew proposta ma ġietx eżawrita.

Artikolu 5

Sorveljanza tas-sigurtà tal-provvista

L-Istati Membri għandhom jiżguraw is-sorveljanza ta' kwistjonijiet ta' sigurtà tal-provvista. Fejn l-Istati Membri jqisu li huwa xieraq, jistgħu jiddelegaw dak il-kompitu lill-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1). Tali sorveljanza għandha, b'mod partikolari, tkopri l-bilanċ bejn il-fornitura u t-talbiet fis-suq nazzjonali, il-livell ta' talbiet futur mistennija u provvisti li jkunu disponibbli, bil-kapaċità addizzjonali maħsuba ppjanata jew taht kostruzzjoni, u l-kwalità u l-livell tal-manutenzjoni tan-networks, kif ukoll miżuri biex jiġi kopert żmien ta' talbiet kbar hafna u biex jiġu koperti nuqqasijiet ta' provditur wiehed jew aktar. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jipubblikaw, sal-31 ta' Lulju ta' kull sena, rapport li jiddeskrivi fil-qosor is-sejbiet li jirriżultaw mis-sorveljanza ta' dawn il-kwistjonijiet, kif ukoll kwalunkwe miżuri li ttiehdu jew maħsuba li jindirizzawhom u għandhom jibagħtu dan ir-rapport lill-Kummissjoni minnufih.

Artikolu 6

Solidarjetà reġjonali

1. Sabiex tiġi ssalvagwardata provvista sikura fis-suq intern tal-gass naturali, l-Istati Membri għandhom jikkoperaw sabiex jipromwovu s-solidarjetà reġjonali u bilaterali.
2. Tali koperazzjoni għandha tkopri sitwazzjonijiet li jirriżultaw fi, jew li x'aktarx jirriżultaw, f'perijodu qasir ta' żmien, fi xkiel serju għall-provvista b'effett fuq l-Istat Membru. Din għandha tinkludi:
  - (a) koordinazzjoni ta' miżuri nazzjonali ta' emergenza imsemmija fl-Artikolu 8 tad-Direttiva tal-Kunsill 2004/67/KE tas-26 ta' April, 2004 dwar miżuri għas-salvagwardja tas-sigurtà tal-provvista ta' gas naturali ⁽¹⁾;
  - (b) identifikazzjoni u, fejn meħtieġ, żvilupp jew tiġdid ta' interkonnessjonijiet ta' elettriku u ta' gass naturali; u
  - (c) kondizzjonijiet u modalitajiet prattiċi għall-assistenza reċiproka.
3. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri l-oħra għandhom jinżammu informati dwar tali koperazzjoni.
4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida għall-koperazzjoni reġjonali fi spirtu ta' solidarjetà. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 7

Promozzjoni ta' koperazzjoni reġjonali

1. L-Istati Membri kif ukoll l-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw bejniethom bil-ghan li jintegraw is-swieq nazzjonali tagħhom fuq livell reġjonali wiehed jew aktar, bhala l-ewwel pass lejn il-holqien ta' suq intern kompletament liberalizzat. B'mod

partikolari, l-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jipromwovu u jiffacilitaw il-koperazzjoni tal-operaturi ta' sistemi ta' trasmissjoni fil-livell reġjonali, inkluż dwar kwistjonijiet transkonfinali bl-ghan li jinholoq suq intern kompetittiv tal-gass naturali, irawmu l-konsistenza tal-qafas legali, regolatorju u tekniku tagħhom u jiffacilitaw l-integrazzjoni tas-sistemi iżolati li jiffurmaw gzejjer tal-gass li għandhom jeżistu fil-Komunità. Iz-żoni ġeografici koperti minn din il-koperazzjoni reġjonali għandhom jinkludu l-koperazzjoni fiż-żoni ġeografici definiti taht l-Artikolu 12(3) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009. Din il-koperazzjoni tista' tkopri żoni ġeografici oħra.

2. L-Aġenzija għandha tikkopera mal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali u l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni biex tiżgura l-kompatibilità tal-oqsfa regolatorji bejn ir-reġjuni bl-ghan li jinholoq suq intern kompetittiv tal-gass naturali. Fejn l-Aġenzija tqis li huma meħtieġa regoli li jorbtu għal koperazzjoni bhal din, għandha tagħmel ir-rakkomandazzjonijiet xierqa.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, permezz tal-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom sistema/i integrata/i wahda jew aktar fil-livell reġjonali li tkopri żewġ Stati Membri jew aktar għall-allokazzjoni tal-kapaċità u għall-kontroll tas-sigurtà tan-network.

4. F'każ li operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment jieħdu sehem f'impriza kongunta stabbilita għall-implimentazzjoni tal-koperazzjoni, l-impriza kongunta għandha tistabbilixxi u timplimenta programm ta' konformità li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittiehdu biex jiġi aċċertat li kull aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni jiġi eskluż. Dak il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet specifici tal-impjegati li jilhqu l-ghan li jiġi eskluż l-aġir diskriminatorju u li jmur kontra l-kompetizzjoni. Huwa għandu jkun sugġett għall-approvazzjoni mill-Aġenzija. Il-konformità mal-programm għandha tiġi s-sorveljata indipendentement minn uffiċjali għall-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni integrata vertikalment.

Artikolu 8

Regoli tekniċi

L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi l-kriterji tas-sigurtà tekniċa jiġu definiti u li r-regoli tekniċi li jistabbilixxu r-rekwiżiti minimi tad-diżinn tekniku u dawk operattivi għat-tqabbid mas-sistema tal-facilitajiet tal-LNG, facilitajiet tal-hżin, sistemi oħrajn tat-trasmissjoni jew tad-distribuzzjoni, u linji diretti, jiġu żviluppanti u ppubblikati. Dawn ir-regoli tekniċi għandhom jaċċertaw l-interoperabbiltà tas-sistemi u għandhom ikunu oġġettivi u mhux diskriminatorji. L-Aġenzija tista' tagħmel rakkomandazzjonijiet xierqa bil-hsieb li tintlaħaq il-kompatibilità ta' dawn ir-regoli, fejn ikun jixraq. Dawk ir-regoli għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni taht l-Artikolu 8 tad-Direttiva 98/34/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Ġunju 1998 li tistabbilixxi proċedura għall-fornitura tal-informazzjoni fil-qasam ta' standards u regolamenti tekniċi u ta' regoli dwar is-Servizzi tas-Socjetà tal-Infomazzjoni ⁽²⁾.

⁽¹⁾ ĠU L 127, 29.4.2004, p. 22.

⁽²⁾ ĠU L 204, 21.7.1998, p. 37.

KAPITOLU III

TRASMISSJONI, HŻIN U LNG

Artikolu 9

Separazzjoni tas-sistemi ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li mit-3 ta' marzu 2012 il quddiem:

- (a) kull impriza li tipposjedi sistema ta' trasmissjoni tagħha taġixxi bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
  - (b) l-istess persuna jew persuni mhumiex intitolati:
    - (i) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni; jew
    - (ii) li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista;
  - (c) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumiex intitolati jahtru membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw l-impriza, ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' provvista; u
  - (d) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumiex intitolati li jkunu membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw l-impriza, kemm ta' impriza li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kif ukoll ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tas-sistema ta' trasmissjoni.
2. Id-drittijiet imsemmija fil-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 għandhom jinkludu, b'mod partikolari:
- (a) is-setgħa għall-eżerċizzju tad-drittijiet ta' votazzjoni;
  - (b) is-setgħa li jiġu mahtura membri tal-bord ta' sorveljanza, tal-bord amministrattiv jew tal-entitajiet li legalment jirrapprezentaw lill-imprizi; jew
  - (c) is-sjieda ta' sehem magħġoritarju.

3. Għall-finijiet tal-punt (b) tal-paragrafu 1, il-kuncett ta' "impriza li taqdi kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet tal-produzzjoni jew tal-forniment" għandu jinkludi "impriza li taqdi kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet tal-ġenerazzjoni u l-forniment" fl-ambitu tad-Direttiva 2009/72/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern tal-elettriku ⁽¹⁾, u t-termini "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" għandhom jinkludu "operatur tas-sistema ta' trasmissjoni" u "sistema ta' trasmissjoni" fl-ambitu ta' dik id-Direttiva.

4. L-Istati Membri jistgħu jippermettu derogi mill-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1 sat-3 ta' Marzu 2013, sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni ma jkunux jiffurmaw parti minn impriza integrata vertikalment.

5. L-obbligu stipulat fil-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jitqies sodisfatt f'sitwazzjoni fejn żewġ imprizi jew aktar li jkunu proprjetarji ta' sistemi ta' trasmissjoni jgħolqu impriza kongunta li taġixxi ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'żewġ Stati Membri jew aktar għas-sistemi ta' trasmissjoni konċernati. L-ebda impriza oħra ma tista' tkun parti mill-impriza kongunta, sakemm ma tkunx giet approvata taht l-Artikolu 14 bhala operatur indipendenti tas-sistema jew bhala operaturi indipendenti tat-trasmissjoni għall-finijiet tal-Kapitolu IV.

6. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu, fejn il-persuna msemmija fil-punti (b), (c) u (d) tal-paragrafu 1 hija l-Istat Membru jew entità pubblika oħra, żewġ entitajiet pubbliċi separati li jeżerċitaw kontroll, minn naha waħda, fuq operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew fuq sistema ta' trasmissjoni u, min-naha l-oħra, fuq impriza li twettaq kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew provvista, għandhom jitqiesu bhala l-istess persuna jew l-istess persuni.

7. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li la l-informazzjoni kummerċjalment sensittiva msemmija fl-Artikolu 16 miżmuma minn operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li kienet tagħmel parti minn impriza integrata vertikalment u lanqas il-persunal ta' tali operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jiġu trasferiti lil imprizi li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni u ta' provvista.

8. Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikalment, l-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

F'tali każ, l-Istati Membri konċernati għandhom jew:

- (a) jahtru operatur tas-sistema indipendenti taht l-Artikolu 14, jew
- (b) jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.

9. Fejn, fit-3 ta' Settembru 2009, is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprjetà ta' impriza integrata vertikalment u jkun hemm arrangamenti fis-seħh li jggarantixxu indipendenza aktar effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV, l-Istati Membri jistgħu jiddeciedu li ma japplikawx il-paragrafu 1.

⁽¹⁾ Ara paġna 55 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali.

10. Qabel ma impriża tiġi approvata u magħzula bhala operatur ta' sistema ta' trasmissjoni taht il-paragrafu 9 ta' dan l-Artikolu, hija għandha tiġi ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 10(4), (5) u (6) ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, li konformement magħhom il-Kummissjoni għandha tivverifika li l-arranġamenti eżistenti jggarantixxu b'mod ċar indipendenza aktar effettiva tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni mid-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu IV.

11. Impriži integrati vertikament li huma proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni fl-ebda każ m'għandhom jiġu m'caħħda milli jiehdu passi biex jikkonformaw mal-paragrafu 1.

12. L-impriži li jwettqu kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandhom fl-ebda każ ikunu jistgħu jiehdu kontroll ta' jew jeżerċitaw direttament jew indirettament kwalunkwe dritt fuq operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni sseparata fl-Istati Membri li japplikaw il-paragrafu 1.

Artikolu 10

Hatra u ċertifikazzjoni ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Qabel ma impriża tkun approvata u mahtura bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hija għandha tkun ċertifikata konformement mal-proċeduri stabbiliti fil-paragrafi 4, 5 u 6 ta' dan l-Artikolu u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

2. Impriži proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni u li ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja nazzjonali bhala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9, konformement mal-proċedura ta' ċertifikazzjoni aktar 'l isfel, għandhom jiġu approvati u mahtura bhala operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istati Membri. L-għażla tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

3. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja kwalunkwe transazzjoni ppjanata li tkun tista' teħtieġ valutazzjoni mill-ġdid tal-konformità tagħhom mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-konformità kontinwa tal-operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9. Għandhom jibdew proċedura ta' ċertifikazzjoni sabiex jiżguraw tali konformità:

- (a) man-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni taht il-paragrafu 3;
- (b) fuq inizjattiva tagħhom stess fejn ikollhom tagħrif li bidla ppjanata fid-drittijiet jew fl-influenza fuq proprjetarji ta' sistema ta' trasmissjoni jew operaturi ta' sistema ta' trasmissjoni tista' twassal għal ksur tal-Artikolu 9, jew fejn ikollhom raġuni sabiex jemmnu li seta' sehħ tali ksur; jew
- (c) fuq talba motivata tal-Kummissjoni.

5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadottaw deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni f'perjodu ta' erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara l-iskadenza ta' dak il-perjodu, iċ-ċertifikazzjoni għandha titqies bhala mogħtija. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita tal-awtorità regolatorja għandha ssir effettiva biss wara l-konklużjoni tal-proċedura prevista fil-paragrafu 6.

6. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandha tkun notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward tad-deċiżjoni. Il-Kummissjoni għandha taġixxi konformement mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009.

7. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni jistgħu jesigū mill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u mill-impriži li jwettqu kwalunkwe waħda mill-funzjonijiet ta' produzzjoni jew ta' forniment kwalunkwe tagħrif rilevanti għat-tweġiq tal-kompiti tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

8. L-awtoritajiet regolatorji u l-Kummissjoni għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

Artikolu 11

Ċertifikazzjoni fir-rigward ta' pajjiži terzi

1. Fejn tintalab ċertifikazzjoni minn proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u li jkun kontrollat minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiži terzi, l-awtorità regolatorja għandha tinnotifika lill-Kummissjoni.

L-awtorità regolatorja għandha wkoll tinnotifika lill-Kummissjoni mingħajr dewmien dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiži terzi li jiehdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jinnotifikaw lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ċirkostanza li tirriżulta f'persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiži terzi li jiehdu kontroll tas-sistema ta' trasmissjoni jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-awtorità regolatorja għandha tadotta abbozz ta' deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Hi għandha tirrifjuta iċ-ċertifikazzjoni jekk ikun għadu ma ġiex muri:

- (a) li l-entità konċernata tikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9; u
- (b) lill-awtorità regolatorja jew lil awtorità kompetenti ohra mahtura mill-Istat Membru li l-għoti ta' ċertifikazzjoni mhux ser ipogġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru u l-Komunità. Fil-kunsiderazzjoni ta' din il-kwistjoni, l-awtorità regolatorja jew l-awtorità kompetenti ohra mahtura għalhekk għandhom jiehdu kont ta' dawn li ġejjin:

- (i) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li johorġu taht il-liġi internazzjoni, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiż terz jew aktar li ghalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà u forniment tal-enerġija;
- (ii) id-drittijiet u l-obbligi tal-Istat Membru fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz li johorġu taht ftehim konklużi ma' dawn il-pajjiżi terzi, sakemm ikunu konformement mal-liġi Komunitarja; u
- (iii) fatti speċifiċi oħra u ċirkostanzi tal-każ u tal-pajjiż terz konċernat.
4. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward ta' dik id-deċiżjoni.
5. L-Istati Membri għandhom jagħmlu provvedimenti sabiex l-awtorità regolatorja u/jew l-awtorità kompetenti mahtura msemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 3, qabel ma l-awtorità regolatorja tadotta deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni, jitolbu opinjoni mill-Kummissjoni dwar jekk:
- (a) l-entità konċernata tikkonformax mar-rekwiziti tal-Artikolu 9; u
- (b) l-ghoti ta' ċertifikazzjoni hux ser iqieghed friskju jew le s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija għall-Komunità.
6. Il-Kummissjoni għandha teżamina t-talba msemmija fil-paragrafu 5 malli tirċeviha. Fi żmien xahrejn wara li tirċievi t-talba, hi għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja nazzjonali jew, jekk it-talba tkun saret mill-awtorità mahtura kompetenti, lil dik l-awtorità.

Fit-tnejn tal-opinjoni, il-Kummissjoni tista' titlob l-opinjoni tal-Aġenzija, l-Istat Membru konċernat, u l-partijiet interessati. Fil-każ li l-Kummissjoni tagħmel din it-talba, il-perijodu ta' xahrejn għandu jiġu estiż b'xahrejn.

Fl-assenza ta' opinjoni mill-Kummissjoni fi żmien il-perijodu msemmi fl-ewwel u fit-tieni subparagrafi, il-Kummissjoni għandha titqies li mhijiex tqajjem oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

7. Meta tkun qed tivvaluta jekk il-kontroll minn persuna jew persuni minn pajjiż terz jew pajjiżi terzi ser ipoġġix friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija lill-Komunità, il-Kummissjoni għandha tiehu kont ta' dawn li ġejjin:

- (a) il-fatti speċifiċi tal-każ u l-pajjiż terz jew pajjiżi terzi konċernati; u
- (b) id-drittijiet u l-obbligi tal-Komunità, li jkunu jeżistu taht il-liġi internazzjoni, fir-rigward ta' dak il-pajjiż terz jew pajjiżi terzi, inkluż ftehim konkluż ma' pajjiż terz jew aktar li ghalih il-Komunità hija parti u li indirizza l-kwistjonijiet ta' sigurtà tal-enerġija.

8. L-awtorità regolatorja nazzjonali għandha, f'perijodu ta' xahrejn wara l-iskadenza tal-perijodu msemmi fil-paragrafu 6, tadotta d-deċiżjoni finali tagħha dwar iċ-ċertifikazzjoni. Fl-adozzjoni tad-deċiżjoni finali tagħha l-awtorità regolatorja nazzjonali għandha tiehu kont massimu tal-opinjoni tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ l-Istati Membri għandhom ikollhom id-dritt li jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni fejn l-ghoti ta' ċertifikazzjoni jpoġġi friskju s-sigurtà tal-forniment tal-enerġija tal-Istat Membru jew is-sigurtà tal-forniment tal-enerġija ta' Stat Membru ieħor. Fejn l-Istat Membru jkun hatar awtorità regolatorja oħra biex tivvaluta l-punt (b) tal-paragrafu 3, dan jista' jesigi li l-awtorità regolatorja nazzjonali tadotta d-deċiżjoni finali tagħha konformement mal-valutazzjoni ta' dik l-awtorità kompetenti. Id-deċiżjoni finali tal-awtorità regolatorja u l-opinjoni tal-Kummissjoni għandhom jiġu ppubblikati flimkien. Meta d-deċiżjoni finali ma tkunx taqbel mal-opinjoni tal-Kummissjoni, l-Istat Membru kkonċernat għandu jipprovi u jippubblika, flimkien ma' dik id-deċiżjoni, ir-raġunament għal dik id-deċiżjoni.

9. Xejn f'dan l-Artikolu m'għandu jaffettwa d-dritt tal-Istati Membri li jeżerċitaw, konformement mal-liġi Komunitarja, kontrolli legali nazzjonali biex jiproteġu interessi ta' sigurtà pubblika legittimi.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jistabbilixxu d-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

11. Dan l-Artikolu, bl-eċċezzjoni tal-punt (a) tal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, għandu japplika wkoll għall-Istati Membri li huma suġġetti għal derogi taht l-Artikolu 49.

Artikolu 12

Hatra ta' operaturi tal-ħżin u tas-sistema tal-LNG

L-Istati Membri għandhom jahtru, jew jesigu li, imprizi tal-gass naturali li jkunu proprjetarji ta' facilitajiet tal-ħżin jew tal-LNG li jahtru, għal perijodu li għandu jiġi ddeterminat mill-Istati Membri b'kont meħud tal-kwistjonijiet ta' effiċjenza u bilanċ ekonomiku, operatur, jew aktar, tas-sistema tal-ħżin jew tal-LNG.

Artikolu 13

Kompiti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG

1. Kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-ħżin u/jew tal-LNG għandu:
- (a) jopera, jagħti manutenzjoni u jiżviluppa taht kondizzjonijiet ekonomiċi, it-trasmissjoni, il-ħżin u/jew il-facilitajiet tal-LNG sikuri, affidabbli u effiċjenti biex jiġi żgurat suq miftuħ, b'kont dovut għall-ambjent, u jiżgura li jkun hemm mezzi adegwati biex jiġu ssodisfati l-obbligi tas-servizz;

- (b) iżomm lura milli jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti tas-sistema, b'mod partikolari favur l-imprizi relatati tiegħu;
- (c) jagħti lil kull operatur iehor tas-sistema ta' trasmissjoni, operatur iehor tas-sistema tal-ħzin, operatur iehor tas-sistema tal-LNG u/jew kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, biżżejjed informazzjoni sabiex jaċċerta li t-trasport u l-ħzin tal-gass naturali jistgħu jsiru b'mod kompatibbli mal-operat sikur u effiċjenti tas-sistema interkonnessa; u
- (d) jagħti lill-utenti tas-sistema l-informazzjoni li jeħtieġu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema.
2. Kull operatur ta' sistema ta' trasmissjoni għandu jibni l-kapaċità transkonfinali suffiċjenti biex tiġi integrata l-infrastruttura ta' trasmissjoni Ewropea li takkomoda t-talbiet kollha għall-kapaċità li jkunu ekonomikament raġonevoli u teknikament fattibbli u filwaqt li titqies is-sigurtà tal-provvista tal-gass.
3. Ir-regoli adottati mill-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni biex jibbilanċjaw is-sistemi ta' trasmissjoni tal-gass għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi għall-utenti tas-sistema tan-networks tagħhom għall-iskwilibriju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi regoli u tariffi, għall-fornitura ta' dawn is-servizzi minn operaturi tas-sistemi tat-trasmissjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 41(6) b'mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.
4. L-awtoritajiet regolatorji, fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri jistgħu jesigū li l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni josservaw standards minimi għall-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluża l-kapaċità tal-interkonnessjoni.
5. Operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jipprokuraw l-enerġija li jużaw għat-tweqqif tal-funzjonijiet tagħhom skont proċeduri bbażati fuq is-suq li huma trasparenti u mhux diskriminatorji.
- (b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi finanzjarji, tekniċi, fiżiċi u umani meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu taħt l-Artikolu 13;
- (c) l-operatur kandidat ikun intrabat li jikkonforma ma' pjan, għall-operatur indipendenti tas-sistema, ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network b'sorveljanza mill-awtorità regolatorja;
- (d) il-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni jkun wera l-kapaċità tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taħt il-paragrafu 5. Għal dan il-ghan, għandu jipprovdi abbozz tal-arranġamenti kuntrattwali kollha mal-impriza kandidata u ma' kwalunkwe entità oħra rilevanti; u
- (e) l-operatur kandidat ikun wera l-abbiltà tiegħu li jikkonforma mal-obbligi tiegħu taħt ir-Regolament (KE) Nru 715/2009 inkluża l-koperazzjoni tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fil-livell Ewropew u reġjonali.
3. L-imprizi li jkunu ġew ċertifikati mill-awtorità regolatorja bhala li kkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 11 u tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu approvati u mah-tura bhala operaturi tas-sistema indipendenti mill-Istati Membri. Għandha tkun applikabbli l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.
4. Kull operatur indipendenti tas-sistema, għandu jkun responsabbli għall-ġhotti u l-ġestjoni tal-aċċess għal partijiet terzi, inkluż il-ġbir ta' hlasijiet ta' aċċess u ta' kongestjoni, għall-operazzjoni, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, kif ukoll għall-iżgurar tal-kapaċità fit-tul tas-sistema li tilqa' domanda raġonevoli permezz ta' ppjanar ta' investiment. Fl-iżvilupp tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jkun responsabbli għall-ippjanar (inkluża l-proċedura tal-awtorizzazzjoni), il-bini, u l-kuntrattar tal-infrastruttura l-ġdida. Għal dan il-ghan, l-operatur tas-sistema indipendenti għandu jaġixxi bhala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. Il-proprietarji ta' sistemi ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu responsabbli għall-approvazzjoni u l-ġestjoni ta' aċċess mill-partijiet terzi, u lanqas għall-ippjanar tal-investiment.
5. Meta jinhatar operatur tas-sistema indipendenti, il-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni għandu:
- (a) jipprovdi l-koperazzjoni u l-appoġġ kollha rilevanti lill-operatur tas-sistema indipendenti għat-tweqqif tal-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari t-tagħrif kollu rilevanti;
- (b) jiffinanzja l-investimenti deċiżi mill-operatur tas-sistema indipendenti u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jaċċetta li jiġu ffinanzjati minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti. L-arranġamenti ta' finanzjament rilevanti għandhom ikunu sugġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Qabel din l-approvazzjoni, l-Awtorità Regolatorja għandha tikkonsulta lill-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni flimkien mal-partijiet interessati l-oħrajn;

Artikolu 14

Operaturi ta' sistemi indipendenti

1. Fejn is-sistema ta' trasmissjoni tkun il-proprietà ta' impriza integrata vertikalment fit-3 ta' Settembru 2009, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx l-Artikolu 9(1) u jahtru operatur ta' sistema indipendenti fuq proposta mill-proprietarju tas-sistema ta' trasmissjoni. Din il-hatra għandha tkun sugġetta għall-approvazzjoni mill-Kummissjoni.
2. L-Istat Membru jista' japprova u jahtar biss operatur indipendenti tas-sistema, meta:
- (a) l-operatur kandidat wera li jikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 9(1)(b), (c) u (d);

- (c) jipprovi għall-kopertura ta' responsabbiltà relatata mal-assi tan-network, bl-eskluzjoni tar-responsabbiltà marbuta mal-kompiti tal-operatur indipendenti tas-sistema; u
- (d) jipprovi garanziji biex jiġi ffaċilitat il-finanzjament ta' kwalunkwe espansjonijiet tan-network bl-eċċezzjoni ta' dawk l-investimenti fejn, taht il-punt (b), jkun ta l-approvazzjoni tiegħu għal finanzjament minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti.

6. F'koperazzjoni mill-qrib mal-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali rilevanti fuq il-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha rilevanti sabiex tissorvelja b'mod effettiv il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu taht il-paragrafu 5.

Artikolu 15

Separazzjoni tal-proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operaturi tas-sistema ta' hżin

1. Il-proprjetarju ta' sistema ta' trasmissjoni, meta jkun inhatar operatur indipendenti tas-sistema, u l-operatur ta' sistema ta' hżin li jiffurmaw parti minn impriži integrati vertikament, għandhom ikunu indipendenti, għall-anqas f'termini tal-forma ġuridika tagħhom, tal-organizzazzjoni u tat-tehid tad-deċiżjonijiet tagħhom, minn attivitajiet oħrajn li ma jkunux relatati mat-trasmissjoni, distribuzzjoni u hżin.

Dan l-Artikolu għandu japplika biss għall-faċilitajiet tal-hżin li huma teknikament u/jew ekonomikament mehtieġa għall-aċċess effiċjenti fis-sistema għall-forniment ta' klijenti taht l-Artikolu 33.

2. Sabiex tiġi aċċertata l-indipendenza tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema ta' hżin imsemmija fil-paragrafu 1, għandhom japplikaw il-kriterji minimi li ġejjin:

- (a) dawk il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin ma jstgħux jieħdu sehem fl-istrutturi korporattivi tal-impriża integrata tal-gass naturali li hija responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operat ta' kuljum tal-produzzjoni u l-forniment tal-gass naturali;
- (b) għandhom jittieħdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin jitqiesu b'mod li jiżgura li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti;
- (c) l-operatur tas-sistema ta' hżin għandu jkollu drittijiet effettivi ta' tehid tad-deċiżjonijiet, indipendentement mill-impriża integrata tal-gass naturali, rigward l-assi mehtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew l-iżvilupp tal-faċilitajiet tal-hżin. Dan m'għandux jeskludi l-eżistenza ta' mekkanizmi adegwati ta' koordinazzjoni biex jiġi aċċertat li jiġu protetti d-drittijiet ta' sorveljanza ekonomika u ta' amministrazzjoni tal-kumpanija prinċipali rigward prospetti fuq assi regolati indirettament taht l-Artikolu 41(6) f'kumpanija sussidjarja.

B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija prinċipali tapprova l-pjan finanzjarju ta' kull sena, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' hżin kif ukoll li tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja tagħha. Dan m'għandux jippermetti lill-kumpanija prinċipali tagħti xi struzzjonijiet dwar l-operazzjoni ta' kuljum, u lanqas dwar deċiżjonijiet individwali marbuta mal-bini jew mat-tiġdid tal-faċilitajiet tal-hżin, li ma jkunux jeċċedu t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti ieħor; u

- (d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' hżin għandhom ifasslu programm ta' konformità, li jistabbilixxi l-miżuri mehuda biex ikun żgurat li ma jkun hemm l-ebda kondotta diskriminatorja, u biex ikun żgurat li l-osservanza tiegħu tkun sorveljata tajjeb. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dawk l-ghanijiet. Rapport annwali, li jindika l-miżuri mehuda, għandu jiġi pprezentat mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità lill-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

3. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida biex taċċerta l-konformità shiha u effettiva mal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema tal-hażna. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 16

Kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni u proprjetarji tas-sistemi ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe obbligu legali ieħor għall-iżvelar ta' informazzjoni, kull operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, hżin u/jew LNG, u proprjetarji tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom iżommu l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba matul it-tweitiq tal-attivitajiet tagħhom, u għandhom jipprevjenu li informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji tagħhom li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuza tiġi żvelata b'mod diskriminatorju, u b'mod partikolari m'għandhom jiżvelaw l-ebda informazzjoni kummerċjalment sensitiva lill-partijiet li jkun baqa' tal-impriża, hlief jekk dan ikun mehtieġ għat-tweitiq ta' transazzjoni ta' negozju. Sabiex tiġi żgurata konformità shiha mar-regoli dwar is-separazzjoni tal-informazzjoni, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-proprjetarju tas-sistema tat-trasmissjoni, anke fil-każ ta' operatur magħqud, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni, u l-parti l-oħra li jifdal tal-impriża ma jużax servizzi kongunti, bħas-servizzi legali kongunti, minbarra funzjonijiet purament amministrattivi jew tal-IT.

2. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, tal-hżin u/jew tal-LNG m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriża relatata, jużaw skorrettament informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-ghoti jew tan-negozjar tal-aċċess għas-sistema.

3. L-informazzjoni meħtieġa għall-kompetizzjoni effettiva u t-thaddim effiċjenti tas-suq għandha ssir pubblika. Dan l-obbligu huwa bla hsara għall-harsien ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva.

KAPITOLU IV

OOOPERATUR TA' TRASMISSJONI INDIPENDENTI

Artikolu 17

Assi, tagħmir, persunal u identità

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikunu mgħammra bir-riżorsi umani, tekniċi, fiżiċi u finanzjarji kollha biex jaqdu l-obbligi tagħhom taħt din id-Direttiva u jwettqu l-attività ta' trasmissjoni tal-gass, partikolarment:

- (a) assi li huma meħtieġa għall-attività ta' trasmissjoni tal-gass, inkluża s-sistema ta' trasmissjoni, għandhom ikunu l-proprjetà tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (b) persunal meħtieġ għan-negozju ta' trasmissjoni tal-gass, inkluża l-prestazzjoni tal-kompiti korporattivi, għandhom jiġu impjegati mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (c) it-twellija ta' persunal u l-ghoti ta' servizzi, lil u minn kwalunkwe parti oħra tal-impriza integrata vertikalment għandha tiġi projbita. L-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni jista' madankollu jagħti servizzi lill-impriza integrata vertikalment sakemm:
  - (i) l-ghoti ta' dawn is-servizzi ma jiddiskriminax kontra utenti tas-sistema, huwa disponibbli lil utenti kollha tas-sistema taħt l-istess termini u kondizzjonijiet u ma jirrestingix, jgħawweġ jew jipprevjeni kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-forniment, u
  - (ii) it-termini u l-kondizzjonijiet tal-ghoti ta' dawn is-servizzi jkunu approvati mill-awtorità regolatorja;
- (d) mingħajr preġudizzju għad-deċizzjonijiet tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, riżorsi finanzjarji xierqa għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti għandhom ikunu disponibbli għall-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni fiż-żmien dovut mill-impriza integrata vertikalment wara talba adatta mill-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

2. L-attività tat-trasmissjoni tal-gass għandha għall-anqas tinkludi l-kompiti li ġejjin flimkien ma' dawk elenkati fl-Artikolu 13:

- (a) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u kuntatti lil partijiet terzi u l-awtoritajiet regolatorji;

(b) rappreżentanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fin-Network Ewropew tal-Operaturi tas-Sistemi ta' Trasmissjoni tal-Gass (European Network of Transmission System Operators) (ENTSO tal-Gass);

(c) l-ghoti ta' aċċess lil partijiet terzi u l-ġestjoni tiegħu fuq bażi mhux diskriminatorja bejn l-utenti tas-sistema jew il-klassijiet tal-utenti tas-sistema;

(d) il-ġbir tal-ispejjeż kollha relatati mas-sistema ta' trasmissjoni inklużi l-ispejjeż ta' aċċess, l-ispejjeż ta' kumpens għal servizzi ancillari bħat-trattament tal-gass, ix-xiri ta' servizzi (l-ispejjeż ta' bilanċ, enerġija għal telf);

(e) l-operazzjoni, manutenzjoni u żvilupp tas-sistema sikura, effikaċi u ekonomika ta' trasmissjoni;

(f) ippjanar fl-investiment li jiżgura l-kapaċità fit-tul tas-sistema li tlahhaq mad-domanda raġonevoli u tiggarrantixxi s-sigurtà tal-provvista;

(g) l-istabbiliment ta' imprizi kongunti adegwati, anke ma' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, skambji tal-gass, u attivitajiet oħra rilevanti bil-għan tal-iżvilupp tal-holqien tas-swieq reġjonali jew jiġi ffaċilitat il-proċess ta' liberalizzazzjoni; u

(h) is-servizzi korporattivi kollha, inklużi s-servizzi legali, il-kontabbiltà u s-servizzi tal-IT.

3. L-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom ikunu organizzati f'forma legali kif imsemmija fl-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE ⁽¹⁾.

4. L-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni m'għandux, fl-identità, il-komunikazzjonijiet u l-użu tal-marka (branding) u l-lokazzjoni korporattiva tiegħu, johloq konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-impriza integrata vertikalment jew kwalunkwe parti tagħha.

5. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandux jikkondividi sistemi tal-IT jew tagħmir, bini u sistemi ta' aċċess ta' sigurtà ma' kwalunkwe parti tal-impriza integrata vertikalment, u lanqas juża l-istess konsulenti jew kuntratturi esterni għal sistemi jew tagħmir tal-IT, u s-sistemi ta' aċċess tas-sigurtà.

6. Il-kontijiet tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni għandhom jiġu vverifikati minn awditur li ma huwiex dak li jivverifika l-impriza integrata vertikalment jew xi parti minnha.

Artikolu 18

Indipendenza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Mingħajr preġudizzju għad-deċizzjonijiet tal-membri tal-Korp ta' Sorveljanza taħt l-Artikolu 20, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu:

⁽¹⁾ L-Ewwel Direttiva tal-Kunsill 68/151/KEE tad-9 ta' Marzu 1968 dwar il-koordinament ta' salvagwardji li, għall-finijiet tal-protezzjoni tal-interessi tal-membri u ta' oħrajn, huma meħtieġa mill-Istati Membri mingħand kumpaniji fis-sens tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 58 tat-Trattat, bil-għan li dawn is-salvagwardji jsiru ekwivalenti mal-Komunità kollha (ĠU L 65, 14.3.1968, p. 8).

- (a) drittijiet deċiżjonali reali, indipendenti mill-impriża integrata vertikament, fejn għandhom x'jaqsmu l-assi mehtieġa biex jopera, iżomm jew jiżviluppa s-sistema ta' trasmissjoni; u
- (b) is-setgħa li jsib fondi fis-suq kapitali b'mod partikolari billi jis-sellef u permezz ta' żieda kapitali.

2. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu fi kwalunkwe hin jaġixxi biex jiżgura li huwa jkollu r-riżorsi li jehtieġ sabiex iwettaq korrettament u b'mod effiċjenti l-attività ta' trasmissjoni u jiżviluppa u jzomm sistema ta' trasmissjoni li tkun effiċjenti, sikura u ekonomika.

3. Is-sussidjarji tal-impriża integrata vertikament li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista m'għandu jkollhom ebda sehem dirett jew indirett fl-ishma fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandu jkollu la sehem dirett u lanqas indirett fl-ishma ta' xi sussidjarja tal-impriża integrata vertikament li twettaq funzjonijiet ta' produzzjoni jew provvista, u lanqas jirċievi dividendi jew xi benefiċċju finanzjarju iehor min dik is-sussidjarja.

4. L-istruttura ġenerali tal-ġestjoni u l-istatuti korporattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni konformement ma' dan il-Kapitolu. L-impriża integrata vertikament m'għandhiex tiddetermina direttament jew indirettament l-imġiba kompetittiva tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, jew fir-rigward tal-attivitajiet mehtieġa għat-thejjija tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin żviluppat taht l-Artikolu 22.

5. Fit-tweqqif tal-kompiti tagħhom fl-Artikolu 13 u fl-Artikolu 17(2) ta' din id-Direttiva, u konformement mal-Artikolu 13(1), l-Artikolu 14(1)(a), l-Artikolu 16(2), (3) u (5), l-Artikolu 18(6) u l-Artikolu 21(1) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandhomx jiddiskriminaw kontra persuni jew entitajiet differenti u m'għandhomx jirrestringu, joħolqu distorsjonijiet jew jipprevjenu l-kompetizzjoni fil-produzzjoni jew il-provvista.

6. Kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, inkluż is-self mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lill-impriża integrata vertikament, għandha tkun konformi mal-kondizzjonijiet tas-suq. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jzomm rekords iddettalġati ta' dawn ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji u jaġħmilhom disponibbli lill-awtorità regolatorja hekk kif issirli t-talba.

7. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jippreżenta għall-apporvazzjoni mill-awtorità regolatorja kull ftehim kummerċjali u finanzjarju mal-impriża integrata vertikament.

8. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jinforma lill-awtorità regolatorja bir-riżorsi finanzjarji, imsemmija fl-Artikolu 17(1)(d), disponibbli għal proġetti futuri ta' investiment u/jew għas-sostituzzjoni ta' assi eżistenti.

9. L-impriża integrata vertikament għandha tastjeni minn kwalunkwe azzjoni li timpedixxi jew tippreġudika l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu f'dan il-Kapitolu u m'għandhiex tesīgi li l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jitlob il-permess mill-impriża integrata vertikament biex jikkonforma ma' dawn l-obbligi.

10. Impriża li tkun ġiet ċertifikata mill-awtorità regolatorja bħala konformi mar-rekwiżiti ta' dan il-Kapitolu għandha tkun approvata u nnominata bħala operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mill-Istat Membru konċernat. Għandha tapplika l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva u fl-Artikolu 3 tar-Regolament (KE) Nru 715/2009 jew dik fl-Artikolu 11 ta' din id-Direttiva.

Artikolu 19

Indipendenza tal-persunal u tal-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni

1. Id-deċiżjonijiet fir-rigward ta' ħatriet u tiġdid, kondizzjonijiet ta' xogħol inkluż r-remunerazzjoni u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jittiehdu mill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mahtur taht l-Artikolu 20.

2. L-identità u l-kondizzjonijiet li jirregolaw il-mandat, it-tul ta' żmien u t-terminazzjoni tal-kariga tal-persuni nnominati mill-Korp ta' Sorveljanza għall-hatra jew tiġdid bħala persuni responsabbli mill-ġestjoni eżekuttiva u/jew bħala membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u r-raġunijiet għal kull deċiżjoni proposta li tittermina tali kariga, għandhom jiġi nnotifikati lill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet u d-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jorbtu biss jekk, fi żmien tliet ġimgħat wara n-notifika, l-awtorità regolatorja ma tkunx oġġezzjonat għalihom.

L-awtorità regolatorja tista' toġġezzjona għad-deċiżjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1:

- (a) jekk iqumu dubji dwar l-indipendenza professjonali ta' persuna nnominata responsabbli mill-ġestjoni u/jew membru tal-korpi amministrattivi; jew
- (b) fil-każ ta' terminazzjoni prematura ta' kariga, jekk jeżistu dubji rigward il-ġustifikazzjoni ta' tali terminazzjoni prematura.

3. L-ebda pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew ta' negozju, direttament jew indirettament, mal-impriża integrata vertikament jew kwalunkwe parti jew l-azzjonisti li jikkontrollawha għajr l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, m'għandha tiġi eżerċitata għal perijodu ta' tliet snin qabel il-hatra tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li huma suġġetti għal dan il-paragrafu.

4. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju, direttament jew indirettament, ma' xi parti oħra tal-impriża integrata vertikament jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

5. Il-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi, u l-impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni ma jridx ikollhom xi interess fi jew jirċievu xi benefiċċju finanzjarju, direttament jew indirettament, minn xi parti tal-impriża integrata vertikament li mhuwiex l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni. Ir-remunerazzjoni tagħhom m'għandhiex tiddependi mill-attivitajiet jew mir-riżultati tal-impriża integrata vertikament jekk mhux dawk tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

6. Id-drittijiet effettivi għal appell lill-awtorità regolatorja għandhom ikunu ggarantiti għal kwalunkwe lment mill-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni kontra terminazzjonijiet prematuri tal-kariga tagħhom.

7. Wara t-terminazzjoni tal-kariga fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tiegħu u/jew membri tal-korpi amministrattivi tiegħu ma jridx ikollhom xi pożizzjoni jew responsabbiltà professjonali, relazzjoni ta' interess jew negozju ma' xi parti tal-impriża integrata vertikament jew xi parti minnha jekk mhux l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha għal perijodu ta' mhux anqas minn erba' snin.

8. Il-paragrafu 3 għandu japplika għall-maġġoranza tal-persuni responsabbli mill-ġestjoni u/jew membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur ta' sistema ta' trasmissjoni.

Il-persuni responsabbli għall-ġestjoni u/jew il-membri tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li mhumiex sugġetti għall-paragrafu 3, ma għandhomx ikunu eżercitaw l-ebda attività ta' ġestjoni jew attività rilevanti oħra fl-impriża integrata vertikament għal perijodu ta' mill-anqas sitt xhur qabel il-hatra tagħhom.

L-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u l-paragrafi 4 sa 7 għandhom ikunu applikabbli għall-persuni kollha li jappartjenu għall-ġestjoni eżekuttiva u għal dawk kollha li jirrapportaw għalihom direttament dwar materji relatati għall-operat, il-ġestjoni jew l-iżvilupp tan-network.

Artikolu 20

Korp ta' Sorveljanza

1. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkollu Korp ta' Sorveljanza li jkun inkarigat mit-tehid ta' deċizzjonijiet li jista' jkollhom impatt sinifikattiv fuq il-valur tal-assi tal-azzjonisti fl-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, partikolarment deċizzjonijiet rigward l-approvazzjoni tal-pjanijiet finanzjarju annwali u dawk fuq perijodu itwal, il-livell ta' djun tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ammont ta' dividendi mqassma lill-azzjonisti. Id-deċizzjonijiet li jaqgħu taht il-kompetenza tal-Korp ta' Sorveljanza għandhom jeskludu lil dawk li huma relatati mal-attivitajiet ta' kuljum tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-ġestjoni tan-network, u fir-rigward tal-attivitajiet necessarji għat-thejija tal-pjan ta' hidma ta' 10 snin għall-iżvilupp tan-network żviluppat taht l-Artikolu 22.

2. Il-Korp ta' Sorveljanza għandu jkun magħmul minn membri li jirrapprezentaw l-impriża integrata vertikament, membri li jirrapprezentaw l-azzjonisti li huma parti terza u, fejn il-leġislazzjoni rilevanti ta' Stat Membru tipprevedi hekk, membri li jirrapprezentaw partijiet oħra interessati bħal impjegati tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

3. L-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 19(2) u l-Artikolu 19(3) sa (7) għandhom japplikaw għall-anqas għal nofs il-membri tal-Korp ta' Sorveljanza barra wiehed.

Il-punt (b) tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(2) għandu japplika għall-membri kollha tal-Korp ta' Sorveljanza.

Artikolu 21

Programm ta' konformità u uffiċjal għall-konformità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni jistabbilixxu programm ta' konformità li jistabbilixxi l-miżuri mehudin biex jiġi żgurat li kull aġir diskriminatorju jiġi eskluż, u jaċċerta li l-konformità ma' dan il-programm hija ssorveljata b'mod xieraq. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dawk l-għanijiet. Huwa għandu jkun sugġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Mingħajr preġudizzju għas-setgħat tar-regolatur nazzjonali, il-konformità mal-programm għandha tiġi ssorveljata indipendentement minn uffiċjal għall-konformità.

2. L-uffiċjal għall-konformità għandu jinhatar mill-Korp ta' Sorveljanza, sugġett għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. L-awtorità regolatorja tista' tirrifjuta l-approvazzjoni tal-uffiċjal għall-konformità biss għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew hila professjonali. L-uffiċjal għall-konformità jista' jkun persuna fiżika jew ġuridika. L-Artikolu 19(2) sa (8) għandu japplika għall-uffiċjal għall-konformità.

3. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkun inkarigat milli:

- (a) jissorvelja l-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità;
- (b) jelabora rapport annwali, li juri l-miżuri mehuda għall-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità u jipprezentah lill-awtorità regolatorja;
- (c) jirrapporta lill-Korp ta' Sorveljanza u johrog rakkomandazzjonijiet dwar il-programm ta' konformità u l-implimentazzjoni tiegħu;
- (d) jinnotifika lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe ksur sostanzjali fir-rigward tal-implimentazzjoni tal-programm ta' konformità; u
- (e) jirrapporta lill-awtorità regolatorja dwar kwalunkwe relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriża integrata vertikament u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

4. L-uffiċjal għall-konformità għandu jippreżenta d-deċiżjonijiet proposti dwar il-pjan ta' investiment jew dwar investimenti individwali fin-network lill-awtorità regolatorja. Dan għandu jsehh l-aktar tard meta t-tmexxija u/jew il-korp amministrattivi kompetenti tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jipprezentahom lill-Korp ta' Sorveljanza.

5. Meta l-impriża integrata vertikament, fl-assemblea ġenerali jew permezz tal-vot tal-membri tal-Korp ta' Superviżjoni li hija tkun hatret, tkun evitat l-adozzjoni ta' deċiżjoni bl-effett li ma jithallew isiru jew jiġu ttardjati investimenti fin-network, li skont il-pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-networkkellu jitwettaq fit-tliet snin ta' wara, l-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta dan lill-awtorità regolatorja, li mbagħad għandha taġixxi b'konformità mal-Artikolu 22.

6. Il-kondizzjonijiet li jiggvernaw il-mandat jew il-kondizzjonijiet ta' impjeg tal-uffiċjal għall-konformità, inkluż id-dewmien tal-mandat tiegħu, għandhom ikunu suġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja. Dawn il-kondizzjonijiet għandhom jiżguraw l-indipendenza tal-uffiċjali għall-konformità, anke billi jingħata r-riżorsi kollha meħtieġa biex jaqdi dmirijietu. Matul il-mandat tiegħu, l-uffiċjal għall-konformità m'għandu jkollu l-ebda pożizzjoni, responsabilità jew interess professjonali, b'mod dirett jew indirett, f'kumpanija integrata vertikament jew f'xi parti minnha jew mal-azzjonisti li jikkontrollawha.

7. L-uffiċjal għall-konformità għandu jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-awtorità regolatorja u għandu jkollu d-dritt li jirrapporta regolarment, bil-fomm jew bil-kitba, lill-Korp ta' Sorveljanza tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni.

8. L-uffiċjal għall-konformità jista' jattendi għal-laqgħat kollha tat-tmexxija jew tal-korpi amministrattivi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, u dawk tal-Korp ta' Sorveljanza u l-assemblea ġenerali. L-uffiċjal għall-konformità għandu jattendi l-laqgħat kollha li jindirizzaw il-materji li ġejjin:

- (a) il-kondizzjonijiet ta' aċċess għan-network, kif definiti fir-Regolament (KE) Nru 715/2009, partikolarment fir-rigward tat-tariffi, is-servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, l-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni, it-trasparenza, l-ibbilanċjar u s-swieq sekondarji;
- (b) proġetti mibdija sabiex tiġi operata, tiġi mantenuta u żviluppata s-sistema ta' trasmissjoni, inkluż investimenti f'konnessjonijiet ta' trasport godda, fl-espansjoni tal-kapaċità u l-ottimizzazzjoni tal-kapaċità eżistenti;
- (c) xiri jew bejgħ tal-enerġija meħtieġa biex tiġi operata s-sistema ta' trasmissjoni.

9. L-uffiċjal għall-konformità għandu jissorvelja l-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni mal-Artikolu 16.

10. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għad-data kollha relevanti u għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u għall-informazzjoni kollha meħtieġa biex jaqdi l-kompiti tiegħu.

11. Wara l-approvazzjoni minn qabel tal-awtorità regolatorja, il-Korp ta' Sorveljanza jista' jneħhi mill-kariga lill-uffiċjal għall-konformità. Huwa għandu jneħhi lill-uffiċjali għall-konformità għal raġunijiet ta' nuqqas ta' indipendenza jew kapaċità professjonali fuq talba tal-awtorità regolatorja.

12. L-uffiċjal għall-konformità għandu jkollu aċċess għall-uffiċċji tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mingħajr avviz minn qabel.

Artikolu 22

Żvilupp fin-network u setgħat sabiex jittiehdu deċiżjonijiet ta' investiment

1. Kull sena, l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jipprezentaw lill-awtorità regolatorja pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ibbażat fuq il-provvista u d-domanda eżistenti u previsti wara konsultazzjoni mal-partijiet interessati kollha rilevanti. Dak il-pjan tal-iżvilupp tan-network għandu jkun fih miżuri effiċjenti sabiex jiggwarantixxu l-adeqwatezza tas-sistema u s-sigurtà tal-provvista.

2. Il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin għandu, b'mod partikolari:

- (a) jindika lill-partecipanti fis-suq l-infrastruttura ewlenija ta' trasmissjoni li jeħtieġ li tinbena jew tiġi mmodernizzata matul l-għaxar snin li ġejjin;
- (b) ikun fih l-investimenti kollha diġà deċiżi u jidentifika investimenti godda li jridu jiġu eżegwiti fit-tliet snin li ġejjin; u
- (c) jipprovdi skeda ta' żmien għall-proġetti kollha ta' investiment.

3. Waqt l-elaborazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin, l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jagħmel suppożizzjonijiet raġjonevoli dwar l-evoluzzjoni tal-produzzjoni, il-provvista, il-konsum u l-iskambji ma' pajjiżi oħrajn, b'kont meħud tal-pjani ta' investiment għan-networks reġjonali u fil-Komunità kollha, kif ukoll għall-pjani ta' investiment għall-ħżin u l-facilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-għid ta' LNG.

4. L-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-utenti kollha effettivi u potenzjali tan-network dwar il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin b'mod miftuħ u trasparenti. Il-persuni jew impriži li jiddikjaraw li huma utenti potenzjali tas-sistema jistgħu jintalbu jissostanzjaw tali pretensjonijiet. L-awtorità regolatorja għandha tippubblika r-riżultat tal-proċess ta' konsultazzjoni, partikolarment il-htigijiet possibbli għal investimenti.

5. L-awtorità regolatorja għandha teżamina jekk il-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin ikoprix il-htigijiet kollha tal-investimenti identifikati matul il-proċess ta' konsultazzjoni, u jekk hux konformi mal-pjan mhux vinkolanti ta' żvilupp tan-network (Pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha) fuq għaxar

snin għall-Komunità kollha msemmi fl-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009. Jekk ikun hemm xi dubju dwar il-koformità mal-pjan ta' żvilupp tan-network għall-Komunità kollha, l-awtorità regolatorja għandha tikkonsulta mal-Aġenzija. L-awtorità regolatorja tista' titlob lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex jemenda l-pjan ta' għaxar snin ta' żvilupp tan-network tiegħu.

6. L-awtorità regolatorja għandha tissorvelja u tevalwa l-implimentazzjoni tal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin.

7. F'ċirkostanzi fejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, jekk mhux għal raġunijiet imperattivi mhux fil-kontroll tiegħu, ma jeżegwixxi investiment, li, konformement mal-pjan ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin, suppost kellu jiġi eżegwit fis-snin ta' wara, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja għandha l-obbligu li tiegħu għall-anqas waħda mill-miżuri li ġejjin biex tiżgura li l-investiment in kwistjoni jsehh jekk tali investiment ikun għadu relevanti abbażi tal-pjan l-aktar reċenti ta' żvilupp tan-network fuq għaxar snin:

- (a) tesigi mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni li jeżegwixxi l-investimenti in kwistjoni;
- (b) torganizza proċedura għal sejha ta' offerti miftuħa għal kull investitur għall-investiment in kwistjoni; jew
- (c) tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaċċetta zieda fil-kapital biex jiffinanzja l-investimenti meħtieġa u jippermetti l-investituri indipendenti jippartecipaw fil-kapital.

Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht il-punt (b) tal-paragrafu 7, hija tista' tobbliga lill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jaqbel ma' element wiehed jew iżjed minn dawn li ġejjin:

- (a) il-finanzjament minn xi parti terza;
- (b) il-kostruzzjoni minn xi parti terza;
- (c) il-bini minnu stess tal-assi koncernati, jew
- (d) l-operazzjoni minnu istess tal-ass koncernat.

L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jipprovi lill-investituri bl-informazzjoni kollha meħtieġa biex iwettqu l-investiment, għandu jikkollega l-assi l-godda man-network ta' trasmissjoni u għandu jagħmel l-aħjar li jista' biex jiffacilita l-implimentazzjoni tal-proġett ta' investiment.

L-arranġamenti finanzjarji relevanti għandhom ikunu sugġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

8. Fejn l-awtorità regolatorja tkun għamlet użu mis-setgħat tagħha taht l-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 7, ir-regolamenti tariffarji relevanti għandhom ikopru l-ispejjeż tal-investimenti in kwistjoni.

Artikolu 23

Setgħat deċizzjonali fir-rigward tal-konnessjoni ta' faċilitajiet ta' hżin, faċilitajiet ta' gassifikazzjoni mill-gdid ta' LNG u kljenti industrijali mas-sistema ta' trasmissjoni

1. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom jistabbilixxu u jippubblikaw proċeduri u tariffi trasparenti u effiċjenti għall-konnessjoni mhux diskriminatorja tal-faċilitajiet ta' hżin, tal-faċilitajiet għall-konverżjoni mill-gdid f'gass tal-LNG, u tal-konsumaturi industrijali man-network ta' trażmissjoni. Il-proċeduri għandhom ikunu sugġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni m'għandhomx ikunu intitolati li jirrifjutaw il-konnessjoni ta' faċilità ġdida ta' hżin, faċilità ta' gassifikazzjoni mill-gdid ta' LNG jew kljenti industrijali għal raġunijiet ta' limitazzjonijiet possibbli futuri fil-kapaċitajiet tan-network disponibbli jew spejjeż addizzjonali relatati maż-zieda neċessarja tal-kapaċità. L-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni għandu jkun obligat jiżgura biżżejjed kapaċità ta' dhul u hrug għall-konnessjoni l-ġdida.

KAPITOLU V

DISTRIBUZZJONI U FORNIMENT

Artikolu 24

Il-hatra tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

L-Istati Membri għandhom jinnominaw, jew jesig li l-imprizi li għandhom jew li huma responsabbli għal sistemi ta' distribuzzjoni jinnominaw, għal perijodu li għandu jiġi determinat mill-Istati Membri, wara li jkun kkonfidur kwistjonijiet ta' effikaċja u bilanċ ekonomiku, operatur tas-sistema ta' trasmissjoni wiehed jew aktar, u għandhom jaċċertaw li daww l-operaturi jaġixxu taht l-Artikoli 25, 26 u 27.

Artikolu 25

Il-kompiti tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

1. Kull operatur ta' sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun responsabbli sabiex jara li s-sistema tibqa' għal żmien twil kapaċi tlahhaq ma' domandi raġonevoli tad-distribuzzjoni tal-gass, u biex jibqa' jhaddem, imantni u jiżviluppa, taht kundizzjonijiet ekonomiċi, sistema tad-distribuzzjoni sikura, dipendibbli u effiċjenti fiż-żona tiegħu filwaqt li jitqiesu l-ambjent u l-effiċjenza rigward l-enerġija.

2. F'kull każ l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni m'għandux jiddiskrimina bejn utenti tas-sistema jew klassijiet ta' utenti, b'mod partikolari favur l-imprizi relatati tiegħu.

3. Kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovi kull operatur ieħor tas-sistema tad-distribuzzjoni u/jew operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew tal-LNG, u/jew operatur tas-sistema tal-hżin b'informazzjoni biżżejjed biex jiġi aċċertat li t-trasport u l-hażna tal-gass naturali jsiru b'mod kompatibbli mal-operazzjoni sikura u effiċjenti tas-sistema interkonnessa.

4. Kull operatur ta' sistema tad-distribuzzjoni għandu jipprovdi lill-utenti tas-sistema bl-informazzjoni li jehtieġu għall-aċċess effiċjenti għas-sistema, anke għall-użu tagħha.

5. Fejn l-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni huma responsabbli għall-bilanċjar tas-sistema tad-distribuzzjoni, ir-regoli adottati minnhom għal dak l-iskop għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, inklużi regoli għat-tariffi imposti lill-utenti tas-sistema għall-iskwilibrju tal-enerġija. It-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi r-regoli u t-tariffi, għall-proviżjoni ta' tali servizzi minn operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni għandhom jiġu stabbiliti skont metodoloġija kompatibbli mal-Artikolu 41(6) b'mod mhux diskriminatorju u li jirrefletti l-ispejjeż u għandhom jiġu ppubblikati.

Artikolu 26

Is-separazzjoni tal-operaturi tas-sistema tad-distribuzzjoni

1. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni mill-inqas f'termini tal-forma legali tiegħu, l-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċizzjonijiet tiegħu. Dawk ir-regoli m'għandhomx jikkreaw obbligazzjoni li l-proprietà tal-assi tas-sistema tad-distribuzzjoni tiġi sseparata mill-impriża integrata vertikament.

2. Minbarra r-rekwiżiti tal-paragrafu 1, fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni huwa parti minn impriża integrata vertikament, huwa għandu jkun indipendenti minn attivitajiet oħra mhux relatati mad-distribuzzjoni f'termini tal-organizzazzjoni tiegħu u t-tehid tad-deċizzjonijiet tiegħu. Sabiex jittlaħaq dan, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:

(a) dawk il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni ma jistgħux jiehdu sehem fl-istrutturi tad-distribuzzjoni tal-impriża integrata tal-gass naturali responsabbli, direttament jew direttament, għall-operazzjoni ta' kuljum tal-produzzjoni, trasmissjoni u forniture tal-gass naturali;

(b) għandhom jittieħdu miżuri adegwati biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jitqiesu b'mod li jaċċerta li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti;

(c) l-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkollu drittijiet deċiżjonali effettivi, indipendentement mill-impriża integrata tal-gass naturali, rigward l-assi mehtieġa għall-operazzjoni, il-manutenzjoni jew żviluppar tan-networks. Sabiex jitwettqu dawn il-kompiti, l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi mehtieġa, inklużi r-riżorsi umani, tekniċi, finanzjarji u fiżiċi. Dan m'għandux jipprevjeni l-eżistenza ta' mekkanizmi ta' koordinazzjoni adatti biex jiġi żgurat li d-drittijiet ta' superviżjoni ekonomiċi u amministrattivi tal-kumpanija ewlenija fir-rigward tal-qliegh mill-assi, regolati indirettament taht l-Artikolu 41(6), f'sussidjara jiġu protetti. B'mod partikolari, dan għandu jippermetti lill-kumpanija ewlenija taprova l-pjan finanzjarju annwali, jew kwalunkwe strument ekwivalenti, tal-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u tistabbilixxi limiti globali fuq il-livelli ta' dejn tas-sussidjarja

tagħha. Dan m'għandux jippermetti l-kumpanija ewlenija biex tagħti struzzjonijiet dwar il-hidma ta' kuljum, u lanqas dwar deċizzjonijiet individwali dwar il-bini jew l-immodernizzar tal-linji ta' distribuzzjoni, li ma jkunux jaqbzū t-termini tal-pjan finanzjarju approvat, jew kwalunkwe strument ekwivalenti; u

(d) l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni għandu jistabbilixxi programm ta' konformità, li jistabbilixxi miżuri li għandhom jittieħdu biex jiġi żgurat li tkun eskluża mġiba diskriminatorja, u jiżgura li l-osservanza tiegħu tkun adegwament sorveljata. Il-programm ta' konformità għandu jistabbilixxi l-obbligazzjonijiet speċifiċi tal-impjegati li jiksbu dak il-għan. Għandu jiġi pprezentat rapport annwali, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda, mill-persuna jew l-entità responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta' konformità, l-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 39(1) u għandu jiġi ppubblikat. L-uffiċjal għall-konformità tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jkun kompletament indipendenti u għandu jkollu aċċess għall-informazzjoni kollha neċessarja dwar l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u dwar kwalunkwe impriża affiljata sabiex iwettaq il-kompitu tiegħu.

3. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiffirma parti minn impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-attivitajiet tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni jiġi sorveljat minn awtoritajiet regolatorji jew minn korpi kompetenti oħra sabiex ma jkunx jista' japprofitta ruhu mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixekkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, l-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni li huma integrati vertikament m'għandhomx, fil-komunikazzjoni u l-branding, joholqu konfużjoni fir-rigward tal-identità separata tal-fergħa ta' provvista tal-impriża integrata vertikament.

4. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li ma japplikawx il-paragrafi 1, 2 u 3 lil impriži integrati tal-gass naturali li jservu inqas minn 100 000 kljent imqabbad.

Artikolu 27

Obbligi ta' kunfidenzjalità għall-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 30 jew kwalunkwe dmir legali biex l-informazzjoni tiġi żvelata, kull operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni għandu jippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba fil-kors tat-tweqqiq tal-kummerċ tiegħu, u għandu jipprevjeni informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji li tista' tkun kummerċjalment vantaġġuża milli tiġi żvelata b'mod diskriminatorju.

2. L-operaturi tas-sistemi tad-distribuzzjoni m'għandhomx, fil-kuntest ta' bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriži relatati, jabbużaw informazzjoni kummerċjalment sensitiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-forniture jew negozjar tal-aċċess għas-sistema.

Artikolu 28

Sistemi ta' distribuzzjoni magħluqa

1. L-Istati Membri jistgħu jiehdu dispożizzjonijiet sabiex l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew awtoritajiet kompetenti ohra jikklassifikaw sistema li tiddistribwixxi l-gass fi hdan sit geografikament magħluq industrijali, kummerċjali jew ta' servizzi komuni u li, bla ħsara għall-paragrafu 4, ma tfornix lill-klijenti fid-djar, bhala sistema ta' distribuzzjoni magħluqa jekk:

- (a) għal raġunijiet speċifiċi tekniċi jew ta' sikurezza, l-operat jew il-proċess tal-utenti ta' dik is-sistema jkunu integrati; jew
- (b) dik is-sistema tiddistribwixxi l-gass primarjament lis-sid jew lill-operatur tas-sistema jew lill-imprizi konnessi tagħhom.

2. L-Istati Membri jistgħu jiehdu dispożizzjonijiet sabiex l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jeżentaw lill-operatur ta' sistema ta' distribuzzjoni magħluqa mir-*rekwiżiti* fl-Artikolu 32(1) li t-tariffi, jew il-metodoloġiji li jsejsu l-kalkolu tagħhom, ikunu approvati qabel ma jidhlu fis-seħħ b'konformità mal-Artikolu 41.

3. Meta tingħata eżenzjoni kif imsemmi fil-paragrafu 2 it-tariffi applikabbli, jew il-metodoloġiji li jsejsu l-kalkolu tagħhom, għandhom ikunu riveduti u approvati b'konformità mal-Artikolu 41 fuq talba minn utent tas-sistema ta' distribuzzjoni magħluqa.

4. L-użu aċċidentali minn għadd zġħir ta' djar b'impjeg jew konnessjonijiet simili mas-sid tas-sistema ta' distribuzzjoni u li jin-sabu fl-inhawi fornuti minn sistema ta' distribuzzjoni magħluqa m'għandux jeskludi li jinġhataw eżenzjonijiet taht il-paragrafu 2.

Artikolu 29

Operatur kombinat

L-Artikolu 26(1) m'għandux jipprevjeni l-hidma ta' operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, LNG, hżin u ta' distribuzzjoni kombinati sakemm dan l-operatur jikkonforma mal-Artikoli 9(1) jew, 14 u 15 jew mal-Kapitolu IV jew jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 49(6).

KAPITOLU VI

SEPARAZZJONI U TRASPARENZA TAL-KONTIJET

Artikolu 30

Id-dritt ta' aċċess għall-kontijiet

1. L-Istati Membri jew kwalunkwe awtorità kompetenti li huma jahtru, inklużi l-awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1) u l-awtoritajiet tar-*rizoluzzjoni* ta' *disputi* msemmija fl-Artikolu 34(3), għandhom, sa fejn meħtieġ biex iwettqu l-funzjonijiet tagħhom, ikollhom dritt ta' aċċess għall-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali kif stabbilit fl-Artikolu 31.

2. L-Istati Membri u kwalunkwe awtorità kompetenti nominata, inklużi awtoritajiet regolatorji msemmija fl-Artikolu 39(1) u l-awtoritajiet tar-*rizoluzzjoni* ta' *disputi*, għandhom jippreżervaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu għall-*izvelar* ta' din l-informazzjoni fejn dan huwa meħtieġ sabiex l-awtoritajiet kompetenti jwettqu l-funzjonijiet tagħhom.

Artikolu 31

Separazzjoni tal-kontijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw li l-kontijiet tal-imprizi tal-gass naturali jinżammu taht il-paragrafi 2 sa 5 ta' dan l-Artikolu. Fejn l-imprizi tal-gass naturali jibbenifikaw minn deroga minn din id-dispożizzjoni abbażi tal-Artikolu 49(2) u (4), għandhom għall-inqas iżommu l-kontijiet interni tagħhom konformement ma' dan l-Artikolu.

2. L-imprizi tal-gass naturali, irrispettivament mis-sistema ta' proprjetà jew forma legali tagħhom, għandhom ifasslu, jissottomettu għall-verifika u jippubblikaw il-kontijiet annwali tagħhom konformement mar-regoli tal-ligi nazzjonali dwar il-kontijiet annwali ta' kumpaniji b'respondabbiltà limitata adottata konformement mar-Raba' Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE tal-25 ta' Lulju 1978 ibbażata fuq l-Artikolu 44(2)(g) (*) tat-Trattat dwar il-kontijiet annwali ta' ċerti tipi ta' kumpaniji (1).

L-imprizi li mhumiex legalment obbligati li jippubblikaw il-kontijiet ta' kull sena tagħhom għandhom iżommu kopja tagħhom għad-dispożizzjoni tal-pubbliku fl-uffiċċju ewlieni tagħhom.

3. L-imprizi tal-gass naturali għandhom, fil-kontijiet interni tagħhom, iżommu kontijiet separati għal kull waħda mill-attivitajiet tagħhom tat-trasmissjoni, tad-distribuzzjoni, tal-LNG u tal-hżin kif ikunu meħtieġa li jagħmlu kieku l-attivitajiet in kwistjoni kellhom jiwettqu minn imprizi separati, bl-iskop li jiġu evitati d-diskriminazzjoni, is-sussidji inkroċati u distorsjoni tal-kompetizzjoni. Għandhom ukoll iżommu kontijiet, li jistgħu jkunu konsolidati, għal attivitajiet oħrajn tal-gass li ma jirrelatawx għat-trasmissjoni, distribuzzjoni, LNG u hżin. Sal-1 ta' Lulju 2007, għandhom iżommu kontijiet separati għall-attivitajiet tal-fornitura għall-klijenti eliġibbli u għall-attivitajiet tal-fornitura tal-klijenti mhux eliġibbli. L-introjtu minn proprjetà tan-network tat-trasmissjoni/tad-distribuzzjoni għandu jiġi speċifikat fil-kontijiet. Fejn xieraq, għandhom iżommu kontijiet konsolidati għal attivitajiet oħrajn mhux tal-gass. Il-kontijiet interni għandhom jinkludi balance sheet u kont ta' qligħ u telf għal kull attività.

4. Il-verifika, imsemmija fil-paragrafu 2, għandha, b'mod partikolari, tivverifika li l-obbligazzjoni li jiġu evitati d-diskriminazzjoni u s-sussidji inkroċati imsemmija fil-paragrafu 3, hija mharsa.

(*) It-Titolu tad-Direttiva 78/660/KEE ġie aġġustat biex jikkunsidra n-numerazzjoni mill-ġdid tal-Artikoli tat-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea skont l-Artikolu 12 tat-Trattat ta' Amsterdam; ir-referenza oriġinali kienet għall-Artikolu 54(3).

(1) ĠU L 222, 14.8.1978, p. 11.

5. L-imprizi għandhom jispeċifikaw fil-kontijiet interni tagħhom ir-regoli għall-allokazzjoni ta' assi u djun, spejjeż u introjtu kif ukoll għad-deprezzament, mingħajr preġudizzju għal regoli nazzjonali applikabbli dwar il-kontijiet, li jsegwi fl-għamla tal-kontijiet separati msemmija fil-paragrafu 3. Dawn ir-regoli interni jistgħu jiġu emendati biss f'każijiet eċċezzjonali. Dawn l-emendi għandhom jissemmew u jiġu debitament sostanzjati.

6. Il-kontijiet ta' kull sena għandhom jindikaw fin-noti kwalunkwe transazzjoni ta' ċertu daqs effettwata ma' imprizi relatati.

KAPITOLU VII

ORGANIZZAZZJONI TA' AĊĊESS GĦAS-SISTEMA

Artikolu 32

L-aċċess għal partijiet terzi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni tas-sistema ta' aċċess għal parti terza għas-sistemi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, u faċilitajiet tal-LNG abbażi ta' tariffi ppubblikati, applikabbli għall-klijenti eliġibbli kollha, inklużi l-imprizi ta' forniment u applikati b'mod oġġettiv u mingħajr diskriminazzjoni bejn l-utenti tas-sistema. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawn it-tariffi, jew il-metodoloġiji li jkunu sottostanti l-kalkoli tagħhom, ikunu approvati qabel id-dhul tagħhom fis-sehh konformement mal-Artikolu 41 minn awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 39(1) u li daww it-tariffi — u l-metodoloġiji, fejn il-metodoloġiji biss ikunu approvati — jiġu ppubblikati qabel id-dhul fis-sehh tagħhom.

2. L-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni għandhom ikollhom aċċess għan-network ta' operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni oħrajn, jekk dan ikun meħtieġ għall-fini tat-twerttjg tal-funzjonijiet tagħhom inkluż f'relazzjoni ma' trasmissjoni transkonfinali.

3. Id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva m'għandhomx jipprevjenu l-konklużjoni ta' appalti fit-tul sa fejn dawn iħarsu r-regoli Komunitarji dwar il-kompetizzjoni.

Artikolu 33

L-aċċess għall-ħżin

1. Għall-organizzazzjoni tal-aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin u linepack fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema għall-fornitura tal-klijenti, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għas-servizzi anċillari, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu wahda mill-proċeduri msemmija fil-paragrafi 3 u 4 jew it-tnejn li huma. Dawn il-proċeduri għandhom joperaw skont kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.

L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jiddefinixxu u jipubblikaw il-kriterji skont liema jista' jiġi ddeterminat liema sistema ta' aċċess għandha

tapplika għall-faċilitajiet tal-ħżin u l-linepack. Għandhom johorġu fil-pubbliku, jew inkella jobbligaw lill-operaturi tas-sistema ta' ħżin u lill-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni li jagħmlu pubbliku, liema faċilitajiet tal-ħżin u liema linepack huma offruti konformement mal-proċeduri differenti msemmija fil-paragrafi 3 u 4.

Dawk l-obbligazzjonijiet għandhom ikunu bla ħsara għad-dritt tal-għażla mogħti lill-Istati Membri fl-ewwel subparagrafu.

2. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 m'għandhomx japplikaw għal servizzi anċillari u hażna temporanja relatati ma' faċilitajiet tal-LNG u huma meħtieġa għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u konsenja sussegwenti għas-sistema tat-trasmissjoni.

3. Fil-każ ta' aċċess negozjat, l-Istati Membri, jew meta l-Istati Membri hekk ikunu stipulaw, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa għall-imprizi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli kollha kemm ġewwa jew barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa biex ikunu jistgħu jinneozjaw aċċess għall-faċilitajiet ta' hażna u l-linepack, meta teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. Il-partijiet għandhom jiġu obligati li jinneozjaw, bona fide, l-aċċess għall-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari.

Appalti għall-aċċess għall-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari għandhom jiġu negozjati mal-operatur rilevanti tas-sistema tal-ħżin jew mal-impriza rilevanti tal-gass naturali. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istati Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jesigū li l-operaturi tas-sistemi tal-ħżin u l-imprizi tal-gass naturali jipubblikaw il-kondizzjonijiet kummerċjali ewlenin għall-użu tal-hażna, linepack u servizzi oħrajn anċillari mill-1 ta' Jannar 2005 u fuq bażi annwali kull sena wara.

Meta jfasslu l-kundizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu, l-operaturi tal-ħżin u l-imprizi tal-gass naturali għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema.

4. Fil-każ ta' aċċess regolat, l-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jieħdu l-passi meħtieġa biex jagħtu lill-imprizi tal-gass naturali u lill-klijenti eliġibbli kemm ġewwa kif ukoll barra mit-territorju kopert mis-sistema interkonnessa dritt għall-aċċess għall-hażniet, linepack u servizzi oħrajn anċillari, a bażi ta' tariffi u/jew termini u obbligazzjonijiet oħrajn ppubblikati għall-użu ta' daww il-hażniet u l-linepack, fejn teknikament u/jew ekonomikament meħtieġa biex jingħata aċċess effiċjenti għas-sistema, kif ukoll għall-organizzazzjoni tal-aċċess għal servizzi oħrajn anċillari. L-awtoritajiet regolatorji fejn l-Istat Membri hekk jistipulaw, jew l-Istati Membri, għandhom jikkonsultaw lill-utenti tas-sistema meta jfasslu dawn it-tariffi jew il-metodoloġiji għall-kalkolu ta' dawn it-tariffi. Dan id-dritt ta' aċċess għall-klijenti eliġibbli jista' jingħata billi jiġu permessi li jdħlu f'kuntratti ta' forniment ma imprizi tal-gass naturali li huma kompetituri minbarra l-proprietarju u/jew l-operatur tas-sistema u/jew impriza relatata.

Artikolu 34

Access għall-upstream pipeline networks

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impreżi tal-gass naturali u l-klijenti eliġibbli, kull fejn jinsabu, jistgħu jiksbu access għall-upstream pipeline networks, li jinkludu faċilitajiet li jipprovdu servizzi tekniċi incidentali għal tali access, konformement ma' dan l-Artikolu, hliet għall-partijiet ta' dawn in-networks u l-faċilitajiet li jintużaw għall-operazzjonijiet ta' produzzjoni lokali fil-post ta' kamp fejn il-gass jiġi prodott. Il-miżuri għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni konformement mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 54.

2. L-access imsemmi fil-paragrafu 1 għandu jingħata b'mod determinat mill-Istat Membru konformement mal-istrumenti legali rilevanti. L-Istati Membri għandhom japplikaw l-għanijiet ta' access imparzjali u miftuh, il-kisba ta' suq kompetittiv fil-gass naturali u l-evitar ta' kwalunkwe abbuż minn pożizzjoni dominanti, filwaqt li jqisu is-sigurtà u r-regolarità tal-provvisti, il-kapaċità li raġonevolment tista' tkun disponibbli u l-protezzjoni tal-ambjent. Dawn li ġejjin jistgħu jiġu meqjusa:

- (a) il-htieġa li jiġi rrifjutat l-access fejn hemm inkompatibilità ta' speċifikazzjonijiet tekniċi li ma jistgħux jiġu meġhluha b'mod raġonevoli;
- (b) il-htieġa li jiġu evitati diffikultajiet li ma jistgħux jiġu meġhluha b'mod raġonevoli u jistgħu jippreġudikaw il-produzzjoni effiċjenti, preżenti u pjanata fil-futur tal-hydrocarbons, inklużi dawk minn oqsma ta' vijabbiltà ekonomika marginali;
- (c) il-htieġa li tirrispetta l-htigijiet raġjonevoli u debitament sostanzjali tal-proprjetarju jew operatur tan-network ta' linji ta' pajpijiet upstream għat-trasport u l-proċessar ta' gass u l-interessi tal-utenti l-oħra kollha tar-retikolat ta' linji ta' pajpijiet upstream jew faċilitajiet rilevanti ta' proċessar jew maniġġjar li jistgħu jiġu effettwati; u
- (d) il-htieġa li japplikaw il-liġijiet u l-proċeduri amministrattivi tagħhom, konformement mal-liġi Komunitarja, għall-ghotja ta' awtorizzazzjoni għall-produzzjoni jew għall-iżvilupp upstream.

3. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw illi għandhom arrangamenti għar-riżoluzzjoni ta' dispuți, li jinkludu awtorità indipendenti mill-partijiet li għandha access għall-informazzjoni rilevanti kollha, biex id-dispuți rigward l-access għall-upstream pipeline networks jistgħu jiġu riżolti malajr, filwaqt li jittiehed kont tal-kriterji fil-paragrafu 2 u n-numru ta' partijiet li jistgħu jkun involuti fin-negożjar tal-access għal dawn in-networks.

4. F'każ ta' disputa transkonfinali, għandhom jiġu applikati l-arrangamenti ta' riżoluzzjoni ta' dispuți għall-Istat Membru li għandu ġurisdiżjoni fuq l-upstream pipeline network li jichad access. Fejn, f'disputa transkonfinali, aktar minn Stat Membru wiehed ikopri n-network konċernat, l-Istat Membru konċernat għandu jikkonsulta bil-hsieb li jiżgura li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jiġu applikati b'mod konsistenti.

Artikolu 35

Rifjut tal-access

1. L-impreżi tal-gass naturali jistgħu jirrifjutaw l-access għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew fejn l-access għas-sistema ma thallihomx iwettqu l-obbligazzjonijiet tas-servizz pubbliku msemmija fl-Artikolu 3(2) li ġew assenjati lilhom jew a bażi ta' diffikultajiet gravi ekonomiċi u finanzjarji b'kuntratti "take-or-pay" wara li jkun kunsidraw il-kriterji u l-proċeduri stabbiliti fl-Artikolu 48 u l-alternattiva magħżula mill-Istat Membru taht il-paragrafu 1 ta' dak l-Artikolu. Għandhom jingħataw raġunijiet debitament sostanzjali għal tali rifjut.

2. L-Istati Membri jistgħu jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-impreżi tal-gass naturali li tichad l-access għas-sistema fuq il-baży ta' nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni tagħmel it-titjib meħtieġ, sakemm dan ikun vijabbli ekonomikament, jew meta klijent potenzjali huwa lest li jhallas għalih. L-Istati Membri jistgħu jiehdu l-passi meħtieġa sabiex jaċċertaw illi l-impreżi tal-gass naturali li tirrifjuta l-access għas-sistema abbażi ta' nuqqas ta' kapaċità jew nuqqas ta' konnessjoni tagħmel it-titjib meħtieġ sa fejn huwa ekonomiku li tagħmel dan jew fejn klijent potenzjali huwa lest li jhallas għalihom. F'ċirkostanzi fejn l-Istati Membri japplikaw l-Artikolu 4(4), l-Istati Membri għandhom jiehdu tali miżuri.

Artikolu 36

Infrastruttura ġdida

1. Infrastrutturi maġġuri ġodda tal-gass, jiġifieri interkonnetturi, faċilitajiet ta' hżin u ta' LNG jistgħu, fuq talba, jiġu eżentati, għal perijodu definit ta' żmien, mid-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 9, 32, 33 u 34, u l-Artikoli 41(6), (8) u (10) taht il-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) l-investment għandu jtejjeb il-kompetizzjoni fil-fornitura tal-gass u jtejjeb is-sigurtà tal-fornitura;
- (b) il-livell tar-riskju għall-investment huwa tali li l-investment ma jsirx kemm-il darba ma tingħata eżenzjoni;
- (c) l-infrastruttura għandha tkun il-proprjeta ta' persuna naturali jew legali li hija separata għall-inqas f'termini tal-forma legali tagħha, mill-operatur tas-sistema li fis-sistemi tiegħu sejra tinbena dik l-infrastruttura;
- (d) id-drittijiet jiġu imposti fuq l-utenti ta' dik l-infrastruttura; u
- (e) l-eżenzjoni m'hix dettminetali għall-kompetizzjoni jew għall-funzjonament effettiv tas-suq intern tal-gass naturali jew il-funzjonament effettiv tas-sistema regolata li l-infrastruttura hija mqabba magħha.

2. Il-paragrafu 1 għandu japplika ukoll għal zidiet sinifikanti fil-kapaċità ta' infrastrutturi eżistenti u għal modifiki ta' tali infrastrutturi li jippermettu l-iżvilupp ta' sorsi godda tal-fornitura tal-gass.

3. L-awtorità regolatorja msemmija fil-Kapitolu VIII tista' fejn ikun il-każ, tiddeciedi dwar l-eżenzjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2.

4. Fejn l-infrastruttura konċernata tkun tinsab fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wiehed, l-Aġenzija tista' tressaq opijoni konsultattiva quddiem l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati, li tista' tintuża bhala sies għad-deċiżjoni tagħhom, fi żmien xahrejn mid-data li fiha għet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-ahhar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji.

Meta l-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha jkunu laħqu ftehim dwar it-talba għal eżenzjoni fi żmien sitt xhur mid-data li fiha għet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-ahhar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji, għandhom jinfurmaw lill-Aġenzija dwar dik id-deċiżjoni.

L-Aġenzija għandha teżercita l-kompiti konferiti lill-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri konċernati minn dan l-Artikolu:

(a) meta l-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha ma jkunx irnexxhom jilħqu ftehim fi żmien perijodu ta' sitt xhur mid-data li fiha għet irċevuta t-talba għal eżenzjoni mill-ahhar minn fost dawk l-awtoritajiet regolatorji; jew

(b) fuq talba kongunta mill-awtoritajiet regolatorji konċernati.

L-awtoritajiet regolatorji konċernati kollha jistgħu jitolbu konguntament li l-perijodu msemmi fit-tielet subparagrafu jkun estiz b'perijodu massimu ta' tliet xhur.

5. Qabel ma tiehu deċiżjoni, l-Aġenzija għandha tikkonsulta lill-awtoritajiet regolatorji rilevanti u lill-applikanti.

6. Eżenzjoni tista' tkopri l-kapaċità kollha jew parti minnha tal-infrastruttura l-ġdida, jew tal-infrastruttura eżistenti b'kapaċità miżjuda b'mod sinifikanti.

Meta tittiehed deċiżjoni li tingħata eżenzjoni, għandu jitqies, fuq bażi ta' kull każ individwalment, għall-htieġa li jiġu imposti l-kondizzjonijiet rigward id-durata tal-eżenzjoni u l-aċċess mhux diskriminatorju għall-infrastruttura. Meta tittiehed deċiżjoni rigward dawk il-kondizzjonijiet, għandhom jitqiesu b'mod partikolari l-kapaċità żejda li għandha tinbena jew il-modifika tal-kapaċità eżistenti, il-medda ta' żmien prevista għall-proġett u ċ-ċirkostanzi nazzjonali.

Qabel tagħti eżenzjoni l-awtorità regolatorja għandha tiddeciedi dwar ir-regoli u l-mekkaniżmi għall-ġestjoni u l-allokkazzjoni tal-kapaċità. Ir-regoli għandhom jesigū li l-utenti kollha potenzjali tal-infrastruttura jkunu mistidnin jindikaw l-interess tagħhom fil-kapaċità tal-kuntrattar qabel ma tiġi allokata l-kapaċità għall-infrastruttura l-ġdida, inkluż għall-użu proprju. L-awtorità regolatorja għandha tesigi li r-regoli għall-ġestjoni tal-kongestjoni jinkludu l-obbligu li tinbiegh kapaċità ġdida fis-suq, u għandha tesigi li l-utenti tal-infrastruttura jkunu intitolati jikkummerċjalizzaw il-kapaċitajiet kuntrattati tagħhom fuq is-suq sekondarju. Fl-analiżi tagħha tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (e) tal-paragrafu 1, l-awtorità regolatorja għandha tqis ir-riżultati tal-proċedura tal-allokkazzjoni ta' kapaċità.

Id-deċiżjoni dwar l-eżenzjoni, li tinkludi kwalunkwe mill-kondizzjonijiet imsemmija fit-tieni subparagrafu ta' dan il-paragrafu, għandha tkun motivata u ppubblikata kif jixraq.

7. Minkejja l-paragrafu 3, l-Istati Membri jistgħu jipprovedu li l-awtorità regolatorja jew l-Aġenzija, fejn ikun il-każ, għandha tissottometti, għal deċiżjoni formali, lill-korp rilevanti fl-Istat Membru l-opinjoni tagħhom dwar it-talba għal eżenzjoni. Din l-opinjoni għandha tiġi pubblikata flimkien mad-deċiżjoni.

8. L-awtorità regolatorja għandha tibghat lill-Kummissjoni minnufih kopja ta' kull talba għal eżenzjoni. Id-deċiżjoni għandha tiġi notifikata mingħajr dewmien, mill-awtorità kompetenti lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni rilevanti kollha rigward id-deċiżjoni. Din l-informazzjoni tista' tingħata lill-Kummissjoni f'forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni tasal għal deċiżjoni fuq bażi tajba. B'mod partikolari, l-informazzjoni għandu jkun fiha:

(a) ir-raġunijiet dettaljati li abbażi tagħhom l-awtorità regolatorja, jew l-Istat Membru, taw jew irrifjutaw eżenzjoni flimkien ma' referenza għall-paragrafu 1 inklużi l-punt jew punti rilevanti ta' dak il-paragrafu li fuqhom tkun ibbażata din id-deċiżjoni, inkluża l-informazzjoni finanzjarja li tiġġustifika l-htieġa għall-eżenzjoni;

(b) l-analiżi li tikun saret dwar l-effett fuq il-kompetizzjoni u l-operat effettiv tas-suq intern tal-gass li jirriżultaw mill-ghotja tal-eżenzjoni;

(c) ir-raġunijiet għall-perijodu ta' żmien u s-sehem tal-kapaċità totali tal-infrastruttura tal-gass in kwistjoni li għaliha ngħatat l-eżenzjoni;

(d) f'każ li l-eżenzjoni tirrigwarda interkonnettur, ir-riżultat tal-konsultazzjoni mal-awtoritajiet regolatorji konċernati; u

(e) il-kontribut tal-infrastruttura għad-diversifikazzjoni tal-fornitura tal-gass.

9. Fi żmien xahrejn mill-jum tar-riċezzjoni tan-notifika, il-Kummissjoni tista' tiegħu deċiżjoni li tesigi li l-awtorità regolatorja temenda jew tirtira d-deċiżjoni li tingħata eżenzjoni. Dak il-perijodu ta' xahrejn jista' jiġi estiż b'perijodu addizzjonali ta' xahrejn fejn il-Kummissjoni tehtieg informazzjoni addizzjonali. Dak il-perijodu addizzjonali għandu jibda l-ghada tar-riċezzjoni tal-informazzjoni kompleta. Il-perijodu inizjali ta' xahrejn jista' jiġi estiż ukoll bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja.

Meta l-informazzjoni mitluba ma tkunx giet provvduta fil-perijodu stipulat fit-talba, in-notifika għandha titqies li giet irtirata jekk, sakemm qabel l-iskadenza ta' dak il-perijodu, dan ma jkunx gie estiż bil-kunsens kemm tal-Kummissjoni kif ukoll tal-awtorità regolatorja, u sakemm l-awtorità regolatorja, fi stqarrija debitament raġunata, ma tkunx informat lill-Kummissjoni li tikkunsidra li n-notifika hija kompluta.

L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex temenda jew tirtira d-deċiżjoni ta' eżenzjoni fi żmien xahar, u għandha tinforma lill-Kummissjoni kif ikun mehtieg.

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

L-approvazzjoni tal-Kummissjoni ta' deċiżjoni dwar eżenzjoni m'għandhiex tibqa' fis-seħh sentejn wara l-adozzjoni tagħha jekk, sa dak iż-żmien, il-bini tal-infrastruttura ma jkunx għadu beda, u hames snin wara l-adozzjoni tagħha jekk, l-infrastruttura ma tkunx saret operattiva sakemm il-Kummissjoni ma tiddeċidix li xi dewmien ikun kawża ta' ostakli kbar li ma jkunux fil-kontroll tal-persuna li tkun ingħatat l-eżenzjoni.

10. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida għall-applikazzjoni tal-kondizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu u tistipula l-proċedura li għandha tkun segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 3, 6, 8 u 9 ta' dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 37

Ftuħ tas-suq u reċiprocità

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-klijenti eliġibbli huma:

- (a) sal-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti eliġibbli kif speċifikat fl-Artikolu 18 tad-Direttiva 98/30/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Gunju 1998 dwar regoli komuni għas-suq intern tal-gass naturali ⁽¹⁾. L-Istati Membri għandhom jippubblikaw sal-31 ta' Jannar kull sena il-kriterji għad-definizzjoni ta' dawn il-klijenti eliġibbli;

(1) ĠU L 204, 21.7.1998, p. 1.

- (b) mill-1 ta' Lulju 2004, il-klijenti mhux domestiċi kollha;

- (c) mill-1 ta' Lulju 2007, il-klijenti kollha.

2. Biex jiġi evitat l-iskwilibrju fil-ftuħ tas-swieq tal-gass:

- (a) appalti għall-fornitura ma' klijent eliġibbli fsistema ta' Stat Membru iehor m'għandhomx jiġu pprojbti jekk il-klijent huwa eliġibbli fiż-żewġ sistemi involuti; u
- (b) fejn it-transazzjonijiet kif deskritti fil-punt (a) jiġu rifjutati minhabba li l-klijent huwa eliġibbli biss f'wahda miż-żewġ sistemi, il-Kummissjoni tista', filwaqt li tqis is-sitwazzjoni fis-suq u l-interess komuni, tobbliga lill-parti li qed jirrifujta li tesegwwixxi t-talba għall-fornitura, fuq it-talba ta' wiehed mill-Istati Membri taż-żewġ sistemi.

Artikolu 38

Linji diretti

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi mehtieġa biex jippermettu:

- (a) lill-imprizi tal-gass naturali stabbiliti fit-territorji tagħhom li jipprovdu lill-klijenti eliġibbli permezz ta' linja diretta; u
- (b) kwalunkwe minn dawn il-klijenti eliġibbli fit-territorju tagħhom li jiġi pprovdut permezz ta' linja diretta minn imprizi tal-gass naturali.

2. F'ċirkostanzi fejn hija mehtieġa awtorizzazzjoni (eż. liċenzja, permess, konċessjoni, kunsens jew approvazzjoni) għall-konstruzzjoni jew l-operazzjoni ta' linji diretti, l-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti li jinnominaw għandhom jistabbilixxu l-kriterji għall-ghotja ta' awtorizzazzjonijiet għall-konstruzzjoni jew l-operazzjoni ta' tali linji fit-territorju tagħhom. Dawn il-kriterji għandhom ikunu oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji.

3. L-Istati Membri jistgħu jagħtu awtorizzazzjoni, għall-konstruzzjoni ta' linja diretta, li tkun sugġetta għar-rifjut tal-aċċess għas-sistema abbażi tal-Artikolu 35 jew għall-ftuħ ta' proċedura għar-riżoluzzjoni ta' dispuți taht l-Artikolu 41.

KAPITOLU VIII

AWTORITAJIET REGOLATORJI NAZZJONALI

Artikolu 39

Haġra u indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jahtar awtorità regolatorja nazzjonali waħda fil-livell nazzjonali.

2. Il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandu jkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' awtoritajiet regolatorji oħrajn fil-livell reġjonali fl-Istati Membri, sakemm ikun hemm rappreżentant għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija għall-Koperazzjoni tar-Regolaturi tal-Energija konformement mal-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.

3. B'deroga mill-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, Stat Membru jista' jahtar awtoritajiet regolatorji għal sistemi żgħar fuq reġjun ġeografikament separat li fis-sena 2008 jkollu konsum ta' anqas minn 3 % tal-konsum totali tal-Istat Membru li minnu jagħmel parti. Din id-deroga għandha tkun mingħajr preġudizzju għall-hatra ta' rappreżentant wiehed għall-finijiet ta' rappreżentanza u kuntatt fil-livell Komunitarju fil-Bord tar-Regolaturi tal-Aġenzija konformement mal-Artikolu 14(1) tar-Regolament (KE) Nru 713/2009.

4. L-Istati Membri għandhom jiggarrantixxu l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji u jiżguraw li dawn jeżerċitaw is-setgħat tagħhom b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji mogħtija lilha minn din id-Direttiva u mil-leġislazzjoni relatata, l-awtorità regolatorja:

- (a) tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kwalunkwe entità pubblika jew privata oħra;
- (b) tiżgura li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha:
  - (i) jaġixxu b'mod indipendenti minn kwalunkwe interess tas-suq; u
  - (ii) ma jitolbu jew jiehdu struzzjonijiet diretti mill-ebda gvern jew entità pubblika jew privata oħra fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji. Dan ir-rekwiżit huwa mingħajr preġudizzju għall-koperazzjoni mill-qrib, fejn ikun il-każ, ma' awtoritajiet nazzjonali oħra rilevanti jew għal linji gwida ġenerali ta' politika mahruġa mill-gvern li ma jkunux relatati mad-dmirijiet u setgħat regolatorji taht l-Artikolu 41.

5. Sabiex tkun protetta l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji, l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:

- (a) l-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiehdu deċiżjonijiet awtonomi, b'mod indipendenti minn kwalunkwe entità politika, u jkollhom allokkazzjonijiet annwali baġitarji separati, b'awtonomija fl-implimentazzjoni tal-baġit allokat, u riżorsi umani u finanzjarji adegwati biex iwettqu l-kompiti tagħhom, u
- (b) il-membri tal-bord tal-awtorità regolatorja jew, fin-nuqqas ta' bord, il-manigiers ewlenin tal-awtorità regolatorja, jinhatru għal perjodu fiss ta' hames sa seba' snin, li jiġġedded darba.

Fir-rigward tal-punt (b) tal-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom jiżguraw skema ta' rotazzjoni xierqa għall-bord jew għall-manigiers ewlenin. Il-membri tal-bord jew, fin-nuqqas ta' bord, il-manigiers ewlenin jistgħu jitnehhew mill-inkarigu tagħhom matul il-mandat tagħhom biss jekk ma jibqgħux jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu jew jekk kienu hatja ta' kondotta hażina taht il-liġi nazzjonali.

Artikolu 40

Objettivi ġenerali tal-awtoritajiet regolatorji

Fit-tweqqif tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiehdu l-miżuri raġonevoli kollha biex jinkisbu l-objettivi li ġejjin fil-qafas tal-kompiti u s-setgħat tagħhom kif stabbilit fl-Artikolu 41, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra, inklużi l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni, fejn ikun il-każ, u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tagħhom:

- (a) il-promozzjoni, f'koperazzjoni mill-qrib mal-Aġenzji, l-awtoritajiet regolatorji ta' Stati Membri oħra u l-Kummissjoni, ta' suq intern tal-gass naturali li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fi hdan il-Komunità, u ftuħ effettiv tas-suq għall-konsumaturi u l-fornituri kollha tal-Komunità, u li jiġu żgurati kundizzjonijiet xierqa biex in-netwerks tal-gass joperaw b'mod effettiv u ta' min joqgħod fuqhom, filwaqt li jitqiesu l-objettivi għall-futur imbiegħed;
- (b) l-iżvilupp ta' swieq reġjonali kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fil-Komunità sabiex jinkiseb l-ghan imsemmi fil-punt (a);
- (c) l-eliminazzjoni ta' restrizzjonijiet fuq il-kummerċ tal-gass naturali bejn l-Istati Membri, inkluż l-iżvilupp ta' kapaċitajiet adatti ta' trasmissjoni transkonfini biex tiġi sodisfatta d-domanda u tittejjeb l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali li jistgħu jiffaċilitaw il-flussi tal-gass naturali fil-Komunità;
- (d) li jgħinu biex jintlaħaq, bl-aktar mod effettiv fejn jidhlu spejjeż, l-iżvilupp ta' sistemi mhux diskriminatorji li jkunu sikuri, affidabbli u effiċjenti li jkunu orjentati lejn il-konsumatur, u, tippromwovi l-adegwatezza tas-sistema u, f'konformità mal-ghanijiet ġenerali tal-politika tal-enerġija, l-effiċjenza enerġetika kif ukoll l-integrazzjoni tal-produzzjoni fuq skala kbira u fuq skala żgħira ta' gass minn sorsi ta' enerġija li jiġġeddu u produzzjoni mqasma kemm fin-networks ta' trasmissjoni u kif ukoll ta' distribuzzjoni;
- (e) il-faċilitazzjoni tal-aċċess għan-netwerk għall-kapaċità ta' produzzjoni ġdida, b'mod partikolari t-tnehhija ta' ostakoli li jistgħu jipprevjenu l-aċċess għal partecipanti ġodda fis-suq u tal-gass minn sorsi ta' enerġija li jiġġeddu;

- (f) li jiġi żgurat li l-operaturi u l-utenti tas-sistema jinghataw inċentivi adegwati, kemm għall-perijodu qasir kif ukoll għal dak fit-tul, sabiex tiżdied l-effiċjenza fil-prestazzjoni tas-sistemi titrawwem l-integrazzjoni tas-suq;
- (g) li jiżguraw li l-klijenti jibbenefikaw permezz tal-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, u li tiġi promossa kompetizzjoni effettiva kif ukoll li jgħinu biex tkun żgurata l-protezzjoni tal-konsumatur;
- (h) li jgħinu fil-kisba ta' standards għoljin tas-servizz pubbliku għall-gass naturali, jagħtu kontribut favur il-protezzjoni ta' klijenti vulnerabbli u jikkontribwixxu għall-kompatibilità tal-proċessi ta' skambju ta' data neċessarja għall-qlib tal-klijenti bejn il-fornituri.
- (h) jissorveljaw il-konformità u jivverifikaw il-prestazzjoni tal-imghoddi tar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-network kif ukoll jistabilixxu jew japprovaw l-istandards u r-rekwiżiti għall-kwalità tas-servizz u tal-provvista u jagħtu kontribut għal dan flimkien ma' awtoritajiet kompetenti ohra;
- (i) jissorveljaw il-livell ta' trasparenza, inklużi l-prezzijiet bl-ingrossa, u jiżguraw il-konformità mal-obbligi ta' trasparenza min-naha tal-impriżi tal-gass naturali;
- (j) jissorveljaw il-livell u l-effettività ta' ftuħ tas-suq u ta' kompetizzjoni fil-livelli tal-bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inklużi l-iskambji tal-gass naturali, il-prezzijiet għall-klijenti domestiċi inklużi sistemi ta' hlas minn qabel, ir-rati għall-bdil, ir-rati ta' skonnessjoni, il-hlas u l-eżekuzzjoni ta' servizzi ta' manutenzjoni u lmenti ta' klijenti domestiċi, kif ukoll kwalunkwe distorsjoni jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni, anke billi jipprovdu kull informazzjoni rilevanti, filwaqt li jgħaddu kwalunkwe każ rilevanti lill-awtoritajiet kompetenti dwar il-kompetizzjoni;
- (k) jimmonitorjaw l-okkorrenza tal-prattiki kontrattwali restrittivi, inklużi l-klawżoli ta' esklussività li jistgħu jipprevjenu klijenti kbar mhux domestiċi milli jagħmlu kuntratt simultanju ma' aktar minn fornitur wiehed jew jillimitaw l-għażla tagħhom biex jagħmlu dan, u, fejn xieraq għandhom jinfurmaw lill-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni dwar Prattiki ta' dan it-tip;
- (l) jirrispettaw il-libertà kuntrattwali fir-rigward ta' kuntratti ta' provvista interrompibbli kif ukoll fir-rigward ta' kuntratti fit-tul sakemm dawn ikunu kompatibbli mal-liġi Komunitarja u konformi mal-politika tal-Komunità;
- (m) jissorveljaw iż-żmien li jittiehed mill-operaturi ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni biex isiru konnessjonijiet u tiswijiet;
- (n) tissorvelja u tirrevedi l-kundizzjonijiet tal-aċċess għall-hżin, linepack u servizzi oħrajn aċċessarji kif previst fl-Artikolu 33. F'każ li r-regim ta' aċċess għall-hażna jiġi definit taht l-Artikolu 33(3), dan il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi;
- (o) jgħin biex jiġi żgurat, flimkien ma' awtoritajiet rilevanti ohra, li l-miżuri tal-protezzjoni tal-konsumatur, inklużi dawk stabbiliti fl-Anness I, huma effettivi u infurzati;
- (p) jipubblikaw rakkomandazzjonijiet, għall-anqas kull sena, dwar il-konformità tal-prezzijiet tal-provvista mal-Artikolu 3, u jgħadduom lill-awtoritajiet dwar il-kompetizzjoni, fejn xieraq;
- (q) jiżguraw l-aċċess għad-data dwar il-konsum tal-klijent, il-forniment għal użu fakultattiv, ta' format armonizzat li jiftiehem faċilment fil-livell nazzjonali għad-data dwar il-konsum u l-aċċess pront għall-klijenti kollha għad-data ta' dan it-tip taht il-punt (h) tal-Anness I;

Artikolu 41

Dmirijiet u setgħat tal-awtorità regolatorja

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom id-dmirijiet li ġejjin:

- (a) li jiffissaw jew japprovaw, b'konformità ma' kriterji trasparenti, tariffi ta' trasmissjoni regolata jew ta' distribuzzjoni jew il-metodoloġiji tagħhom;
- (b) li jiżguraw il-konformità tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, u, meta dan ikun relevanti, il-proprietarji tas-sistema, kif ukoll kwalunkwe impriża tal-gass naturali, mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva u taht leġiżlazzjoni rilevanti ohra tal-Komunità, inkluż f'dak li jirrigwarda l-kwistjonijiet transkonfinali;
- (c) li jikkooperaw dwar kwistjonijiet transkonfinali mal-awtorità jew l-awtoritajiet regolatorji tal-Istati Membri kkonċernati u mal-Aġenzija;
- (d) jikkonformaw ma', u jimplimentaw, kwalunkwe deċiżjoni legalment obligatorja rilevanti tal-Aġenzija u tal-Kummissjoni;
- (e) jirrapportaw kull sena lill-awtoritajiet rilevanti tal-Istati Membri, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni dwar l-attività tagħhom u dwar il-qadi ta' dmirijietom. Dan ir-rapport għandu jkopri l-passi kollha li ttiehdu u r-riżultati li nkisbu fir-rigward ta' kull wiehed mill-kompiti elenkati f'dan l-Artikolu;
- (f) jiżguraw li ma jkunx hemm sussidji inkroċati bejn it-trasmissjoni, id-distribuzzjoni, il-hżin, l-LNG u l-attivitàjiet tal-forniment;
- (g) jissorveljaw il-pjanijiet ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, u jipprovdu fir-rapport annwali tagħhom valutazzjoni tal-pjan ta' investiment tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tiegħu mal-pjan għall-iżvilupp fil-Komunità kollha tan-network taht l-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru 715/2009; evalwazzjoni ta' dan it-tip tista' tinkludi rakkomandazzjonijiet biex jiġu emendati dawn il-pjanijiet ta' investiment;

- (r) jissorveljaw l-implimentazzjoni tar-regoli marbuta mar-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, tal-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, il-fornituri u l-kljenti u ta' partijiet oħrajn fis-suq konformement mar-Regolament (KE) Nru 715/2009;
- (s) jissorveljaw l-applikazzjoni tajba tal-kriterji li jiddeterminaw jekk faċilità ta' ħzin taqax taht l-Artikolu 33(3) jew (4); u
- (t) jissorveljaw l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 46;
- (u) jikkontribwixxu għall-kompatibilità tal-proċessi għall-iskambju ta' data għall-aktar proċessi importanti tas-suq fuq livell regionalni.

2. Meta Stat Membru jagħmel provvediment għal dan, id-dmirijiet ta' sorveljanza msemmija fil-paragrafu 1 jistgħu jitwettqu minn awtoritajiet oħra diversi mill-awtorità regolatorja. Ftali każ, l-informazzjoni li tirriżulta minn din is-sorveljanza għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni tal-awtorità regolatorja kemm jista' jkun malajr.

Filwaqt li jzommu l-indipendenza tagħhom, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom stess u b'mod konsistenti mal-prinċipji ta' regolamentazzjoni aħjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom, fejn ikun il-każ, jikkonsultaw mal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u, fejn ikun il-każ, jikkoperaw mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra fit-twettiq tad-dmirijiet stabbiliti fil-paragrafu 1.

Kwalunkwe approvazzjoni mogħtija minn awtorità regolatorja jew mill-Aġenzija taht din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe użu futur debitament ġustifikat tas-setgħat tagħhom mill-awtoritajiet regolatorji taht dan l-Artikolu jew għal kwalunkwe penali imposta minn awtoritajiet rilevanti oħra jew mill-Kummissjoni.

3. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija lillhom taht il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, meta operatur ta' sistema indipendenti jkun ġie mahtur taht l-Artikolu 14, l-awtoritajiet regolatorji għandhom:

- (a) jissorveljaw il-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tagħhom taht dan l-Artikolu, u jimponu penali għan-nuqqas ta' konformità taht il-punt (d) tal-paragrafu 4;
- (b) jissorveljaw ir-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni sabiex tiġi żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema indipendenti mal-obbligi tiegħu, u b'mod partikolari għandhom japprovaw kuntratti u jaġixxu bhala l-awtorità għar-riżoluzzjoni ta' disputi bejn l-operatur tas-sistema indipendenti u l-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kwalunkwe lment imressaq minn kwalunkwe wiehed minnhom taht il-paragrafu 11;
- (c) mingħajr preġudizzju għall-proċedura taht l-Artikolu 14(2)(c), għall-ewwel pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-network, japprovaw l-ippjanar tal-investimenti u l-pjan pluriennali għall-iżvilupp tan-network preżentati fuq bażi annwali mill-operatur tas-sistema indipendenti;

- (d) jiżguraw li t-tariffi tal-access għan-network miġbura minn operaturi tas-sistema indipendenti jkunu jinkludu remunerazzjoni għall-proprjetarju jew proprjetarji tan-network li jipprevedu remunerazzjoni adegwata tal-użu tal-assi tan-network u ta' kwalunkwe investment ġdid fihom, sakemm ikunu magħmula ekonomikament u b'mod effiċjenti; u

- (e) ikollhom s-setgħat li jwettqu ispezzjonijiet, inklużi uħud mhux imhabbra fil-bini tal-proprjetarju tas-sistema ta' trasmissjoni u tal-operatur tas-sistema indipendenti.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħatawllhom is-setgħat li jippermettulhom iwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 1, 3 u 6 b'mod effiċjenti u mingħajr dewmien. Għal dan il-għan, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom għall-anqas dawn is-setgħat:

- (a) li jimponu deċiżjonijiet obligatorji fuq l-imprezzi tal-gass naturali;
- (b) li jwettqu investigazzjonijiet fil-funzjonament tas-swieq tal-gass, u li jiddeciedu u jimponu kwalunkwe miżura neċessarja u proporzjonata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u tiżgura l-funzjonament tajeb tas-suq. Fejn ikun opportun, l-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom ukoll is-setgħa li jikkoperaw mal-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u r-regolaturi tas-suq finanzjarju jew mal-Kummissjoni fit-twettiq ta' investigazzjoni relatata mal-liġi tal-kompetizzjoni;
- (c) li jitolbu għal kwalunkwe informazzjoni mill-imprezzi tal-gass naturali li tkun rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tagħhom, inkluża l-ġustifikazzjoni għal kwalunkwe rifjut li jingħata access għal partijiet terzi, u kwalunkwe informazzjoni dwar miżuri meħtieġa għat-tishih tan-network;
- (d) li jimponu penali effettivi, proporzjonati u dissważivi fuq imprezzi tal-gass naturali li ma jikkonformawx mal-obbligi tagħhom taht din id-Direttiva jew kwalunkwe deċiżjoni rilevanti legalment obligatorja tal-awtoritajiet regolatorji jew tal-Aġenzija, jew li jipproponu lil qorti kompetenti li timponi dawn is-sanzjonijiet. Dan għandu jinkludi s-setgħa li jimponu, jew li jipproponu l-impożizzjoni ta' penali sa 10 % tal-fatturat annwali tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fuq l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jew sa 10 % tat-turnover annwali tal-imprezza integrata vertikalment fuq l-imprezza integrata vertikalment, fejn ikun il-każ, għal non-konformità mal-obbligi rispettivi tagħhom taht din id-Direttiva; u
- (e) drittijiet xierqa ta' investigazzjonijiet u setgħat rilevanti ta' istruzzjonijiet għar-riżoluzzjoni ta' tilwim taht il-paragrafi 11 u 12.

5. Addizzjonalment għad-dmirijiet mogħtija u s-setgħat konferiti lillhom taht il-paragrafi 1 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta operatur tas-sistema ta' trasmissjoni jkun inhatar taht il-Kapitolu V, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jingħataw għall-anqas id-dmirijiet u s-setgħat li ġejjin:

- (a) li jimponu penali taht il-punt (d) tal-paragrafu 4 ghal kondotta diskriminatorja favur l-impriza integrata vertikalment;
- (b) jissorveljaw il-komunikazzjonijiet bejn l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni u l-impriza integrata vertikalment sabiex tkun żgurata l-konformità tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni mal-obbligi tiegħu;
- (c) jaġixxu bhala awtoritajiet għar-riżoluzzjoni ta' disputi bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni fir-rigward ta' kull ilment preżentat taht il-paragrafu 11;
- (d) jissorveljaw ir-relazzjonijiet kummerċjali u finanzjarji inkluż is-self bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni;
- (e) japprovaw kull relazzjoni kummerċjali u finanzjarja bejn l-impriza integrata vertikalment u l-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni bil-kondizzjoni li dawn jikkonformaw mal-kondizzjonijiet tas-suq;
- (f) jesigū ġustifikazzjoni mill-impriza integrata vertikalment meta jiġu notifikati mill-uffiċjal għall-konformità taht l-Artikolu 21(4). Din il-ġustifikazzjoni għandha tinkludi partikolarment l-evidenza li ma sehhet ebda kondotta diskriminatorja għall-vantaġġ tal-impriza integrata vertikalment;
- (g) iwettqu ispezzjonijiet, inklużi dawk mhux imhabbra, fuq il-post tal-impriza integrata vertikalment u tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni; u
- (h) jassenjaw il-kompiti kollha jew dawk speċifiċi tal-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni lil operatur tas-sistema indipendenti mahtur taht l-Artikolu 14 f'każ ta' ksur persistenti mill-operatur tas-sistema ta' trasmissjoni tal-obbligi tiegħu taht din id-Direttiva, partikolarment fil-każ ta' kondotta diskriminatorja ripetuta għall-benefiċċju tal-impriza integrata vertikalment.
6. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli biex jistipulaw jew japprovaw biżżejjed qabel id-dhul fis-sehh tagħhom, mill-inqas il-metodoloġiji użati għall-kalkolu jew l-istabbiliment tat-termini u l-kondizzjonijiet għal:
- (a) il-konnessjoni u l-aċċess għan-networks nazzjonali, inklużi tariffi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni, u pattijiet, kondizzjonijiet u tariffi għall-aċċess għall-facilitajiet LNG. Dawk it-tariffi, jew metodoloġiji għandhom jippermettu l-investimenti meħtieġa fin-networks u facilitajiet LNG li jsiru b'mod li jippermetti lil dawn l-investimenti li jaċċertaw il-vijabbiltà tan-networks u tal-facilitajiet LNG;
- (b) il-forniment ta' servizzi ta' bilanċjar li għandhom jitwettqu bl-iktar mod ekonomiku possibbli u jipprovdi incentivi xierqa għall-utenti tan-network biex jibbilanċjaw il-l-ghoti u t-tehdid tagħhom. Is-servizzi ta' bilanċjar għandhom ikunu pprovdu b'mod ġust u mhux diskriminatorju u jkunu bbażati fuq kriterji oġġettivi; u
- (c) l-aċċess għal infrastrutturi transkonfinali, inklużi l-proċeduri għall-allokazzjoni tal-ġestjoni tal-kapaċità u tal-konġestjoni.
7. Il-metodoloġiji jew it-pattijiet u l-kundizzjonijiet imsemmin fil-paragrafu 6 għandhom ikunu ppubblikati.
8. Meta jkunu qed jistipulaw jew japprovaw it-tariffi jew il-metodoloġiji u s-servizzi tal-ibbilanċjar, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni jingħataw incentiva adatta, kemm fil-perijodu qasir kif ukoll għal fit-tul, biex iżidu l-effiċjenzi, irawmu l-integrazzjoni tas-suq u s-sigurtà tal-provvista u jappoġġjaw l-attivitajiet ta' riċerka relatati.
9. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-ġestjoni tal-konġestjoni tan-networks nazzjonali tat-trasmissjoni tal-gass inklużi l-interkonnnetturi, kif ukoll l-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-ġestjoni tal-konġestjoni. Għal dak il-ghan, l-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni jew l-operaturi tas-suq għandhom iressqu r-regoli tagħhom dwar il-ġestjoni tal-konġestjoni, inkluża l-allokazzjoni tal-kapaċità, quddiem l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jistgħu jitolbu emendi għal dawn ir-regoli.
10. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikollhom l-awtorità li jesigū li l-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni u ta' distribuzzjoni, tal-ħzin, tal-LNG, jekk hekk ikun meħtieġ, jimmodifikaw it-termini u l-kondizzjonijiet, inklużi t-tariffi u l-metodoloġiji msemmija f'dan l-Artikolu, biex jiżguraw li jkunu proporzjonati u applikati b'mod mhux diskriminatorju. F'każ li r-regim ta' aċċess għall-ħażna jiġi definit taht l-Artikolu 33(3), dan il-kompitu għandu jinkludi l-modifika tat-tariffi. Fil-każ ta' dewmien fl-iffissar ta' tariffi ta' trasmissjoni u distribuzzjoni, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa li jiffissaw jew japprovaw tariffi jew metodoloġiji proviżorji ta' trasmissjoni u distribuzzjoni u jiddeciedu dwar il-miżuri ta' kumpens xieraq jekk it-tariffi jew metodoloġiji finali jiddevjaw minn dawn it-tariffi jew metodoloġiji proviżorji.
11. Kwalunkwe parti li jkollha lment kontra operatur tas-sistema ta' trasmissjoni, ħzin, LNG jew distribuzzjoni fir-rigward tal-obbligi tal-operatur taht din id-Direttiva imsemmija tista' tirriferi l-ilment lill-awtoritajiet regolatorji li, waqt li jaġixxu bhala l-awtoritajiet għar-riżoluzzjoni tad-disputi, għandhom jagħtu deciżjoni fi żmien xahrejn wara li jkunu rċevew l-ilment. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż b'xahrejn fejn tintalab aktar informazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji. Dan il-perijodu jista' jiġi estiż bil-ftehim tal-persuna li tkun għamlet l-ilment. Id-deciżjoni tal-awtorita' regolatorja għandha jkollha effett obbligatorju kemm-il darba u sakemm tiġi rrevokata b'appell.
12. Kwalunkwe parti li tintlaqat u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deciżjoni fuq metodoloġiji meħuda konformement ma' dan l-Artikolu jew, fejn l-awtoritajiet regolatorji jkollhom l-obbligu li jikkonsultaw dwar it-tariffi jew il-metodoloġiji proposti, tista', minn għall-anqas fi żmien xahrejn, jew f'perijodu iqsar kif deciż mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deciżjoni jew il-proposta għad-deciżjoni, tressaq ilment għar-reviżjoni. Tali lment m'għandux ikollu effett sospensiv.

13. L-Istati Membri għandhom johlqu mekkaniżmi xieraq u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' pożizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvantagġ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawn il-mekkanizmi għandhom jiehdu kont tad-dispożizzjonijiet tat-Trattat, u b'mod partikolari l-Artikolu 82 tiegħu.

14. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li jittiehdu l-passi adegwati, inklużi azzjoni amministrativa jew proċeduri kriminali b'mod konformi mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni naturali jew legali responsabbli fejn ir-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva ma jkunux ġew rispettati.

15. L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 11 u 12 għandhom ikunu bla hsara għall-eżerċitu tad-drittijiet tal-appell taht il-liġi Komunitarja u/jew il-liġi nazzjonali.

16. Id-Deciżjonijiet tal-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu motivati b'mod shih u ġustifikati sabiex jippermettu reviżjoni ġudizzjarja. Id-deċiżjonijiet għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku filwaqt li jippreservaw il-kunfidenzjalità tal-informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

17. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu mekkaniżmi adegwati fuq livell nazzjonali li bihom parti affettwata minn deciżjoni ta' awtorità regolatorja jkollha d-dritt għall-appell lil entità indipendenti mill-partijiet involuti u ta' kwalunkwe gvern.

Artikolu 42

Regim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-qrib u jikkonsultaw ma' xulxin, u għandhom jipprovdu lil xulxin u lill-Aġenzija bi kwalunkwe informazzjoni mehtieġa għat-tweqqif tal-kompiti tagħhom taht id-Direttiva. Fir-rigward tal-informazzjoni skambjata, l-awtorità li tircievi għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal dak rikjest mill-awtorità li tibgħat l-informazzjoni.

2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkoperaw mill-inqas fuq livell reġjonali biex:

(a) irawmu l-holqien ta' arrangamenti operattivi sabiex tkun possibbli l-ahjar ġestjoni tan-netwerk, jiġu promossi skambji tal-gass kongunti u l-allokkazzjoni ta' kapacità transkonfini, u sabiex ikun possibbli livell xieraq ta' kapacità ta' interkonnessjoni, inkluż permezz ta' interkonnessjonijiet godda, fir-reġjun u bejn ir-reġjuni sabiex jithalla lok għall-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva u titjib tas-sigurtà tal-provvista bla ma ssir diskriminazzjoni bejn l-imprizi tal-forniment fl-Istati Membri differenti;

(b) jikkoordinaw l-iżvilupp tal-kodiċijiet kollha tan-netwerk għall-operaturi rilevanti tas-sistema ta' trażmissjoni u atturi oħra fis-suq; u

(c) jikkoordinaw l-iżvilupp tar-regoli li jirregolaw l-immanigġjar tal-kongestjoni;

3. L-awtoritajiet regolatorji nazzjonali għandu jkollhom id-dritt jidhlu f'arrangamenti koperattivi ma' xulxin biex jippromovv u l-koperazzjoni regolatorja.

4. L-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom jitwettqu, fejn ikun il-każ, f'konsultazzjoni mill-qrib ma' awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħra u minghajr preġudizzju għall-kompetenzi speċifiċi tagħhom.

5. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar il-limitu tal-kompiti tal-awtoritajiet regolatorji biex jikkoperaw flimkien u mal-Aġenzija. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 43

Konformità mal-Linji gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni tal-Aġenzija dwar il-konformità ta' deciżjoni mehuda minn awtorità regolatorja mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009.

2. L-Aġenzija għandha taġhti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun hadet id-deċiżjoni konċernata fi żmien tliet xhur mid-data tar-riċezzjoni tat-talba.

3. Meta l-awtorità regolatorja li tkun hadet deciżjoni ma tikkonformax mal-opinjoni tal-Aġenzija fi żmien erba' xhur mid-data tal-irċevuta ta' dik l-opinjoni, l-Aġenzija għandha tgħarraf lill-Kummissjoni b' dan.

4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni fejn tqis li deciżjoni rilevanti għall-kummerċ transkonfini mehuda minn awtorità regolatorja ma tikkonformax mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009 fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-deċiżjoni.

5. Meta l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun giet infurmata mill-Aġenzija taht il-paragrafu 3 jew minn awtorità regolatorja taht il-paragrafu 4, u fuq l-inzjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deċiżjoni, issib li d-deċiżjoni ta' awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibbiltà tagħha mal-Linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 715/2009, il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li teżamina l-każ aktar. F'każ bħal dan, hija għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-partijiet għall-proċedimenti quddiem l-awtorità regolatorja biex jagħmlu osservazzjonijiet.

6. Meta l-Kummissjoni tkun iddecidiet li teżamina l-każ aktar, hija għandha, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data ta' tali deċiżjoni, tagħti deċiżjoni finali:

- (a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja; jew
- (b) li tesigi li l-awtorità regolatorja konċernata tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis li ma kienx hemm konformità mal-Linji gwida.

7. Meta l-Kummissjoni ma tkunx hadet deċiżjoni biex teżamina l-każ aktar jew deċiżjoni finali fil-limiti ta' żmien stabbiliti fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmitx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni tal-awtorità regolatorja.

8. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex tirtira d-deċiżjoni tagħha fi żmien perijodu ta' xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni b'dan.

9. Il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita mill-awtoritajiet regolatorji, l-Aġenzija u l-Kummissjoni fir-rigward tal-konformità ta' deċiżjonijiet meħudin mill-awtoritajiet regolatorji mal-Linji gwida msemmijin f'dan l-Artikolu. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

Artikolu 44

Żamma ta' rekords

1. L-Istati Membri għandhom jesigu li l-impriżi tal-forniment iżommu għad-dispożizzjoni tal-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, inkluża l-awtorità regolatorja, l-awtoritajiet nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għat-tweġiq tal-kompiti tagħhom, għal għall-anqas hames snin, id-data rilevanti relatata mat-transazzjonijiet kollha fil-forniment tal-gass u d-derivattivi tal-gass ma' klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni kif ukoll l-operaturi tal-hżin u tal-LNG.

2. Id-data għandha tinkludi d-dettalji dwar karatteristiċi tat-transazzjonijiet rilevanti, bħad-dewmien, it-twassil u r-regoli ta' hlas, il-kwantità, id-dati u l-hinijiet ta' eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-transazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa konċernat, kif ukoll dettalji speċifiċi dwar il-kuntratti kollha miftuhin fil-kuntratti tal-forniment tal-gass u tad-derivattivi tal-gass.

3. L-awtoritajiet regolatorji jistgħu jiddeciedu li jagħmlu disponibbli lill-partecipanti fis-suq l-elementi ta' din l-informazzjoni, sakemm ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni li tkun kummerċjalment sensitiva dwar atturi individwali fis-suq jew dwar transazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu m'għandux japplika għal informazzjoni dwar strumenti finanzjarji li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

4. Sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' tadotta Linji gwida li jiddefinixxu l-metodu u l-arranġamenti għaž-żamma tar-registri kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-data li għandha tinżamm. Dawk il-miżuri, imfassla sabiex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi jissupplimentawha, għandhom jiġu adottati konformement mal-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 51(3).

5. Fir-rigward tat-transazzjonijiet fid-derivattivi tal-gass ta' impriżi ta' forniment ma' klijenti bl-ingrossa u ma' operaturi ta' sistemi tat-trasmissjoni kif ukoll operaturi tal-hżin u tal-LNG, dan l-Artikolu japplika biss biss ladarba l-Kummissjoni tkun adottat il-Linji gwida msemmija fil-paragrafu 4.

6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu m'għandhomx johlqu obbligi addizzjonali lejn l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 għall-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

7. Fil-każ li l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 jehtieġu aċċess għad-data miżmuma mill-entitajiet li jaqgħu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE, l-awtoritajiet responsabbli taht dik id-Direttiva għandhom jipprovdu dawk l-awtoritajiet bid-data mehtieġa.

KAPITOLU IX

SWIEQ TA' BEJGH BL-IMNUT

Artikolu 45

Swieq ta' bejgh bl-imnut

Sabiex tiġi ffaċilitata l-emergenza ta' swieq ta' bejgh bl-imnut li jkunu trasparenti u li jaħdmu tajjeb fil-Komunità, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-rwoli u r-responsabbiltajiet tal-operaturi tas-sistema ta' trasmissjoni, l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, l-impriżi ta' forniment u l-klijenti u jekk mehtieġ partecipanti oħra tas-suq ikunu definiti fir-rigward ta' arranġamenti kuntrattwali, impenji bejn il-konsumatur, skambju ta' data u regoli ta' riżoluzzjoni, pussess ta' data u responsabbiltà għall-metraġġ.

Dawn ir-regoli għandhom ikunu disponibbli għall-pubbliku, għandhom jifasslu bl-ghan li jiffaċilitaw l-aċċess tal-konsumaturi u l-fornituri għan-networks u għandhom ikunu sugġetti għal reviżjoni mill-awtoritajiet regolatorji jew awtoritajiet nazzjonali rilevanti oħrajn.

KAPITOLU X

DISPOŻIZZJONIJET FINALI

Artikolu 46

Miżuri ta' salvagwardja

1. Fil-każ ta' krizi f'daqqa fis-suq tal-enerġija jew fejn is-sigurtà fiżika jew is-sigurtà tal-persuni, tal-apparat jew tal-istallazzjonijiet jew tal-integrità tas-sistema jiġu mhedda, l-Istati Membri jista' temporanjament jiehu s-salvagwadji mehtieġa.

2. Dawn il-miżuri għandhom jikkawżaw l-inqas disturb possibbli għall-funzjonament tas-suq intern u m'għandux ikollhom skop usa' milli strettament mehtieg biex id-diffikultajiet imprevisi li jkunu qamu jiġu rimedjati.

3. L-Istat Membru in kwistjoni għandu minghajr dewmien jinnotifika dawn il-miżuri lill-Istati Membri l-oħrajn u lill-Kummissjoni, li tista' tiddeċiedi li l-Istat Membru in kwistjoni għandu jemenda jew iħassar dawn il-miżuri, sa fejn għandhom effett ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni u jaffettwaw b'mod avvers il-Kummerċ f'tali mod li ma jaqbilx mal-interess komuni.

Artikolu 47

Kundizzjonijiet indaqs

1. Il-miżuri li l-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jieħdu taht din id-Direttiva sabiex jiżguraw kondizzjonijiet ugwali għandhom ikunu kompatibbli mat-Trattat KE, speċjalment mal-Artikolu 30 tiegħu, u mal-liġi Komunitarja.

2. Il-miżuri msemmjia fil-paragrafu 1 għandhom ikunu proporzjonati, non-diskriminatorji u trasparenti. Dawn il-miżuri jistgħu jiġu implimentati biss wara n-notifika u l-approvazzjoni tal-Kummissjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha taġixxi fuq in-notifika msemmjia fil-paragrafu 2 fi żmien xahrejn mir-riċevuta ta' din in-notifika. Dak il-perijodu għandu jibda l-ghada tar-riċevuta tal-informazzjoni shiha. Jekk il-Kummissjoni ma tkunx aġixxiet f'dan il-perijodu ta' żmien, il-Kummissjoni għandha titqies li mhijiex toġġezzjona għall-miżuri notifikati.

Artikolu 48

Derogi rigward rabtiet "take-or-pay"

1. Jekk impriża tal-gass naturali tiltaqa' ma', jew tikkunsidra li ser tiltaqa' ma', diffikultajiet serji ekonomiċi u finanzjarji minhabba r-rabtiet "take-or-pay" aċċettata f'kuntratt tax-xiri tal-gass wiehed jew aktar, tista' tintbagħat applikazzjoni għal deroga temporanja mill-Artikolu 32 lill-Istat Membru in kwistjoni jew lill-awtorità kompetenti nominata. L-applikazzjonijiet għandhom, abbażi tal-għażla tal-Istati Membri, jiġu ppreżentati fuq każ individwali jew qabel jew wara ċ-ċaħda tal-aċċess għas-sistema. L-Istati Membri jistgħu wkoll jagħtu lill-impriża tal-gass naturali l-għażla li tippreżenta applikazzjoni jew qabel jew wara ċ-ċaħda tal-aċċess għas-sistema. Fejn impriża tal-gass naturali tkun irrifjutat l-aċċess, l-applikazzjoni għandha tiġi ppreżentata minghajr dewmien. L-applikazzjonijiet għandhom jiġu akkumpanjati bl-informazzjoni kollha rilevanti dwar in-natura u l-estent tal-problema u dwar l-isforzi magħmula mill-impriża tal-gass naturali biex issolvi l-problemi.

Jekk mhumiex disponibbli soluzzjonijiet alternattivi, filwaqt li jiġu meqjusa d-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 3, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata jistgħu jiddeċiedu li jagħtu deroga.

2. L-Istat Membru, jew l-awtorità kompetenti nominanta, għandhom javżaw lill-Kummissjoni minghajr dewmien dwar id-deċiżjoni li jagħtu deroga, flimkien mal-informazzjoni kollha rilevanti rigward id-deroga. Din l-informazzjoni tista' tingħata lill-Kummissjoni fil-forma aggregata, li tippermetti lill-Kummissjoni li tilhaq deċiżjoni fuq bażi tajba. Fi żmien tmien ġimgħat minn meta tirċievi din in-notifika, il-Kummissjoni tista' titlob li l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni temenda jew tirtira d-deċiżjoni li tagħti deroga.

Jekk l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nnominata in kwistjoni ma tikkonformax ma' din it-talba fi żmien erba' ġimgħat, għandha tittiehed deċiżjoni finali malajr konformement mal-proċedura konsultattiva msemmjia fl-Artikolu 51(2).

Il-Kummissjoni għandha tippreżerva l-kunfidenzjalità ta' informazzjoni sensittiva kummerċjalment.

3. Meta tittiehed deċiżjoni fuq id-derogi msemmjia fil-paragrafu 1, l-Istat Membru jew l-awtorità kompetenti nominata in kwistjoni, u l-Kummissjoni għandhom iqisu, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:

- (a) l-ghan li jinkiseb suq tal-gass kompetittiv;
- (b) il-htieġa li jintlahqu obligazzjonijiet tas-servizz pubbliku u li tiġi aċċertata s-sigurtà tal-fornitura;
- (c) il-pożizzjoni ta' impriži tal-gass naturali fis-suq tal-gass u l-istat attwali tal-kompetizzjoni f'dan is-suq;
- (d) is-serjetà tad-diffikultajiet ekonomiċi u finanzjarji li jiffaċċjaw l-impriži tal-gass naturali u l-impriži tat-trasmissjoni jew il-klijenti eliġibbli;
- (e) id-dati tal-firma u t-termini tal-appalt jew appalti in kwistjoni, inkluż l-estent sa fejn jippermettu għal tibdil fis-suq;
- (f) l-isforzi li saru biex tinsab soluzzjoni għall-problema;
- (g) l-estent sa fejn, meta jiġu aċċettati r-rabtiet "take-or-pay" in kwistjoni, l-impriża setgħet raġonevolment ipprevediet, filwaqt li qieset id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, li x'aktarx iqumu diffikultajiet serji;
- (h) il-livell tal-konnessjoni tas-sistema ma' sistemi oħrajn u l-grad ta' interoperabilità ta' dawn is-sistemi; u
- (i) l-effetti li jkollha l-ghotja ta' deroga fuq l-applikazzjoni korretta tad-Direttiva rigward il-funzjonament bla xkiel tas-suq intern tal-gass naturali.

Deċiżjoni fuq talba għal deroga li tirrigwarda kuntratti tat-tip hu jew hallas konklużi qabel l-4 ta' Awwissu 2003 m'għandhiex twassal għal sitwazzjoni li fiha huwa impossibbli li jinstabu sorsi alternattivi ekonomikament vijabbli. Diffikultajiet serji għandhom f'kull każ jitqiesu bhala li ma jeżistux meta l-bejgħ ta' gass naturali ma jaqax taħt il-livell ta' garanziji minimi kontenuti f'kuntratti hu jew hallas ta' xiri ta' gass jew sa fejn il-kuntratt hu jew hallas rilevanti ta' xiri ta' gass jista' jiġi adattat jew kemm l-impriza ta' gass naturali għandha hila li ssib sorsi alternattivi.

4. L-imprizi tal-gass naturali li ma ngħatawx deroga msemija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu m'għandhomx jirrifjutaw, jew għandhom jieqfu milli jirrifjutaw, aċċess għas-sistema minhabba rabtiet "take-or-pay" aċċettati f'appalti tax-xiri tal-gass. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 32 sa 44.

5. Kwalunkwe deroga mogħtija taħt id-dispożizzjonijiet hawn fuq għandha tkun debitament sostanzjata. Il-Kummissjoni għandha tippubblika d-deċiżjoni fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

6. Il-Kummissjoni għandha, fi żmien l-4 ta' Awwissu 2008, jissottomettu rapport ta' revizzjoni dwar l-esperjenza akkwistata mill-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu, sabiex il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu jistgħu jikkunsidraw il-htieġa li jaġġustawh maż-żmien.

Artikolu 49

Swieq emergenti u iżolati

1. L-Istati Membri mhux direttament imqabba mas-sistema interkonnessa ta' ebda Stat Membru iehor u li għandhom biss provduttur ewlieni barrani wiehed biss jistgħu jidderogaw mill-Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38 ta' din id-Direttiva. Impriza tal-fornitura li għandha sehem tas-suq ta' aktar minn 75 % għandha titqies li tkun provduttur ewlieni. Kull deroga bhal din għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta għall-inqas wiehed mill-kondizzjonijiet msemimij ma tibqax tapplika. Kwalunkwe deroga bhal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill-Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bhala suq iżolat.

L-Artikoli 4, 9, 37 u/jew 38 m'għandhomx japplikaw għall-Estonja, il-Latvja, u/jew il-Finlandja sakemm kwalunkwe wiehed minn dawn l-Istati Membri huwa konness direttament mas-sistema interkonnessa ta' kwalunkwe Stat Membru iehor minbarra l-Estonja, il-Latvja, il-Litwanja u l-Finlandja. Dan is-subparagrafu huwa mingħajr preġudizzju għal kull derogazzjoni taħt l-ewwel sub-paragrafu ta' dan il-paragrafu.

2. Stat Membru li jikkwalifika bhala suq emergenti, li minhabba l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva jesperjenza problemi sostanzjali jista' jidderoga mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13(1) u (3), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikolu 37(1) u/jew mill-Artikolu 38. Din id-deroga għandha tiskadi awtomatikament mill-mument meta l-Istat Membru ma jibqax jikkwalifika bhala suq emergenti. Kwalunkwe deroga bhal din għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni.

Ċipru jista' jidderoga mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13(1) u (3), mill-Artikoli 14 u 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikolu 37(1) u/jew mill-Artikolu 38. Din id-deroga għandha tiskadi mill-mument li Ċipru ma jikkwalifikax bhala suq emergenti.

3. Fid-data meta tiskadi d-deroga msemija fl-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 2, id-definizzjoni ta' klijenti eliġibbli għandha tirriżulta fi ftuħ tas-suq ugwali għall-inqas għal 33 % tat-total tal-konsum tal-gass annwali fis-suq nazzjonali tal-gass. Sentejn wara dan, għandu japplika l-Artikolu 37(1)(b), u tliet snin wara, l-Artikolu 37(1)(c). Sa meta jsir applikabbli l-Artikolu 37(1)(b), l-Istat Membru msemmi fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu jista' jiddeciedi li ma japplikax l-Artikolu 32 sa fejn għandhom x'jaqsmu s-servizzi ancillari u hażna temporanja għall-proċess tal-gassifikazzjoni mill-ġdid u l-konsenja sussegwenti tiegħu lis-sistema tat-trasmissjoni.

4. Fejn l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva x'aktarx tikkawża problemi sostanzjali f'żona ġeografika limitata ta' Stat Membru, b'mod partikolari rigward l-iżvilupp ta' infrastrutturi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni maġġuri, u bl-iskop tal-inkoraġġiment tal-investimenti, l-Istat Membru jista' japplika lill-Kummissjoni għal deroga temporanja mill-Artikoli 4 u 9, mill-Artikolu 13(1) u (3), mill-Artikolu 14, mill-Artikolu 24, mill-Artikolu 25(5), mill-Artikoli 26, 31 u 32, mill-Artikolu 37(1) u/jew mill-Artikolu 38 għall-iżvilupp f'din iż-żona.

5. Il-Kummissjoni tista' tagħti d-deroga msemija fil-paragrafu 4, filwaqt li tqis, b'mod partikolari, il-kriterji li ġejjin:

- il-bżonn għall-investimenti fl-infrastruttura, li ma jkunux ekonomiċi sabiex wiehed jaħdem f'ambjent ta' suq kommpettiv,
- il-livell u l-prospetti ta' hlas lura meħtieġa ta' investimenti,
- id-daqs u l-maturità tas-sistema ta' gass fiz-zona konċernata,
- il-prospetti għas-suq tal-gass in kwistjoni,
- id-daqs ġeografiku u l-karatteristiċi taż-żona jew reġjun in kwistjoni, u l-fattori soċjo-ekonomiċi u demografiċi.

Għall-infrastruttura tal-gass għajr infrastruttura tad-distribuzzjoni, tista' tingħata deroga biss jekk ma tkun giet stabbilita ebda infrastruttura tal-gass f'din iż-żona, jew ilha stabbilita hemm għal inqas minn 10 snin. Id-deroga temporanja ma tistax teċċedi 10 snin miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut f'dik iż-żona.

Għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni tista' tingħata deroga għal perijodu ta' żmien li ma jstax jeċċedi 20 sena għall-infrastruttura tad-distribuzzjoni miż-żmien meta l-gass l-ewwel gie provdut mill-imsemmijainfrastruttura fiz-żona.

6. L-Artikolu 9 m'għandux japplika għal Ċipru, il-Lussemburgu u/jew Malta.

7. Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar applikazzjonijiet li jkunu saru taht il-paragrafu 4 qabel ma tiehu deċiżjoni taht il-paragrafu 5, filwaqt li tqis ir-rispett għall-kunfidenzjalità. Din id-deċiżjoni, kif ukoll id-deroga msemmija fil-paragrafi 1 u 2, għandha tiġi ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

8. Il-Greċja tista' tidderoga mill-Artikoli 4, 24, 25, 26, 32, 37 u/jew 38 ta' din id-Direttiva għaż-żoni ġeografiki u għaż-żmien imsemmi fil-liċenzji mahruġa minnha, qabel il-15 ta' Marzu 2002 u taht id-Direttiva 98/30/KE, għall-iżvilupp u l-esplorazzjoni esk-lussiva ta' networks tad-distribuzzjoni f'xi żoni ġeografiki.

Artikolu 50

Proċedura ta' Revizjoni

Fil-każ li r-rapport imsemmi fl-Artikolu 52(6) jasal għall-konkluzjoni fejn, minhabba l-mod effettiv li bih l-aċċess għan-network ikun sar fi Stat Membru — li jwassal għal aċċess kompletament effettiv, non-diskriminatorju u minghajr xkiel għan-network, il-Kummissjoni tikkonkludi li ċerti obbligi imposti minn din id-Direttiva fuq l-impreżi (inklużi dawk rigward is-separazzjoni legali għall-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni) mhumiex proporzjonati mal-objettiv mixtieq, l-Istat Membru in kwistjoni jista' jippreżenta talba lill-Kummissjoni għal eżenzjoni mill-htieġa in kwistjoni.

It-talba għandha tiġi nnotifikata, minghajr dewmien, mill-Istat Membru lill-Kummissjoni, flimkien mal-informazzjoni relevanti kollha meħtieġa biex jintwera li l-konkluzjoni milluqa fir-rapport dwar l-aċċess effettiv għan-networks milhuq ser jinżamm.

Fi żmien tliet xhur minn meta tirċievi notifika, il-Kummissjoni għandha tadotta opinjoni rigward it-talba mill-Istat Membru in kwistjoni, u fejn xieraq, tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex jemendaw id-dispożizzjonijiet relevanti tad-Direttiva. Il-Kummissjoni tista' tipproponi, fil-proposti biex tiġi emendata id-Direttiva, li l-Istat Membru in kwistjoni jiġi eżentat minn rekwiżiti speċifiċi, b'kondizzjoni li dak l-Istat Membru jimplimenta miżuri ugwalment effettivi kif xieraq.

Artikolu 51

Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn Kumitat.

2. Kull fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 3 u 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE, b'kont meħud tad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deciżjoni 1999/468/KE, b'kont meħud tad-diżpożizzjonijiet tal-Artikolu 8 tagħha.

Artikolu 52

Rapportar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja u tirrivedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva u tissottometti rapport ta' progress ġenerali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għall-ewwel darba sal-31 ta' Diċembru 2004, u wara dan, fuq bażi annwali. Ir-rapport għandu jkopri għall-inqas:

- (a) l-esperjenza miksuba u l-progress li jkun sar fil-holqien ta' suq intern shih u għal kollox operattiv fil-gass naturali u l-ostakoli li jibqgħu f'dan ir-rigward inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, konċentrazzjoni fis-suq, aġir predatorju jew anti-kompetittiv;
- (b) id-deroga mogħtija taht din id-Direttiva, li jinkludu l-implimentazzjoni tad-deroga prevista fl-Artikolu 26(4) bi skop ta' revizjoni possibbli tal-limitu;
- (c) l-estent sa fejn ir-rekwiżiti ta' separazzjoni u tariffazzjoni li jinsabu f'din id-Direttiva jkunu rnexxew fl-aċċertazzjoni ta' aċċess imparzjali u mhux diskriminatorju għas-sistema tal-Komunità tal-gass u livelli ekwivalenti ta' kompetizzjoni, kif ukoll il-konsegwenzi ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-ftuħ tas-suq tal-gass għall-klijenti;
- (d) eżami tal-kwistjonijiet li jirrelataw għall-livelli tal-kapaċità tas-sistema u s-sigurtà tal-fornitura tal-gass naturali fil-Komunità, u b'mod partikolari l-bilanċ eżistenti u proġettat bejn it-talbiet u l-fornitura, filwaqt li titqies il-kapaċità finanzjarja għal skambji bejn żoni u l-iżvilupp tal-ħażniet (inkluża l-kwistjoni tal-proporzjonalità tar-regolament tas-suq f'dan il-qasam);
- (e) tingħata attenzjoni speċjali għall-miżuri meħuda fl-Istati Membri biex ikopru numri kbar ta' talbiet u biex jegħlbu n-nuqqasijiet ta' provditur wiehed jew aktar;
- (f) stima ġenerali tal-progress miksub rigward relazzjonijiet bilaterali ma' pajjiżi terzi li jipproduċu u jesportaw jew jitttrasportaw il-gass naturali, li jinkludi l-progress fl-integrazzjoni fis-suq, kummerċ u aċċess għan-networks ta' dawn il-pajjiżi terzi;
- (g) il-htieġa għal possibbli rekwiżiti għall-armonizzazzjoni li mhumiex konnessi mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.

Fejn xieraq, dan ir-rapport ta' progress jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet u miżuri biex jingħelbu l-effetti negattivi tad-dominanza fis-suq u tal-konċentrazzjoni fis-suq.

Fir-rapport, il-Kummissjoni, b'konsultazzjoni mal-ENTSO għall-Gass, tista' tqis ukoll il-fattibilità tal-holqien, permezz tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, ta' operatur Ewropew wiehed tas-sistemi ta' trasmissjoni.

2. Kull sentejn, ir-rapport ta' progress imsemmi fil-paragrafu 1 ghandu wkoll ikopri analiżi tal-miżuri relevanti mehuda fl-Istati Membri biex jintlahqu obbligazzjoni dwar is-servizz pubbliku, flimkien ma' eżaminazzjoni tal-effettività ta' dawn il-miżuri, u b'mod partikolari l-effetti tagħhom fuq il-kompetizzjoni fis-suq tal-gass. Fejn xieraq, ir-rapport jista' jinkludi rakkomandazzjonijiet dwar il-miżuri li għandhom jittiehdu fuq livell nazzjonali biex jinkisbu standards għoljin fis-servizz pubbliku jew miżuri mahsuba li jipprevjenu għeluq tas-suq.

3. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard mit-3 ta' Marzu 2013, tippreżenta bhala parti mir-reviżjoni ġenerali, lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, rapport speċifiku dettaljat li jiddelinea kemm ir-rekwiziti ta' separazzjoni taht il-Kapitolu IV kienu ta' suċċess bl-iżgurar tal-indipendenza shiha u effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni, bl-użu ta' separazzjoni effettiva u effiċjenti bhala referenza.

4. Għall-fini tal-valutazzjoni tagħha taht il-paragrafu 3, il-Kummissjoni għandha tqis partikolarment il-kriterji li ġejjin: aċċess ġust u non-diskriminatorju għan-network, regolamentazzjoni effettiva, l-iżvilupp tan-network biex jiġu sodisfatti r-rekwiziti tas-suq, incentivi mhux imxekkla għall-investment, l-iżvilupp ta' infrastruttura għall-interkonnessioni, kompetizzjoni effettiva fis-swieq tal-enerġija tal-Komunità u s-sigurtà tas-sitwazzjoni ta' provvista fil-Komunità.

5. Fejn opportun, u partikolarment f'każ li r-rapport dettaljat imsemmi fil-paragrafu 3 jiddetermina li l-kondizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 4 ma kienux iggarantiti fil-prattika, il-Kummissjoni għandha tippreżenta proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex tkun żgurata l-indipendenza totalment effettiva tal-operaturi tas-sistemi ta' trasmissjoni sat-3 ta' Marzu 2014.

6. Il-Kummissjoni għandha, mhux aktar tard mill-1 ta' 1 Janar 2006, tibghat lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill, rapport dettaljat li juri l-progress fil-holqien tas-suq intern tal-gass. B'mod partikolari dan ir-rapport għandu jqis:

- l-eżistenza ta' aċċess non-diskriminatorju għan-network;
- regolamentazzjoni effettiva;
- l-iżvilupp tal-infrastruttura tal-interkonnessioni, il-kondizzjonijiet tat-transitu, u s-sitwazzjoni tas-sigurtà tal-fornitura fil-Komunità;
- l-estent sa fejn il-benefiċċji shaħ tal-ftuħ tas-suq huma ta' benefiċċju għall-impriżi żgħar ul-klijenti domestiċi, notevolment rigward standards tas-servizz pubbliku;
- il-punt sa liema s-swieq huma fil-prattika miftuħa għal kompetizzjoni effettiva, inklużi aspetti ta' dominanza tas-suq, ta' koncentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew li jmur kontra l-kompetizzjoni;
- il-punt sa liema l-klijenti attwalment ibiddu minn fornitur għall-iehor u jinnegożjaw mill-ġdid it-tariffi;

- żviluppi fil-prezzijiet, inklużi prezzijiet tal-provvista, fir-rigward tal-livell tal-ftuħ tas-swieq;
- jekk jeżistix aċċess effettiv u mhux diskriminatorju għal terzi għall-ħażniet tal-gass fejn meħtieġa teknikament u/jew ekonomikament għall-provvediment ta' aċċess effiċjenti għas-sistema;
- l-esperjenza miksuba fl-applikazzjoni tad-Direttiva sa fejn hija konċernata l-indipendenza effettiva ta' operaturi tas-sistema f'impriżi integrati vertikalmment u jekk ġewx żviluppati miżuri ohra minbarra l-indipendenza funzjonali u s-separazzjoni tal-kontijiet li għandhom effetti ekwivalenti għal separazzjoni legali.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex jiġu ggarantiti standards għoljin fis-servizz pubbliku.

Fejn xieraq, il-Kummissjoni għandha tagħmel proposti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, b'mod partikolari biex tiġi aċċertata l-indipendenza shiha u effettiva tal-operatur tas-sistema tad-distribuzzjoni qabel l-1 ta' Lulju 2007. Fejn meħtieġ, dawn il-proposti għandhom, konformement mal-liġi tal-kompetizzjoni, jikkonċernaw ukoll miżuri li jindirizzaw kwistjonijiet ta' dominanza fis-suq, koncentrazzjoni fis-suq u aġir predatorju jew anti-kompetittiv.

Artikolu 53

Thassir

Id-Direttiva 2003/55/KE għandha tithassar mit-3 ta' Marzu 2011 mingħajr preġudizzju għall-obblizzjonijiet tal-Istati Membri rigward it-termini perentorji għat-traspożizzjoni u l-applikazzjoni ta' dik id-Direttiva. Ir-riferenzi għad-Direttivi mhassra għandhom jinftiemu li qed isiru għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw konformement mat-tabella tal-korrelazzjoni fl-Anness II.

Artikolu 54

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jiġu konformi ma' din id-Direttiva sa mhux aktar tard mit-3 ta' Marzu 2011. Huma għandhom jinformaw minnufih lill-Kummissjoni dwarhom.

Għandhom japplikaw dawk il-miżuri mit-3 ta' Marzu 2011 bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 11 li għandhom japplikaw mit-3 ta' Marzu 2013

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva, jew ikunu akkumpanjati minn tali referenza, fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-*dispożizzjonijiet* principali tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 55

Dhul fis-sehh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 56

Indirizzati

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell, it-13 ta' Lulju 2009.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

H.-G. PÖTTERING

Għall-Kunsill

Il-President

E. ERLANDSSON

ANNEX I

MIŻURI DWAR IL-PROTEZZJONI TAL-KONSUMATUR

1. Minghajr preġudizzju għar-regoli Komunitarji dwar il-protezzjoni tal-konsumatur, b'mod partikolari d-Direttivi 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 1997 dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi fir-rigward ta' kuntratti li jsiru mill-bogħod ⁽¹⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli inġusti f'kuntratti mal-konsumatur ⁽²⁾, il-miżuri msemmija fl-Artikolu 3 għandhom jiżguraw li l-klijenti:

- (a) għandhom dritt għal appalt mal-provditur tas-servizz tal-gass tagħhom li jispeċifika:
- l-identità u l-indirizz tal-provditur;
  - is-servizzi provduti, il-livell tal-kwalità tas-servizzi offruti kif ukoll iż-żmien għall-ewwel konnessjoni;
  - it-tipi ta' servizz ta' manutenzjoni offruti;
  - il-mezzi kif tista' tinkiseb informazzjoni aġġornata dwar it-tariffi u l-hlasijiet għall-manutenzjoni applikabbli kollha;
  - it-tul tal-kuntratt, il-kondizzjonijiet għat-tigdid u t-tmiem tas-servizzi u tal-kuntratt, u jekk huwiex permess l-irtirar mill-kuntratt minghajr hlas;
  - kwalunkwe kumpens u l-arranġamenti għar-rifuzjoni li japplikaw jekk il-livelli tal-kwalità tas-servizzi appaltati ma jintlahqux, inklużi n-nuqqas ta' eżattezza u d-dewmien fil-kontijiet;
  - il-metodu biex jinbdew proċeduri għar-riżoluzzjoni ta' dispuți taht il-punt (f); u
  - tagħrif dwar id-drittijiet tal-konsumatur, anke dwar il-ġestjoni tal-ilmenti u l-informazzjoni kollha msemmija f'dan il-punt, ikkomunikati b'mod ċar permezz tal-kontijiet jew tas-siti elettronici tal-impriżi tal-gass naturali.

Il-kondizzjonijiet għandhom ikunu imparzjali u magħrufa sew minn qabel. Fi kwalunkwe każ, din l-informazzjoni għandha tingħata qabel il-konkluzjoni jew il-konferma tal-kuntratt. Meta xi kuntratti jkunu konkluzi permezz ta' intermedjarji, l-informazzjoni relatata mal-kwistjonijiet imsemmija f' dan il-punt għandha wkoll tkun provduta qabel il-konkluzjoni tal-kuntratt;

- (b) jingħataw avviz adegwat dwar kwalunkwe intenzjoni li l-kondizzjonijiet kuntrattwali jiġu modifikati u jiġu informati dwar id-dritt tagħhom ta' rtirar meta jingħata l-avviz. Il-provdituri tas-servizzi għandhom javżaw lis-sottoskritti tagħhom direttament dwar kwalunkwe żieda fil-piżijiet, fi żmien xieraq mhux aktar tard minn perijodu wiehed fejn isir il-kont, wara li ż-żieda tkun dahlet fis-seħh b'mod trasparenti u li jiftiehem. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li l-klijenti huma liberi li jirtiraw mill-kuntratti jekk ma jaċċettawx il-kondizzjonijiet ġodda, notifikati lilhom mill-provditur tagħhom tas-servizzi tal-gass;
- (c) jircievu informazzjoni trasparenti dwar il-prezzijiet u t-tariffi applikabbli u dwar it-termini u l-kondizzjonijiet standard, fir-rigward tal-aċċess għal u l-użu tas-servizzi tal-gass;
- (d) jiġu offruti għażla wiesgħa ta' metodi tal-hlas, li ma tidiskriminax b'mod mhux xieraq bejn il-klijenti. Is-sistemi ta' hlas minn qabel għandhom ikunu ġusti u jirriflettu kif xieraq il-konsum probabbli. Kwalunkwe differenza fit-termini u l-kondizzjonijiet għandha tirrefletti l-ispejjeż lill-provditur tas-sistemi differenti tal-hlas. It-termini u l-kondizzjonijiet ġenerali għandhom ikunu ġusti u trasparenti. Għandhom jingħataw f'lingwaġġ ċara u li tintfieh u m'għandhomx jinkludu ostakoli mhux kuntrattwali għall-eżerċizzju tad-drittijiet tal-klijenti, pereżempju dokumentazzjoni kuntrattwali eċċessiva. Il-klijenti għandhom jiġu mharsa kontra l-metodi tal-bejgħ mhux imparzjali u qarriqin;
- (e) m'għandhomx ihallsu talli jibdlu l-fornitur;
- (f) jibbenefikaw minn proċeduri trasparenti, sempliċi u effettivi biex jiġu ttrattati l-ilmenti tagħhom. B'mod partikolari, il-konsumaturi kollha għandu jkollhom id-dritt għal livell għoli ta' servizz u ta' ġestjoni tal-ilmenti mill-fornitur tas-servizz tal-gass tagħhom. Dawn il-proċeduri ta' riżoluzzjoni ta' tilwim barra mill-qorti għandhom jippermettu li kwalunkwe disputa tiġi solvuta b'mod ġust u minnufih, kemm jista' jkun fi żmien tliet xhur, bi provvediment, fejn ikun meħtieġ, għal sistema ta' rifuzjoni u/jew kumpens. Għandhom ikunu konformi, kull fejn possibbli, mal-prinċipji stabbiliti fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 98/257/KE tat-30 ta' Marzu 1998 dwar il-prinċipji applikabbli għall-korpi responsabbli għar-riżoluzzjoni *extra-gudizzjarja* ta' dispuți konsumeristiċi ⁽³⁾;

⁽¹⁾ ĠU L 144, 4.6.1997, p. 19.

⁽²⁾ ĠU L 95, 21.4.1993, p. 29.

⁽³⁾ ĠU L 115, 17.4.1998, p. 31.

- (g) imqabnda mas-sistema tal-gass jiġu informati dwar id-drittijiet tagħhom li jiġu forniti, taht il-liġi nazżjonali li tapplika, bil-gass naturali ta' kwalità speċifikata bi prezzijiet raġonevoli;
- (h) ikollhom għad-dispożizzjoni tagħhom id-data dwar il-konsum tagħhom, u għandhom ikunu jistgħu, bi ftehim espliċitu u mingħajr hlas, jagħtu lil kwalunkwe impriża ta' provvista reġistrata aċċess għad-data tagħha dwar il-kejl. Il-parti responsabbli għall-ġestjoni tad-data għandu jkollha l-obbligu li tgħaddi din id-data lill-impriża. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu format għad-data kif ukoll proċedura għall-fornituri u għall-konsumaturi biex ikollhom aċċess għad-data. L-ebda spiża addizzjonali ma tista' tiġi imposta fuq il-konsumatur għal dan is-servizz;
- (i) għandhom ikunu infurmati tajjeb dwar l-konsum u l-ispejjeż attwali tal-gass ta' spiss biżżejjed biex ikunu jistgħu jirregolaw il-konsum tal-gass tagħhom. Dik l-informazzjoni għandha tingħata bl-użu ta' qafas ta' żmien suffiċjenti, b' kont meħud tal-kapaċità tat-tagħmir tal-metraġġ tal-klijent. Għandu jittiehed debitament kont tal-effiċjenza ta' tali miżuri fir-rigward tal-ispiza tagħhom. L-ebda spiża addizzjonali ma tista' tiġi imposta fuq il-konsumatur għal dan is-servizz;
- (j) jirċievu kont tal-ghelug aħhari wara kull bidla tal-fornitur tal-gass naturali mhux aktar tard minn sitt ġimghat wara li tkun saret il-bidla tal-fornitur.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-implimentazzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelliġenti li għandhom jgħinu l-partecipazzjoni attiva tal-konsumaturi fis-suq tal-provvista tal-gass. L-implimentazzjoni ta' dawn is-sistemi ta' metraġġ tista' tkun suġġetta għal evalwazzjoni ekonomika tal-ispejjeż u l-benefiċċji kollha fuq żmien twil għas-suq u għall-konsumatur individwali jew liema forma ta' metraġġ intelliġenti hija raġonevoli ekonomikament u effettiva meta mqabbla mal-infiq u liema perjodu ta' żmien ikun fattibbli għad-distribuzzjoni tagħhom.

Evalwazzjoni ta' dan it-tip għandha sseħħ sat-3 ta' settembru 2012.

Skont din l-evalwazzjoni, l-Istati Membri jew kull awtorità kompetenti li jaħtru, għandhom ihejju kalendarju għall-implimentazzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelliġenti.

L-Istati Membri jew kull awtorità kompetenti li jaħtru, għandhom jiżguraw l-interoperabilità ta' dawk is-sistemi ta' metraġġ li għandhom jiġu implimentati fit-territorji tagħhom u għandhom iqisu kif xieraq l-użu tal-istandards xierqa u l-aħjar prattikja kif ukoll l-importanza tal-iżvilupp tas-suq intern tal-gass naturali.

ANNEX II

TABELLA TA' KORRELAZZJONI

Id-Direttiva 2003/55/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 1	Artikolu 1
Artikolu 2	Artikolu 2
Artikolu 3	Artikolu 3
Artikolu 4	Artikolu 4
Artikolu 5	Artikolu 5
—	Artikolu 6
—	Artikolu 7
Artikolu 6	Artikolu 8
Artikolu 9	Artikolu 9
Artikolu 7	Artikolu 10
—	Artikolu 11
Artikolu 7	Artikolu 12
Artikolu 8	Artikolu 13
—	Artikolu 14
—	Artikolu 15
Artikolu 10	Artikolu 16
—	Artikolu 17
—	Artikolu 18
—	Artikolu 19
—	Artikolu 20
—	Artikolu 21
—	Artikolu 22
—	Artikolu 23
Artikolu 11	Artikolu 24
Artikolu 12	Artikolu 25
Artikolu 13	Artikolu 26
Artikolu 14	Artikolu 27
Artikolu 15	Artikolu 29
Artikolu 16	Artikolu 30
Artikolu 17	Artikolu 31
Artikolu 18	Artikolu 32
Artikolu 19	Artikolu 33
Artikolu 20	Artikolu 34
Artikolu 21	Artikolu 35
Artikolu 22	Artikolu 36
Artikolu 23	Artikolu 37
Artikolu 24	Artikolu 38
Artikolu 25(1) (l-ewwel sentenza u t-tieni sentenza)	Artikolu 39
—	Artikolu 40

Id-Direttiva 2003/55/KE	Din id-Direttiva
Artikolu 25 (il-bqija)	Artikolu 41
—	Artikolu 42
—	Artikolu 43
—	Artikolu 44
—	Artikolu 45
Artikolu 26	Artikolu 46
—	Artikolu 47
Artikolu 27	Artikolu 48
Artikolu 28	Artikolu 49
Artikolu 29	Artikolu 50
Artikolu 30	Artikolu 51
Artikolu 31	Artikolu 52
Artikolu 32	Artikolu 53
Artikolu 33	Artikolu 54
Artikolu 34	Artikolu 55
Artikolu 35	Artikolu 56
Anness A	Anness I

PREZZ TAL-ABBONAMENTI 2009 (inkluż VAT, inkluż l-ispejjeż tal-pošta b'kunsinna normal)

Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L+C, edizzjoni stampata biss	22 ingwa uffiċja ta-UE	1 000 EUR fis-sens (*)
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L+C, edizzjoni stampata biss	22 ingwa uffiċja ta-UE	150 EUR fix-xahar (*)
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L+C, stampat + CD-ROM annual	22 ingwa uffiċja ta-UE	1 200 EUR fis-sens
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L, edizzjoni stampata biss	22 ingwa uffiċja ta-UE	700 EUR fis-sena
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L, edizzjoni stampata biss	22 ingwa uffiċja ta-UE	70 EUR fix-xahar
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje C, edizzjoni stampata biss	22 ingwa uffiċja ta-UE	400 EUR fis-sena
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje C, edizzjoni stampata biss	22 ingwa uffiċja ta-UE	40 EUR fix-xahar
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje L+C, CD-ROM fix-xahar (kumulattiv)	22 ingwa uffiċja ta-UE	500 EUR fis-sena
Suppliment tal-Ġurnal Uffiċjali (serje S), Swieq Pubbliċi u Appalti, CD-ROM, zawg edizzjonijiet multilingwi	multilingwi 22 ingwa uffiċja ta-UE	300 EUR fis-sena (+ 50 EUR fix-xahar)
Il-Ġurnal Uffiċjali tal-UE, serje C - Komunikazzjonijiet	Skont il-lingwa ta-Komunikazzjoni	50 EUR fis-sena

(*) L-prezz kollu jinkludi l-impjegħ ta' 30 ijiem u 6 FUM (www.28.ie) u 14 ijiem u 10 FUM (asterisk) u 24 ijiem u 10 FUM (Prezz fiss għal kull każ)

L-abbonament fl-*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, li jorngħ il-lingwa uffiċjali tal-Unjoni Ewropea, hu o ssonibbli f'22 verżjoni lingwistika. Inkluż fih hemm is-serje L (Legiżlazzjoni) u C (Komunikazzjoni u Informazzjoni).

Kull verżjoni lingwistika jantiġilha abbonament separat.

B'konformità mar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 920/2005, iopublikat fl-*Il-Ġurnal Uffiċjali* L 156 tal-18 ta' Ġunju 2005, li jistipula li l-istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea mhux temporanjament obbligati jikkubru l-atti kollha bl-Irlandiż u li jopublikawhom o' o' n il-lingwa, il-Ġurnal Uffiċjali ppubblikat bl-Irlandiż jirriegħu apparti.

L-abbonamenti tas-Suppliment tal-Ġurnal Uffiċjali (Serje S - Appalti u Swieq Pubbliċi) jgħod fih it-total tal-22 verżjoni lingwistika uffiċjali f'CD-ROM waħda ani multilingwi.

Fuq r- qiesla, l-abbonament fl-*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jagħli d-drill li l-abbonati jirrievu diversi annessi tal-*Il-Ġurnal Uffiċjali*. L-abbonati jgħu mgħarrfa dwar l-urug ta-annessi pannażż ta' "Avviż Il-qarrej" inserit fl-*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Bejgħ u Abbonamenti

Il-pubblikazzjonijiet bil-flus ud ljal i mill-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet, huma disponibbli mill-uffiċċini tal-bejgħ tagħna. Il-lista tal-uffiċċini tal-bejgħ hi o sponibbli fuq l-Internet fl-Indirizz li għaj:

http://publications.europa.eu/other/sagen.s/index_mtl.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) joffri access dirett u bla filas għal-Idgħiet tal-Unjoni Ewropea. Dan is-sit jippermetti li jkun ikkonsultat fl-*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* u jinkludi wkoll it-Trattati, il-Legiżlazzjoni, il-Ġurisprudenza u l-atti preparatorji tal-Legiżlazzjoni.

Bix ikun taf aktar dwar l-Unjoni Ewropea, ikkonsulta: <http://europa.eu>